Ороми Понғозӣ

Девон

Тошкент – 2016

Таїимаи ҳоли шоир

Исомиддин Шарофиддинов – Ороми Понғозӣ дар соли 1910 дар деҳистони Понғози ноҳияи Ашт (воқеъ дар вилояти Суғди кунунӣ), дар хонаводаи марде косиби равшанфикр бо номи Мулло Шарофиддин ба дунё омадааст. Мулло Шарофиддин, ки бо касби косиб°мӯзадӯз°таъмини маъош мекард, ҳамзамон аз улуми динӣ ва адабӣ низ огоҳии хубе дошт ва аз ин рӯ, ба таълим ва тарбияти фарзандонаш аҳамияти бисёр медод. Мулло Шарофиддини косиб соҳиби чаҳор писар ва як духтар буд, ҳавлии начандон бошукӯҳ, вале бофайзу баракат дошт: чаҳор дар хонаи чӯбдара, ҳавлии масоҳаташ тақрибан 60 метри мураббаъ, гирдогирди ҳавлӣ заруриёти зиндагии хонавода – ошхона, танӯрхона, суфача, ҳаммомхона, таҳоратхона, саисхона, оғилхона, ҳезумхона, каҳдон силсилавор ҷойгир шуда буданд. Дарвоза дар самти шарқии ҳавлӣ воқеъ гардида буд. Ҳавлӣ аз мобайн роҳрав дошт, ки ба дарвоза мерасонд ва ду қисмати ҳавлӣ дар фаслҳои баҳору тобистон ҳамеша сарсабз мешуд: Мулло Шарофиддин ва ҳамсараш Шарифамоҳ парвариши гулу гиёҳро низ дӯст медоштанд. Дар берун, аз пушти дарвоза ҷӯйбори начандон калоне ҳамеша ҷорӣ буд. Дар канори ҷӯйбор ду бех дарахти себи сангсеб, ки замоне шояд падараш корида буд, пасу пеш ҳосил медоданд. Сатҳи ҳавлӣ, ошхонаву танӯрхона ҳамеша покизаву озода, саранҷому сариштa буд: ҳамсари муҳтарамааш ҳар рӯз як бор ҷорӯб мезад.

Зиндагии аксари мардум дар он даврон ниҳоят содда ва фақирона буд. Вазъияти молии Мулло Шарофиддин низ аз вазъи иқтисодии оммаи васеъи мардум хеле фарқ намекард: мисли сарвари ҳар хонавода, зимистонҳо косибӣ мекард ва дар мавсимҳои баҳору тобистону тирамоҳ бештар дар як порча замини Боғи баҳории худ воқеъ дар мавзеъи Зарвот, ки дар канор деҳа, тақрибан, 3-4 километр дуртар аз хона, дар қисми шимолии деҳаи Понғоз, дар доманаи Кӯҳи Сиёҳ, дар поёнтари мавзеъи Чиҳил духтарон ҷойгир шуда буд, ба кори деҳқонӣ ва зиръоат машғул мешуд. Деҳқонӣ ва маърифатдӯстӣ ба ӯ аз падараш мерос монда буд. Ба ҳар сурат, зиндагии орому осуда ва пурмазмун, шароити мутавасситаеро барои аҳли хонаводааш фароҳам оварда буд.

Мулло Шарофиддин дар лаҳзаҳои фароғат аз кор, дар суфачаи зери тути калони воқеъ дар канори чапи ҳавлӣ чаҳорзону зада менишаст ва бачаҳояшро гирди худ фаро хонда ба тиловати Қуръони карим ё ба қироъати ашъори Шайх Саъдиву Хоҷа Ҳофизу Мирзо Бедил мепардохт. Садои дилнишин, қироъати ҳунармандонаи падар дар қалби кӯчаки

фарзандон меҳру муҳаббатеро ба иймону эътиқод, ба каломи бадеъ ва илму маърифат бедор мекард. Хусусан, писаронаш Назриддину Саҳобиддин ва Исомиддин тиловату қироъати падарро муштоқона интизорӣ мекашиданд, Аҳмадїон дар гаҳвора мехобид. Ин буд, ки ин ҳар се писар, дар ҳамон синни туфулият сураҳое аз Қуръон ва порчаҳое аз ашъори Ҳофизу Бедилро азбар намуда ва ҳатто каму беш хондану навиштанро ҳам ёд гирифта буданд. Писари калонӣ Назриддин "Ҳафтяк"хон ва "Чаҳор китоб"хон шуда буд. Назриддин ва Саҳобиддин илова ба таълими динии падар дар хона ва мактаби кӯҳна, таҳсилоти ибтидоиро дар мактаби сабки русӣ (рус-тузем), ки дар Понғоз кушода шуда буд, гирифтанд. Аз таҳсил дар ин гуна мактаб Исомиддини хурдсол низ бебаҳра намонд.

Исомиддин, ки пас аз гузашти солҳо худро бо тахаллуси "Ором", (Ороми Понғозӣ) муъаррифӣ кард, дар ҳамин гуна як хонаводаи бомаърифат, дар ҳамин гуна як шароити миёна ба дунё омад ва тарбият гирифт. Аммо ин зиндагонии осудаву ором ва бомароми хонавода зиёд Дере ҳам нагузашт, ки тӯфони ҳаводис ба Понғоз ҳам расид: дар муддати хеле кӯтоҳ ҳукумат ба дасти аскарони сурх гузашт, мусодира намудани молу мулки сарватмандон, таъқибу озори рӯҳониёну диндорон, қулоққунии заминдорону муллоён шурӯъ шуд. Аз сӯйи дигар, дар водии Фарғона барои ҳифзи ору номус, дину эътиқод ва хоки аҷдодӣ аз зулму истибдоди мустабидони ҷадид – шӯравиён, ҷунбиши сиёсии озодихоҳони Ватан шурӯъ гардид, ки аз сӯйи мардуми оддӣ ва тарафдорони ҳукумати нав "босмачӣ" ва "босмачигарӣ" ном гирифт. Мутаассифона, дар канори муҳофизони воқеъии Ватан ва фидоиёни дину эътиқод гурӯҳҳо ва дастаҳое низ ба вуҷуд омаданд, ки зери ниқоби мубориза алайҳи сурхҳо, ба деҳоту қишлоқҳои гирду атроф ҳуҷум мекарданд ва даст ба тороҷи молу мулки мардуми бечора мезаданд. Ҳатто аз таҷовуз ба зану фарзанди мардум низ рӯ намегардонданд. Дар соли 1919 буд, ки дар қишлоқи Ошоба – яке аз ҳамсоядеҳоти Понғоз, ҳамин гуна як дастаи ғоратгар бо раҳбарии Раҳмонқул-қӯрбошӣ шакл гирифт ва Понғозу деҳаҳои гирду атрофро тахти ташвишу таҳликаи ҳамешагӣ гузошт. Дастаи воқеъан босмачии Раҳмонқул-қӯрбошӣ ҳар вақт, ки ба Понғоз ҳуҷум мекард, молу маноли деҳқонону косибони онро ба ғорат мебурд, ҳар касеро, ки саркашӣ менамуд, ваҳшиёна ҷазо медодба номуси занону духтарони онҳо низ таҷовуз мекард, ё духтаре соҳибҷамолро дуздида мебурд. Зулму бедодии Раҳмонқул-қӯрбошӣ аз ҳад гузашт, корд рафта ба устухон расид. муйсаедони деҳистони Понғоз ҷамъ омада бо ҳам

машварат карданд, қарор шуд, ки бар алайҳи босмачиёни Раҳмонқул-қӯрбошӣ гурӯҳи “муҳофизин”-и худӣ – муҳофизони воқеъии шарафу номус ва молу мулки Понғоз ташкил дода шавад. Яке аз ҷавонмардони паҳлавони деҳа – Ашурмат, ки баъдан бо номи “Ашурмат-қӯрбошӣ” шинохта шуд, раҳбарии гурӯҳи муҳофизинро бар дӯши худ гирифт. Он гоҳ ниёзе ба мирзо – котиб пайдо шуд. Кори мирзоӣ, ҳисобу китоби молу мулк ва арзу доди хаттии мардуми деҳаро касе бояд ба дӯш мегирифт, ки ҳам соҳиби хату савод, ҳам соҳиби инсофу диёнат бошад. Фоли қисмат ба номи Мулло Шарофиддини аҳли савод зада шуд, зеро ҳам мардум ва ҳам калонсолони деҳистон ӯро ба унвони муносибтарин шахс дар ин кор пазируфта буданд. Муҳофизини Понғоз шабу рӯз дар фикри дифоъ ва ҳимояти деҳистони худ буданд: то ҷое, ки имкон дошт, бо шамшеру милтиқҳои ба даст овардаашон мусаллаҳ шуданд, дар ҳар ҷо-ҳар ҷои гирду атрофи деистон дидбонҳо гузоштанд, шабҳо низ дар дастҳо машъала, гурӯҳ-гурӯҳ деҳаро посбонӣ мекарданд. Понғоз чанд рӯз ором гирифт. Вале тақрибан пас аз як ҳафта дастаи Раҳмонқул-қӯрбошӣ боз ба деҳистон ҳуҷум овард. Аммо ин дафъа кор ба муроди ӯ ҳал нашуд: ғоратгарони Раҳмонқул-қӯрбошӣ пас “юришҳои музаффарона”-и худ ба муқовиматҳои қатъӣ ва қавии муҳофизини Ашурмат-қӯрбошӣ тоб наёварда, бори аввал шикаст хӯрданд ва ақибнишинӣ карданд. Алами мағлубият ниҳоят талх буд. Раҳмонқул-қӯрбошӣ дид, ки кор бо ҷанги рӯбарӯ ҳал намешавад, роҳи макру ҳиларо пеш гирифт. Ҷосусони худро ба Понғоз фиристод ва маълум кард, ки тактикаи ҷангии муҳофизин ниҳоят пухта ва оқилона аст. Пас, ҳаракат кард, ки аз байни понғозиён ҷосус ёбад. Шахсе ҳам пайдо шуд, ки бо Ашурмат-қӯрбошиву Мулло Шарофиддини косиб адовати кӯҳна дошт ва онҳоро чашми дидан надошт. Вай бо одамони Раҳмонқул-қӯрбошӣ таъаҳҳуд кард, ки дар бораи вазъияти ҳаррӯзаи муҳофизини Понғоз гузориш хоҳад дод. Дар натиҷа, Раҳмонқул-қӯрбошӣ тавассути ин ҷосус – хоини понғозиён аз амалиёти рӯзмарраи муҳофизини понғозӣ хабардор мешуд. Дар охирин марҳила, он хоини фитнагар маҳалли зисту хоби Мулло Шарофиддинро муайян кард ва ба одамони Раҳмонқул-қӯрбошӣ гузориш дод. Одамони Раҳмонқул-қӯрбошӣ зуд ба амалиёт шурӯъ карданд ва шабонгоҳ Мулло Шарофиддинро, ки истироҳат мекард, аз ҷойи хобаш дуздида ба Ошоба – назди қӯрбошии худашон бурданд.

Раҳмонқул-қӯрбошӣ Мулло Шарофиддинро хеле истинтоқ кард, ба зери зарбу лати бераҳмона гирифт ва чун итминони комил ҳосил кард, ки аз ӯ маълумоти дурусте гирифта наметавонад, оҳанпораи дар кӯраи

оташ тафтаро ба шиками Мулло Шарофиддин зад. Шиками Мулло Шарофиддин сӯхтаву сӯрох шуд, рӯдаҳояш берун лағжиданд. Вале Мулло Шарофиддин ҳатто дар ҳамон ҳолати ҷонкоҳ ва ҷонгудоз низ мардонавор таҳаммул кард ва шаъну шарафи худро аз даст надод, бо дасти худ саллашро кушода шикамашро баст. Раҳмонқул-қӯрбошии ба хашму ғазаб омада фармон дод, ки Мулло Шарофиддинро дар ҳамон ҳолати ниҳоят вазнин пойи пиёда аз Ошоба то деҳистони Ашт бубаранд. Аз деҳаи Ошоба то Ашт 40 километрӣ роҳ буд. Мулло Шарофиддин маҷбур шуд дар тӯли чанд шабонарӯз бо азоби алим ин роҳи дарозро пойи пиёда, афтону ғелон, гуруснаву ташна, пешопеши савораҳои гургмизоҷи Раҳмонқул-қӯрбошӣ тай кунад. Ваҳшиёни Раҳмонқул-қӯрбошӣ ниҳоят, вақте ки ба деҳистони Ашт расиданд, дар бозори он ҷо дар ҳузури мардум падари шоирро қатл карданд. Аштиён ҷасади ба хун оғуштаи Мулло Шарофиддинро кафанпеч карда ҷаноза хонданд ва дар қабристони худ ба хок супурданд. Пас аз чанд рӯз хабари ваҳшиёна кушта шудани Мулло Шарофиддини Мӯзадӯз ба Понғоз расид ва хешовандону дӯстони наздикаш ба Ашт рафта бар сари хоки мазораш дуои фотиҳа хонда омаданд. Он вақт соли 1920 буд ва Мулло Шарофиддин 40 сол дошт. Зани ӯ бева ва панҷ фарзандаш ятим монд. Дар он замон писари калонӣ Назриддин 14 сола, писари дуввумӣ Саҳобиддин 11 сола, Исомиддин 8 сола, хоҳараш Бахринисо 5 сола ва писари аз ҳама хурдӣ – Аҳмадҷон 2 сола буданд. Дар он даврони ниҳоят ноорому вазнин модар тамоми сангиниҳои рӯзгорро ба дӯши худ бардошт, ба хотири ин ки орзӯи шавҳари раҳматияш ҷомаи амал пӯшад, фарзандонро аз таҳсили илм бознадошт, баръакс, онҳоро ба омӯхтани илму ҳунар ташвиқ намуд.

Исомиддини 8 сола субҳи барвақт бо бародаронаш аз хоби ширин бедор мешуд ва ба модараш кӯмак мерасонд: гоҳ ҳамроҳи бародаронаш барои чаронидани бузу гӯсфанд ба саҳро мерафт, гоҳ обёриву алафдаравӣ ва ҳезумкашӣ мекард. Бародарон пас аз кору заҳмату машаққатҳои сангини рӯзона шабҳо гирди чароғ ҷамъ омада ба хондану навиштан машғул мешуданд.

Модар фарзандонро ба мактаби нави ибтидоӣ, ки акнун шӯравиҳо ташкил намуда буданд, супурд. Исомиддин ва бародаронаш таҳсилро дар мактаби шӯравӣ идома доданд. Исомиддини тезҳуш ва хушҳофиза аз навҷавонӣ ба касби муаллимӣ дил баст. Пас аз саводомӯзӣ як муддат дар мактабҳои Понғоз, Бободархон ва Регар муаллимӣ кард. Бо вуҷуди ин ки замон дигар шуда ва қиёфаи фарҳангии мардум низ дигар шуда буд, ба

сабаби саводи хуби диниву дунявӣ доштанаш, мардуми деҳистон ба Исомиддини ҷавон “Мулло” хитоб мекарданд ва ин ҳолат ҳокӣ аз меҳру муҳаббат ва эътирофи ҳамдеҳагон буд.

Кушта шудани Мулло Шарофиддин ба дасти босмачиён мувофиқи табъи дастандаркорони ҳукумати шӯравӣ буд ва ин ҳолат барои пешрафти Исомиддину бародаронаш дар оянда мусоидат кард. Ин буд, ки ӯ дар солҳои 1937-1938 дар донишкадаи ториху ҷуғрофиёи Дорулфунуни Осиёи Миёна (САГУ), ки дар шаҳри Тошканд воқеъ буд, таҳсил кард ва пас аз бо муваффақият ба поён расонидани таҳсилот ба зодгоҳаш баргашт. Дар мактаби Понғоз аз фанҳои ториху ҷуғрофиё дарс дод ва дар тӯли 25 соли охир, то соли 1972 ба унвони директори мактаб фаъолият дошт. Шоир дар тӯли ин солҳо шогирдони зиёдеро тарбият кард, ҷавонписарон ва ҷавондухтарони боистеъдодро ба роҳи илму ҳунар ҳидоят намуд. Бино бар ин, дар баъзе аз ғазалҳо ва маснавиҳояш ба ин нукта ишора намуда ва худро ба унвони “булбули боғи дабистон”, “посбони гул”, “меъмори чаманзор” муъаррифӣ намудааст:

Мулло Исомиддин дар солҳои 1933-1943 дар ноҳияи Орҷоникидзеобод (Кофарниҳон, Ваҳдат) низ ба унвони муаллим дар курсҳои маҳви бесаводӣ фаъолият нишон дод. Дар ҳамин давра дар деҳаи Чӯянгарони мавзеъи Кофарниҳон писарбачае бо номи Табар, ки фарзанди як марди қулоқшуда буд, ба ҷони Мулло Исомиддин суиқасд кард. Як шеъри 8 байтии Мулло Исомиддин, ки “Шум гиёҳед, бойу муштзӯр” ном дорад ва бо байти: (матлаъ)

Қасди ҷонам кардаӣ, хуни даҳон шав, эй Табар,

Душмани инсон шумо аҷдоду авлод сар ба сар! -

шурӯъ мешавад, ба ҳамин муносибат навишта шудааст. Вале ин, ки ӯ шеъри мазкурро дар ҳамон сол, ки 23 сола буд, навиштааст ё пас аз гузашти солҳо (тақрибан, дар солҳои 60-уми асри гузашта), маълум нест. Зеро дар дастнависи шоир низ соли таълифи шеър сабт нашудааст. Дар ҳар сурат, аз ин ки шоир дар ҳошияи шеър аз ин заҳри қотил “бо чӣ азоб сиҳат ёфтан”-и худро таъкид кардааст, маълум мешавад, ки тамоми умр он азоби алимро фаромӯш накардааст.

Исомиддин Шарофиддинов дар ин давра хонадор шуд, соҳиби чанд фарзанд гардид, дар байни халқ обрӯ ва эътибори баланд пайдо кард, ҳамчун табиби мардумӣ маъруф шуд, агарчӣ камтар, вале ба ҳар ҳол ба

унвони як шоир дар сатҳи ноҳия ва вилоят шинохта шуд. Мулло Исомиддин марди қуръонхон ва ҳадисдон буд, аз баски дар давраи бачагӣ ва навҷавонӣ таълимоти диниро низ фаро гирифта буд, ба унвони “мулло” низ обрӯву эътибори вижае дошт. Фарзандони шоир тарбият ва номи падарро ҳалол карданд: писари калонии шоир – Анварҷон Исомиддинов аввал дар Донишгоҳи тиббии шаҳри Душанбе, сипас дар давраи аспирантура дар Ленинград (Сапнк-Петербург), пас аз он дар давраи докторӣ дар шаҳри Маскав таҳсил намуд. Аввал дараҷаи номзадии улум, сипас дараҷаи илмии доктории улуми тиббиро дарёфт намуд, китобҳои зиёд таълиф кард, соҳиби унвони профессори тиббиёт гардид. Писари дуввум – Фарҳод Исомиддинов аз поённомаи илмии худ дар мавзӯъи “Муқоисаи достони “Лисон ут-тайр”-и Амир Алишери Навоӣ бо достони “Мантиқ ут-тайр”-и Шайх Фаридидини Аттор” бо муваффақият дифоъ намуда дараҷаи номзадии улуми филологиро ба даст овард ва солҳо ба унвони дотсент дар Донишгоҳи Давлатии омӯзгории вилояти Тошканд аз фанҳои забону адабиёти форсии тоҷикӣ тадрис намуд. Як давраи тӯлонӣ ба унвони мудири кафедраи ҳамин донишгоҳ фаъолият нишон дод ва шогирдони бисёреро тарбият намуд, як силсила китобҳои дарсӣ ва илмиву адабии худро ба чоп расонид. Барои заҳамоташ дар таълифу таҳқиқи адабиёти форсӣ-тоҷикӣ ба дарёфти унвони профессории Академияи Улуми Байналхалқӣ мушарраф гардид.

Духтарони шоир – Ҳалима ва Ҳанифа кадбонуҳои бообрӯи хона, соҳиби набераву аберахо дар Ангрен гардиданд.

Писари хурдии шоир – Тоҳирҷон солҳост, ки ба унвони раиси як корхона дар ноҳияи Ашт фаъолият нишон медиҳад.Баъди солҳои сиюми асри бист, дар шаҳри Ангрен кони ангишт ба кор сар кард, лекин коргар намерасид, бинобарон аз шаҳру деҳаҳои ҳамсоя одамонро ба кор даъват карданд ва як гурӯҳ одамон аз Понғоз ҳам омада дар кони ангишт кор мекарданд. Писари дуввуми шоир Фарҳод Исомиддинов, ки дар соли 1968 издивоҷ карда ва соҳиби ду фарзанд гашта буд, баъди ба дидорбинии хоҳарони худ омада буд ба кор даъват шуд ва соли 1973 бо оилаи худ ба Ангрен кӯчида омад. Дертар ӯ соҳиби шаш фарзанд гашт, (чаҳор писар, ду духтар). Духтарони шоир Ҳалимаву Ҳанифа низ бо хонаводаҳояшон ба ин шаҳрак зиндаг° доштанд. Азбаски аз Понғоз то шаҳраки Ангрен фосила он қадар ҳам дур набуд (ҳамагӣ 40 километр), Ороми Понғозӣ то охири умр барои дидори фарзандонаш ба ин шаҳрак меомад ва чанд рӯз дар ҳалқаи фарзандону наберагонаш ташнагии дидор

мешикаст. Вай ба мардуми меҳмоннавози Ўзбекистон иродат ва эҳтироми хосе дошт, шаҳрҳои зебо ва табиъати дилангези онро хеле дўст медошт.

Ороми Понғозӣ дар канори соҳиби улуми динӣ ва дунявӣ будан, дар лаҳзаҳои фароғат аз фаъолиятҳои педагогиву ичтимоъӣ, ба сурудани ашъор ба забонҳои форсӣ-точикӣ ва ўзбекӣ пардохтааст. Дигар аз машғулиятҳои дўстдоштаи шоир ҳунари хушнависӣ ё худ хаттотӣ будааст. Чунон ки аз таҳқиқи дастнавиштаҳои шоир бармеояд, вай ашъорашро бо алифбоҳои форс°-араб° таълиф намуда, сипас онҳоро дар се дафтар ба кирилл° баргардонидааст. Бо ҳавсала ва муҳаббати тамом, бо ҳусни хати зебо ва хоно китобат карда ва дар се дафтари дастнависи худ боқӣ гузоштааст. Ҳамчунин, шеърҳои чудогонаеро ба забонҳои форсиву ўзбекӣ аз шоирони клоссику муъосир низ хушнависӣ намудааст. Баъзе аз он китобатҳо аз як сў ба унвони намунаҳои хуби санъати хаттотии Ороми Понғозӣ, аз сўйи дигар ба унвони як санади ториxиву адабӣ аҳамияти вижае доранд.

Ороми Понғозӣ ба шоирони маъруфи давр чун Мирзо Турсунзода ва Чустии Намангонӣ (Набихон Хўжаев – 1904-1983) на танҳо иродати хос дошт, балки то ҳадде ошноӣ ва ҳамкории адабӣ низ доштааст. Ў бо нависандаи халқии Тоїикистон Їалол Икром°, ки дўсти наздики писпри табибаш Анварїон риштаи дўст° дошт аз наздик шинос буд. Ин аз ашъоре, ки ў ба Мирзо Турсунзода бахшидааст, низ пайдост. Аз миёни дастнависҳои шоир ду баргае ба даст омад, ки покнависи як ғазали Чустӣ бо радифи "Ўргулай" бо ду хат – арабӣ ва кириллӣ мебошад. Он ғазал дар танқиду мазаммати баъзе духтарони бешарму ҳаёи он даврон суруда шуда ва ба шарҳи зайл аст:

Деб эдик ташлаб ниқобингни, кўзинг оч, ўргулай,

Юз очиб келдинг, бироқ салкам яланғоч, ўргулай.

Дар поёни ғазал санаи "26.12.1969" сабт шудааст, ки торихи ба риштаи назм кашида шудани шеъри мазкури Чустиро нишон медиҳад. Пас аз он ин сатрҳо рақам шудааст: "Рўбардоркунанда-хаттот Шарофиддинов Исомиддин. 4.02. 1970". Ғазали фавқ, бидуни шакку шубҳа, шеъри Чустист. Зеро ин, аз як сў, аз тарафи Ором низ таъкид шуда ва аз сўйи дигар, дар он сабки баён ва ҳачви намакини Чустӣ ба таври мушаххас эҳсос мешавад. Чустӣ ин ғазалро ба эҳтимоли қавӣ дар яке аз давраҳои дўстонаи шоирону адабдўстони доираи адабии Наманган

филбадоҳатан суруда ва онро тақрибан пас аз 38 рӯз Исомиддин Шарофиддинов – Ороми Понғозӣ ё аз забони худи Чустӣ ё аз дафтари ӯ рӯбардор кардааст. Ба эҳтимоли қавӣ, ин ғазали танқидӣ дар матбуъоти даврии шӯравӣ чоп нашуда ва ба девони ғазалиёти шоир низ дохил карда нашудааст. Ҳатто, ба эҳтимоли бештар, мумкин аст ҳамин дастнависи Ором танҳо нусхае аз ғазали мазкури Чустӣ бошад. Худи ҳамин як саҳна аз рӯзгори Ором нишон медиҳад, ки ӯ бо доираҳои адабии Намангону Фарғонаву Тошканд иртиботи хубе дошта ва бо шоирони он рӯзгори ин доираҳои адабӣ низ дӯстӣ ва ошноии хубе доштааст.

Исомиддин Шарофиддинов – Ороми Понғозӣ умри бобаракате дида ва дар торихи 1 январи соли 1997 дар синни 86 солагӣ бо ин ҷаҳон дар иҳотаи панї фарзанди їигарбандаш падруд гуфтааст. Илоҳо рӯҳаш ором, оқибаташ обод бошад.

ГАНҶИ ҒАЗАЛ

Ғазалиёти форсӣ-тоҷикии Ороми Понғозӣ

МАЪШУҚИ ПОКАМ

Ба номат ҳамди беҳад мефиристам, маъшуқи покам,
Агар мушки рухат боди сабо орад, фараҳнокам.

Сиришкам жола меборад чунон ки абри найсоне,
Шудам дар мадҳи ту гӯё, ба шабҳо дида намнокам.

Либоси гулгунат дар тан, ба каф шамшер, тайёрӣ,
Агар маҳрам набошам, пора кун ин синаи чокам.

Ҳамеша маҳрами розат, санам, аз ту намегардам,
Илоҷам чист, мақбулат наям,яъне, ки нопокам.

Адолатпарвар эй шоҳи ҷаҳон, султони ҷононҳо,
Мабодо гар хатое кардаам, бахшой, ғамнокам.

Макотиб чун навишт аз сарнавиштам ошиқи ночор,
Фиғону нолаҳо аз дил кашида дар сари хокам.

Инону ихтиёрам рафта, чун ман масту ҳайронам,
Макун, Ором, фикре ғайри васли духтари токам.

ГУЛ

Месароям, аз чаманзори висолат чида гул,
Дида рӯйи гулъузоратро, зи худ шармида гул.

Бо ту шодам, дилбарам, дар байни гулҳои чаман,
Дида шодии маро, дар зери лаб хандида гул.

Бӯйи мӯйи анбарафшонат чаманро маст кард,
З-ин ҷиҳат мастона атрангез шуд рақсида гул.

Хайли мурғон дар навою булбулон дар сӯзу соз,
Дар миёни дилфигоронаш ба худ болида гул.

Гашта Ороми ту ҳам мурғи ғазалхони Ватан,
Аз ғазалхонии ӯ дар хештан печида гул.

1960

ПАРВОНААТ МАН

Ба тоҷат дилбарам, парвонаат ман,
Ту шамъӣ дар шабу парвонаат ман.

Муҳаббат дар дили ман лона монда,
Ҳамон мастонаи майхонаат ман.

Далерона қадам мондам ба васлат,
Ба сидқи ин дилат ҳамхонаат ман.

Илоҳӣ, матлабам маҳрам намоӣ,
Ту гул, он булбули девонаат ман.

Муҳаббат дард агар буду азобе,
Табиби ишқаму дармонаат ман.

Нигоҳе кун, манам бечора Ором,
Шуда булбул зи ишқ, афсонаат ман.

1960

МОҲИ ТОБОНАМ ШАВӢ

Як шабе, эй маҳлиқо, дар кулба меҳмонам шавӣ,
Меҳрубонам, мӯнисам, дилбанди ҷононам шавӣ.

Булбулон дар ҳайрат аз ҳусну ҷамолат, эй санам,
Дорам уммеде, ки як шаб моҳи тобонам шавӣ.

Дар таманнои рухат парвонасон сӯзад дилам,
Кош, танҳо як шабе шамъи шабистонам шавӣ.

Дар чаманзори висол илҳоми қалби ман туӣ,
Месароям васфи ту, дилдор, ҷононам шавӣ.

Булбулони субҳи васлат дар ғазалхонӣ мудом,
Субҳдам, эй ғунча, кош, Ором бар ҷонам шавӣ.

1960

АҶАБ ҲОЛЕ...

Аҷаб ҳоле зи васлат дорам имшаб,
Чу булбул то саҳар бедорам имшаб.

Шукуфта ғунчаи гулҳои хандон,
Ба хидматҳои гул пуркорам имшаб.

Ба дил мепарварам меҳри гулеро,
Шудам овораи гулнорам имшаб.

Ба ёди ғунчаи сурхи гули нор,
Саҳар гардиду ман бедорам имшаб.

Зи гулҳои муаттар масту рақсон,
Аҷаб мастона ҳоле дорам имшаб.

Хушо, эй дил, ки шодам дар диёрам,
Зи атри ғунчаҳо саршорам имшаб.

Равам бар сайри гулшан ҷаста, Ором,
Чу булбул нағмаҳо бардорам имшаб. *1960*

МЕҲМОНАМ ШАВӢ

Мӯниси умрам, баҳорам, ёри ҷононам шавӣ,
Дилбару дилдодаам, бар кулба меҳмонам шавӣ!

Шоҳбозам, аз ту шодам,бар гулистонам биё,
Сарви озоди чаман, пайванди ҷононам шавӣ.

Дар дилам мепарварам шавқи висолат рӯзу шаб,
Бо сабо бар мулки дил илҳоми девонам шавӣ.

Ошиқат ман, дар гулистони диёр, эй нозанин,
Интизорат мешавам, чун ғунча хандонам шавӣ.

Орзӯйи васли ту умре диламро чун ғизост,
Дар шаби торики ҳиҷрон моҳи тобонам шавӣ.

Булбулу гул ҳамдаму хонда ғазал дар ин диёр,
Меҳрубони ман туам, эй кош, дармонам шавӣ.

Меҳри ту мепарварам, Ором, андар қалби худ,
Дар диёри бошукӯҳам, кош, султонам шавӣ. *1960*

ЭЙ ЁРИ ГУЛАНДОМ

Дилро ба сари зулфи зарафшони ту бастам,
Ҷон бар лаби лаъли шакаристони ту бастам.

Эй қомати дилҷӯйи камолоти гулистон,
Бо мӯҳри ту лаб бар ҳама фармони ту бастам.

Бар лавҳи дилам меҳри ту сад нақш кашидаст,
Ман аҳди азал бо хати паймони ту бастам.

Бар ҳусну ҷамолат шудаам волаву шайдо,
Чашм аз ҳама ҷуз рӯйи гулистони ту, бастам.

Ороми вафодори туям, маҳрами розат,
Ман риштаи ҷонро ба хати ҷони ту бастам.

1960

ГУЛОБ ОМАД

Зи васлат, эй санам, қалби ҳазин дар изтироб омад,
Ду зулфи анбарат мушку рухат ҳамчун гулоб омад.

Ба гардан зулфи занҷири ту буд, эй сунбули ларзон,
Кушодам дида бар васлат, вале дастат ҳиҷоб омад.

Ба бӯят ман чунон мастам, зи васфат булбули зорам,
Баҳори гулшани умрам, нигорам бо шитоб омад.

Давои дарди ишқам шав, табобат кун, давое кун,
Зи ҳаҷрат ашки борони ду чашми ман ҳубоб омад.

Адабсозӣ кунам бо худ, чунон дар дил ҳаё дорам,
Зи чашмони хумор илҳоми ин созу рубоб омад.

Зи васлат ман чунон шодам, даруни боғу бӯстонат,
Ба сайри гулшани соҳибҷамолон печу тоб омад.

Дар ин маҳмилкашӣ, Ором, ёри ҷони ман мебош,
Ҳамегӯям, ки гӯё дар бадан як ҷони ноб омад.

1960

ҲАР ЛАҲЗА ҚУРБОНАТ ШАВАМ

Дар гулистони Ватан, ёро, гулафшонат шавам,
Сарви нози маҳҷабин, ҳар лаҳза қурбонат шавам.

Чашмҳоят нур бахшад бар чаманзори Ватан,
Амр деҳ, то булбулосо ман ғазалхонат шавам.

Изн деҳ, эй шоҳи хубон, дар тамоми зиндагӣ,
Ман ҳамеша гӯш бар ҳар амру фармонат шавам.

Сидқи дил, ихлоси дил дам аз висолат мезанад,
Мисли бод, эй шодии ҷон, кокулафшонат шавам.

Бандаи гулзори васлат мешавад Ороми мо,
Пар зада дар гулшанат, мурғи хушилҳонат шавам.

1960

ОФАТИ ҶОН ОМАДА

Шӯхи ман – сарви равон сайри гулистон омада,
Ҳамраҳи сад нозанин бо нози чандон омада.

Мутрибу раққосаву соҳибҷамолон бешумор,
Дар миён он нозанин товусхиромон омада.

Дар миёни гулъузорони ҷаҳон зеботарин,
Мушки гулҳои гулистони баҳорон омада.

Рақс-рақсон сӯйи ман оҳиста чашмак мезанад,
Чашми шаҳло, тири мижгон қотили ҷон омада.

Саҷда карда лолагулҳо, рафта дар пеши рухаш,
Дар висолаш боғу бӯстон дурри ғалтон омада.

Дидаи дилро кушода ошиқаш – Ороми мо,
Ханҷари теғи нигоҳаш қотили ҷон омада.

1960

КОКУЛПАРЕШОНАМ, БИЁ!

Гулшанорои ҷаҳон, сарви гулистонам, биё,
Нозанин, зебосанам, доруву дармонам, биё!

Холи зебои рухат шӯъла ба ҷонам мезанад,
Дилнавоз, ороми ҷон, шамъи шабистонам, биё!

Дар гулистони рухат гуллолаҳоят зарфишон,
Хуштакаллум, хушзабон, эй шаккарафшонам, биё!

Гар биёӣ, ҷони ман дар зери поят мафраш аст,
Хушназар, хушхулқу хӯ, хушаҳду паймонам, биё!

Кафтари мурғи дилам парвонасон пар мезанад,
Аз паёми субҳи гул, булбул шуда, ҷонам, биё!

Сар ба гардун мебарад аз ишқи ту Ороми мо,
Шӯхи дилҷӯйи чаман, кокулпарешонам, биё!

1960

ТЕҒИ НИГОҲ

Шудам бар гулҷамолат ошиқи зор,
Кунам ҳалқа ба гардан зулфи зуннор.

Ҳамеша матлаби ман дидани туст,
Мисоли андалебе дар чаманзор.

Кушо бар рӯйи ман даргоҳи васлат,
Ғуломи ҳалқа бар гӯши туям, ёр!

Манам дар боғи васлат боғбоне,
Чаро пас медиҳӣ бо хорам озор?

Ба қатлам мекашӣ теғи нигоҳат,
Надорам тоқат аммо ман ба пайкор.

Биё, булбулсифат нағма сароям,
Чу мутриб ё муғаннӣ бар ту, дилдор!

Чӣ хуш, бисмил шавам, Ором, дар васл,
Сар аз даргоҳи ӯ ҳаргиз мабардор!

1960

ВАСФИ ВАТАН

Лола гар аз боғу бӯстони Ватан сар мезанад,
Офтоби оламоро дар чаман бармезанад.

Мурғи бӯстони висоли субҳидам андар баҳор,
Бар сари гулҳои зебои чаман пар мезанад.

Доимо шодам зи халқи бахтёри деҳаам,
Кафтари субҳи диёрам дар ҷаҳон ҷар мезанад.

Содиқам Ором, андар гулшану гулзори ишқ,
Ҳарфи дил бар қалби душман теғи ханҷар мезанад.

1960

ЁДИ ДАБИСТОНАМ ГИРИФТ

Изтироби ишқи ҷонон аз гиребонам гирифт,
Ақлу ҳушамро ҳамон сарви хиромонам гирифт.

Ҷону тан дар изтиробу дил кабоб аз сӯзи ишқ,
Рӯҳи Маҷнуни фироқ аз даври домонам гирифт.

Мекашад майли ҷунун бар водии зарди фироқ,
Чун тавон кардан, ки дарде пеши дармонам гирифт.

Зулмати дил мефизояд дар баҳори гулшанам,
Матлаби оҳу фироқи дашти ҳиҷронам гирифт.

Дар шабистони висолам моҳтоби безавол,
Толеъи бахту камолу хайру эҳсонам гирифт.

Нолаву зорам фузуд, Ором, чун мадҳуш ман,
Андалебе дар наво, ёди дабистонам гирифт.

1960

ТАМОШО КУН

Ба чашми ошиқӣ ҳусни диёрамро тамошо кун,
Дар айёми назар фасли баҳорамро тамошо кун.

Ҳамеша дар Ватан шодам, ҳамеша бо вай ободам,
Муҳаббатбор боғу киштзорамро тамошо кун.

Каноре бекарон дорад, мусаффо осмон дорад,
Биёву дашту саҳро, кӯҳсорамро тамошо кун.

Ба дилбар гуфтани аҳволи ишқамро ҳаё кардам,
Биё, сабру қарори устуворамро тамошо кун.

Ба дил мефахрам, Оромо, диёре бебаҳо дорам,
Фаровон ҳосиловар пахтазорамро тамошо кун.

1960

БИШНАВЕД

Дӯстон, шарҳи фироқ аз қалби зорам бишнавед,
Нолаву оҳанги зори ин дуторам бишнавед.

Сарбаланде кас надида дар ҷаҳон монанди най,
Зери по бӯрё шуд он акнун, шиорам бишнавед.

Ман-маниву кибр бошад ҷоҳилӣ дар зиндагӣ,
Ҳарфи меҳр аз мардумони хоксорам бишнавед.

Ҷонфизо фавворaҳои илму ирфон дар Ватан,
Дӯстиву сулҳҷӯӣ аз диёрам бишнавед.

Синаи бекина, Ором, оварад сидқу сафо,
Илму ирфони диёри беканорам бишнавед.

1960

ЧАШМОНИ ХУММОРАТ

Ба боғистони васлат мешавам дарбони гулзорат,
Ҳамеша даста-даста чида гулҳои чаманзорат.

Гулу себаргаро дар мақдамат, эй ёр, хоҳам рехт,
Камар бастам барои хидмати чашмони хуммoрат.

Саҳаргоҳон даруни гулшани пургул манам ҳозир,
Бубин, ин дастаи гулғунчаҳо монанди тӯморат.

Кушода ғунчаҳо дар вақти ин субҳи гулистонам,
Қатори ошиқонат мешавам ман ошиқи зорат.

Зи шавқи ин чаман гулбарги зебо мекунад ханда,
Ба завқи гулшанат ман мешавам ёри вафодорат.

Саҳаргоҳон чу булбул нағмапардозам ба гулшанҳо,
Манам дар гулшани васлат ҳамон як булбули зорат.

Шудам, Ором, субҳе гирди гул монанди парвона,
Бибӯям мушки ноб аз оразат, эй гул, чу хумморат. *1960*

ОМАДАНД

Як шабе дар хоби нозам меҳрубонон омаданд,
Пешу пас ду тан ба чашмонам намоён омаданд.

Он яке чаққону пуршаст, Ҷомии хуб тундмизоҷ,
Дигаре солор, Маъдан, бахри меҳмон омаданд.

Ҷомӣ аз китфам гирифта, карда Маъдан пурсупос,
Дилнавозу мушфиқон аз баҳри сомон омаданд.

Ҳам ҷавон гаштанду ҳам пирони пурдон, дастгир,
Ханда бар лаб, ҳамчу фарзона намоён омаданд.

Аз ҳаё дар пеши устодон нагуфтам рози дил,
Ҳоли ман ошуфта дида бас ғазалхон омаданд.

Карда сӯҳбатҳои ширин, хонишу савту наво,
Бар сарам, Ором, ҳамчун тоҷи шоҳон омаданд.

1961

ХУРШЕДИ ТОБОНАМ ТУӢ

Эй нигоро, дар ҷаҳон, хуршеди тобонам туӣ,
Умри зебо, боғу бӯстону гулистонам туӣ.

Аҳду паймон бастаам, аз шаръи ту берун наям,
Давлати Дорову Искандар, намоёнам туӣ.

Ишқи ту дар қалби ман бошад мудом, эй нозанин,
Андалеби хушнавои боғу бустонам туӣ.

Вирди дил гашта ҳамеша васфи ту, эй моҳрӯ,
Аз шараф дорӣ зиё, шамъи шабистонам туӣ.

Бесабаб не, хондаам ман достони ишқи ту,
Имтиҳон дорам ман, эй Ором, ҷононам туӣ.
1961

ТӮТИИ ШИРИНМАҚОЛ

Тоқати гуфтан надорам васфи ту, эй хушвисол,
Қуввату дармон бирафту қоматам шуд ҳамчу дол.

Як назар кун бар мани ошуфтаи васли нигор,
Дар ҳавои гулшани дил тӯтии ширинмақол.

Сарви боло, наргиси шаҳло мисоли гулбаҳор,
Бар миён сунбул мисоли турраи мӯйи кашол.

Бахту иқболат муборак, кавкаби тиллои кор,
Қумрии майдони меҳнат, сарвари соҳибҷамол.

Орзӯи васли ту дар қалби ман, эй нозанин,
Бедсон меларзаму гуфтан ба ту амри маҳол.

Бо шуҷоъат, бо маҳорат хушкалому дилнавоз,
Ҷони Ором аз садоқат шод шуд, соҳибҷамол!

1961

МЕСАРОЯМ

Месароям васфи дилбар, байни гулҳо ҳар мудом,
Рангу бӯи хоси доранд гулҳо ҳар кадом.

Раставу пайваста сабза, лолазорони чаман,
Хониши савти ҳазорон дар гулистон ҳар мақом.

Лашкари ҳусни рухат тороҷсози мулки дил,
Андалебам, месароям васфи ту ҳар субҳу шом.

Бода нӯшам масту ҳайрон аз ҷамоли дилбарам,
Гаштаам сайди ғизоле, ман ҳамеша қайди дом.

Шоҳи хубон, сарвари гулҳои раънои чаман,
Аз нигоҳи нозанинат ошиқонат гашта ром.

Мурғи хушхони ғазалхон, дилнишин савти ҳазор,
Ошиқи рӯйи гулат Ором гашта субҳу шом.

1961

ЧАРО ЁРАМ НАЁМАД?

Ба назди ман чаро ёрам наёмад,
Дилу ҷон, бахти бедорам наёмад?

Ҳамеша ёди ман дар кӯйи ёр аст,
Чаро боре мададгорам наёмад?

Ба сайри гулшани ёрам давидам,
Чаро гулчеҳра, гулёрам наёмад?

Дилу ҷон дар ҳавои он гуландом,
Табассум карда дилдорам наёмад.

Куҷо ҷӯям, чӣ созам чораи дил?
Тасаллои дили зорам наёмад.

Ба гардун мерасад ин нолиши ман,
Чаро лайлисифат ёрам наёмад?

Ҳама шому саҳар менолам, Ором,
Давои қалби беморам наёмад.

1961

РАҚАМ РЕЗАД

Ягон нуқта агар ҳарфе аз ин чоки қалам резад,
Ҳама анбар чу мола рӯйи саҳни ин ҳарам резад.

Агар товусхироми гулшанам аз ҷо ба по хезад,
Насими мушки анбарсои кокул то қадам резад.

Гулистони баҳори ин Ватан ранге дигар дорад,
Навои булбулон дар гулшану боғаш на кам резад.

Ватан раққосаҳо дорад, хиромон, остинафшон,
Ҳама раққосаи ҳиндӣ аз он ашки алам резад.

Биёву хома гир, Ором, бинвис он чӣ дил гӯяд,
Тақозоям дирам не, бар сарам лутфу карам резад.

1965

ДАР ВАСФИ ПАДАРАМ

Субҳи мавлудам шараф-шон, шайхи беҳамто, Падар,
Эй ба зебоӣ ба олам Юсуфи барно, Падар.

Дар ҳаётам ҳомиву пушту паноҳ, имдоди ман,
Қиблагоҳам, мушфиқам, носеҳи дурифшо, Падар.

Илму ирфон раҳ намудӣ баҳри фарзандони худ,
Дар фазои ақлу биниш ҳам хирадпаймо, Падар.

Панду андарзи азизат бар дилу ҷон рӯҳбахш,
Дар адаб, ақлу хирад донотарин доно, Падар.

Равзаи рози диламро мекушоям бар ту ман,
Махзани асрори қалбам, меҳри беҳамто, Падар.

Такягоҳам, раҳнамоям, ҷоннисорам, мӯнисам,
Ҳодии меърочи ман бар олами маъно, Падар.

Ғайри ту Ором кай дида ба олам меҳрвар,
Ин чӣ хуш гӯям, Падар, бо сад таманноҳо, Падар!

1967

МАРСИЯИ ВАФОТИ БАРОДАРАМ НАЗРИДДИН

Алфироқу алвидоъ, эй мӯниси ҷонам, акем,
Дар баҳори умри зебо боғу бустонам, акем!

Рафтӣ аз дунёи дун бо сад ғаму ранҷу ситам,
Пуштбону муттако, дорую дармонам, акем!

Аз падар монда ятим, чун ғунчаи дилхун шуда,
Бемаҳал гаштӣ хазон, сарви гулистонам, акем!

Маҷлисоро, хуштакаллум, тӯтии ширинкалом,
Ҳам чароғи пурзиё, шамъи шабистонам, акем!

Сарви шамшоди қадат чун бемаҳал гашта завол,
Андалеби гулшани саҳни дабистонам, акем!

Рафта дар ҳифзи Ватан ҷангидаӣ бо душманон,
Захмҳое хӯрда бар тан, марди майдонам, акем!

Бо мурувват, мушфиқӣ соҳибвасоётам будӣ,
Раҳнамо, соҳибҳидоят, ҳамдами ҷонам, акем!

Дар фироқат дилкабоб, Ороми барҷо мондаам.
Алвидоъ, эй қадрдон, шеъру ғазалхонам, акем!

1971

ДИЛДОР МЕРАҚСАД

Тамошо кун, дило, як дам, ки он дилдор мерақсад,
Чу товуси баҳорӣ сарви хушрафтор мерақсад.

Гуландоме, дилороме ба сони ғунчаи хандон,
Ба зулфони чу сунбул анбарин гулнор мерақсад.

Чӣ раққосе ғазалхон бар миён заррин камар баста,
Барои ошиқон мастонаву хуммор мерақсад.

Чу тоҷи хусравон печида бар сар сунбуле ларзон,
Малакваш шоҳи хубон, кабки хушрафтор мерақсад.

Рамида, дил рабуда рақс-рақсон кард тасхирам,
Париваш, нозпарвар, сарвари асрор мерақсад.

Макун, воъиз, сифоти Лайливу Маҷнуни афсона,
Бубин, ин шоҳи хубонро, ки лайливор мерақсад.

Чу Ороми ту махмуре аз он майхонаи ишқам,
Биё, эй дил, бубин, дилдодаи ғамхор мерақсад.

20 феврали соли 1973

НОЛОН ШУДАМ

Маст гардидам зи май, булбул шудам, нолон шудам,
Чун ҳилоли осмон ин лаҳза дар ҷавлон шудам.

Гул шудам, сунбул шудам, булбул шудам дар гулшане,
Аз гули раънои ӯ шармандаву ҳайрон шудам.

Ғунчаи уммеди субҳам дар дабистоне шукуфт,
Шодмон аз шавқи ӯ, афтон шудам, хезон шудам.

Сӯхтам дар оташу хокистарам гул кард, лек,
Оташи ишқам фузуд, чун лолае хандон шудам.

Пар зан, Ором, дар дабистону гулистони диёр,
Бар дари ӯ суда сар, бо аҳду бо паймон шудам.

1973

ШАРМРӮ НИГОР ОМАД

Булбули чаман омад, фасли навбаҳор омад,
Андалеб мастона сӯйи лолазор омад.

Даста-даста гул чида, рақс карда, печида,
Дар чаман ба сад ишва шӯхи гулъузор омад.

Дар чаман чамон гоҳе, ҳам зи ман ниҳон гоҳе,
Байни лолаву сунбул шармрӯ нигор омад.

Рӯ намуда бар сӯям, майл карда бар кӯям,
Дилбари дилу ҷонам, ёри ғамгусор омад.

Ҳамнавои қалби ман, ҳамсадои қалби ман,
Савти ҷӯйбор омад, нолаи ҳазор омад.

Марҳабо, биё, Ором, ишқро зиёрат кун,
Зойири дили ошиқ – фасли навбаҳор омад.

1977

ШӮХИ ЗАМОНА

Ту, эй лайлосифат, шӯхи замона,
Рӯҳ аз барги тару қоши камона.

Чаро аз ман рабудӣ дил, дилафрӯз,
Ба ман дода зи фасли гул нишона.

Аз он сарви равони гулшани гул,
Тамошои рухат кардам баҳона.

Нидои нолаи булбул фиғонам,
Зи ҷавшан ғунчаҳо карда нишона.

Саҳаргоҳон чу булбул нола дорам,
Ман, Ором, ишқи худ карда баҳона.
1978

ШИКОЯТ АЗ АЙЁМИ ПИРӢ

Ман ғарибиі бенавою бесару сомонаам,
Мубталои дарди ҳиҷрон, бедару бехонаам.

Кош, к-аз ҳолам хабар гирад ягон олиҷаноб,
Кулбаи дарду алам гашта дили вайронаам.

Дар дили озурдаам сабру қароре нест, нест,
Гӯ, мисоли андалеби дар қафас нолонаам.

Навбаҳорам шуд зимистон, субҳи Наврӯзам хазон,
Булбули паррехта, дар ошён ҳайронаам.

Рӯзгорам шуд нагун, бахтам забун, ҳолам хароб,
Сар ба сар овора гашта, дар ба дар девонаам.

Булбули шӯридаам, гум карда боғистони хеш,
Дар миёни хору хас дармонда як парвонаам.

Дар дилам дарду алам, таъну маломат бар сарам,
Дар миёни мардум, Ором, инчунин афсонаам.

1979

САЛОМАМРО РАСОН

Ба ҳар сӯ медавам, гумкардароҳе дар шабистонам,
Саломамро расон, боди сабо, бар сарви бустонам.

Даруни маскани тораш чунон маҳзуну афгорам,
Баҳори лолазорам шуд кунун фасли зимистонам.

Шуда ман булбули нолон, наво дар дил шуда пинҳон,
Шикаст ойинасону шуд хазон ранги гулистонам.

Камоли маърифат аз дил намояд рӯ чӣ сон, охир,
Мисоли булбули шӯрида дар боғи дабистонам.

Асири гулшани розам, намедонам, чӣ сон нозам,
Куҷой, ғамгусори дил, ман инак дар ғамистонам.

Чунон дар қайди сайёдам, саропо доду фарёдам,
Чӣ сон ҳаққи ҳаётамро аз ин бераҳм бистонам?

Надорам як ҳаловат дар ҳаёти бесуботи худ,
Дилам хун гашта, Оромам, ба рӯз андар шабистонам.

1979

ЁРАМ НАДОНИСТ

Ҷигар кабобам, ёрам надонист,
Ҳоли харобам ёрам надонист.

Бодапарастам, минӯ ба дастам,
Банди шаробам, ёрам надонист.

Дар шоми ҳиҷрон, гирёну нолон,
Андар азобам, ёрам надонист.

Сайди шикорам аз тири мижгон,
Дар печу тобам, ёрам надонист.

Дар қайди бандам бар зулфи занҷир,
Бас дар итобам, ёрам надонист.

Чун абри найсон, ду чашми гирён,
Дида пуробам, ёрам надонист.

Ҳайрону сарсон дар водии ишқ,
Андар шитобам, ёрам надонист.

Ороми нолон, дар дашти ҳиҷрон,
Хоку туробам, ёрам надонист.

1979

ДАЙРИ ДУДАР

Маснавиҳои Ороми Понғозӣ

“НАСИҲАТНОМА”

НАСИҲАТ БА ФАРЗАНД

Хуш бихон, фарзанди ҷон, болу парам,
Бар сари тоҷи ҳаётам гавҳарам.

Бо ту меболад дилу ҷонам, писар,
Бо ту боғи бахти ман бидҳад самар.

Дар тағофул ғафлату шармандагист,
Пеш рафтан худ шиори зиндагист.

Гар бихоҳӣ санҷишат бидҳад самар,
Дар давоми хониши худ ранҷ бар.

Ранҷ бар ту мекушояд роҳи ганҷ,
Ганҷ кай ҳосил шавад бе ҳеҷ ранҷ?

Ҷаҳлро аз синаат ихроҷ кун,
Илмро бар сар ҳамеша тоҷ кун.

Сайру гашти беҳуда бар ту чӣ суд?
Илму дониш мақсадат оё набуд?

Толиби илму ҳунар бошӣ, чаро,
Чор солат рафту инак моҷаро?

Ё зи муштоқӣ ту сарсон мондаӣ,
З-ин сабаб дар имтиҳон дармондаӣ.

Ё ки бар майхона мойил гаштаӣ,
З-ин ҷиҳат аз имтиҳон нагзаштаӣ.

Ман – падар аз кори ту нороҳатам,
Рӯзу шаб з-ин моҷаро дар ҳайратам.

Қалби худ аз ҳарзагардӣ тоза кун,
Зиндагиятро ба илм андоза кун.

Дарсҳоятро бирав, такрор кун,
Ин хаторо баъд аз ин инкор кун.

1961

НАСИҲАТЕ ДИГАР БА ФАРЗАНД

Машав ман-ман, писар, чун боди сар-сар,
Сараш боло ҳамеша чӯби ар-ар.

Касеро дӯст дорӣ бо дили пок,
Азизаш дор дар ин арзу афлок.

Бубин, эй булбули боғи баҳорон,
Зи савти нағмаҳоят ғунча хандон.

Саногӯ булбулони боғу бустон,
Чӣ медонанд сармои зимистон?

На ҳар мурғе азизи бому дар шуд,
Ҳумои покгавҳар тоҷи сар шуд.

Зи ишқи содиқи Маҷнуну Фарҳод,
Намоянд одамон то ҷовидон ёд.

Чӣ донӣ фарқи ҳайвон то ба инсон?
Яке сифла, дигар дар тоқи кайвон.

Ту, эй фарзанд агар бошад дилат соф,
Ҳамеша ҳамраҳат мурғи кухи Қоф.

Машав аз ҷоҳилон, кимёназар шав,
Хирадманд одаме, аҳли ҳунар шав.

1961

ВАСИЯТ БА ФАРЗАНД

Ҷигарбандам, шунав аз ман насиҳат,
Насиҳат нест ин, аслан васият:

Куҷо най сар барорад холӣ аз бор,
Гурез аз паллаи он най, накӯкор.

Дарахти себро бинӣ чу сархам,
Ба бӯяш сер фарзандони Одам.

Надорад ҳосиле ҳаргиз сафедор,
Агарчӣ сарбаланд аст ин сабукбор.

Макун гарданкашӣ ҳамчун шаётин,
Фалотунӣ агар, ё худ Фалотин.

Макун асло сарафрозӣ ба мансаб,
Ки мансабро набошад нек машраб.

Чунин гӯям, умеди ман зи ту ин,
Ки аз боғи ҳаётат маърифат чин.

Ҷигарбандам туӣ, фарзона фарзанд,
Макун қалби мунаввар қайди ҳар банд.

Ба мактуби самимона назар кун,
Чу фарзона зи гумроҳӣ ҳазар кун.

Далерона зи роҳи рост рав пеш,
Дилозорӣ макун бо халқи дилреш.

Намон ҳаргиз ба ҳар гирдобу ҳар дом,
Адабхоҳи ту мебошам ман – Ором.

1961

НОМА[1]

Кунун пардозам ин нома зи оғоз,
Қуши[2] паррехта омад ба парвоз.

Ки он асрори дар пинҳон нуҳуфта,
Ягон нукта чу дастоне нагуфта.

Биолояд ба он асрори дастон,
Вафодорӣ кунад чандону чандон.

Бичӯш, илҳом, гардам нуктадонат,
Вагарна нуктаҳо пинҳон бимонад.

Манам дар печу тобу хуфта дар хоб,
Халида дар дилам як наштари ноб.

[1]Ин шеър дар асл "Бигир хома ба дастат..." унвон дорад.
[2] Қуш – мурғ, паранда.

Нишон илҳоми қалбам аз ҳадаф дод,
Равон созам кунун ин тири имдод.

Фусун хонад маранҷ, ар халқи ҷоҳил,
Чунин нодону ҷоҳил ҳамчу коҳил.

Зи дасти рӯбаҳу гурги наҳорам,
Макун шиква, дигар тоқат надорам.

Ки он рӯбоҳи маккори чарогоҳ,
Зи бӯстони ҳаёташ гашта гумроҳ.

Гурӯҳи гурги хунхорон забунанд,
Даруни сина пурғам, сарнагунанд.

Бихон он нуктаро, чун чора созам,
Бад-он сон қулфи дилро пора созам.

Манам ҳайрони он ойинаи дил,
Зи ҳайронӣ задастам пой бар гил.

Чӣ донанд ин касон дурру садаф чист?
Касону нокасон дар ин ҷаҳон кист?

Гурӯҳи аблаҳон Қуръон бихонанд,
Зи он маънӣ ягон нукта надонанд.

Ба дил буғзу адоват карда пинҳон,
Риёко(р), беҳаё дар байни инсон.

Нахонда мактаб, устоде надида,
Худашро байни халқ доно намуда.

Бипошад захр аз касбу камолаш,
Чунин аст аз азал фикру хаёлаш.

Намудаш аҳли тақво, худ риёкор,
Чу шайтони лаъини мардумозор.

Бале, ин носеҳа Ором, орост,
Насиҳатро ту бишнав аз дили рост.

23 январи соли 1960

ДАР ВАСФИ МАЪДАН

Бигӯям як-ду сатре аз дили реш,
Аз он даврони зулматовари пеш.

Ба ёд омад ҳамон даврони бадхоҳ,
Чу дуди талху тунди саргину коҳ.

Бурун оварда оби чашми мардум,
Амиру хону қозӣ ҳамчу каждум.

Раъият хору зору сина пурғам,
ҶУдо аз касбу кор, аз молу дирҳам.

Халоиқ менамуд чанд аз ситам дод,
Набуд фарёдрас бар доду фарёд.

Дар он дам Маъдани пурдоғу ҳиҷрон,
Даруни мардумон ду чашм гирён.

Бигуфто: Ин сагони ҳокиму шоҳ,
Ҳама гурганду рӯбоҳони даргоҳ.

Балои Понғазу ҳам мулки Шайдон,
Фалотун гашта дузди боғу майдон.

Халоиқ чун рама дар назди гургаш,
Чашида теғи хуношоми маргаш.

Аз ин аҳволи маъюси раъият,
Адиби мӯҳтарам – Маъдан рақам зад.

Бигуфто: Он саду сӣ гурги золим,
Ҳамон қозию аълам, хону ҳоким,

Яке гургу яке рӯбоҳи маккор,
Амалдорону дарбонони дарбор.

Чунон бедодиҳое карда афзун,
Ба хуни халқ карда даст гулгун.

Ало, устод Маъдан, шоири ҳақ,
Ҳама гуфтори ту ҳақ буд мутлақ.

ДАР ҲАҚҚИ ҒАРАЗГӮЁН

Ба ёронат мазан санги маломат,
Маломат оқибат орад надомат.

Саросар дар Ватан меҳнат шиор аст,
Ба меҳнат қалби инсонӣ баҳор аст.

Ҳумо парвози боло аз камӣ ёфт,
Азозил лаънате аз ман-манӣ ёфт.

Чу садҳо шахси аввал, ё ки дуввум,
Мисоли моҳу меҳр, айвони анҷум.

Падид ояд шараф пошида аз нур,
Дурахшон чун садаф, дар қалби худ дур.

Маранҷ Ором, андар сина пиҳон,
Ватан ободу ту гашта ғазалхон.

Азизон, ин ҷаҳон меҳнатсарое,
Ҳаёт з-ин ёфт бас нашъу намое.

Ҳама шоҳу гадо дар хок хуфта,
Ба ин дайри дудар падруд гуфта.

Чӣ сон буд дар замонаш Золу Рустам,
Ба разму базм хӯ бинмуда ҳар дам.

Кашокаш карда дар майдон ба ҳар тан,
Бад-ин сон гашта номи ӯ Таҳамтан.

Дар охир зери хоки ин саро шуд,
Агарчӣ паҳлавони сафдаро шуд.

Ҳама сӯ шаҳсаворони диловар,
Ба доройӣ чу Дорою Сикандар.

Ба хубӣ ёфт шӯҳрат моҳи Канъон,[3]
Ғуломи ҳусни тарсо гашт Санъон.[4]

Мусаххар кард дунёро Сулаймон,

---

[3]Моҳи Канъон – ишора ба Ҳазрати Юсуф.
[4]Санъон – ишора ба Шайх Санъон, ки ба тарсодухтаре ошиқ шуда буд.

Зи адли норасо гашта пушаймон.

Писар, акнун бигир ибрат бад-ин сон,
Зи инсон ҳаст фарқе то ба инсон.

Кунун бингар “Баҳористон”-и Ҷомӣ,
Ки андар нуктаҳояш гашта сомӣ.

Бубин, Суқроту Луқмон, ибни Сино,
Ба дарди халқ гардида мудово.

Бубар аз қиссаҳои “Ҳафт авранг”,
Аҷоиб рангу бӯеро ба ҳар ранг.

Бихон “Хамса”-й Навоиро ба тамкин,
Биёбад қалбат аз хондан-ш таскин.

Назар бар Рӯдакиву Саъдӣ андоз,
Китобатҳои Фирдавсӣ ҳамесоз.

Шараф дорад башар аз номи Сино,
Ки “Қонун”-аш ба сони кӯйи Мино.

Ҳазорон инчунин соҳибҳидоят,
Бирафта мондаанд аз худ васоят.

Ҳамон доно бувад, к-ӯ некӣ андӯхт,
Зи некӣ бехабар андар ҳаёт сӯхт.

Яке бо некномӣ дар ҷаҳон монд,
Дигар бо баднишонӣ аз даҳон монд.

Ҳаменозам зи шуғлу касбам, Ором,
Муаллим ман, дилам саршори илҳом.

1961

БАҲОРИ ГУЛУ БУЛБУЛ

Баҳори гул ҳамеша шоду хандон,
Гули сурху сафеду лола чандон.

Гаҳе сар мекашад гулҳои раъно,
Гаҳе гулҳои садбарги дилоро.

Сумангулҳо шуда рашкӣ ба сунбул,
Ба вақти нағмасозиҳои булбул.

Зи атраш дил биёбад гоҳ таскин,
Ба сони мушки тотору Хутан, Чин.

Ҳаёти булбулон бе гул набояд,
Агар булбул набошад, гул чӣ шояд?

Чаман бе гул мисоли дашту саҳро,
Хасу хошоку пур аз санги хоро.

Ҳаёти ҳар яке дорад чу гулбун,
Чу булбул парварида куртагулгун.

Гулу булбул баҳорон шоду хандон,
Зимистонаш шуда барбод чандон.

Саҳаргаҳ булбулон дар субҳи гулзор,
Чаро ғофил ту инсон аз чаманзор?

Ту ҳам монанди булбулҳо саҳар хез,
Бирав, бар ғунчагулҳоят шакар рез.

Чаман бе дасти инсон шӯразорест,
Чаман бо дасти инсон навбаҳорест.

Биёву субҳи гулшан мисли булбул,
Ғазал мехон ба гӯши ҳар яке гул.

Ба ҳалқи гул бирезӣ шарбати ноб,
Кунад аз шавқ бар ту хандаи ноб.

Зи лаъли хандаи гул дур бирезад,
Ба по раққосасон рақсида хезад.

Гулоб аз косагул менӯш майгун,
Ҳама ин косагулҳо куртагулгун.

Зи ҷоми гул майи мастона менӯш,
Ба ҷонон мешавӣ мастона ҳамдӯш.

Шуда булбул, наво месозам Ором,
Зи гул нӯшам гулобе, бишканам ком.

17 июни соли 1964

БАР ГУЛ САЛОМЕ

Салом аз ман ба барги гул, саломе,
Ки шояд гӯяд аз ишқам паёме.

Ба рамз ояд зи хобам карда бедор,
Намояд рамзи ӯ як лаҳза дидор.

Димоғамро намояд бас муъаттар,
Ҳамон гулғунчасимои суманбар.

Зи ишқ афсонае бинмуда оғоз,
Ба тори қалби ман нохун занад боз.

Гирифта дастам, аз гардан бубандад,
Ба тори мушкини мӯяш бубандад.

Дубора булбуле шайдо шавам ман,
Ба саҳни гулшанаш пайдо шавам ман.

Ба фармонаш чу Анқо пар кушоям,
Наранҷам аз ҷафояш, ҳар куҷоям.

Ҳаво додам сабо чун боду гирдоб,
Басо гирён ду чашмам карда пуроб.

Ба ҳар сӯ тохтам, ҳар сӯ давидам,
Парида бар сари кӯяш расидам.

Кашида нолаву афғон чу булбул,
Нишастам бар дари кошонаи гул.

Бигуфт: Эй бехабар, мастона булбул!
Даруни парда пинҳон ғунчаам – гул.

Бигуфтам: Ғунча, дар парда ниҳонӣ,
Вале дар қалби ман рамзе аёнӣ!

Бигуфт: Эй булҳавас, аз ишқ нозӣ,
Ба ишқи ночизат бар гул чӣ созӣ:

Ба ӯ гуфтам, ки ишқамро бибозам,
Ба фармони гулам ҳар сӯ битозам.

Бигуфто: Хезу рав бар саҳни гулзор,
Ҳама гулҳои зеборо ба даст ор!

Ба ӯ гуфтам: намехоҳам дигар гул,
Чӣ кор ояд чаман бе гул ба булбул?

Бигуфт: Эй норасида, аз куҷоӣ,
Ки бо ҷуръат ба ин гулшан дароӣ?

Бигуфтам: Булбулам, гулшан дароям,
Зи ишқат сӯхта, нағма сароям!

Бигуфт: Эй булбули дилчоку пора,
Ту, ки наврустаӣ, ишқат чӣ кора?!

Бад-ӯ гуфтам: Мазан таъну маломат,
Тасаддуқ ҷони ман бар ҳар каломат!

Бигуфто: Дам мазан аз ишқ, хомӣ,
Шаванд аз ишқ расво субҳу шоме.

Бигуфтам: Сирри ишқатро биёмӯз,
Ба тори ишқат асрори дилам дӯз.

Бигуфт: Эй навраси Маҷнуни шайдо,
Куҷо ёбам зи қалбат ишқ пайдо?

Бигуфтам: Сидқи ишқам бар ту афзуд,
Шавам ғаввос, гирам гавҳар аз рӯд.

Бигуфто: Пурхатар роҳи висолам,
Ман он гулғунчаам, як навниҳолам.

Бигуфтам: Лутф бинмою кушо дар,
Зи шавқат пар кушоям чун кабӯтар.

Бигуфт: Ар булбули ишқӣ, сано гӯ,
Мабар сирри муҳаббатро ба ҳар сӯ.

Дари ганҷи висоли гул пур аз ранҷ,
Набошад ранҷ, кай орӣ ба каф ганҷ?

Садоқат пеша кун бар ишқи покат,
Мабодо каҷравӣ созад ҳалокат.

Саҳар хезу чу булбул нағмаҳо соз,
Шавад бар гул навоҳои ту ҳамроз.

Шунидам гуфтаҳоятро, аё ёр,
Гули ноёби қалбам кардам иқрор.

Ба назди гул диламро пора созам,
Ба ҳифзи сарви нозам чора созам.

Наафтад боди сармо бар сари гул,
Бупечам бар сараш монанди сунбул.

Гаҳе созам наво чун андалебон,
Шунида пар занад кабки биёбон.

Гулам ояд ба сар печида сунбул,
Чу булбул пар занам бар шохи ин гул.

Назар созад ба ман гулғунча, хандад,
Ба ман Ором, ҷону дил бубандад...

12 декабри соли 1965

ДАР ВАСФИ МОДАРАМ

Забон дар васфи Модар печ дар печ,
Чаро дар меҳри Модар гуфтаам ҳеҷ?

Дилам лабрези меҳри Модар, аммо,
Куҷо донанда рози ин муаммо?

Қалам аз ҳайраташ гардида чун қол,
Ба авроқе кашад аз маснавӣ ҳол.

Барояш ҳар шабу ҳар субҳ пайдо,
Ба гулзораш гулу булбул ҳувайдо.

Чунин гӯям туро, Модар, туӣ ҷон,
Чӣ арзад, ҷон кунам пеши ту қурбон?

Ту, эй шабҳо ба тифлиям шуда ёр,
Муҳаббатҳо намуда бар ман ийсор.

Саҳаргоҳон ба бистар дода обам,
Ғазалҳо хонда шабҳо баҳри хобам.

Мудом аз баҳри хобам алла гуфтӣ,
Бароям қиссаву афсона суфтӣ.

Ситамҳо дида чанд, озурда гаштӣ,
Маро парварда худ афсурда гаштӣ.

Маро парвардаӣ, эй хонаобод,
Азизу мӯътабар, сад офарин бод!

Аз ин рӯ меҳри Модар пос дорам,
Ба ӯ бо сидқ ҷону дил супорам.

12 июни соли 1967

ДАР ШАЪНИ УСТОД ҶОМӢ

Ба Ҷом андар таваллуд ёфт Ҷомӣ,
Муборак Абдураҳмон гашт номӣ.

Вазири аъзами ҷоҳу ҷалолаш,[5]
Чу моҳе сояафкан шуд камолаш.

Ба “Нафҳат”[6] боғи ирфонро биёрост,
“Баҳористон”-у “Ҳафт авранг” орост.

Зи ирфонаш “Баҳористон” бино кард,
Чу бустони Ирам нашъу намо кард.

Зи ҳар сӯ булбулони боғи ирфон,
Ҳамезад пар ба шавқи ин дабистон.

Чӣ бошад боғу бустони Ирам, Чин,
Ҳазорон булбул ин ҷо гашта гулчин.

Зи “Авранг”-у “Баҳористон”-и Ҷомӣ,
Шугуфта ғунчаҳо ҳар субҳу шоме.

Дар ӯ ҳар субҳу ҳар шом андалебон,
Аз илҳомаш шуда ҳар сӯ ғазалхон.

---

[5]Ишора ба Амир Алишери Навой.
[6]Ишора ба “Нафаҳот ул-унс”.

Шавад эй кош, Оромаш ғазалхон,
Дар ин бустон қатори андалебон.

16 июли соли 1970

ЛАМЪАЕ АЗ САРГУЗАШТ[7]

Табиъат! Бар ҷаҳон чашмам гушудӣ,
Ба ҳар манзарчаман рафтам, сутудӣ.

Ятимам сохтӣ дар аҳди ғунча(а)м,
Рамақ дар ҷонаму дармонда авҷам.

Замоне қӯрбошӣ – хунхори золим,
Сагони деҳрави жандарму ҳоким.

Шаҳид кардан(д) дадои[8] меҳрубонам,
Шафиқу раҳнамою пуштбонам.

Машаққатҳо кашидам соли бисёр,
Гурусна, танбараҳна, ҳам тани зор...

Ҷафокаш мардумон озод чу булбул,
Бичида аз чаманҳо лолаву гул.

Чу булбул накҳати гулро шамидам,
Чу гул аз гулшани ирфон расидам.

Дар ин зебо дабистони диёрам,
Шукуфта ғунчаи қалби баҳорам.

Шудам ман ҳамчунон боғбони гулшан,
Шабистони чаманро карда равшан.

Дамида ғунчаҳо ҳар сӯ намоён,
Ба гулзори дабистон гашта шоён.

Зи ҳар гулғунчае шабнам чакида,
Аз он ҳар субҳ булбулҳо макида.

Ғазалхон булбулон дар субҳи гулҳо,
Ба ҷоми мушки гулҳо бурда нӯлҳо.

---

[7]Ин маснавӣ дар дастнависи шоир “Нашъае аз саргузашт” унвон дорад. Нигоҳ кунед: Ороми Понғозӣ. Дафтари дуввум. Бо алфавити форсӣ-тоҷикӣ. – С.215.
[8]Дадо – падар.

Камар бар хидмати гулҳо бубаста,
Ба шоху навдаи гулҳо нишаста.

Шудам ман булбули боғи дабистон,
Сарафрозӣ намуда дар гулистон.

Ба ҳар сӯ базри ирфон коштам ман,
Аз он дурру гуҳар бардоштам ман.

Чу сайде саҳни ирфон дом кардам,
Ба дон мурғони ваҳшӣ ром кардам.

Аз он мурғон шудан(д) гӯё чу булбул,
Шудан(д) мастона бар ҳар тори сунбул.

Танин андохт бар ин гулшани гул,
Навои ишқи гул аз қалби булбул.

Гулу булбул дар ин бӯстони дилшод,
Зи ирфон бар чаман оварда иршод.

Дигар ман аз дабистоне ба гулзор,
Гузашта, пар задам чун булбули зор.

Шуда булбулсифат дар ин чаманзор,
Бино кардам сарое ҳамчу меъмор.

Дар ин гулзори боғам лона сохтам,
Барои ҷӯҷаҳо ҳар сӯ битохтам.

Кунун он ҷӯҷаҳо дар боғи ирфон,
Ғазалхон гашта дар боғи дабистон.

Ду товус доштам, аз боғам рабуданд,
Ба дил чун доғу армонам фузуданд.

Дар он ошён ба ҷуз он ҳар ду товус,
Будан(д) се булбули шайдои маънус.

Яке шуд марҳаму дармони ҳар гул,
Шифобахше ба доғи зазми булбул.

Табиби гулшани ирфони ушшоқ,
Шафиқу меҳрубону ёри муштоқ.

Яке шуд булбули гӯёи гулшан,
Дили мурғони гулшан карда равшан.

Яке шуд дар чаманошёна пайванд,
Ба ҳар як булбулу гул гашта дилбанд.

Чу ин се булбули парварда созам,
Дар ин бӯстони ирфон дилнавозам.

Аз ин рӯ, ман сарафрозам ва фирӯз,
Ки дорам ин ҳама фарзанди дилсӯз.

Кунунам булбули пире барафтод,
Расида синну соли ман ба ҳафтод.

Кунунам ман чунин дар масканам зор,
Мадорам нест, тан гардида бемор.

Куҷо он булбули гӯёи гулшан,
Чароғи пурзиё, чун дида равшан?

Куҷо он булбули ошёнапайванд,
Ҳарими дарду ғам, дармону дилбанд?

Табиъат! Ҳамчунонам офаридӣ,
Ба пирӣ нотавонам офариди!

Намеуфтам ба ғам аз доғи ҳиҷрон,
Наям аз бори ғам ду чашм гирён.

Сарафрозу сарафрӯзам шабу рӯз,
Ҳама фарзанди ман олим, дилафрӯз.

Яке дар мамлакат Луқмони даврон,
Ба халқи мамлакат доруву дармон.

Шуда чун булбули гӯёи гулшан,
Дабистони табибон карда равшан.

Дигар илму адабомӯзи даврон,
Муаллим дар гурӯҳи навҷавонон.

Мураббӣ, мушфиқи авлоди наврас,
Камоли маърифатомӯзи ҳар кас.

Сухандон, андалеби боғи ирфон,
Қанот ёзонда, парвоз карда ҳар ён.

Яке фарзанди дилбандам бинокор,
Ба сохти иҷтимоъӣ соҳиби кор.

Ба номзад инжинер гашта дар ин кор,
Намуда сарварӣ, саркору сардор.

Ба авлодони наврас хонасоз аст,
Ба меҳнаткаш ҷавонон дилнавоз аст.

Биноҳои муаззам карда барпо,
Баҳодурии меҳнат карда барҷо.

Падар ман, гарчӣ аз ман дур фарзанд,
Вале тори муҳаббат дар дилам банд.

Аз ин бар қалби ман шодӣ физояд,
Ғаму андӯҳро аз ман рабояд...

Манам дар масканам танҳо шабу рӯз,
Нашуд бар ман касе дилдору дилсӯз.

Қалам, дафтар ба ман шуд гулшани роз,
Садоқат тори қалбам карда шероз.

Аз ин рӯ ман ҳамеша сарфарозам,
Гаҳе дар масканам фахрида нозам.

Садоқат, нури ирфон дар дилам пур,
Чаро, Ором, з-илҳому хирад дур?

22 декабри соли 1974

ПАНҶ МУХАММАС

Мухаммасоти Ороми Понғозӣ

ТАМАННО МЕКУНАМ МАН ҲАМ

Ҷунуни водии ишқе тақозо мекунам ман ҳам,
Ба гулзори Ватан сайру тамошо мекунам ман ҳам,
Сифоти Лайливу Ширин тасанно мекунам ман ҳам,
Чу булбул нолае бо қалби шайдо мекунам ман ҳам,
Салоҳи ишқи дилҷӯе таманно мекунам ман ҳам.

Шуда бар ман насиб ишқаш, бар ӯ изҳори ман ин буд,
Маломатгӯ рақибон бингаред, ашъори ман ин буд,
Чаро санги маломат мезанӣ, гуфтори ман ин буд,
Тамоми ҷисму ҷону ҳолу ҳам пиндори ман ин буд,
Чу Маҷнунарзи ишқи худ ба Лайло мекунам ман ҳам.

Чӣ хушбахтам, ки дилбар, бар висолат роҳ бикшодӣ,
Чу он кабки дарӣ қаҳ-қаҳзанон ман мекунам шодӣ,
Шуда болини ман хори мағелон андар ин водӣ,
Зи ҳайрат лол гаштам, эй ҷамолат мояи шодӣ,
Чу Вомиқ бар сари Узро тавалло мекунам ман ҳам.

1960

ОШИҚИ ПАРВОНА МЕБИНАМ

Аҷаб таннозае, ҳам дилбари ҷонона мебинам,
Аҷаб худро чу булбул ошиқе парвона мебинам,
Нигоре сарвқомат, дилбаре мастона мебинам,
Самандарвор месӯзам, диле бирёна мебинам,
Ватан гулшан ҳамеша, мардуми мардона мебинам.

Диёрам, бош фархунда, муборак боғу бӯстонат,
Баҳори ҳусни оламгирату зебо гулистонат,
Чунон зебида дар бӯстони ту кокулпарешонат,
Ба Зӯҳро пар зада парвоз дорад қаҳрамононат,
Ватан гулшан ҳамеша, мардуми мардона мебинам.

Куҷо бошам, ҳамеша ман, ҳамон шукри Ватан гӯям,
Чу бинам ҳар куҷо як қаҳрамон, шукри Ватан гӯям,
Кушоям бар тасаннояш забон, шукри Ватан гӯям,
Чу Оромаш, чу ҳар пиру ҷавон шукри Ватан гӯям,
Ватан гулшан ҳамеша, мардуми мардона мебинам.

МУХАММАС БАР ҒАЗАЛИ МАЪДАН

Ҳанӯз аз маҳзараш дорам умеди дасти имдодам,
Таҳаммул дар сарам аз интизори хатти иршодам,
Гузашта солу моҳам, андаруни назм афтодам,
“Нашуд маълуми фитрат сарҳади таъбири эҷодам,
Адофаҳми рамузи ин муъаммо нест устодам.”

Зи аҳволам намепурсӣ, чу сомонам чи осоӣ,
Талотум бар сарам, бар гил фитодам, пас, чӣ олоӣ,
Дурахшон бар дилам, хуршеди тобонам, намеоӣ,
“Асаргумкарда оҳам, дар замири корфармоӣ,
Ҳамоно, аз тифоқи теша дилгир аст Фарҳодам.”

Дилам ошуфтаи зуннори айшу сабза буд ин ҷо,
Нишоти сабзаву гулдаставу ҳам майса буд ин ҷо,
Ба қатлам тири мижгонҳои ӯ чун найза буд ин ҷо,
Сари парвози ман дар ошёни байза буд ин ҷо,
Ҳавои завқи болафшониамро дошт сайёдам.

Набурдам фазли ирфоне, накардам андар он таҳсил,
Хирад сӯйи абад меорадам аз ҳайрати таҳмил,
Ҳамеҷӯям зи ҷӯши маърифат парвонасон қандил,
“Надидам ҷуз саводи нақши пое, к-андар он маҳмил,
Чу фарёди ҷарас дар маърази аҷз аст фарёдам.”

Ба хомӯшӣ дилам нолон аз ин нодониам, Маъдан,
Зи заъфи номуродӣ, ҳосили дармониам, Маъдан,
Гурезон аз ту Ором аст, гар медониам, Маъдан,
“Ба ин оташмизоҷи ғофил аз даврониам, Маъдан,
Мабодо, гармии айём бигдозад чу фӯлодам.”

АДИБИ МӮҲТАРАМ

Адиби мӯҳтарам, устоди моҳир, дастёрам[9] шав,
Ба мулки дил дарахти бахту иқболи баҳорам шав,
Арӯси табъи ман дар ҳайрат омад, пири корам шав,
Ба фасли навбаҳорон ҳусни субҳи лолазорам шав,
Ту, эй устоди моҳир, марҳами қалби фигорам шав.

Навои андалебон дар дилам, дар гулшани розам,
Зи оҳангу наво, чун чангу тору пардаи созам,
Хумори ишқаму дар ҷустуҷӯи бода метозам,

[9]Ба маънои “мададгорам”.

Ба ин тозу ба ин созам куҷо шуд маҳрами розам?
Ту, эй устоди моҳир, марҳами қалби фигорам шав.

Қуши паррехта дар ошёнам, мондаам маҳзун,
Дилам дар қайди доми ишқи Лайло мешавад пурхун,
Сиришки шамъи ҳиҷронам, чу селоб аз лаби Ҷайҳун,
Зи ҳаҷри номуроди фитратам афтода дар Тайфун,
Ту, эй устоди моҳир, марҳами қалби фигорам шав.

Диёрам дилкушо боду ҳаво, оби сафо дорад,
Чаманзору гулистонҳои зебо, дилрабо дорад,
Чӣ меҳмондӯст халқи Понғози босафо дорад,
Ба васфаш доимо мурғони гулзорам наво дорад,
Ту, эй устоди моҳир, марҳами қалби фигорам шав.

Биё, дастам бигир, эй дӯст, ёри меҳрубонам шав,
Анисам, ҳамнавоям, ҳамдилам шав, пуштбонам шав,
Биёву дасти имдодам, аниси нуктадонам шав,
Манам навруста Оромат, ба сар чун соябонам шав,
Ту, эй устоди моҳир, марҳами қалби фигорам шав.

МЕҲРУБОНАМ ДИЛБАРАМ

Соқии базми баҳори дилситонам, дилбарам,
Сарвқомат, маҳлиқо, анбарфишонам, дилбарам,
Моҳчеҳра, лайливаш, ишқи ниҳонам, дилбарам,
Булбули субҳи дилам, ширинзабонам, дилбарам,
Толеъи бахту ҳаётам, меҳрубонам, дилбарам.

Сарви гулзори баҳори ҷонфизоям, дилбарам,
Ҳайрати ойинаи зебонамоям, дилбарам,
Тӯтии ширинкаломи хушнавоям, дилбарам,
Товуси рангинлибоси хушлиқоям, дилбарам,
Лайлии маҳбуби ширинтар зи ҷонам, дилбарам.

Ин шаби васл асту аз васли санам дар ҳайратам,
Лаҳза-лаҳза мефизояд шавқу завқу ғайратам,
Гулшани васли шабистони висоли фитратам,
Дилбарам, меҳмони ҷону хонаи пурнеъматам,
Бихтёрам, маҳваши абрӯкамонам, дилбарам.

Мефизоям ишқи худро дар чаманзори Ватан,
Меҳнату ободӣ дар ҳар пахтазорону чаман,
Дар талоши ишқу меҳнат духтарони гулбадан,

Гулшани ашъор шуд Ором дар ин анҷуман,
Нозанин, соҳибҷамолу ҳамзабонам, дилбарам.

1978

ВАТАН

Ҳама ошуфтаи васли гулу гулзори бӯстонат,
Чу мурғони саҳархезат манам мурғи хушилҳонат,
Даруни гулшанат нағма сароянд андалебонат,
Дар олам шӯҳратафзо қаҳрамононанд мардонат,
Хиромон ҳар тараф, чун товуси боғи гулистонат.

Гулу булбул даруни ин чаманҳо мекунад ҷавлон,
Зи ҳуснат доимо ҳуру парӣ шармандаву ҳайрон,
Ба ин гулзор меоӣ, аҷаб фархундаву тобон,
Чаманоро, рубобу нағмаву рахшанда раққосон,
Аҷоиб, дилкушо ин қаҳ-қаҳи кабкони мастонат.

Зи меҳрат сарфароз ин халқи озодам, ҳама шодон,
Ба шавқи булбулони нағмагар гулҳо шуда хандон,
Ҳазорон завқ бахшад хониши ин булбули хушхон,
Хушилҳон андалебонат зи ишқи ту навогӯён,
Ба мадҳат гашта шоирҳои даврон ҳам ғазалхонат.

Ватан, аз меҳри ту шодам, ҳама бо аҳли авлодам,
Ба аҳдам устуворам ман, ба ин ҷону дилам додам,
Ки дар гулзори васлат чашми қалби хеш бикшодам,
Ба савдои висолат мисли Ороми ту дилшодам,
Ҳамеша ҷаннатосо ҳусни гулзори гулистонат.

ДИЛБАР ХАЁЛАМ ОМАД

Дилбар хаёлам омад, ҳусни камола, дилбар,
Дар саҳни гулшани ишқ абрӯҳилола, дилбар,
Қомат чу сарви нозук, оби зулола, дилбар,
Мастона маҳрами ишқ, чашми шалола, дилбар,
Парвона дилхуморам, мушки ғизола, дилбар.

Дар шаҳри лоларӯён лолам зи қилу қолат,
Дармонда, бенавоям дар панҷаи камолат,
Карда навои булбул дар арсаи хаёлат,
Чун норасида булбул бечора дар мақолат,
Гулрух шудӣ намоён, эй бистсола дилбар!

Лайлобаёни ишқам, Маҷнуннишонӣ кардам,
Чун тӯтии сухандон гавҳарфишонӣ кардам,
Монанди кабки кӯҳӣ бас дилситонӣ кардам,
Булбулсифат зи ишқат хуш нағмахонӣ кардам,
Бар васли сарви қаддат ишқам ҳавола, дилбар!

Чун гул шуда намояд, бар гулшанам дарояд,
Маҳбуби нозанинам ғунча шуда намояд,
Табъи арӯси қалбам ашъори нав саройд,
Ишқам зи ҷӯши қалбам фаввора мефазояд,
Рақсида дар ҳавояш, кардам савола, дилбар.

Тасвири ҳайратовар, тарҳи ҷамоли дилбар,
Тасхири ҷоду бошад, чашми ғизоли дилбар,
Тири камони дилдӯз, абрӯй ҳилоли дилбар,
Дар меҳнату муҳаббат ҳусни камоли дилбар,
Ором маҳви ҳусни соҳибҷамола дилбар.

ЧАҲОР ПОРАИ ДИЛ

Чаҳорпораҳо ва таронавораҳои Ором

ЭЙ ЁРИ ҶОНАМ

Зебо ҷамолам,
Нозукниҳолам,
Ширинмақолам,
Қадди камолам,
Эй ёри ҷонам!

Мастона кардӣ,
Парвона кардӣ,
Девона кардӣ,
Ҳамхона кардӣ,
Эй ёри ҷонам!

Фасли баҳорон,
Булбул ғазалхон,
Лолаузорон,
Бар ту дуохон,
Эй ёри ҷонам!

Дар мулки обод,
Эй қадди шамшод,
Ором дил дод,
Хушҳолу дилшод,
Эй ёри ҷонам!

Майи соли 1960

НИГОРИ НОЗАНИН

Нигори нозанин, ҷонам,
Бар гардан ҳалқамарҷонам.
Ба мулки дил чу султонам,
Ба тоҷат гавҳар афшонам.

Биё, хушхон шуда булбул,
Бибӯям мушкат аз сунбул.
Шуда пинҳон даруни гул,
Шукуфон ғунчахони гул.

Ту ё товусхиромонӣ,
Ба ёди гул ғазалхонӣ.
Ба саҳни гул, ки меҳмонӣ,
Дар ишқ бо аҳду паймонӣ.

Зи бӯят ман чунон мастам,
Чу дар бӯстони гул ҳастам.
Ба ҳиҷрон мубтало нестам,
Ҳимоят мекунад дӯстам.

Майи соли 1960

ЛАЙЛО НИГОРАМ

Лайло нигорам,
Ғамхор ёрам,
Ороми ҷонам,
Мушки диёрам.

Кокулпарешон,
Лабҳои хандон,
Рухсори тобон,
Чашми дурахшон.

Ҳури биҳиштам,
Эй гулсириштам!
Тоза фариштам,
Васфат навиштам.

Гули гулзорам,
Чашми хуморам,
Зебо нигорам,
Фасли баҳорам.

Бигир аз дастам,
Кокул ба дастам,
Аз хоб ҷастам,
Дил бар ту бастам.

Июни соли 1960

ДАР ВАСФИ ВАТАН

Хирмани фасли баҳорат пурсамар,
Қаҳрамонони Ватан баста камар.
Дар Ватан ҳосил фаровон мекунанд,
Боғзорон, токзорон пур зи бар.

Қуллаҳои кӯҳсорат ҳамчу Қоф,
Оби ҷӯҳои висолат тоза, соф.
Дар Ватан озодиву сулҳ устувор,
Қаҳрамононат ҳамеша дар масоф.

Дурри марҷони висолат бешумор,
Наварӯс, соҳибҷамолат бешумор.
Рози дилҷӯйи висоли ошиқон,
Мардуми соҳибкамолат бешумор.

Июни соли 1960

ГУЛ АГАР ХАНДАД...

Эй сабо, ҳар чӣ, ки ёдам додаӣ,
Дар ҳавои гул ба бодам додаӣ.
Гул ҳама дар ин чаман, дар бӯстон,
Хониши булбул саводам додаӣ.

Шуд ҳама гулшан дар ин зебо Ватан,
Гул либоси рангаро карда ба тан.
Ин ҳама гулҳои мушкини диёр,
Ҳар кадоме хуштар аз мушки Хутан.

Гул агар хандад, бирезад дурри ноб,
Андалеб аз гул ҳаменӯшад гулоб.
Андалебони хумори фасли гул,
Пар зада парвонасон дар печутоб.

Августи соли 1964

ВАСФИ ҶАВОНӢ

Ҷавон гӯяд сухан, ширин шавад ком,
Ҷавон ояд, дамад субҳ аз дили шом.
Ҷавон хандад, бихандад бахту толеъ,
Ҷавон ояд, гулу булбул шавад ром.

Забон дар васфи ту гӯё, ҷавонӣ,
Ватан дар ҳифзи ту пайдо, ҷавонӣ.
Чаманоро гули раънои бӯстон,
Ба ту лайловашон шайдо, ҷавонӣ.

Ватан меболад аз номи накӯят,
Чаман дар хиҷлати маҳтоби рӯят.
Гулу гулғунчаҳои ин гулистон,
Шуда мафтун ба ҳар як тори мӯят.

Июни соли 1968

ДАР ИШҚ РУСТАМ

Дар ишқ рустам,
Бодапарастам,
Дар гардиши май
Мино ба дастам.

Ҳар кас, ки ҳастам,
Махмури мастам.
Аз ҳайрати май,
Аз ҷо наҷастам.

Ошуфта ҳолам,
Аз ҳад нанолам.
Дар роҳи матлаб,
Лек бемалолам.

Ман дилфигорам,
Сайди шикорам.
Дар васфи хубон,
Чун гунгу лолам.

Меҳри гиёям,
Кони зиёям.
Ғаввоси баҳре
Беинтиҳоям.

Нутқе биёмӯз,
Эй ёри дилсӯз!
Бо як нигоҳат
Чоки дилам дӯз!

Июли соли 1970

КАМОЛИ МАЪРИФАТ[10]

Биё, дилбар, ки ҳамрозем,
Биё, ҷонон, ба ҳам нозем.
Ба ёди гулшани гулҳо,
Шуда булбул, чаман созем.

Шукуфта ғунчаҳо хандад,
Дари раққосаҳо бандад.
Бидида товуси бӯстон,
Ба оройиш камар бандад.

Биё, дилбар, ба озодӣ,
Дар ин бӯстон кунем шодӣ.
Гулу гулғунчаҳо хандон,
Бубин бунёди ободӣ.

Шабистони Ватан пурнур,
Камоли маърифат пурзӯр.
Ташаккур мекунам, Ором,
Ҳамеша бар Ватан ғамхӯр.

Декабри соли 1970

АЗ САБРИ ИШҚ...

Ҳаменозам ба номат, ёри ҷонам,
Гуландом, сарви ноз, абрӯкамонам.
Зи хуби хубӣ ту чун сарви раъно,
Ҳамеша номи ту вирди забонам.

Зи васлат ақлу паймонам, ки додӣ,
Чаро аз сабри ишқ пандам надодӣ.
Зи ҳаҷрат субҳу шом ором надорам,
Ту бепарво на ғам донӣ, на шодӣ.

Чаро парво надорӣ бар мани зор,
Зи бӯстони ҳаётам рафтӣ, гулнор.
Ба кӯят сар ба сар овора ҳастам,
Ба гулзори рухат ду чашми ман чор.

Биё, ҷонам, биёву гир дастам,
Ба дил аз меҳри ту шероза бастам.
Ту шамъи рӯшанӣ, парвонаат ман,
Ман, Ором, бар сари кӯят нишастам.

1972

---

[10]Ин шеър дар асл "Шукуф, озодии меҳнат" ном дорад.

ГӮЁ, КИ ГУЛДАСТАЙ

Ҷонон, чӣ хуш зебоӣ,
Ҳам Ширину Лайлоӣ.
Дар боғу гулшани ишқ,
Сарву гули раъноӣ.

Чун моҳи шаббароӣ,
Ишқе зи дил сароӣ.
Чун товусихиромон,
Бар гулшане дароӣ.

Шаҳду шакар даҳонат,
Қанду асал забонат.
Дар боғи руста гулҳо,
Ғунчаи гул лабонат.

Ҳусни камола дорӣ,
Чашми ғизола дорӣ.
Қоши камони дилдӯз,
Бар ман ҳавола дорӣ.

Табассумат мулоим,
Насибам шав, илоҳим.
Тақдим намоямат ман,
Гулдаста чида доим.

Маранҷ аз ман, Сарвиноз,
Хуморчашми дилнавоз.
Бар гулшани висолат,
Ором, бикунам парвоз.

1974

ТАННОЗИ МАН ОМАД

Ана, таннози ман омад,
Аниси рози ман омад.
Хиромон товуси қалбам,
Нигори нози ман омад.

Ҳама нағмасаро булбул,
Ба васфи лолаву сунбул.
Чаманзор сабзу хуррам шуд,
Бунафшу ғунчаҳо дунбул.

Биё, сайри чаманзорам,
Ду абрӯйи камон дорам.
Шакарлаб, тӯтигуфторам,
Ба овози ту ман зорам.

Кушо бар ман дари лутфат,
Ба қалби ман шуда улфат.
Камоли маърифат ёбем,
Набинем ҳеҷ гаҳ кулфат.

1977

ТУӢ ЛАЙЛОИ ҲАР ДОСТОН

Ба кӯйи ишқи ту мастам,
Камар бар хидматат бастам.
Нигар бар ҳоли зори ман,
Тараҳҳум кун, бигир дастам.

Туӣ Лайлои ҳар достон,
Гули наврустаи бӯстон.
Ду анбар кокули ларзон,
Дар айёми баҳористон.

Парипайкар ва ё ҳурӣ,
Маҳи тобони пурнурӣ.
Ту тӯтии сухандонӣ,
Вале аз ошиқат дурӣ.

Лабонат шаҳду шаккарбор,
Аё, эй сарви хушрафтор.
Суманбар лолаи хандон,
Ду зулфат мушки анбарвор.

Туӣ ширини ин даврон,
Ба дарди ошиқат дармон.
Ман, Ором, дар раҳат ҳайрон,
Куҷоӣ, эй маҳи тобон?

1979

ҶОМИ ФОНӢ
(ФОНИЙ ЖОМИ)

Ғазалиёт, мухаммасот ва маснавиёти ӯзбекии Ороми Понғозӣ

ТАРКИ ҲАВО ҚИЛДИМ

Сенинг ишқинг билан кӯнгил қушин тайри[11] ҳаво қилдим,
Висолинг нури-ла кӯз гавҳарини пурзиё қилдим.

Чаман гулзорида кӯрдим сени – гуллар таманносин,
Сенинг раънолигингга тан бериб, жоним фидо қилдим.

Жаҳон зеболари раънолигингга мутлақо қойил,
Сенинг аҳду вафойингни кӯнгил мулкига жо қилдим.

Ӯзинг ҳур, тишларинг дур, лабларинг ёқут каби порлар,
Жамолинг шавқида гул-лолалар ичра наво қилдим.

Ниҳоли қоматинг зебо, кӯнгил мулкида танҳо сен,
Ажаб зулфи паришонингни сочмоққа ҳаё қилдим.

Унутмасман висолинг боғида кезганларим ҳаргиз,
Гулистонингга Ором, сув бериб, тарки ҳаво қилдим.

1960 йил 6 июн

БЕҚАРОР ЭТМИШ

Мани ёри дилоромим жаҳонда беқарор этмиш,
Висолидан бериб паймона, жоним интизор этмиш.

Сенинг ишқингда бул жоним куйуб, кул бӯлса, майлига,
Шарафли ишқ ӯти мастона кӯнглимни фигор этмиш.

Жунун водийсига кирдим ғизоли[12] бенаво янглиғ,
Хаёлинг ҳалқаси бӯйнумда, гӯёки шикор этмиш.

Эшит бул арзу додимни, дилозорим, гӯзал ёрим,
Сани ҳусну жамолинг кӯнглума нақшу нигор этмиш.

---

[11]Тайр – қуш.

[12]Ғизол – жайрон; кийик.

Сифоти исми зотингни жаҳон амлокига бермам,
Юзингнинг ёғдуси кӯз гавҳаримни шӯълавор этмиш.

Висолинг боғини кӯз гавҳари бирла суғортурдум,
Сенга ӯзни фидо этмоқни жоним ихтиёр этмиш.

Висол они шу бӯстон субҳида юргил, сен, эй Ором,
Очилган ғунчалар булбулни ҳижронида зор этмиш.

1960 йил 7 июн

ХИРОМ ЭТГИЛ

Ой юзли нигорим, сен кулбамга хиром этгил,
Айб этма ғарибингни, лутфингни давом этгил.

Кӯрганда камолотинг, тилларда мақолотинг,
Ишқингда ӯзим шайдо, мастона салом этгил.

Лола очилур чоғда, анбар сочадур ҳар ён,
Сабрим тӯла тошганда гул-лолани жом этгил.

Соқий бӯлубон ҳар дам ваҳдат майидан тутгил,
Базмингни бу оқшомда Искандару жом этгил.

Васлинг майидан ичдим, эй маҳваши жонона,
Ол қӯлга нақоротинг, базмингни мудом этгил.

Ишқинг ӯтида куймоқ Оромга ҳаловатдур,
Кел, боқма рақибингга, айшингни тамом этгил.

1960 йил 28 декабр

УВОЛИМГА ҚОЛАРСАН

Дилу жонимсан, эй дилбар, нетарсан,
Туролмай бир пас, олдимдан кетарсан.

Ӯзинг меҳрим оширдинг бу чаманда,
Нега аҳволима сӯрмай кетарсан?

Хаёлинг қайда, эй дилбанди жоним?
Билолмам, кимга лутфингни отарсан?

Билиб шайдолигимни, демадинг ҳеч,
Магар ишқинг йӯлидан манъ этарсан?

Хаёлимдан юбормасман висолинг,
Сан эса бегоналарга лутф этарсан.

Кулуб боқди манга, деб булҳавас, сан,
Кӯнгул лофин манга изҳор этарсан.

Ҳазин кӯнглум дедим, кӯйунгга пайванд,
Жафо қилсанг, уволимга қолурсан!

Узотиб қӯлдаги жоми висолинг,
Дединг: Жондан кечиб хизмат этарсан.

Ҳазин кӯнглум, дедим, кӯйингга пайванд,
Жафо қилсанг, уволимга қоларсан.

Дедим: Ором, ӯзуммеҳнат камолин,
Кӯруб ғайратларим, таҳсин этарсан.

1963 йил 23 ноябр

ГУЛИМ МАЗМУНИДА ЛАЙЛО

Ишқ торини қалбим чертар,
Ҳасрат, қайғу дилдан кетар.
Юрак амри гул мазмунин,
Варақларда достон этар.

Достон этай гул васфини,
Кӯп ӯстирай гул наслини.
Булбул бӯлиб, куйлаб-куйлаб,
Наво айлай гул назмини.

Сажда қилсам остонига,
Гул ӯстирсам бӯстонига.
Арз айлайин чиройини,
Ишқнинг буюк девонига.

Айлаб гулзорини обод,
Юрай Мажнун каби дилшод.
Манинг-ла тенг бӯлолмайдур,
Муҳаббат бобида Фарҳод.

Гулим мазмунида Лайло,
Гаҳе Ширин бӯлиб пайдо.
Жунун савдоси бошимда,
Бӯлибман булбули шайдо.

Қанот ёзиб. кўкка учсам,
Гулим маъвосига кўчсам.
Наво айлаб, сайраб, Ором,
Аста учиб, гулни қучсам.

1965 йил 16 декабр

ТАБАССУМИ ЖОНГА ДАРМОН

Ёрим гулдек чаманларда дурлар сочар,
Тонг чоғида икки кўзи нурлар сочар.
Аста келиб шаббодалар сочин силар,
Завққа тўлиб гулғунчалар оғзин очар.

Гулшан аро табассуми жонга дармон,
Номаҳрамлар кўрмас юзин, чекар армон.
Белин боғлаб гул фаслида дур терганлар,
Кўз нури-ла қарошидан олур дармон.

Наво айлаб толибини бедор айлар,
Имо айлаб содиғини ҳушёр айлар.
Ғунча лабин аста очиб, мушклар сочар,
Ўз васлига ошиғини хумор айлар.

Хумор бўлиб боқиб турсам ой юзига,
Сурма тортсам “Ло” ҳарфидан қош-кўзига.
Саҳар чоғи ғунча лаби дур сочганда,
Этак боғлаб, ҳозир турсам ёр сўзига.

Нурли юзи хира айлар кунда ойни,
Бир боқишда гулзор этар ҳар бир жойни.
Ошиқларин ҳайрон этар гул юзли ёр,
Мижгонларин найза қилиб минса тойни.

Кеча-кундуз гулшан аро ишлаб юрсам,
Посбон бўлиб, субҳ чоғидан ҳушёр турсам.
Хизмат учун гул қошида ҳозир бўлиб,
Ороммасман, ошиқ бўлмай, ором турсам.

Айб айламанг, дўстлар, мани девона, деб,
Ишқ бобида кўзда нам йўқ, мастона деб.
Ақлим шошиб, Ором, йўлда ҳайронаман,
Кулманг яна ишқ дардидан бегона, деб!

1965 йил 18 декабр

ДИЛБАРИМ ЁНИДА ЎЛТУРДИМ

Кўнгул миръотини[13] ёрим, сенинг йўлингга кўндурдим,
Кўриб ҳусну жамолинг дам ба дам кўнглимни тиндурдим.

Сенинг ҳусну жамолингни кўролмас шум рақибларким,
Жамолинг партавидан ой юзида бир шарар кўрдим.

Чаман ичра кўриб ойдек жамолинг масту ҳайронман,
Висолинг шамъида парвона янглиғ жонни куйдурдим.

Ирам гулзорига бермам, гулистонинг маконимдур,
Гулистоним ичида тоза-тоза гуллар ўстурдим.

Маломат қилсалар майли, рақибим манга тош отсун,
Рақиблар косасини синдуриб, паймон тўлдурдим.

Ичиб жоми муҳаббатни шу гулшанда, туруб Ором,
Тутуб жоми муҳаббат, дилбарим ёнида ўлтурдим.

1969 йил 29 май

ҒАЗАЛХОНИНГ БЎЛАЙ ДЕРМАН

Сенинг ишқингда, эй дилбар, ғазалхонинг бўлай дерман,
Ҳарам бўстонида кабки[14] хиромонинг бўлай дерман.

Сенинг ишқингда, эй маҳваш, жаҳон овораси бўлдим,
Қаро кўз маҳвашим, дардингга дармонинг бўлай дерман.

Фироқ ўтида куйдурма, куйуб ишқингда бўлганман,
Чаман булбуллари ичра хушилҳонинг бўлай дерман.

Садафдай дона-дона тишларинг дуррин нисор этгил,
Териб дурдоналар, посбони бўстонинг бўлай дерман.

Аё, эй лайливаш, базминг аро соқийлигим кўргин,
Ичиб жоми муҳаббат, марҳами жонинг бўлай дерман.

Товусдай товланиб мастона, сайр этсанг бу боғ ичра,
Йўлингга гул сочиб, Ором, гулафшонинг бўлай дерман.

1973 йил 14 феврал

---

[13]Миръот – ойина, кўзгу.
[14]Кабк – каклик.

ГУЛУЗОРИИНГМАН

Муҳаббат гулшанидан бошчиқорган гулузориингман,
Ҳаё мулкида ўсган сарви шамшодин, нигорингман.

Аё дилбар, латофат ичра иффат махзанидурсан,
Шуъои шамъингга парвонаи ишқи хуморингман.

Чу товус сайри боғ этсанг, супургум саҳни гулзоринг,
Имои базму айшинг ичра доим интизорингман.

Навои ишқи созинг бирла оҳанги дутор этсанг,
Ёмон кўз тегмасун, деб базм ичинда пардадорингман.

Бериб жоми шаробингдан мени мастона этгансан,
Самандардек куйуб ишқингда, жонон, дилфигорингман.

Этолмай ишқим изҳорин, дилоромим, уёлмишман,
Нисор этсанг манга меҳринг гиёсин, шармсорингман.

Адаб бирла эгилмиш бошини Ором – ҳаводоринг,
Жунун саҳросида мадҳинг этиб, сайди шикорингман.

1973 йил 17 феврал

ГЎЗАЛ ДИЛДОР КЕЛСУНЛАР

Малоҳат бўстонидан гўзал дилдор келсунлар,
Қаро кўз гавҳаридек дийдама гул ёр келсунлар.

Нафосат баҳрида дурдоналарни шамъчироғидек,
Кўнгулни равшан айлаб, кулбама гулнор келсунлар.

Отиб тийри малоҳат кўксима қошини ёси-ла,
Яна ханжар этиб мижгонларин, таррор келсунлар.

Мадорим, қуввати жоним, гулистонимни товуси,
Хумор айлаб, ясаб ўзни ўшал хуштор келсунлар.

Ёнар юлдуз каби, шаҳло кўзининг бадхумориман,
Нигоҳ ташлаб, назора этгали ғамхор келсунлар.

Париваш, маҳлиқо дилбар ўзум ҳуснигни шайдоси,
Рақиблар базмини поймол этиб, ҳушёр келсунлар.

Фаросат аҳлисан, ҳам нуктадоним, маҳрами розим,
Чаманзорингда Ором интизор, зинҳор, келсунлар.

1973 йил 28 феврал

ҲАЙРОН ҚИЛГАЙ МУҲАББАТ

Ёр кўйида ошиқни ҳайрон қилгай муҳаббат,
Булбул каби ошиқни нолон қилгай муҳаббат.

Ишқ кўйида ошиқлар ёрнинг висолин излаб,
Меҳнат белин боғлабон, жавлон қилгай муҳаббат.

Ошиқларнинг давраси, маъшуқларнинг ғамзаси,
Висол муштоқин ҳар дам гирён қилгай муҳаббат.

Чин ошиқлар меҳнат-ла маъшуқларин шод этар,
Ёр кўрсатиб жамолин, жонон қилгай муҳаббат.

Ёрни васли зиёда, етмас йўлдур пиёда,
Марра қилиб васлига гардон қилгай муҳаббат.

Висол кўйида юрган, меҳнатда содиқ бўлган,
Меҳнатда тоблаб, охир мардон қилгай муҳаббат.

Меҳнат шиор этмаган, ишқин изҳор этмаган,
Ундай қаллоби ишқни сарсон қилгай муҳаббат.

Ишқин баҳолаб ўтгай меҳнат шалоласинда,
Чин ошиқлар ғайратин аён қилгай муҳаббат.

Қўйдим қадам мардона ишқин висолин истаб,
Ором, садоқатини баён қилгай муҳаббат.

1973 йил 10 май

БАЁН АЙЛАРАМ

Ишқим сиррини ниҳон айларам,
Гулшанлар аро аён айларам.

Кўрганда чунон учар қуш каби,
Паримикин, деб гумон айларам.

Ширин лабига висол дамлари
Ошиқлигимни баён айларам.

Санчилар ўқдек ҳар бир киприги,
Юракни унга нишон айларман.

Юрса пиёда, ҳусни зиёда,
Ҳасад япроғин хазон айларман.

Кулиб боққанда, имо этганда,
У неки деса, ҳамон айларман.

Ҳажрингда мани қолдурма, дилдор,
Ором, васфингни баён айларам.

1973 йил 15 май

КЎРСАТ ЮЗИНГНИ

Кўрдим юзингни, девона бўлдим,
Ақлу ҳушимдин бегона бўлдим.
Машраб

Кўрсат юзингни, ҳайронадурман,
Гулдек юзингга парвонадурман.

Бошимда доим таъну маломат,
Эл ичра доим афсонадурман.

Эй маҳлиқо ёр,аҳволима боқ:
Ақлу ҳушимдин бегонадурман.

Мен найлайин зор, ҳажрингда бемор,
Кўйингда юрган девонадурман.

Ишқинг кўйида ёнди юраклар,
Рашкинг ўтида бирёнадурман.

Васлингга етмай булбул мисоли,
Шому саҳарлар гирёнадурман.

Маъшуқлар ичра яктосисан, сан,
Ошиқ элига ҳамхонадурман.

Жомингдан айлаб, бир журъа май нўш,
Майхонанг ичра мастонадурман.

Ишқинг ўтида куйдурма мени,
Ҳажриингда Ором, сўзонадурман.

1973 йил 13 июл

БУЛБУЛИ ШАЙДОГА ЕТ

Зар бўлиб, заргар қидиргил, товланиб, кимёга ет,
Сув бўлиб, тўлқинланиб, сарбанд ошиб, дарёга ет.

Жинси ҳайвонлик эрур пасткашлик инсон шаънига,
Илму ирфон бобидан таълим олиб, донога ет.

Эл учун хизматда бўлгил ҳар нафас поку ҳалол,
Чайқалиб, тўлқинлан, ўғлим, сояи Анқога[15] ет.

Асли билсанг, боадабликдан топар инсон камол,
Боадаб бўл, боадаб бўл, маснади[16] аълога ет.

Мард бўлиб, жавлон уриб, чўлларни бўстон айлагил,
Чин муҳаббат айлаб изҳор, дилбари зебога ет.

Бул ҳаёт бўстонида булбул бўлиб, кўнглингни оч,
Ишқ-вафо майдонида энг сарбаланд маъвога ет.

Гар висол истар эсанг, Ором, у дилоромдан,
Куйлабон меҳнат элини булбули шайдога ет.

1974 йил 1 феврал

ГУЛИСТОНИМ ПУРОБ АЙЛАЙ

Боғим гул-гул очилди, мен гулистоним пуроб айлай,
Тамошо қилгали гулзори боғимга шитоб айлай.

Нигорим, сарвинозим, гулузорим келса боғимга,
Жунун янглиғ висолига ўзумни печутоб айлай.

Йўлига кўз тутарман, дилбари мастона келгай деб,
Суроғлаб келса ёрим, ашки[17] найсоним ҳубоб айлай.

---

[15] Анқо – Анқо қуши. Бу ерда “Ҳумо – бахт қушининг соясига ет”, демоқчи.
[16]Маснад – мансаб, даража.
[17]Ашк – ёш, кўз ёши.

Шукурким, моҳи тобон сайри боғ этмакка юзланмиш,
Тараб соз айла, деб кӯнгил қушига бир хитоб айлай.

Чаманзор, лолазорим мушку анбар тарқатиб ҳар ён,
Бу гуллар накҳатидан[18] маҳваша мушкин гулоб айлай.

Висол бӯстонида яйраб, жамолин сарҳисоб этсам,
Қудумига қӯйуб бошимимни, ашкимни ҳубоб айлай.

Қулингман сарвиноз, Оромдек ошиқ, гирифторинг,
Вафодоринг бӯлиб, гулзори васлингни китоб айлай.

1979 йил 10 апрел

КУЙДУРАР

Маҳвашим шамъи рухи парвонасини куйдурар,
Оҳу янглиғ кӯзлари девонасини куйдурар.

Шуълавар айлаб шабистони висолини яна,
Зор этиб ӯз васлига ҳайронасини куйдурар.

Рақс этиб, раққоса янглиғ ҳар тарафга товланиб,
Ӯт каби лав-лав ёниб, мастонасини куйдурар.

Айланиб мастона дилбар боғ аро айлаб хиром,
Ҳам гулу ҳам сарву ҳам гулхонасини куйдурар.

Партави ҳуснинг сочиб, ошиқларин айлаб хароб,
Майкада аҳли ила майхонасини куйдурар.

Давр аро майхонада, Ором, бир мастонаман,
Лайливаш, мажнунларин паймонасини куйдурар.

1979 йил 1 июн

[18]Накҳат – ифор, ҳид.

МУХАММАС БАР ҒАЗАЛИ МАЪДАН

Ой жамолинг кӯргали ҳижрон аро хуммор гул,
Бӯйнига лола қилиб сунбул сочин зуннор гул,
Тахти шавкатда ӯтирган шоҳдек сардор гул,
“Оразинг фикри ила гулзор аро бемор гул,
Сепди шабнамдан кӯзига сунагар афгор гул”.

Ой юзини ёшурар ҳар гал кӯриб акси рухинг,
Кӯзгуни ҳайрон этар суҳбат қуриб акси рухинг,
Кӯзларимни қувнатар порлаб туриб акси рухинг,
“Сайри гулзор айладинг гӯё кӯриб акси рухинг,
Элга олмиш мушти зар қилмоқ учун ашжор гул”.

Субҳу шом истаб ҳарими васлидин юз тил била,
Илтижо айлаб надими васлидин юз тил била,
Чун умид айлаб карими васлидин юз тил била,
“Ҳар баҳор истаб насими васлидин юз тил била,
Айламиш ҳар бир наво аҳлидин истиғфор гул”.

Кӯкда ой тарки хаёли бирла фикр айлаб кӯзинг,
Тонггача киприкни қоқмас эртани ӯйлаб кӯзинг,
Не дегай, билмам не, юлдузлар ила сӯйлаб кӯзинг,
“Оғзингу кӯзинг хаёли бирла фикр айлаб кӯзинг,
Ғунчаи қон ютди наргис, бӯлди бемиқдор гул”.

Накҳати васлинг-ла жоно, кокул афшон айладинг,
Ғунчаи лаъли лабинг булбул ғазалхон айладинг,
Қатли Ором кипригинг, кӯнгулни ҳайрон айладинг,
“Заррае хуршиди рухсорингни рахшон айладинг,
Халқ аро Маъдан каби бӯлгай адамгуфтор гул”.

1969 йил 24 декабр

ЁР БӮЛСУНЛАР

Ӯғил, қиз, ёру дӯст меҳнатга хушрафтор бӯлсунлар,
Ҳаёт мулкида доим сарви гулрухсор бӯлсунлар,
Бақо мулкида волиддек улар ҳам ёр бӯлсунлар,
Назокат, ақл ила дилнозу хушрафтор бӯлсунлар,
Тамоми базму мажлислар аро сардор бӯлсунлар.

Чаманлар сайргоҳингдур, чу гул сен очилиб юргил,
Очилган ранг ба ранг гуллолаларнинг накҳатин сургил,
Ғазалхон дӯстлар бирла ажойиб базмлар қургил,
Ҳамиша аҳду паймон бобида мардонавор тургил,
Жаҳон авзойидан ибрат олиб, ҳушёр бӯлсунлар.

Баҳори умри айёминг очилган, сўлмасин, дерман,
Гулистонингда сарви қоматинг дол ўлмасин, дерман,
Такаллум бобида гўёлигинг кам бўлмасин, дерман,
Очилган бахту иқболинг ҳамиша гулласин, дерман,
Ҳаёсиз, бевафо, дангасага ағёр бўлсунлар.

Ҳасадлар чақнаган кўзи ёруғ дунёга тор бўлсун,
Жаҳонда беқарору доимо кулфатга ёр бўлсун,
Вужудин рашк ўтида куйдириб, гарду ғубор бўлсун,
Яна осий бўлиб, эл ичра доим шармсор бўлсун,
Муҳаббат аҳлига раҳм айлабон, ғамхор бўлсунлар.

Ёзай васфин умид-ла хотиримни шод қилгай деб,
Муҳаббат мулкини сидқи ила обод қилгай деб,
Чу Ором шеър ила нашъу намосин ёд қилгай деб,
Вафоюю аҳду паймон қасрини бунёд қилгай деб,
Умид этгум дуода субҳу шом, чин ёр бўлсунлар.

1973 йил 13 феврал

ГЎЗАЛ ДИЛДОР

Жононасан, гўзал дилдор,
Малоҳатли, гул юзли ёр.
Мушкин сочинг бўйнимга сол,
Васлинггадурман интизор.

Севгинг ила куйдурмагил,
Кўз ёшимни тўкдирмагил.
Раънолигинг кўз-кўз қилиб,
Хаста дилим сўндирмагил.

Сунбул сочинг бўйнимга сол,
Раҳм айлагил, кўнглумни ол.
Васлинг умиди бирламан,
Қаҳр айлама, бўлма малол.

Қиё-қиё боқиб кулсанг,
Товусдай товланиб келсанг,
Нечук тоқат қилай, дилбар,
Рақиблар базмида бўлсанг?

Юзинг гўё гул очилур,
Хумор кўзинг нур сочилур.
Булбулингман субҳинг аро,
Ғунча лабинг дур сочилур.

Жононасан, гӯзал дилдор,
Малоҳатли, гул юзли ёр.
Мушкин сочинг бӯйнимга сол,
Вaслинггадурман интизор.

1973 йил 11 июл

БАЗМИ БАҲОР АЙЛАБ КЕЛИНГ

Дилбарим, ман хастани суҳбатга ёр айлаб келинг,
Зулфу кокул торини бӯйнимга дор айлаб келинг,
Васл аро паймон этиб, масту хумор айлаб келинг,
Ҳар замон Лайлосифат ӯзни дучор айлаб келинг,
Дил куйини куйлабон, базми дутор айлаб келинг.

Зулфи занжирни кӯнгул торига пайванд айлабон,
Эй санам, оҳу каби ошиқни побанд айлабон,
Ишқ элин афсонасининг дафтарин шод айлабон,
Бу каманди кокулингиз бӯйнума банд айлабон,
Булҳаваслар кӯнглини чун тангу тор айлаб келинг.

Иффату шарму ҳаё бобида яктоси бӯлуб,
Маҳлиқолар сарвари, гулчеҳра раъноси бӯлуб,
Сарвқад, тӯти шакарлаб, кӯзи шаҳлоси бӯлуб,
Термулиб мен йӯлингизга, ишқ Лайлоси бӯлуб,
Равшан айлаб кулбама лайлу наҳор айлаб келинг.

Ёшуриб ойдек жамолингиз, гирифтор айламанг,
Эл аро расво қилиб, Мажнун каби хор айламанг,
Қайғули аҳволима қӯйманг, дилим тор айламанг,
Ташламанг дашти фироқ ичра, дилафгор айламанг,
Телба кӯнглум айлабон фасли баҳор айлаб келинг.

Бир келиб, кулбам аро Сиз ӯзни пардоз айлангиз,
Лутф этиб, мастона янглиғ ишваю ноз айлангиз,
Рақс этиб товус каби ҳар ёна парвоз айлангиз,
Бу дили ҳайрони Оромни сарафроз айлангиз,
Шум рақиблар кӯз ёшини шашқатор айлаб келинг.

1978 йил 20 май

БЎЛГИЛ МАНИ ЙЎЛДОШИМ

Раҳм айла, дилоромим, бўлгил мани сафдошим,
Ишқингда ўтиб ёшим, тўлди мани бардошим.
Ҳар кечаю субҳу шом булбул мани тенгдошим,
Вожгуна[19] бу аҳволим, сансан мани қўлдошим,
Найлай, тилагим ҳар кун бўлгил мани йўлдошим.

Парвона бўлиб ёндим, ёш жонима раҳм айла,
Қуш мисли уям ёнди, айвонима раҳм айла,
Булбул каби нолонман, афғонима раҳм айла,
Кўксим яра ҳажрингдан, ҳижронима раҳм айла,
Найлай, тилагим ҳар кун бўлгил мани йўлдошим.

Қалбим ила бағримни фурқатда азоб этма,
Куйди юрагим ғамдан, оташда кабоб этма,
Теғи ситаминг бирла қатлимга итоб этма,
Қаҳр этиб яна манга, осмонга шитоб этма,
Найлай, тилагим ҳар кун бўлгил мани йўлдошим.

Излаб сани ҳар кунда девонага ўхшайман,
Ишқинг ўтида куйган парвонага ўхшайман,
Йўқлаб сани ҳар соат ҳайронага ўхшайман,
Ўзимга ўзим гўё бегонага ўхшайман,
Найлай, тилагим ҳар кун бўлгил мани сирдошим.

Тун-кун ҳама йиғларман, олам манга тор ўлди,
Бул хаста маенинг жоним домингга дучор ўлди,
Бўлди мунисим, гўё қўлимда дутор ўлди,
Зулфинг мани бўйнимга Мансур каби дор ўлди,
Найлай, тилагим ҳар кун бўлгил мани йўлдошим.

Созанда бўлуб ҳар дам гуфторингга жўр бўлсам,
Товус каби йўлингда, рафторингга жўр бўлсам,
Булбул бўлубон, ҳар дам гулзорингга жўр бўлсам,
Куйлаб сани паслингни, ашъорингга жўр бўлсам,
Найлай, тилагим ҳар кун бўлгил мани йўлдошим.

Бир боқсанг агар ногоҳ, жонимни фидо айлай,
Булбул каби паслингни гулшанда наво айлай,
Дардимга даво айла, ишқингга вафо айлай,
Раҳм айла, ман Ороминг ҳаққингга дуо айлай,
Найлай, тилагим шулдир: бўлгил мани сирдошим.

1978 йил 23 май

[19]Вожгуна – ағдарилган; хароб бўлган.

ҲАҚИҚАТДАН ГАПИР[20]

Гар насиҳат айласанг, рози ҳақиқатдан гапир,
Қилмагил ҳар ерда каззоблик, адолатдан гапир,
Чиқмагил инсоф йӯлидан, меҳру шафқатдан гапир,
Айлагил касби ҳалол, ҳар қайда меҳнатдан гапир,
Айла меҳнатни тараннум, бахту давлатдан гапир.

Айлама чалкаш ривоят, эл дилин айлаб малол,
Туҳмат ичра куймагай меҳнат эли, юрса ҳалол,
Ким хиёнат қилса меҳнатда, қилур жонни увол,
Бӯлса ҳар ким ғафлат ичра, умрига бӯлгай завол,
Айла меҳнатни тараннум, фатҳу нусратдан гапир.

Қолмас армон ичра асло тӯғри юрган ҳар киши,
Толмагай меҳнатдан асло довюрак, ботир киши.
Зое бӯлмас умри асло эл аро донгдор киши,
Талпинар меҳнатда қаллоб, дангаса, беор киши,
Айла меҳнатни тараннум, яхши нийятдан гапир.

Меҳнатинг роҳат бӯлур, ҳар қайдаишла бемалол,
Меҳнатинг бирла топилган пулу молингдур ҳалол.
Меҳнат амри бирла топган ошу нонингдур ҳалол,
Бӯлмагайсан хору зору мубтало бе қийлу қол,
Айла меҳнатни тараннум, нозу неъматдан гапир.

Ётма ғафлат бирла Ором, қаҳрамонларни чақир,
Келди Наврӯзи дилафрӯз, меҳрибонларни чақир,
Етди меҳнат палласи, пиру жавонларни чақир,
Куйласин меҳнат элин, бор, шеърхонларни чақир,
Айла меҳнатни тараннум, илму ҳикматдан гапир.

1979 йил 5 июн

---

[20]Дар дафтари севвуми шоир бо номи “Меҳнат таронаси” омадааст. Нигоҳ кунед: Ороми Понғозӣ. Дафтари севвум: 37.

ДЕДИМ, ДЕДИ

Кӯриб гулшан аро мен бир париваш,
Шабистони Эрамда мисли маҳваш.

Дедим: Эй нозанин, аслинг қаёндур?
Деди: Аслим чаман ичра макондур!

Дедим: Чун қоматинг сарв кӯрмадим ҳеч,
Деди: Сарв гулшан ичра печ дар печ.

Дедим: Жоду кӯзинг шаҳло нечундур?
Деди: Гуллолалар мазмуни чундур!

Дедим: Қош ёлигингни ойда кӯрдум,
Деди: Ушшоғима меҳрим ошурдим.

Дедим: Ойдек жамолингни нетарсан?
Деди: Ой кечасин рашкин этарсан?

Дедим: Сайр этмоғинг қайси чамандур?
Деди: Фасли хазони йӯқ ватандур!

Дедим: Мунча сани ақлинг расодур?
Деди: Гавҳар ҳамиша пурбаҳодур!

Дедим: Гӯёлигинг оламда машҳур!
Деди: Парвози ойдан ҳам ошибдур.

Дедим: Васлингга мен парвонадурман,
Деди: Эй булҳавас, ҳайронадурман!

Дедим: Қилма ҳақорат, номусим бор,
Деди: Ор айласанг, ишқ айла изҳор!

Дедим: Жонон, йӯлингда кеч гуноҳим!
Деди: Сени кечургайми Илоҳим?

Дедим: Раҳм айла ҳолимга, нигорим,
Деди: Раҳмат йӯли меҳнат диёрим!

Дедим: Фармонингга таъзим этарман!
Деди: Гулшан аро таълим этарман!

Дедим: Қай гулшан ичра ёд этарсан?
Деди: Меҳнат чаманда ёд этарман.

Дедим: Нетгунг мани наззора айлаб?
Деди: Маҳрам этарман гулга шайлаб.

Дедим: Соқий бӯлурман фасли гулда!
Деди: Ӯзни тузатгил тӯғри йӯлда!

Дедим: Булбуллара бӯлгум ҳамовоз,
Деди: Гулшанларимнинг булбули соз.

Дедим: Ушшоқларинг бас саргарангдур,
Деди: Гуллар либоси ранг-барангдур.

Дедим: Ишқинг гувоҳдур, берма озор,
Деди: Ошиқлигинг чин айла изҳор!

Дедим: Фарҳод каби хизмат этарман!
Деди: Васлим ила дилшод этарман.

Чаман булбулларим ичра кезарсан,
Шароб гул жоми васлидин ичарсан.

Дедим: Раъно ӯзинг гулшан, чаманда,
Муҳаббат – кӯнгул ашъорим ватанда.

Нетай, суйсам сенингдек мисли ҳурни,
Нисор этгум бошингдан барча дурни.

Чаман, бӯстонларинг обод этарман,
Муҳаббат шавқини бунёд этарман.

Гулистон андалибингман[21] ҳамиша,
Нечун қилмам бу ишқим гулга пеша?

Мани васл ила жонон шод этармиш,
Ӯшал меҳнат чаманда ёд этармиш.

---

[21]Андалиб – булбул.

МЕҲНАТ ВАСФИДА

Қочар меҳнат чамандан ул палид зоғ,
Қора қузғун каби кўнглидадур доғ.

Қачон билгай муҳаббат лаззатини,
Кўролмас аҳли меҳнат ғайратини.

Чаман булбулларининг кўнглидур шод,
Қилиб гулшан аро ишқини бунёд.

Ёнар гул ишқида куйлаб ҳамиша,
Қилур содиқлигини гулга пеша.

Саҳарлар уйғониб, меҳнат этар ёд,
Наво бунёд этар, гул васли-ла шод.

Саҳарлаб ўтирар гул қошида ул,
Бериб шарбат, турар гул бошида ул.

Ва гул булбулга васлин пеша айлар,
Унинг хизматларин андеша айлар.

Юбормас гулшанидан булбулини,
Қилур бўйнига зуннор кокулини.

Қилиб гулшанларини бирга обод,
Юрар булбул билан гул доимо шод.

Вафодорлик қилур ул тўтии зор,
Бўлиб маъвоси доим найшакарзор.

Такаллум бобида гўёи бўстон,
Анинг гўёлиги ҳар тилда достон.

Аниси шаккаристонида қумри,
Ошар ҳар иккови юз ёшдан умри.

Алар меҳнат этар бўстонларида,
Ватан этмиш муҳаббат жонларида.

Кишилар қумрини чун ёд этарлар,
Такаллум бобини бунёд этарлар.

1969

БИР ГУРУҲ ЖОҲИЛ МУЛЛОЛАР ҲАҚИДА

Бир неча махсумчаю шум ўғрилар мулло эмиш,
Асли жоҳил, пулгадолар оқилу доно эмиш,
Мулламан, деб кўча-куйда ишлари иғво эмиш,
Маърифатсиз, беадаб, ҳам беҳаё пешво эмиш.

Мурдани давра қилиш қайси ривоятда, сўранг,
Ҳам ҳадису тафсиру қайси баёнатда, сўранг,
Ҳеч бир мазҳабда йўқдур, қайси оятда, сўранг,
Ҳийлаи шаръий бу иш, қайси китобатда, сўранг!

Асли билсанг, ҳийлаи шаръий шариатда ҳаром,
Ҳийла бирла муллалик касби тариқатда ҳаром,
Таъмагар, аҳли такаббур бу раиятда ҳаром,
Бил, хилофи шаръ бул, қонун-шариатда ҳаром.

Бир гуруҳ ҳеч кўрмаган мактаб сира, шарманда, кўр,
Тафсир айлар халқ ичида кўрма-кўру зўрма-зўр.
Қўрқутар халқни яна дўзах азоби, қабру гўр,
Илтижо этгум илоҳо, бу фасодларни супур.

Эй Худо, бидъатпарастлардин ўзинг бергил паноҳ,
Ўзлари "мулло" бўлиб, кунда қилур юзлаб гуноҳ,.
Ҳар жаноза, давра ичра пешво бу рўсиё,
Базми жинларда юриб, туш кўрадур чун авлиё.

Ҳар азою хатму тўйда ҳар бири айлар талош,
Ман-ман айлар ҳар бири: "Мулло ўзум, ҳар ишда бош!"
Пуч ривоят айлашур уч кун азода, дамла ош,
Айладинг, Ором, текинхўр муллолар сиррини фош.

1979 йил 10 апрел

Ғазалҳо

Арзу доди ман шунав

Курта гулгун бар висолат арзу доди ман шунав,
Интизорє мекашам ин ҳоли зори ман шунав.
Ман, ки орзуи ҳарам кардам, зи нодонє магар,
Тақсири корам надонам, интизории ман шунав.
Хастаю маїрўҳу сарсон мондаам, чун гунгу лол,
Ҳозиқам, ҳам ҳофизам, ин дили хуммори ман шунав.
Субҳи шомам беғалат, чун тўтиён хў мекашам,
Роҳи худ гум кардаам, чашми ниҳони ман шунав.
Килки ашъорам зи ҳайрат дар рухам ашки сиёҳ,
Дар таҳайюр мондаам, ин дилфигори ман шунав.
Баҳрибарқи маърифат ғаввосє дорам, аз ҳавас,
Мондаам, гирдоби баҳре, таъбу тоби ман шунав.
Печу тоб дорам, даруни чархи гирдоби ҳаёт,
Дар ҳаёт Ором намедонам, чу ҳоли ман шунав.
1961

Парвонаам

Парвонаам, парвонаам, парвонаи їононаам,
Ман ошиқи ҳайронаам, ҳам дилбари їононаам.
Дар назди ёр сарву суман, гулҳои хушбўи чаман,
Хушбўтар аз мушки Хутан, ман соқии їононаам.
Телба шудам аз диданат, нозукниҳоли қоматам,
Эй моҳи тобон оразат, дил шефтаи їононаам.
Кокулпарешонам биё, зулфи зарафшонам биё,
Наврастаи боғам тує, фармонбарам,їононаам.
Дастам ба дастат додаам, ваъда ба аҳдат додаам,
Орзуи васлат кардаам, мастонаам, їононаам.
Чашмат нурафшон пурзиё, рухсораат меҳригиёҳ,
Чангу ғуборат тутиё, нақошаам, їононаам.
Зулфони гесўят каманд, гарданкашонат қайди банд,
Гулшансуворият саманд, їилавкашамїононаам.
Қадди камолат сарви гул, ёқутлабонат тоза гул,
Ором, бичида дастагул, гулдастаам їононаам.
1961

Нозат аїойиб

Нигори нозанин нозат аїойиб,
Нигоҳи тира, мижгонатаїойиб .
Ҳаё дорам, раво соз, ҳоїатамро,
Карам кун, дилфигоронатаїойиб.
Ба дўстат меҳрубонє, эй азизам,
Басо ин дору давронатаїойиб.
Ба хуснат зебида, мўр миёнат,
Нигоҳи қошу чашмонатаїойиб.
Даруни боғу бўстон сайру гаштат,
Хироми товуси боғатаїойиб.
Ҳилоли қоши ту пайваста зебо,
Камони тири дилсўзатаїїойиб.
Ба гўшам мерасад савти ҳазорон,
Висоли гулшани васлат аїойиб.
Дар ин гулзори васлат растам, Ором,
Гулат бо булбули васлат аїойиб.

1960

Пахтазоронат чу шамъ

Лолагулҳои чаманзори баҳоронат чу шамъ,
Гулїамолон беҳисоб, чашмони шаҳлоятчу шамъ.
Сунбулу гулҳои раъною суман дар гулшанат,
Гулшани гулҳои пахтазоронатчу шамъ.
Меҳнату роҳат ҳамеша дар ватан шаъну шараф,
Медурахшанд ордиёну мидал, зи ёронатчу шамъ.
Фасли гулҳои сафеду дурри ғалтон марду зан,
Сарфарозє мекунад, гулғунча хандонатчу шамъ.
Доимо фасли їамоли ин гулистонам баҳор,
Нурҳои иличє, дар шаҳру қишлоқатчу шамъ.
Таълими илму ҳунар, озодиҳо дар халқи мо,
Шўълаҳои маърифат, дар шаҳру қишлоқатчу шамъ.
Ин шабистони баҳори нозанин, Ором, бубин,
Меваю себу анорҳои гулистонатчу шамъ.

Дар васфи ватан

Ватан сайри гулат мерам, даруни пахтазоронат,
Хуммории ман бар гулшани соҳибїамолонат.
Чаман гулзори зебоят фаровон ҳосиле дорад,
Ба васфат зебида оби зулоли чашмазоронат.
Баҳорат дилкушову ширинхату їаннатосоє,
Зи шавқат месарояд булбули ширинмақолонат.

Баҳори пахтазору мевазоронат зи ҳад зебо,
Нишоти водии заррин ҳамеша пахтазоронат.
Даруни пахтазорон қаҳрамон, техникаҳо чандон,
Камоли фатҳи нусратҳои халқ аз илму ирфонат,
Ҳама кўҳсоронат оби зулолу чашмаи ҳайвон,
Куїо бошам, ҳамон їо, ишрату шарбат зи бўстонат.
Таманнои висоли бокамолат дар дилам, Ором,
Чаманзору гули хандон ҳамеша пахтазоронат.

Меҳмонам шавє

Дилбару ҳам меҳрубон ба кулба меҳмонам шавє,
Мўнису ҳам мушфиқам, дилбанди їононам шавє.
Булбулон дар ҳайрат аз ҳусни їамолат, эй санам,
Моҳи тобон маҳлиқо, шамъи шабистонам шавє.
Растаю пайваста зебо, лолагулҳоят дар чаман,
Лоларух дилбанди їон, ҳам чашми шаҳлоям шавє.
Булбулони субҳи васлат, дар ғазалхонє мудом,
Булбули субҳи гулистонат шавам, ёрам шавє.
Дар таманноят манам, парвонаи гулзори ишқ,
Мекунам їонам фидо, ёри вафодорам шавє.
Дар чаманзори висол, илҳоми қалби ман тує,
Месароям васфи ту дилдода дилдорам шавє.
Болида аз лутфи ёр, Ором, таманно мекунам,
Шарҳи достонат кунам, Лайлои давронам шавє.

Эй ёри гуландом

Эй ёри гуландом, меҳри дилам бар холи ту бастам,
Ин риштаи дил бар зулфи зарафшони ту бастам.
Эй қомати дилїўи камол, чун сарви гулистон,
Тўъмори саҳар ғунчаи гул бар тори ту бастам.
Бар ҳусну їамол волаю шайдо шудаам ман,
Ду чашми рухам бар рўи сумансои ту бастам.
Сад Лайливу Зўҳрои замона, таслим ба їамолат,
Занїири гуҳарсанїи дилам, бар пои ту бастам.
Аз рўи гулат масту їунунам, дар боғи висолат,
Бар лавҳи дилам, меҳри ту ҳам фармони ту бастам.
Ороми вафодор, дар пардаи роз, маҳрами розат,
Бо завқи дилам, хизмат камари паймони ту бастам.
1960

Мастона ёрам омада

Бар сари майдони кор, мастона ёрам омада,
Андалеби фасли гул зеби баҳорам омада.
Сабзаву райҳону сунбул, лолаву савсаннамо,
Мушки гулзори баҳори сарви нозам омада.
Субҳи файзбор дар сарам боғбони боғат гаштаам,
Даста-даста чида гул, мағрур нигорам омада.
Ҳар мудом иїро накшаи дилрабои бошуур,
Аз роҳи парвози дур қаҳрамонам омада.
Дурру гавҳар дорад, ватан аз меҳнатат,
Марду майдон шаъну шӯҳрат, сарвинозам омада.
Бо садоқат пуршуїоат, сарвари майдони кор,
Андалеби ишқи гул, субҳи боғам омада.
Васфи ту дар қалби ҳар дил чу достон гаштааст.
Хонда достонат, манам, Оромшиорам омада.
1961

Сарви равонро дидам

Дар боғи дилрабое, гулҳои шона дидам,
Як нозанин нигоре, сарви равона дидам.
Тири миїгон хамида, қоши камон кашида,
Гирди сари нигора, андар нишона дидам.
Майли нигоҳ кардам, бар нозанин висола,
З-ин ҳусни моҳи тобон, аҳду паймона дидам.
Сарви ниҳоли қомат, шамшоди боғу бӯстон,
Хуршеди оламоро, шухи мастона дидам,
Рафта ба боғи дилбар, орзуи гул намудам,
Танҳо биё вакти субҳ, лутфи їонона дидам,
Парвона карда худро, субҳи дамида дидам.
Мушки сунбул кашида, шарбат зи лаъл чашида,
Зулфи кушоди тор-тор, мӯи ларзона дидам.
Хӯрдє парє зи ҳасрат, лаб ба дандон газида,
Хели малак париваш, соқи гулмона дидам.
Карда навои булбул, Ором, печида дар гул,
Гӯё, ки ин мурғи бисмил, худро сӯзона дидам.
1961

Васфи ватан

Эй ватан булбули боғи васли дилїўят манам,
Мурғи гулзори боғи васли бўстонат манам.
Ҳосили пахта фаровон, дар чаманзори рухат,
Андалеби глшани мурғи ғазалхонат манам.
Пахтазору мевазор, боғҳои зебоят чаман,
Боғбони пахтазори ин гулистонат шавам.
Марду занҳои далер, аз боғи васлат чида гул,
Чун ба гулзори висолат, мурғи достонат манам.
Рахшида дар пахтазор гулҳои тиллои сафед,
Шонапайванди гули раънои зебоят манам.
Дар ватан афзуд, фаровонии тиллои сафед,
Дар қатори моҳирони пахтакоронат манам.
Дилбару дилдор дар майдони пахта сарфароз,
Дар чаманзори висол, дилдода дармонат манам.
Ин ватан зебо, чу ман аз меҳри дил мепарварам,
Дар чаманзорат навосоз булбул, Оромат, манам.
1960

Сарви бўстонам

Ба ҳар сў медавам гум карда, чун моҳи шабистонам,
Саломамро расон боди сабо бар сарви бўстонам.
Даруни маскани торам, чунон маҳзуни афгорам,
Баҳори лолазорам шуд, ба ман фасли зимистонам.
Шуда ман булбули нолон, наво дар дил шуда пинҳон,
Ҳама фасли зимистонам, хазон ранги гулистонам.
Камоли маърифат аз дил, чаро сабзида барноят,
Мисоли булбули шўрида, дар боғи дабистонам.
Манам дар гулшани розам, намедонам бинозам,
Куїо ин мушфиқи їон ҳамраҳи роҳи дабистонам.
Чунон дар қайди сайдам, дили озурда дар бандам,
Шикебо дар баҳори гулшанам ашъори достонам.
Надорам як ҳаловат, дар ҳаёти гулшани умрам,
Дилам хун гашта, Оромам, ҳама айёми шабистонам.
1979

Номи накӯ

Ба одам шаъну шараф, ҳам номи накӯ,
Адолатпарварию роҳи ростє.
Куїо гӯяд ғалат инсу малак,
Ҳақиқатпарварию гапи ростє.
Дарахти бесамар он сарак шамшод,
Халос зи офати замон, зи ростє.
Муҳаббат дар ҳаёт сармояи балост,
Накун рафтори каї, саъй кун ба ростє.
Ба каїїи дум мазан, монанди морон,
Сутун пойдори хона зи ростє.
Набошад сутун дар хонаи дил,
Н-ояд зи он дил, як ҳарфи ростє.
Ба ростє дар їаҳон бошад дилат соф,
Марав, дар марзаи дил ҳар каї зи ростє,
Ҳазар кун, Ором, дар їаҳон зи каїїє,
Бирав, аз ин їаҳон бо роҳи ростє.
1961

Табассум

Шудам бар гулїамолат булбули зор,
Кунам ҳалқа бар гардан зулфи зуннор.
Ҳамеша матлабам дар їустуїўят,
Мисоли андалебон дар чаманзор.
Кушо, бар ман дари васли висолат,
Ғуломи ҳалқа ба дўшам ба гулнор,.
Манам боғбони ин боғи висолат,
Зи гул нозам, наозорам ман аз хор.
Биё булбул шуда, нағма сароем,
Гаҳе созандаю мутриб ба дилдор.
Чє хуш бисмил шавам, Ором, зи висолат,
Сар з-остонаи дарат ҳаргиз мабардор.
1960

Дилдорам ҳамин аст

Қадаҳ дар даст дилдорам, ҳамин аст,
Шаби маҳтоби бўстонам, ҳамин аст.
Каманди зулфи занїир ҳалқа-ҳалқа,
Сияҳчашму гули норам, ҳамин аст.
Лабам нўши лаби лаъли висолаш,
Шабистони висоли ман, ҳамин аст.

Қадаш боло мисоли сарву шамшод,
Гули зебои бӯстонам, ҳамин аст.
Шудам ошуфтаи мӯи кашолаш,
Нигори навкамоли ман, ҳамин аст.
Шудам мурғи саҳархез дар гулистон,
Гули мушкини гулзорам, ҳамин аст.
Манам, Ором, чунин парвонаам ман,
Ки шамъи кулбаи тораш, ҳамин аст.
1960

Гап зан

Духтари ҳушёри чаққони диёрам гап зан,
Кардаи иїрои плони мулки шодам, гап зан.
Меҳру шавқат дорад, ин сон доимо хандон лабат,
Ман дуоїӯи висолат, нозанинам, гап зан.
Булбулониин чаман парвонаи шамъи рухат,
Сарвари гулҳои хандони баҳорам, гап зан.
Лафзи ширин, дасти чевар, дорє дар майдони кишт,
Курта гулгун чаманзор пахтакорам, гап зан.
Бахту иқболат фаровон дар ҳама мулку диёр,
Қаҳрамони меҳнатє, даврони шодам, гап зан.
Кавкаби бахти камолат бар Зӯҳал дар мезанад,
Дар сарат тоїи мурувват меҳрубонам, гап зан.
Волаву парвона гашта, булбулонат чун ту гул,
Ғунчаи субҳи баҳорє бӯстонам, гап зан.
Барзиёда мешавад иїро плонат доимо,
Лочинам майдони пахта қаҳрамонам, гап зан.
Меҳри духтарҳои меҳнат дар дилам, ором, мудом,
Духтари тоїик ту, эй бахту камолам, гап зан.
1961

Манам дар ҳаёт

Сарвари гулзори чу бӯстони ҳаёт,
Маслиҳатфармоє манам дар ҳаёт.
Орзу дорам ман, ҳамин қалби дилам,
Чунки гӯям васфи ёрон куллиёт.
Най набошам, ҳамчу бошам найшакар,
Шаҳду шаккар неҳ, аз набот.
Аз ту донам қулфи дилро баркушоє,
Ҳам биёмӯз тоза-тоза абъёт.
Ҳар куїо мушки гулат бӯ мекашам,
Ман чу парвона даруни гулшанат.

Нолаҳо бар мекашам, шабҳои тор,
Їустуїўят мекунам, дар фотиҳот.
Субҳи фоизи нотиқон, Ором, чунон,
Мисли хуршеду їаҳони коинот.
1961

(аз ғазалиёти машқи аввалини шоир)

Парвонаат ман

Ба тоїат дилбарам, дурдонаат ман,
Аланга ту, чу ман парвонаат ман.
Навои булбулон аз дил кашида,
Ба гул рухсори ту парвонаат ман.
Муҳаббат доим дар дилам шарармон,
Манам мастонаи майхонаат ман,
Далерона қадам мондам ба васлат,
Ба сидқи ин дилам ҳамхонаат ман.
Илоҳє матлабам, маҳрам намоє,
Чу мурғи дил ба ту ҳайронаат ман.
Муҳаббат дар дилам ишқи ту афзуд,
Табиби ишқаму дармонаат ман.
Наззора кун манам бечора, Ором,
Шуда булбул зи ишқ парвонаат ман.
1960

Аҳду паймон

Нўшидам май мастшудам, булбул шуда нолон шудам,
Ҳам ҳилоли маст шуда, ин лаҳза дар їавлон шудам.
Гул шудам, лола шудам, булбул шудам, дар гулшане,
Ҳам ҳилоли маст шуда, ин лаҳза дар їавлон шудам.
Аз гули раънои бўстон шармида ҳайрон шудам,
Ғунчаи умеди субҳам, дар дабистоне шукуфт.
Рақсидам аз шавқаму дар ҳайраташ ғалтон шудам.
Аз худам бегона чун парвонаи шамъи висол,
Дар қатори маҳрами ин равзаи бўстон шудам.
Сўхтам дар оташу хокистарам гул кард валек,
Оташи ишқам фузўд, чун лолаҳо хандон шудам.
Андалеби субҳи қалбам, дар сухан омад ба ноз,
Боз гаштам, пар задам, бар авїи ҳафт тори фалак.
Фурў бурдам зи авїам, соқи остон шудам.
Бози ман дар роз буду шоҳинам омад ба тоз,
Завқи илҳомам ба їўш омад, зи худ хандон шудам.

Партави субҳи шабистонам намуд аз номи ҳиїр,
Андалеби маҳрами роз субҳи ин даврон шудам.
Пар зан, Ором, дар дабистону гулистони диёр,
К-андар остони ҳарам бо аҳду як паймон шудам.
1973

“Соли 1933 дар ноҳияи ҳозира ваҳдати Тоїикистон, дар мавзеъи Кофарниҳон, деҳаи Чўянгарон, табар ном ном кулакбачча бо иғвои анони сохти нав ба шоир захр дода будааст, шоир бо душвор° аз он ҳолат берун шудааст ва ин шеърро дар нисбати ў гуфтааст:”

Кулакбачча

Қасди їонам карда°, хуни даҳон шав, эй табар,
Душмани инсон шумо авлоду аїдод сар ба сар.
Он ч° кардед, зулму таъд°бар сари халқи авом,
Эй кулакбачча, ба расво° гадо шав, дар ба дар.
Шумгиёҳед, бою муштумзўр, кулакҳо дар ҳаёт,
Ҳам шаётунпеша, маккор, беҳаё лаънатгарон.
Ҳирси моли мардумин дар дил зи маҳрам рафта дур,
Дар ҳаром аз кори фисқи маҳрамонат бехабар.
Бераҳм, золим, ситамгар, дузди моли мардумон,
Аз Худо безор, дилозор, муфтхўрони дарди сар,
Кофиред, ҳам золимед, даррандагони лаънат°,
Мисли зоғони сиёҳед дар талоши гўшти хар,
Инқилоб расво намуд, їамъи шумо муфтхўрон,
Бойи шум, ҳам қозию эшону муфт° лобагар,
Дафъ шавед, аз байни мардум, шумгиеҳ безориҳо,
Даври озод° расид, дар синфи деҳқону коргар.

Булбули боғат шавам

Орзуям эй мўҳтарам, ман ҳамраҳи корат шавам,
Дар роҳи паймудаат ҳамдарду дилдорат шавам.
Ҳар мудом дар дил таманнои гулистони рухат,
Печу тоб дорам ба гирдат, булбули боғат шавам.
Хастаю маїрўҳи дил дорам дар ин шабҳои тор,
Субҳи файзи гулшанат доим ғазалхонат шавам.
Ончи бебокон ба сар санги маломат мезананд,
Ман ҳамон кавсаркашони боғу бўстонат шавам.
Ногаҳон монам қадам бар кулбаат, аз ман маранї,
Аз тараҳҳум як нигар, бар ман, ки қурбонат шавам.
Гар шавад мурғи ҳумоям бар сарам сояфикан,

Лочину шоҳин шуда хоҳº, ки шаҳбозат шавам.
Базми Їоми Їамъ зи базми субҳу шомат ҳеї-ҳеї,
Соқии базму нишоти субҳи оқшомат шавам.
Шоҳу султонам тўº, ман бандаи дарбори ту,
Мақсадам, Ором, ҳамеша ҳамраҳи розат шавам.
1961

Ду холи ҳинду дорº

Їонон аз ҳад зебоº, ду холи ҳиндº дорº,
Ду чашми їоду дорº, мушки ғизолº дорº.
Кардам ба ту таманно, бар ҳусни ту тасанно,
Ошиқ шудам їунунвор, мижгона найза дорº.
Кабки саҳрои зебо, бар хиромат марҳабо,
Ғамзакунон меоº, қоши ҳилола дорº.
Раъно гули баҳорº, дурру мисли анорº,
Дар байни лоларуххо анбарфишонº дорº.
Рахшанда офтобº, шому саҳар моҳтобº,
Дурру гуҳар шакарлаб чун зарнисорº дорº.
Товуси гулшанoро, мастури шаҳсуворº,
Эй маҳбуби дилоро, хуб сарафрозº дорº.
Орми дил, фирефта дар кўи ту нуҳуфта,
Махмури бода ҳастам, дар даст пиёла дорº.
1978

Худро парвона кардам

Рафта дар боғу бўстон, сайри гули лола кардам,
Дар ишқи лоларухе худро парвона кардам.
Лайло гулзори қалбам, Маїнун їунуни ишқам,
Наззораи диламро дар ҳусни лола кардам.
Орзуи бода кардам, худро овора кардам,
Дар мулки їавҳари дил, дардро зиёда кардам.
Ваҳши їунуни сайдам, мурғи дунёи бандам,
Дар ишқи гулшани гул, худро їўёна кардам.
Қонуни ҳамрози савтам, муқими ишқи дардам,
Дар рақси този Узро, худро девона кардам.
Фарҳод шиори ман шуд, Ширин нигори ман шуд,
Дар орзуи висолаш, худро овора кардам.
Белу каланд гирифта, сарбанди кўҳ шитофтам,
Бар гулшани ширинам, кавсар равона кардам.
(Гулшан макони ман шуд, меҳнат шиори ман шуд,
Пахта плони ман шуд, плон ба їон кардам.)?
Ширин савори комбайн, Фарҳод кушод сарбанд,

Шодон ба гулшани ёр, худро равона кардам.
Пайваста бо камолам, дар меҳнату роҳат шод,
Дар партави ïамолаш, худро ҳавола кардам,
Дар гулшани висолаш, печида бар камолаш,
Бар партави ïамолаш, худро мастона кардам.
Соқии гулшани ишқ, Ороми партавовар,
Фарҳоди гулшани ёр, худро мардона кардам.
1973

Ҳаммиллатон суръат намоед

Тоïикон суръат намоед, карда дар меҳнат шуïоъ,
К-ин шавад иïро, кори пахта айни муддао.
Дар шумо ҳосил фаровон, зи аввал тоïикон,
Ҳиммату ғайрат намоед, қаҳрамон° дар шумо.
Аҳли меҳнат дар гулистони рухат парвонавор,
Шод бош эй Тоïикистон, дар сарат боли Ҳумо.
Хизмати шоистаи халқи далерат беназир,
Халқат ба кори нусратнамо доимо раҳнамо.
Хирмани дурдонаи қимматбаҳои мамлакат,
Дар ҳаёт бахту шараф, иқболу ïашни халқи мо.
Рав азамат тоïикон, ба чаманзори гулшанат,
Чевари майдони пахта ваъдаат иïро намо.
Ваъда дод° бар ватан, барвақт иïро намо.
Марра наздик омад°, бар аспи худ қамчин намо.
Эй баҳодур паҳлавон халқи далери тоïикон,
Ғайрату ҳиммат намоед, ман чу, Ором, дар дуо.
1961

Насиҳат

Қалам чун меравад бо роҳи рост°,
Такаллуф нуктаҳо дар хати рост°,
Дарахти бесамар он сарву шамшод,
Халос° аз офати бӯстон з-рост°.
Ҳақиқатпарвар° гаҳ бин з-рост°.
Ба одам шаъну шараф номи накӯ,
Адолатпарвар° дар роҳи рост°,
Куïо гӯяд ғалат, ин сӯ мулку онсӯ.
Мӯъïибат дар ҳаёти сармояи бахт,
Макун рафтори каï саъй кун ба рост°.
Ба рост° дум мазан монанди морон,
Сутун пойдори хона чун рост°.
Мабош, дигар машғул дар хонаи дил,
Наояд з-ин дум як ҳарфи рост°.

Ба ростº дар їаҳон бошадат дил сафо,
Бирав, дар марзаи ганїзори ростº.
Ҳазар кун дар їаҳон, Ором, зи каїїº,
Бирав, дар ин їаҳон бо роҳи ростº.
28.06.1961

Рақам резад

Ягон нуқта агар ҳарфе, ки аз чоки қалам резад,
Ҳама мушку абир, чун жола бар саҳни ҳарам резад.
Гулзори ҳарам баҳорам, гулшанам чун чаманпора,
Шароби васли дилїўи ҳарамро дилбарам резад.
Агар товусхироми гулшанам аз їо ба по хезад,
Чу мушки анбарсои кокул то қадам резад.
Гулистони баҳори чаманзорон доимо саршор,
Навои булбулон дар гулшани гулҳо нағма резад.
Ватан раққосаҳо дорад, нигар раққосаи ҳиндº,
Ҳама раққосаҳои худат, чун ашки алам резад.
Ҳама халқи далерам, аҳли меҳнат дар їаҳон машҳур,
Їаҳон обод ҳамеша тухми озодºрақам резад.
Ба даст хома бигир, Ором, навис, даврони озодº,
Тақозои диёрам нест, бар сарам лутфу карам резад.
1965

Танам ранїур

Танам ранїуру дасти гуноҳ,їафокаш бар тани ин їонам,
Ба пирº мондаам танҳо, аламкаш ин дилам їонам.
Шудам ман маїрўҳи пирº, маломат пеши рўбоҳон,
Фироқи маїнунº дорам, басе овора ҳайронам.
Биёр соқии саркаш, ба ман ҳамдаме боқº,
Ки ман ҳамрози соқº, вафои боғу бўстонам,
Чº чора ҳар чº бояд кард, аз ин бетоълегº зистан,
Чу мерезад даруни мулки дил, эй решаи їонам.
Чаро эй кавкаби бихтам, рамидº аз мани гумроҳ,
Мушавваш хотирам, аммо чº шояд дуруди дармонам.
Чароғи дилїўи дилу їонам, ту эй Ором,
Гулистонам чароғон, мухлиси боғи дабистонам.
22.11.1961

Їонону їонам

Дастам бигир хубонам, Лайлои ту їононам,
Ту^{о} сарви бўстонам, раънои ту їононам.
Рафта зи худ дармонам, аз ин тани вайронам,
Гирён чашми ҳайронам, дар ҳаїри ту їононам.
Қалбам ба ёди васлат, вафодори қаринат,
Танҳо манам шайдоят, аз меҳри ту їононам.
Раста-раста гулҳоят, зебо қадду болоят,
Рафтам ба лолазорат, гулрўи ту їононам.
Гуфт^{о} биё байни гул, к-ин васли ман лолагул,
Майгун бикун оби гул, меҳмони ту їононам.
Шамъи гулат афрўхтам, парвонавор бисўхтам,
Арзу додамро гуфтам, ғамхори ту їононам.
Онч^{о} васли ту баҳор, бўи мушкат чун тотор,
Мушки Хутан шармсор, мушкини ту їононам.
Чашмам ба дидаҳоят, їоду чашми шаҳлоят,
Ханїар тири мижгонат, қотили ту їононам.
Меҳмон шудам бар васлат, бар бўи лолазорат,
Санъаткору меъморат, содиқи ту їононам.
Ду кокули аждарат, печида гирди сарат,
Маїнун ғуломи дарат, дилбари ту їононам.
Абрўкамонат аъло, мекун^{о} ту пасту боло,
Їоду мекун^{о} билло, їононам, їононам.
Бар даст ҳино баста^{о}, курта гугун карда^{о},
Гесў каманд карда^{о}, сайёди ту їононам.
Вақти луқмакўшо^{о}, мушку анбарфишон^{о}
Чун гулғунча кушо^{о}, таннози ту їононам.
Банда кард^{о} менозам, акнун ишқат мебозам,
Саги кўят метозам, дамсози ту їононам.
Камар бастам ба хизмат, гашта дар кўи ишқат,
Васфат мекунам шўҳрат, дар ишқи ту їононам.
Дилбар ба ту фидоям, ё лойиқи їазоям,
Ором, булбулнавоям, дар васфи ту їононам.

Ҳамнафас

Чунон ошиқ шудам, їонам, ба їонон ҳамнафас,
Зи ишқи дилбарам бо булбулон ҳамнафас.
Ман чунон парвонаям, карда наво бар гулшани гул,
Қиссаи ишқам сароям, аз дилу їон, ҳамнафас.
Зинда дар рўи моҳ мисли тўфон пар зада болидаам,

Таъмаи парвоз дорад, дар їавонº ҳамнафас.
Ман, ки Ором шудам, парвонаи шамъи рухат,
Ҳамраҳи шумқори гулзорам, дар гулистон ҳамнафас.
25.04.1960

Шудам озод

Нашъаест иқболу толеъ, бар сарам чу боле модарам,
Гаҳ ман озадам дар ин рўз, дода їою їую сой дорам.
Шудам озод зи қайди зулми боёну їаллодон,
Зи боғи маърифат, дар қалби дили худ, зиё дорам.
Ситамгар зулми боён рафт зи ин водº, шудам озод,
Чу андар гулбаҳорон ба мисли булбул нафасҳо дорам.
Чунон їулида гаҳе боғу гулистоне меёбам,
Ҳамин боғи ватан, чун бехазон нашъунамо дорам.
Писарон бо духтарон як саф шуда, таълими илм хонанд,
Зи дониш ҳар куїо баробар бошанд, ифтихор дорам.
Куїо солҳои пурзулмат ба он гўям кани лофат,
Даруни гулшани гулзори ишқ афсонаҳо дорам.
Исомиддин шуда бар хилват, дар рўи барги гул, Ором,
Ки ман масрури мўъїибот ба ватан аз қалби дил дорам.
25.04.1960

Ҳосили кор

Ин шаби боғи баҳори їаннатосоям бубин,
Ҳам висоли гулуъзори ёри їононам бубин.
Гулїамолу зебонигори їонон ба гулзор омада,
Кокули зулфи парешон анбарафшонам бубин.
Қади дилїў, қомати шамшод, рақсида чу бод,
Донаи холи сиёву чашми шаҳлоям бубин.
Ин дили ҳайрони ман аз їўшиши ёр дар изтироб,
Бо тараҳҳум їилвагар ин дурри ғалтонам бубин.
Рози дил орам, ҳиїрони ёр мекунад, ки бин,
Омада дар кўлборам ин дурри ғалтонам бубин.
Хонише дорам зи васфи нағмаҳои субҳи ёр,
Андалеби гулшани мулки дилороям бубин.
Булбули мурғи дилам, омад ғазалхон дар чаман,
Парзании парвонаи шамъи гули норам бубин.
Рафта, Ором дар чаманзори хизматаш шоён гўям,
Хизмати шоистаи ин ҳосили корам бубин.
26.05.1960

Эй ёри гуландом

Эй ёри гуландом меҳри дилам, бар холи ту бастам,
Ин риштаи дил ба зулфи зарафшони ту бастам.
Эй қомати диліўи гулат чун сарви гулистон,
Тўмори саҳар ғунчаи гул бар зулфи ту бастам.
Аз бўи чаман масту їунунам дар боғи висолат,
Дар лавҳи дилам меҳру ҳам фармони ту бастам.
Сад Лайливу Маїнуни замона нестам дар їамолат,
Занїири гавҳари сафои дилам ба пои ту бастам.
Ороми вафодор дар пардаи роз маїроҳи роҳат,
Бо завқи дилам хизмати камари паймони ту бастам. 1.06.1960

Чаманистон омадам,

Ман ба васли дидори чаманистон омадам,
Шавқи дилбар дар дилам чу шоду ғазалхон омадам.
Дар гулистони ватан гулҳои даврон растохез,
Карда орзуи висоли ёри їонон омадам.
Эй гулистони баҳорам, дилбари зебоям ту°,
Раста-раста сарви гулҳои висолат їонфизо.
Чидани гул аз висолат ин гулистон омадам,
Дар ҳавои гулшани булбул ғазалхон дар наво.
Пар зада ман дар ҳавои ин гулшан омадам.
Пар кушодам ман чун, Ором, дар чаманзори ватан,
Ҳам зи бахри дилнавоз° пеши дўстон омадам. 29.05.1960

Ишқи гулшан

Ишқи гулшан бар ман афрўзад шодам аз аҳди дил,
Ман чу меҳри гулшанам меравам аз қалби дил.
Карда ҳар дам орзуи васл дар гулистони баҳор,
Мекашам нақши висолат дам ба дам дар лавҳи дил.
Сад шукр гўям ҳар гаҳ бар хони ту восил шавам,
Меҳрубони беназирам, мўҳтоїи ту, чун сўи дил.
Шефта рўи гулат ман, дур намегардам, зи ту,
Меҳри васфи дилкушоят кардаам шерозаи дил.
Дилфигор Вомиқу Узро бар гулистонам биё,
Болида меҳри мўъїибат баста дар бўстони дил.
Лолагулҳои чаман тасаллои рухсори гулат,
Лайливу Маїнуни шайдо, мекунанд орзуи дил.
Гуфтам, Ором, аз мўъїибот ба диёрам расида,
Месароям васфи шеъри ватан аз меҳри дил.

31.05.1960

Дилдор мерақсад

Тамошо кун дилдор, як лаҳза к-ин дилдора мерақсад,
Чу товуси баҳори боғи хушрафтор мерақсад.
Гуландоми сарви ором дар баҳори меҳнат хандон,
Ба сунбулони ларзон анбарин гулнора мерақсад.
Чу раққоси ғазалхон ба миён заррин камар баста,
Ба васфи ошиқони шайдову маст, айёра мерақсад.
Чу тоїи хусравон печида бар сари сунбули ларзон,
Малаквахш шохи хубон кабки хушрафтор мерақсад.
Рамида майкашон дар рақси соз тасхири домам кард,
Париваш, нозпарвар сарвари асора мерақсад.
Чº бошад дар саводи санъº висолаш чун паррандагон,
Чу махтоби шаби рафтанат сайёра мерақсад.
Макун воиз сифоти Лайливу Маїнун ки афсона,
Бубин ин шоҳи хубон, дилхуммори фаввора мерақсад.
Чу Ором, мўнисам ҳам махмури майхонаи ишқам,
Биё майдони меҳнат, к-ин ба ту ғамхора мерақсад.
20.02.1973

Булбули чаман омад

Булбули чаман омад, гул фасли баҳор омад,
Андалебҳои шавқи гул, мастона диёр омад.
Сайри чамани гулистонорзу намуда, дилбар,
Карда баҳона бар гул, бар дидани ёр омад.
Даста-даста чида гул, арзи ишқ тарона карда,
Рамзи хуммори ошиқ, сарви гулинор омад.
Шамшод чу қадду болат, зулфи сиёҳат ларзон,
Чун кабки хиромон, масту хуммор омад.
Майли нигоҳ карда, гоҳ-гоҳ рамида аз ман,
Дар байни лолагулҳо,чун себу анор омад.
Мафтуни байни гулҳо, аз ишқ фасона медид,
Афганда дида бар ман, шухи гулъузор омад.
Бар ман намуда рухсор, моҳи рўяш париваш,
Чун андалеби гулшан, савти ҳазор омад.
Симбар баҳо намудам, Ором, зи їисму їонам,
Шавқам дамида чун гул, фасли баҳор омад.
1.05.1977

Чаҳорпораҳо

Кабки хиромон

Чунонам булбули шайдо,
Шудам шӯрида вайло,
Самандар гашта дар ин роҳ,
Ба роҳҳои ғунча шудам пайдо.

Манам товуси хиромон,
Чун додаи он аҳду паймон,
Бубин рафтори хуши ёрам,
Басо кабки хиромонам.

Равам шабҳо гулистонат,
Даруни боғу бӯстонат,
Бупечам ба гулҳои шохат,
Маконам шуд сунбулистонат.

Биё ширин гуландомам,
Бигир мактуби саломам,
Гулбадан булбули масрурам,
Ҳамеша дар диёри ман.

Ки раҳїў корсози ту,
Ба мардум дилнавози ту,
Саховатманди беҳамто,
Ба дӯстон меҳрубони ту.

Ба қошат ӯсма афшонам,
Ба чашмат сурма соям,
Нигоҳи дидаам афзуд,
Ба рухсорат тамошоям.

Биё соқ° қадахе соз кун,
Ту ба шавқам ҳавас кун,
Бигир шарари ин дилам,
Ба сӯи ӯ нағма оғоз кун.

Қанот ёзонда парвозам,
Бароят лонаҳо созам,
Биё їонам ба гулзорат,
Ки ман, Ором, зи ёронат.
24.05.1960

Шайдои дӯст

Ба дасти гул ишқ дорад ҳамчу мастон,
Чу дида булбули шайдо ба нолидан,
Раҳ буд ба як нигоҳ тори мижгон,
Дилбарамро ҳар тараф сӯ ба майдон.

Агар ёрам бубинº, аз ïой хезад,
Ба зулфони сиёҳаш шона созад,
Ба мисли товуси гулшан битозад,
Зи нолиши ту мурғон дар парвозанд.

Ки шайдо дӯст ба қошони сиёҳат,
Ба сар печида зулфони сиёҳат,
Чу бахши бар ман теғи нигоҳат,
Дилу ïон дар хаёли иштиёқат.

Ваҳ чº табассум мекунад лабҳои ёрам,
Шудам ошуфтаи сокин нигорам,
Дар ингулистони гулзори баҳорам,
Чун босафо бошад лабҳои ёрам.

Ба чашми ёр гашта, сурма мемолад,
Ҳама қоши сиёҳаш сурмамоласт,
Зи васфи ёр мекунам имлову иншо,
Қиссаам бар ишқ бо кº гуфта меболад.

Сумангул аз рухат ёрам хиïолат,
Зи васфу шавқи андалебон дар мақолат,
Нигоҳи қоматаш ёфт камолот,
Чу соқº маҳ ба бӯстони адолат.

Рухаш гулгун, садафдандон лабаш гул,
Ҳақиқат ёри ман аҳли такаббур,
Зи лутфи дилбарам, Ором, дилам пур,
Ба ағёри шамъи худам сарбозу сарбур.
25.05.1960

Дар васфи ватан

Хирмани фасли баҳорат пурсамар,
Қаҳрамонони ватан баста камар.
Дар ватан ҳосил фаровон мекунанд,
Гулшани токзорат оварда сар.

Қуллаҳои кӯҳсорат ҳамчу Қоф,
Оби їуйҳои висолат тоза соф.
Дар ватан озодию сулҳ барқарор,
Қаҳрамононат ҳамеша дар инсоф.

Пар зада парвонаҳои шамъи гул,
Аз чаманзор даста-даста чида гул.
Зарфишон гулҳои раънои чаман,
Шонаҳои пахтазорат раста гул.

Дурри марїони висолат бешумор,
Наварўс соҳибїамолат бешумор.
Рози дилїўи висоли якдигар,
Ошиқи гулзори висолат бешумор.
Июни соли 1960

Мадҳи гул

Эй сабо, ҳар чє ки ёдам додає,
Дар ҳавои гул бодам додає.
Гул ҳама дар ин чаман, дар бўстон,
Хониши булбул саводам додає.

Шуд ҳама гулшан дар ин озод ватан,
Гул либоси ранг ба ранг дорад ватан.
Ин ҳама мушкин атр, гулҳои ноз,
Хуштар аз ҳам нофаи мушки Хутан.

Гул агар хандад, бирезад дурри ноб,
Булбулони гул ҳаменўшанд гулоб.
Андалебони хуммори фасли гул,
Пар зада парвонавор дар печу тоб.

Булбулон нағмасаро бар гўши гул,
Бар машомҳо хушфизоянд мушки гул,
Ин ҳама, Ором, ба ту матлаб чє суд?
Гар наёбє дар ватан ишқе ба гул.
Августи 1964

Зи меҳнат мешавад обод

Шудам булбул ба достонат,
Даруни боғу бўстонат,
Ҳамеша гашта дилдорат,
Даруни боғугулзорат.

Бубин ёрам чунон хандон,
Ҳақиқат вай садафдандон,
Табассум мекунад чандон,
Гашта мисли садаф їонон.
Ба бўстонат фидо гардам,
Ки меҳнат мекунад ёрам,
Ба эїоди худ вафо дорам,
Зи ишқат хандаҳо дорам.

Лабат ёқут фидоят ман,
Қадат нозук адоят ман,
Рухат зебо раъноят ман,
Ғуломи ҳар нигоҳат ман.

Ба шамъи чу моҳи тобонат,
Аїаб таннозºїононам,
Шуда товуси хиромонам,
Раҳраву ҳамроҳ ба фармонам.

Ба боғ себу анор дорº,
Зи гулзорам гузар дорº,
Магар дар дил кина дорº,
Ва ё аз ман гурез дорº.

Дар ин даврони озодº,
Гирифтам аз ту эїодº,
Ба ман васлат нишон додº,
Рақибам мекунº шайдоº.

Зи васлат ба ман об додº,
Ду зулфонат ҳаво додº,
Мисли гул печу тоб додº,
Ба қатлам мешавº ҳодº.

Їамоли дилбарам дилкаш,
Ба сўям доимо нигоҳаш,

Шудам ташнаву хирманкаш,
Кунам ин їони худ пешкаш.

Ба ту, Ором, ватан шир дод,
Шуда дар ишқи гул дилшод,
Ҳама даврони мо авлод,
Зи меҳнат мешавад обод.
25.05.1960

Аз сабри ишқ пандам надод^{o}

Ҳаменозам зи номат эй ёри їонам,
Гуландом, сарвиноз, қоши камонам.
Зи хуби хуб^{o} чун сарви раъно,
Ҳамеша номи ту вирди забонам.

Зи васлат аҳду паймонам, ки дод^{o},
Чаро аз сабри ишқ пандам надод^{o}.
Зи ҳиїрат субҳу шом ором надорам,
Ту бепарво, на ғам дон^{o} на шод^{o}.

Чаро парво надор^{o}, бар мани зор,
Зи бўстони ҳаётам раст^{o} гулнор.
Ба кўят сар ба сар овора ҳастам,
Ба гулзори рухат ду чашми ман чор.

Биё їонам бигир дармони дастам,
Ба дил аз меҳри ту шероза бастам.
Ту шамъи рўшан^{o}, парвонаат ман,
Ман, ором, бар сари кўят нишастам.
1972

Дилбар

Дилбар хаёли ман ту^{o},
Ширинмақоли ман ту^{o},
Товусхироми ман ту^{o},
Гулнори бори ман ту^{o}.

Ёди висолат дар дилам,
Аҳду вафоят дар дилам.
Орзуи васлат дар дилам,
Меҳмони їони ман ту^{o}.

Лола суманҳои чаман,
Хушкбўи мушкҳои чаман.
Сурури гулҳои чаман,
Субҳи баҳори ман тує.

Гулчини боғи ту манам,
Ҳамдам ба їони ту манам.
Сайди шикори ту манам,
Меҳри диёри ман туº.

Шўҳрат ҳамеша дар ватан,
Парвози афлок дар ватан.
Дўстии халқҳо дар ватан,
Дўсти азизи ман туº.

Лайлонигори ман шунав,
Илҳоми қалби ман шунав.
Ором, навои ман шунав,
Бахту ҳаёти ман шунав.
Августи 1960

Мадҳи Їавонє

Їавон гўядзабон ширин шавад ком,
Їавон ояд, дамад субҳ аз дами шом.
Їавонє ифтихори халқи меҳнат,
Їавон ояд гулу булбул шавад ром.

Забон дар мадҳи ту гўё їавонє,
Ватан дар ҳифзи ту пайдо їавонє.
Чаманоро гули раъно бўстон,
Ба ту лайловашоншайдо їавонє.

Тує посбони мулки беканорат,
Шиори орият бар ту башорат.
Далеру беназиру хушшиорє,
Рақибонат гурезон аз назорат.

Ватан менолад аз номи накўят,
Чаман дар хиїлати маҳтоби рўят,
Гули гулғунча сарви қалам, Ором,
Ба гардан баста сидқи тори мўят.
Июни 1968

Дар васфи баъзе занҳо

Зан ҳалиму боҳаё бошад агар,
Поквиїдон бовафо бошад агар,
Ин баҳори умри зебо дар ҳаёт,
Гар ҳалолу беғубор бошад агар.

Зан ба ту содиқ вафодор° кунад,
Бахту иқболат ба ту ёр° кунад,
Гар ҳалолу пок рўзгор бошадат,
Бар сарат анқо парафшон° кунад.

Беҳаё шарманда бошад зан агар,
Дар ҳама їо бар ту ин зан дарди сар,
Теззабон шаллоқ°, гапгардон шавад,
Хобу хўрди ту ҳаме бошад заҳар.

Чашм ғазаболуд ба ту карда ало,
Ҳар нигоҳаш ҳамчун албаст° бало,
Дар даруни хона їангу кашмакаш,
Аз куїо ояд ба остонат силоҳ.

Зан чароғи безиёи шоми туст,
Зан заҳролудаи майи їоми туст,
Инчунин бадхўю бадрафтор занон,
Дар ҳаёти умр бадномии туст

Зан, ки исёнкор шуд, бахтат рамад,
Бар замини кишти ту шўра дамад,
Ч° илої, Ором, чунин ғавғо ки ҳаст,
баҳри дилдори навъият карда мат.
1974

Пайванди їон

Дидори ту эй нозукпар°,
Аз ҳама дилдорон хубтар°,
Раққосаи санъат шуда,
Бар тоїи сари їон гавҳар°.

Нозукниҳоли ман ту°,
Дилбанди їони ман ту°,
Дар қалби дил чун гавҳар°,
Умри баҳори ман тў°.

Пайванди ӣонам шав°,
Бар кулбаам меҳмон шав°,
Чу хоҳам танам дар роҳи ту,
Нури ду чашмонам шав°.

Ёди висолат кардаам,
Умеди аҳдат кардаам,
Майхона карда кулбаам,
Бо ту дилам шод кардаам.

Ёрам ту° эй дилрабо,
Бар мақдамат сад марҳабо,
Чангу ғуборат тӯтиё,
Ағёр дорад зи ман риё.

Нигоҳ карда ба ман қиё,
Мегӯ°, кай наздам биё,
Шамъи дилам афрӯхтам,
Қалби дили шодам биё.

Шабҳои васлат ёри ман,
Паймонаи ту умеди ман,
Аз ту ғизои рӯҳи ман,
Лутфи ту чу дилшоди ман.

Се дақиқа ба қошонат шавам,
Эй дилрабо ёрат шавам,
Ором, ба гулзорат равам,
Ӣонона ба дӯшат шавам.
1.06.1960

Таронаҳо

Ту лайлои ҳар достон

Ба кӯи ишқи ту мастам,
Камар бар хизматат бастам,
Нигар бар ҳоли зори ман,
Тараҳҳум кун бигир дастам.

Туи Лайлои ҳар достон,
Гули наврастаи бўстон,
Ду аждар кокули ларзон,
Дар айёми баҳористон.

Парипайкар, ё ҳурº,
Маҳи тобони пурнурº,
Чу тўтº сухандонº,
Вале аз маҳбубат дурº.

Лабат чун шаҳду шакарбор,
Аё эй сарви хушрафтор,
Суманбар лолаи хандон,
Қадат сарву мушку анбарвор.

Сари мушкини мўи ту,
Ҳаловатбахш бўи ту,
Їиолю їилваи кокул,
Чун тори сунбул, мўи ту.

Туи ширини ин даврон,
Ба ҳоли ошиқон дармон,
Ман, Ором, дар раҳат ҳайрон,
Висолат чу моҳи тобон.
1979

Гулнози ҳамроз

Омад бар ман саломе,
Сабо овард паёме,
Аз булбули гулнозам,
Аз таҳти дил каломе.

Шукри каломаш кардам,
Сатраш бар дида бурдам,
Бар ашки шабнами тар,
Калла ба хоб бурдам.

Эй булбулам куїоº?
Ба ту шудам шайдоº,
Дар субҳи гулшани ишқ,
Чаҳ-чаҳзанон дароº.

Дилам меболад аз ту,
Нутқи зебоят дилїў,
Зи қалб меїўшад илҳом,
Кашам аз сунбулат бў.

Ногоҳ ба хоб дидам,
Бар гулшане давидам,
Савти нави булбул,
Бар гўши дил шунидам.

Маълум, ки булбули зор,
Ҳар шому субҳ бедор,
Савту наво бихонда,
Гашта їузъи гулзор.

Забони ҳол кушодам,
Қалби дилам сутудам,
Рамзе ишора карда,
Бар гулшанам рабудам.

Биё гулнози ҳамроз,
Наво дар гулшанам соз,
Ту булбули баҳор^{o},
Қанот паҳн карда парвоз.

Гуфтам, ки булбулам ту,
Шоҳи атиргулам ту,
Дар боғи гулчин, Ором,
Мушкин сунбулам ту.
Декабри 1965

Ёри дилрабоят шавам

Дидори ту эй нозукпар^{o},
Аз ҳама дилдор хубтар^{o},
Раққосаи санъат шуда,
Бар тоїи сари їон гавҳар^{o}.

Нозукниҳоли ман ту^{o},
Дилбанди їони ман ту^{o},
Дар қалби дил чун їавҳар^{o},
Умри баҳори ман ту^{o}.

Пайванди їонам шавº,
Бар кулбаам меҳмон шавº,
Чу шоҳон танам дар роҳи ту,
Нури чашмонам шавº.

Ёди висолат кардаам,
Умеди аҳд кардаам,
Майхона карда кулбаам,
Бо ту дилам шод кардаам.

Ёрам туº эй дилрабо,
Бар мақдамат сад марҳабо,
Чангу ғуборат тўтиё,
Агар аз ман дорº риё.

Нигоҳ карда ба ман қиё,
Мегўº, кай наздам биё,
Шамъи дилам афрўхтаº,
Қалби дили шодам биё.

Шабҳои васлат ёди ман,
Паймонаи умеди ман,
Аз ту ғизои рўҳи ман,
Лутфи ту чу дилшоди ман.

Се дақиқа ба қошонат шавам,
Эй дилрабо ёрат шавам,
Ором, ба гулзорат равам,
Їонона ба дўшат шавам.
1.06.1960

Майдони ирфон омадам

Карда орзуи мўъїибат, зору ҳайрон омадам,
Маърифат ба рўҳи раҳими майдони ирфон омадам,
Сарвари гулҳои хандони булбули боғат омадам,
Дар диёри чаманистон, ман ҳам ба майдон омадам.

Гулшани зебои гули раънои гулзорам туº,
Сунбули раънои бўстони гулистонам туº,
Мушки хушбўи гуландоми анбарфишонам туº,
Товуси боғи баҳори шакарфишонам туº.

Ман чу парвона дар рӯи оташат андар сӯхтам,
Гил аз хишти пӯхта дар хумдони ишқ пӯхтам,
Кош, бар сари гулҳои зебоят равам,
Дидаи дил баїамоли ин Маїнун дӯхтам.

Субҳхези гулшани гулзори зебоям худат,
Бо тараҳҳум меҳрубон маҳрами дилшодам худат,
Соҳиби боли Ҳумо орад нигор ба рӯи диёр,
Соқии ҳукми тараҳҳум ҳар забони ман худат.

Раҳнамо дар ин диёр, қурби зебо пайдо кунам,
Дар ҳаёти умри худ, ишқ ба гул пайдо кунам,
Пар зада парвонавор, дар гулшани озоди ватан,
Чун манам, Ором, як ошиқи шайдо кунам.
14.01.1960

Мастона дилбар

Аїаб зебо туº мастона дилбар,
Ду кокул дорº мушкил мисли аждар,
Ду дида баркӯшои аз їамолат,
Хуммори чашми маъїўбат ханїар.

Лабат ёқути тар, ширин забонат,
Ғазалхон дар ҳавоят булбулонанд,
Ба рухсори гулат парвоз гаштам,
Нигори нозанинам дар їустуїўи їамолат.

Камони їилвадори қоши сиёҳат,
Каманди їодуи мўи сиёҳат,
Куїо раққосаҳои Ҳинду Чин,
Наёбанд аз Хутан холи сиёҳат.

Кадомин боғу бўстон растаи гул,
Зи васлат зору ҳайрон булбул,
Хиромон товуси боғу баҳорº,
Зи хиїолат ба сўят сарву сунбул.

Таманнои висолатро кº ёд дод,
Ду зулфони печонатро кº тоб дод,
Ба васлат аз зиёдии Кавсари ноб,
Хаёли навкамолатро кº тоб дод.

Манам дар оташи ишқат қаландар,
Чу ранда решаҳои гули сӯзони самандар,
Туррае чу мумгуни ман дилфиребат, Ором,
Қадам монад ба остонат кушо дар.
16.01.1960

Даъват ба меҳнат

Каланду бел гирифта ба даст,
Равам ҳамроҳ ба кори дашт,
Ки саҳро пахтазор гаштаст,
Садои булбулон пуршаст.

Баҳори лолазор омад,

Чу соли пахтакор омад,
Мусобиқаи ҳамдигар баста,
Тракторҳо ба кор омад.

Ниҳоли пахта шуд сабза,
Чун гавҳару дурри ноб байза,
Ҳамин саҳну саҳрои пахта,
Ба фарқи дустон даста.

Чаман аз пахта ларзон шуд,
Шукуфта дурру ғалтон шуд,
Ҳама пиру їавон хурсанд,
Шуда чун нарм хандон шуд

Сароби пахта чун Кавсар,
Шукуфта ғунчаҳо сар-сар,
Нигорам бар чаман Ором,
Ки ҳар їо сап-сафед ахтар.
22.03.1961

Мадҳи мактаб

Ҳаёту гулшанаммактаб,
Тани боїавшанам мактаб,
Забон аз мадҳи ту гўё,
Чароғи равшанам мактаб.

Макони илму ирфонº,
Зи қалбам їўши илҳомº,
Ба достони адибон,
Ғазалхонº, хушилҳонº.

Баҳорат бехазон гулзор,
Гулистони рухат бехор,
Чаманзор боғу бўстонº,
Мўҳити маърифат саршор.

Шуъури сармади одам,
Мўҳити маънои олам,
Шикастº занїири зулмат,
Кушодº роҳи авлодам.

Зи ту илму ҳунар пайдо,
Зи ту навоварон пайдо,
Ба гулзори їамоли ту,
Ҳама чу булбули шайдо.

Ба зулмоти їаҳонтобº,
Ба нурпошº, чу офтобº,
Даруни зулмоти шабҳо,
Нурафшон мисли моҳтобº.

Манам аз булбулони ту,
Даруни ҳурзамони ту,
Зи таълим, тарбия, Ором,
Ғазалхони макони ту.
Январи 1969

Нигори нозанин

Нигори нозанин їонам,
Ба гардан тавќи марїонам.
Ба мулки дил чу султонам,
Ба тиїорат гавҳарфишонам.

Биё хушхон шуда булбул,
Бибўям мушкат аз сунбул.
Шуда пинҳон даруни гул,
Шукуфон ғунчаҳои гул.

Ту эй товус, хиромонє,
Ба ёди гул ғазалхонє.
Ба саҳни гул, ки меҳмонє,
Дар ишќ як аҳду паймонє.

Ба бўят ман чунон мастам,
Ки дар бўстони гул ҳастам.
Ба ҳиїрон мубтало нестам,
Ҳимоят мекунад дўстам.

Ту илҳом, доимо ҳодє,
Ба ман чун матлабам додє.
Ту, эй Ором, ки озодє,
Зи тавќи ишќ кунам шодє.
Майи 1960

Гулҳо шукуфта

Ïонон аïаб ҳол дорº,
Чун ошиқ хаёл дорº,
Шаб бедору рўз ҳайрон,
Як дили кашол дорº.

Чаро дар дил ғам дорº,
К-ин каллаи хам дорº,
Дарди дилатро бигў,
Чу дидаи нам дорº.

Шабҳо чаро менолº,
Бедармону беҳолº,
Ба ин ёри номувофиқ,
Билло, ки ту уболº.

Рангат парида чаро,
Биёву гулзорам даро,
Мушку гулу сунбул,
Як дам бўида баро.

Чун лолаҳо шукуфтº,
Дурру гуҳар бирехтº,
Ба ёри дилбари худ,
Дарди дилат нагуфтº.

Гуфтам, Ором, дилшодº,
Дар ин даври озодº,
Дашу водº чаманзор,
Гулҳо шукуфта дар водº.

Қади камола дорє

Їонона аз рўят гардам,
Аз қошу чашмонат гардаам.
Турра кашида кокул,
Аз мушки мўят гардам.

Дар даст пиёла дорє,
Қадди камола дорє.
Чашми їоду мисоли
Хутан ғизолє дорє.

Рафтори хуш базебо,
Дилам ба ту шикебо.
Товус хироми бўстон,
Шамшод чу қадди боло.

Бори ғамат кашидам,
Ёқутлаби базебам.
Моҳи ду хуфтаи шух,
Бар ман шавє насибам.

Ишқи висола дорам,
Бар ту ҳавола дорам.
Аз назми ишқи васлат,
Ором, рисола дорам.
1973

Дар ишқ, ки растам

Дар ишқ, ки растам,
Бода парастам.
Дар гардиши май,
Шину ба дастам.

Он чє , ки ҳастам,
Махмури мастам.
Аз ҳайрати май,
Аз їо наїастам.

Ошуфта ҳолам,
Аз ҳад малолам.
Дар роҳи матлаб,
Лек бемалолам.

Ман дилафгорам,
Сайди шикорам.
Дар васфи хубон,
Чун гунгу лолам.

Бетолиям чун,
Беҳосилам чун.
Паррехтаи ишқ,
Парвонаям чун.

Эй ишқи илҳом,
Рўзам ҳама шом.
Мурғи диламро
Сайде кун бар дом.

Меҳри гиёям,
Кони зиёям.
Ғаввоси баҳри
Сирри ниҳонам.

Нутқе биёмўз,

Нутқе, ки дилсӯз,
Бо як нигоҳат,
Чоки дилам сӯз.

Сирри диламро,
Қулфи диламро,
Муфтоҳє кушо,
Завқи диламро.

Мадҳи диёрам,
Аз васфи ёрам,
Чаро нахонам,
Ширин шиорам.

Илҳом ҳамнишин,
Дар паҳлӯям шин.
Шояд, ки Ором,
Шавад їой нишин.
1972

Эй ёри ïонам

Зебо ïамолам,
Нозук ниҳолам,
Ширин мақолам,
Қадди камолам,
Эй ёри ïонам.

Зулфи сиёҳат,
Чашми шаҳлоят,
Қадду болоят ,
Дилро олояд,
Эй ёри ïонам.

Кабки хиромон,
Шўхе ба ёрон,
Ду зулфи печон,
Дармони ïонон,
Эй ери ïонам.

Мастона кардє,
Ғамхона кардє,
Овора кардє,
Парвона кардє,
Эй ёри ïонам.

Фасли баҳорон,
Булбул ғазалхон,
Лола гулрухон,
Бар ту дуохон,
Эй ёри ïонам.

Анбарафшонам,
Ҳам мушкфишонам,
Зеби бўстонам,
Шарҳи достонам,
Эй ёри ïонам.

Меҳри ту дар дил,
Ёди ту дар дил,
Ишқи ту дар дил,
Васфи ту дар дил,
Эй ёри ӣонам.

Дар мулки обод,
Эй қадди шамшод,
Ором, ки дил дод,
Чун қалби дилшод,
Эй ёри ӣонам.

Майи 1960

Лайло нигорам

Лайло нигорам,
Сарви ниҳолам,
Ороми їонам,
Мушки диёрам.

Кокул парешон,
Лабҳо хандон,
Рухсори тобон,
Ёрам сухандон.

Ҳури биҳиштам,
Аз гул сириштам,
Тоза фariштам,
Васфат навиштам.

Қоши ҳилолат,
Чашми шаҳлоят,
Қади болоят,
ишқам олояд.

Кабки ғазалхон,
Товуси хиромон,
Лаъли бадахшон,
Эй гули хандон.

Дида ба дидор,
Қотил ба ағёр,
Эй ёри дилдор,
Моро ба ёд ор.

Курта гулгунє,
Їигар хункунє,
Моро ёд кунє,
Дилам шод кунє.

Гули гулзорам,

Чашми хуморам,
Сурма осоям,
Гули гулнорам.

Бигир зи дастам,
Кокул ба дастам,
Аз хоб, ки ӣастам,
Дил ба ту бастам.

Ёрам чамангул,
Кокул чун сунбул,
Ором, чу булбул,
Парвонаи гул.
Июни 1960

Биё ба майдон

Ватан дурахшон,
Душман парешон,
Яқин озмунҳо,
Гуфта ҳаросон.

Гулу биёбон,
Гашта гулистон,
Лола шукуфта,
Ҳосил фаровон.

Баҳори хандон,
Равем ба майдон,
Ҳосил ба хирман,
Орем чандон.

Эй ёри хандон,
Биё ба майдон,
Лаъли лабатро,
Гирам ба дандон.

Дар боғи зебо,
Карда тамошо,
Рақсем чандон,
Нақшаҳо иїро.

Дастҳо чақонанд,
Корҳо мекунанд,
Аз ҳусни зебо,
Гулҳо рашкинанд.

Ин чº зебоº,
Аз гул болоº,
Їонам фидоят,
Сарви болоº.

Субҳи падидам,

Боди насимам,
Ғунчаи хандон,
Мушки абирам.

Субҳо дамидº,
Бодҳо давидº,
Гулчаманҳоро,
Дида хандидº.

Кабки хиромон,
Рафта ба хирмон.
Маҳсули корат,
Кардº фаровон.

Васфат қаҳрамон,
Дар Тоїикистон,
Меҳнат шараф-шон,
Ором, ғазалхон.
Ноябри 1962

Духтари пахтачин

Духтари лочин,
Биё пахта чин,
Дурру садафро,
Дурдонаҳо чин.

Духтари гулчин,
Лола гул начин,
Чаман гул пахта,
Дурдона бичин.

Ду дасти созад,
Ба гул метозад,
Чида пахта гул,
Дилат меболад.

Пахта мечин^{o},
Аз ҳад лочин^{o},
Иӯро плонат,
Дурҳо мечин^{o}.

Духтари гулдӯз,
Рӯймолча медӯз,
Бар гули рӯймол,
Гули пахта дӯз.

Нозукгул чаман,
Рӯймолча ба ман,
Дода кашид^{o},
Меҳри дили ман.

Ин ч^{o} зебоиш,
Карда намоиш,
Аз меҳру шавқат,
Кунам ситоиш.

Шавам ба ту ёр,

Туº пахтакор,
Ба гулїамолат,
Ором, харидор.
Марти 1965

Эй дилбари їон

Гули гулзорº,
Меҳри нигорº,
Эй дилбари їон,
Фахри диёрº.

Чаман беқарор,
Дар ин тани зор,
Чашмам дар роҳат,
Шудам интизор.

Булбул шудам ман,
Наздат равам ман,
Эй лоларухсор,
Мушкат чинам ман.

Дар ин навбаҳор,
Маро ба ёд ор,
Ҳамроҳат шавам,
Мушки гули нор.

Аз дур намоº,
Моҳтобшўъоº,
Чун ойинаи,
Їаҳоннамоº.

Дил дода ба ту,
Ор(о)мида бар ту,
Меҳри ман, Ором,
Пайваста бар ту.
Феврали 1965

Ҳаївияҳо

Мошхӯрда полвон

Ба меҳнат оїизу мошхӯрда полвон,
Надорад їои кор овора полвон.
Ду чашму фикру зикраш моли мардум,
Зи ҳар їо нафрату мушт хӯрда полвон.

Гурӯҳи бангиёни нашъапарвар,
Даҳон пур кардаву шиша дар бар.
Гурезпоёни ин майдони меҳнат,
Шабу рӯз ҳанг зада, дар гӯшае їар.

Ба ҳар дар лобагӯ, рӯбоҳи танбал,
Зи ғайбат хони кораш гуфта унбал.
Ба ҳар дар рафта чида, бофта ҳар чанд,
Чу мисли този гашта, пушти дунбал.

Шаробу майпарастони суханхор,
Шабу рӯз мисли бе по, калла дар ғор.
Сагон сер аз лабу қайъи даҳонаш,
Аз ин мардумє, Ором, мекунам ор.

Феврали 1961

Дар шаъни муфтхӯрон

Муфтхӯри овора,
Бекорхоїа сайёра.
Бўи ош ояд аз дур,
Оби даҳон фаввора.

Эй бетамиз, коргурез,
Хун надорад, рӯят без.
Лаънат ба ту шарманда,
Намудат монанди ҳез.

Вақте дар миён ойє,
Дигар нестєрўбоҳє.
Ҳаромхўри беномус,
Умедвор чу арвоҳє.

Дурўғгўи ғаммозє,
Баҳри дурўғ гапсозє.
Шармандаи беномўс,
Азми корат менозє.

То кай бошє текинхўр,
Нафси мурдорат дар гўр.
Сари мардєнадорє,
Ғоршикаму чашмат кўр.

Умрат кўтоҳ ҳайвонє,
Бадахлоқи вайронє.
Сазовори лаънатє,
Бадбахт чє сон ҳайронє.

Меҳнат мекунанд мардум,
Мехўранд нони гандум.
Ором, муфтхўр ёбад,
Медорад аз сари дум.

Сентябри 1961

Дар шаъни текинхўр

Худам този саги бўйгир,
Аїойиб улфатам кафкгир.
Ба ҳар дар рафтуо дорам,
Барои оши муфт кафкгир.

Ба ту кафкгир паноҳ гирам,
Зи меҳнат рў ба пушт гирам.
Агар меҳнат ба пеш ояд,
Биё кафк гир, ки мемирам.

Шуда ин номи ман кафкгир,
Ҳақиқат кафкгирам дастгир.
Ба меҳнат оїизам аммо,
Зи роҳи кафкгирам хабгир.

Маро аз даст надеҳ кафкгир,
Аїаб улфат шудє кафкгир.
Барои оши муфт ҳарду,
Таралло мекунам кафкгир.

Январи 1966

Завхоз акам дар намоз

Завхоз акам дар намоз,
Дасташ бар дуздє ниёз.
Аз меваву қоқу мағз,
Хонаҳояш пурїиҳоз.

Завхоз гуфто, ҳамкорам,
Акнун пур шуд анборам.
Ҳозир шавед шабона,
Ман, ки муши анборам.

Ҳамкораш гуфт, хуб поччо,
Мошин орам аз ҳар їо.
Бор мекунем ба мошин,
Кор мешавад їо ба їо.

Шабона омад мошин,
Бор карданд, чор-панї мошин,
Зардолу қоқу донак,
Ҳар яке мошин-мошин.

Ду-се карат такрор шуд,
Камтар анбор холє шуд.
Завхоз акам уфф, мегуфт,
Акнун хотирам їамъ шуд.

Октяби 1961

Вафо надидам

Афсўс зи кор рафтам,
Дар синну соли шастам.
Дар арсаи замона,
Чун бемадор гаштам.

Ман чу шудам парафкан,

Дар ҳаїри ғам сарафкан.
Маҳзун чун бенавоён,
Мондам даруни маскан.

Ман ҳам будам їавонмард,
Парво надоштам аз дард.
Умри їавонº кардам,
Хазон бо ҳасрату дард.

Паррехта андалебам,
Умри хазон қарибам.
Дар гулшани муҳаббат,
Илҳоми ишқ нависам.

Абёти нав навиштам,
Бар кунїи ғам нишастам.
Заҳри гулоб чашидам,
Аз гулшанам наїастам.

Ором, шудам булбул,
Дар ишқи лолаву гул.
Тори садоқати дил.
Печам ба тори сунбул.
1972

Васфи баъзе занҳо

Зан ҳалиму бовафо бошад агар,
Поквиїдону боҳаё бошад агар,
Ин баҳору умри зебо дар ҳаёт,
Гар ҳалолу боҳаё бошад агар.

Зан ба ту содиқ вафодор^{o} кунад,
Бахту иқболат ба ту ёр^{o} кунад,
Гар ҳалолу шукргузор бошадат,
Бар сарат анқо парафшон^{o} кунад.

Беҳаё шарманда бошад зан агар,
Дар ҳама їо бар ту ин зан дарди сар,
Теззабон шаллоқ^{o} гапгардон шавад,
Хобу хурдрд^{o} ту мебошад заҳар.

Чашми ғазаболуд бар ту карда нигоҳ,
Ҳар нигоҳаш ҳамчу албаст^{o} бало,
Дар даруни хона їангу кашмакаш,
Аз куїо бар остона ояд силоҳ

Зан чароғи безиёи шоми туст,
Зан майи заҳролудаи їоми туст,
Өнчунон бадхўю бадрафтор занон,
Дар ҳаёту умр бадномии туст.

Зан, ки исёнкор шуд, бахтат рамад,
Бар замини киштy ту шўра дамад,
Ч^{o} илої, ором, чунин ғавғо, ки ҳаст,
Баҳри дилдор^{o} васият кардамат.
1974

Бидъатпараст рӯҳонє

Бидъатпараст рӯҳонє,
Хайрру шарро чє донє.
Баҳри нафси мурдорат,
Дурӯғ-афсона хонє,

Нодон, аблаҳ, ҳарзагӯ,
Дурӯғ афсона нагӯ.
Шайтонсалла, таккариш,
Ҳаромхӯри ҳарзагӯ.

Қоғазфурӯш туморчє,
Тумор мекунє аз чє.
Афсунгари рӯсиёҳ,
Қаллобият баҳри чє.

Ҳар їо зи бидъат гап назан,
Гап зан бо ман тан ба тан.
Иблис беҳаё маккор,
Ҳалол меҳнат дар ватан.

Ватан туро дур созад,
Чашмонатро кӯр созад.
Виїдонфурӯш, ноинсоф,
Ором, ба ту гӯр созад.

Ноябри 1962

Шеърҳо дар васфи фарзандон

Тоҳирїон

Ҳар кє хонад бурда ранї,
Мисли Тоҳирїон ба панї.
Муаллимҳо дар мактаб
Мекунанд ҳурмат, дар санї.

Тоҳирїони мактабхон,
Раҳмат ба ту китобхон.
Гарчи донºдарсатро,
Гашат-гашта такрор хон.

Тоҳирїон доим серкор,
Дарсҳояш мудом тайёр.
Барвақт мехезад аз їо,
Мактаб меравад ҳушёр.

Тоҳирїони пионер,
Чеҳрааш мисли мунир.
Саввум синф мехонад,
Худкораку ҳам далер.

Тоҳирїон мисли булбул,
Қоматаш чун сарви гул.
Фасли баҳору гулзор,
Мечинад дастаи гул.
Марти 1961

Салом аз Понғоз ба давлати Латвия

(Ин мактуби шоир, ки соли 1965 эїод шудааст, дур будани ўро аз фарзандон нишон медиҳад. Он сол духтари калонии ў Ҳалима бо оилаи худ дар шаҳри Ангрен зиндагº мекард. Писари ў Анвар дар донишгоҳи тиббии шаҳри Душанбе таҳсил менамуд. Писари дигари ў Фарҳодро аз курси чоруми таҳсили рўзона ба хизмати ҳарбº ба давлати Латвия фиристониданд. Худи ҳамон сол духтари хурдии ў Ҳанифа туй шуда, ба шаҳри Ангрен омад. Дар

хона фақат писари хурдии ў Тоҳирїон монда буд. Ин їудоиҳо ба шоир асорати калон гузошт. Бинобарон вай қалам ба даст гирифта сўзу гудоз менамояд. Боиси шоир шудани ў ҳам ба ҳамин їудоиҳо аз фарзандон аст).

Ба Фарҳод писар, салом аз падар,
Гирифтам мактубат їўён дар назар.
Кашидам ба пешу нигоҳ кардамаш,
Ки санїида омад ба ман мазмунаш.
Ҳама нуктаҳояш басо дилнишин,
Ба ёд омад° ту, эй ҳамнишин.
Ба сўҳбат фурў рафт, тифоқан хаёл,
Чу гуфтан ба кас, басе амри маҳол.
Навозише кардам, з-қалби дилам,
Гар ин нома аз ман, з-роҳи қалам.
Ҳама аҳли хона саломат накўст,
Падару модар ҳама дуруст.
Хазон омаду лек баҳорон бирафт,
З-гулшан гулу булбулон ҳам бирафт.
Намонд дар ман, ҳушу маҳорат ҳамон,
Умедворам, аммо з-гашти он.
Бирафта баҳор, ояд аз рафта беш,
Ҳамон булбулони пешрафта беш.
Ту эй їони ширин, ту эй дилнавоз,
З-бўстони дилїў, ту эй сарвиноз.
Ҳоло Ҳанифа, ки з-дар дар бирафт,
Ҳамехезам аз їо чу дармон бирафт.
Ч° пурс°з-ман, к-аз ин кору бор,
Чу созад замона ба ин кирдукор.
Тиҳ° дастам, аммо ч° чора, ч° суд?
Магар толеъи шуми ман, роҳ намуд?
Їудо аз тую Анвару Ҳанифа,
Фироқ дар дилам, лек гўям киба?
Дуогў ману ҳоїатам, ба дидор,
Ба фасли баҳор меваҳо, сарбасар,
Ба хизмат илоҳо, саломат шавед,
Маҳорат намуда, баҳодур шавед.
Падар ман ҳамеша, талаб дар инам,
Тараф шаъну нек°, шумо дар дилам.
Қаламкаш шудам, каме Ором, з-худ,
Ки ин мудаоям, чаро ҳал нашуд?

Ба Тоҳирїон

Баччаам баҳоят буд панї,
Соили гузашта дар санї,
Аз ч° танбал гашта°,
Корат шудааст ланї.

Кино, театр мерав°?
Пар-пар боз° мекун°?
Ба дарс тайёр нашуда,
Лабдароз° мекун°.

Дар гап гунг-гунг мекун°,
Беодоб° мекун°,
Шарму ҳаё надор°,
Қафомон° мекун°.

Баччаам тавба кун, тезтар,
Калла хам кун, поёнтар,
Хонда, дониста бардор,
Донишатро болотар.

В-арна їавобгар мешав°,
Коҳиши модар мекаш°,
Фаҳм° хатоҳоятро,
Қобили падар мешав°.
Январи 1965

Ба духтарам Ҳанифа

Биё наврӯзи шакарлаб,
Ба паҳлӯям биншин як шаб,
Ҳаёту умр гар омӯз^{o},
Шанав, аз ман дари ҳар гап.

Ҳаёти умри зебоят,
Агар хоҳ^{o}, ки шод ояд,
Бадандеш^{o} макун, асло
Ба ҳар кас бояду шояд.

Биё булбул шуда боғам,
Биё^{o}, мекун^{o} шодам,
Аз аҳволи парешонам,
Хабар гир, сарви озодам.

Ӣигаргӯшаам, ту наврӯз^{o},
Ба волид меҳру дилсӯз^{o},
Ба ҳар як мактуби рангин,
Чу мушкин нукта медӯз^{o}.

Гулу гулзори бӯстонам,
Ту^{o}шамъи шабистонам,
Ту эй арзанда, фарзандам,
Дилорои гулистонам.

Зи маъно килки ашъорам,
Муаммое баён созам,
Ки шояд дасти имдодам,
Баёни шарҳи дил орам.

Гули навруста наврӯзам,
Ба меҳри хеш дилсӯзам,
Зи меҳр мепарварам, Ором,
К-ӣон сӯзу дилафрӯзам.
Марти 1965

Ïавоби мактуби Ҳанифа

Омад бар ман саломе,
Сабо овард паёме,
Аз булбулам наврўзº,
Аз таҳти дил калиме.

Шукри каломаш кардам,
Сатраш ба дида бурдам,
Ба ашки шабнаме тар,
Калобаи хоб бурдам.

Эй бубулам, куïоº,
Ба ту шудам, шайдоº,
Дар субҳи гулшани дил,
Чаҳ-чаҳ зада дароº.

Дилам менолад аз ту,
Нутқи зебоят дилïў,
Зи қалби меҳрат шуд илҳом,
Кашам аз сунбулат бў.

Ногоҳ ба хоб дидам,
Бар гулшан давидам,
Савти навои булбул,
Бар гўши худ шунидам.

Маълум, ки булбули зор,
Ҳар шому саҳар бедор,
Савту наво бихонда,
Гашт ïудо зи гулзор.

Забони ҳол кушудам,
Қалби дилам сутудам,
Рамзе ишора карда,
Бар гулшанам раҳ будам.

Биё наврўзи ҳамроз,

Наво дар гулшанам соз,
Ту булбули баҳорº,
Қанот ёзонда парвоз.

Гуфтам, ки булбулам ту,
Шоҳи атргулам ту,
Дар боғ гулчин, Ором,
Мушкину сунбулам ту.
13.12.1965

Биё Тўт^{o}

Биё Тўтии гулистонам,
Гули раънои бўстонам,
Чароғи боғи ирфон^{o},
Ту эй шамъи шабистонам.

Чаманзорам тамошо кун,
Зи озод^{o} таманно кун,
Маранї аз кардаи бумҳо,
Намонд асрори он шумҳо.

Қанот ёзонда парвоз кун,
Шабоҳат шоҳину боз кун,
Шакарлаб гулшани роз^{o},
Ҳуморо ба худ ҳамроз кун.

Зи қалбам оташи меҳрат,
Чу маҳтоб шўълаи чеҳрат,
Ғизоле қайди дар бандам,
Зи кай дил тасхири сеҳрат.

Ҳамоно сарви озод^{o},
Зи озод^{o} сарафроз^{o},
Даро бар гулшани розам,
Чу булбул ба ман ҳамроз^{o}.

Зи хомш^{o} шудам, Ором,
Їигарпора чу хуношом,
Ғизолон дашти ҳиїронам,
Чу барїо монда қайди дом.
1977

Ба духтарам Ҳанифа

Биё наврўзи шакарлаб,
Ба паҳлўям шин як шаб,
Ҳаёти умрам гар омўзº,
Шунав, аз ман дари ҳар гап.

Ҳаёти умри зебояд,
Агар хоҳº, ки шод ояд,
Бадандешº макун асло,
Ба ҳар кас бояду шояд.

Биё булбули боғи шодам,
Биёº мекунº шодам,
Зи аҳволат пурсонам,
Хабар гир сарви озодам.

Їигаргўшам, ту наврўзº,
Ба волид меҳри дилдўзº,
Ба ҳар як мактуби рангин,
Чу мушкин нукта медўзº.

Гулу гулзори бўстонам,
Туº шамси тобонам,
Туº арзанда фарзандам,
Гулороº гулистонам.

Зи маънои килки ашъорам,
Муаммоҳои баён орам,
Ки шояд дасти имдодам,
Биёº шарҳи дил орам.

Гули наврўстаи наврўзам,
Ба меҳри хеш дилсўзам,
Зи меҳр мепарварам, Ором,
Ки їонсўзу дилфирўзам.
1.03.1965

Озодии меҳнат

Биё тўт^{о} ҳамрозем,
Биё қумр^{о} бо ҳам нозем,
Ба ёди гулшани гулҳо,
Манам булбул, чаман созем.

Дар ин рақоссаҳо рақсанд,
Дар гулғунчаҳо ханданд,
Бидида товуси бўстон,
Ба ороиш камар банданд.

Биё дилбар ба озод^{о},
Дар ин бўстон кунам шод^{о},
Гулғунчаҳо хандон,
Бубин бунёди обод^{о}.

Дар ин їо зоғу бумҳо гум,
Намонд хукҳои калтадум,
Шукуфт озодии меҳнат,
Фаровон боғи гандум.

Шабистони ватан пурнур,
Камоли меҳнатат пурзур,
Ташаккур мекунам, Ором,
Ҳамеша ватан ғамхор.
7.12.1970

Абдулмаїид

Ин чº шуд он ваъдаҳо, Абдулмаїид,
З-ин сабаб илҳоми қалби ман дамид,
Ваъда кардем, дар вафо якїо нашуд,
Чун ғизоли мурғи мурғи ман дамид.

Эй уко, ростº бувад аҳду вафо,
К-вафо ба кас орад сидқу сафо,
З-он касе сидқу вафо наояд агар,
Андаруни пойга монад дар қафо.

Дар кº бо сидқу сафо дил рўшан аст,
Қалби ў гул-гул шукуфон рўшан аст,
Дар садоқат халқ чун дар ватан,
Гавҳари имони ў аз їўшан аст.

Бо ирода, бошуїоъ медонамат,
Дар ҳама ҳоїат сипоҳ медонамат,
Аҳли ирфон дилнавозу меҳрубон,
Дар сухан аҳли силоҳ медонамат.

Ман зи меҳнат бар ту кардам илтифот,
Ҳеї нахоҳам дар ҳаётат мушкилот,
Бахту иқболат хамехоҳам, ки ман,
Субҳу оқшомат даруни фотиҳот.

З-ин насиҳат панди ман асло маранї,
Беғараз ин панди ман хону бисанї,
Бар ҳама панду насиҳат раҳнамост,
Панд гирº, мешавº соҳиби ганї.

Тан зи сардº неши занбўр мекунад,
Печ нола зи ёди анбўр мекунад,
Дег зи оташдон їудо бечорадил,
Дар наво оҳанги танбўр мекунад.

Ман аз ин ғавғою ғур-ғур дилгирам,

З-обу оташ монда дегу кафкгирам,
Ин ч^{o} ғавғо, ин ч^{o} мушкил буд, ба ман,
Нест илоїи чораам, соз^{o} дастгирам.

Арзу додам соҳиби їангал шунав,
Чун шикоят мекунам, дангал шунав,
Боз чизе орамат бар ту ки ман,
Оҳу воҳи печкаю сандал шунав.

Ин рубоии ночизам таҳлил макун,
Фасли ин айём дигар таъхир макун,
К-ин зимистон фасли айёми хунук,
Мекунам, Ором умед,таҳмил макун.

Дилбар

Дилбар аз ту шод ин дилам,
Номи ту зикри ин дилам,
Ёди висоли васли ту,
Орзуи ин қалби дилам.

Ҳар рӯз талотум дар дилам,
Кай ту бошº дар барам,
Карда турра ҳуїум як нафас,
Лутфе намоº аз карам.

Шабҳои тори їон беқарор,
Савту каломам бемадор,
Дар ҳайрати шамъи рухат,
Парвонаам эй гулуъзор.

Эй дилрабои ноёби ман,
Мушкилкушои ноби ман,
Ороми давронат мешавам,
Рухсори ту, моҳтоби ман.
28.02.1961

Аз гул базебº

Аз гул базебº, зебº,
Дурру анору себº,
Бо ин ҳама латофат,
Афсӯс, ки сарнишебº.
Афсон зи моҳ рӯяд,
Анбарфишон мӯяд,
Нофа хуноба гирад,
Аз атри мушки мӯяд.

Ақиқи тар лабонад,
Теғи дилїў мижгонад,
Турра кашида мӯ кокул,
Печида бар миёнад.

Қоши камон дорº,
Химча миён дорº,
Дурру гавҳар нисорº,
Ғунча даҳон дорº.

Ширин забон дорº,
Шаҳду шакар нисорº,
Аз хубº сарфарозº,
Аїаб чашми хумморº.

Ду чашми їоду дорº,
Мижгони найза дорº,
Їавшан аз танам рабудº,
Парвои ман надорº.

Ёдам дар он паймонад,
Беїо карда чашмонад,
Афканда бар дили ман,
Тире аз қошони камонад.

Як шаб чº мешад оº,
Дар боғи ман дарoº,

Мутрибе соз навозад,
Як рақси боб намоº.

Ба сар озодº дорº,
Ҳуқуқи корº дорº,
Бо он як шарики пир,
Чаро ҳамхона дорº.

Ороми беқарорам,
Дар роҳат интизорам,
Эй сарворº малоҳат,
Товусхиром нигорам.
12.07.1970

Саҳар хез

Эй ғафлатзада, хез, дар саҳар хез,
Ту ибрат гир, аз он мурғи саҳархез,
Нашав ғафлатзада, мисли дигарон,
Басо ҳар рӯз саҳар, аз хоб бархез.

Ч^{o} сон лаззат дорад бонги он мурғон,
Ту ҳам чун наю наво карда саҳар хез,
Чунон дар боғу бӯстон булбулон зор,
Ба васфи сунбулу гулҳо саҳар хез.
Шав^{o}, Ором, агар ёрои меҳнат,
Бихез аз хоб, бихез, саҳар хез.

Нигори нозанинам

Нигори нозанинам,їонам,
Ба гардан дурру марїонам.

Ба савганди дил чу султонам,
Ба тоïат гавҳарфишонам.

Биё хушхон шуда булбул,
Ба сӯм мушки он мушкил,

Шуда печон дар рӯи гул.
Шукуфон шуда чун гаҳи гул.

Ту он товуси хиромонº,
Ба ёди гул ғазалхонº,

Ба бӯи гул ҳамехонº.
Дар ишқи як гуле меболº,

Ба бӯят ман чунон мастам,
Ки дар бӯстони гул ҳастам.

Ки дар ҳиїрони муҳаббат ҳастам,
Сафоят мекунад дӯстам.

Ту эъломи доимо эïодº,
Ба ман з-ин матлабам додº.

Тавонº, Ором, шав озод,
Зи шавқи гул шав обод.

Сарви гули нозам биё

Бахту иқболам туº,
Сарви дилбандам туº,
Сурма ба чашмонам туº,
Сарви гули нозам биё.

Бўстон ў дар банди гул,

Шарманда карда сарви гул,

Хуши ту аз бўи гул,

Сарви гули нозам биё

Эй ёри їононам биё,
Дилбанди їонам биё,
Афсонаи їонам биё,
Сарви гули нозам биё.

Їонона ба бўстонат равам,
Як булбули нозат шавам,
Садқа ба дидорат шавам,
Сарви гули нозам биё.

Эй марїона мафтунам,
Зулфакот бар їонам,
Ба гесўят шона занам,
Сарви гули нозам биё.

Кабки хиромона дор°,
Чун мисли ҳур°, ё пар°,
Аз хушҳолон хуштар°,
Сарви гули нозам биё.

Эй дилбар, гулгун шав°,
Субҳи сафобахшам шав°,
Бо авїи баёнам шав°,
Сарви гули нозам биё.
21.04.1960

Боғи ту

Раҳ рафтамбар сари боғи ту,
Булбул шудам ба сози ту,
Афғон карадам ба ёди ту,
Сарви гули нозам биё.

Рафтори тохтутоз дор^{o},
Аїаб гулҳои соз дор^{o}
Ёрам ҳамеша ноз дор^{o},
Сарви гули нозам биё.

Бандаи ҳар гул шудам,
Ҳам шефтаи кокулат шудам,
Дар кўят, Ором шудам.
Сарви гули нозам биё

Дилбарам

Ман шавам садқа ба қошони сиёҳи дилбарам,
Мекунам қурбони ïонам, ба висоли дилбарам.
Ман надорам ғайри ин ïонам нисори дилбарам,
Мекунам қурбон ҳамеша,ïон ба вафои дилбарам.

Нақшаҳо дорад дилам, аз лутфи ёрам баҳор,
Савту нағма бар висоли ёр дорам бешумор.
Булбули хушхони гулзори диёрам бешумор,
Ман худам қотилам ба ағёри диёри дилбарам.

Васфи ёрам хубтар аз шамшоду сарвҳо дар чаман,
Турраи мӯи кашолу сунбуле дар чаман,
Рухсора бар висоли гул чун булбуле дар чаман,
Печу тоб бар ҳар тараф, зулфи сиёҳи дилбарам.

Тӯшаи ширинтар аз он, ки шабе ёрам гунгу лол,
Тӯда-тӯда моҳрӯён пеши ёрам гашта дол.
Дар таҳи чаҳи булбуланду дар ин чаман ёзонда бол,
Дар чаман, Ором, ҳамеша зарфишон дилбарам.
23.05.1960

Мулки ободат

Ҳамин дар мулки ободат,
Ҳақиқат дилкушову шодат,
Шуда гулгун ба диёрат,
Булбулони тани чолокат.

Шукуфта беҳтари дурдон,
Ҳама ёрон дар ин майдон,
Висоли ёри ман ғазалхон,
Занон рақсида бо мардон.

Ба бӯи гул ҳаме мастам,
Бар сари кори худ ҳастам,
Қатори їоҳилон нестам,
Ба хунасо меҳрубон нестам.

Гулу гулзори ман хезад,
Чу моҳи тобон шуда тобад,
Агар дар їойи худ рақсад,
Ду зулфонаш бупечад.

Бубин дастам ба дурдона,
Бибоядам ба фарқ шона,
Бибурдам аз сафо дона,
Манам, Ором, чу мардона.
23.05.1960

Сайри гули лола

Гашта чўлу биёбон, сайри гули лола кардам,
Наззораи диламро ба ба қалби лола кардам.
Дидам, ки лола дар дил доғи сиёҳ дорад,
Аз доғу дарди лола пурсу савол кардам.

Гуфто, чўлу биёбон чун қаҳратон сўзон,
Дар рўзу шаби биёбон,мешав^{о} бирён.
З-он ҳарорат, ин доғ пайдо дар дили ман,
Боди самум з-ҳар ён тўфону чангу сўзон.

Аз доғу дарди лола, чун булбул фитод ба нола,
Ду чашми ашки гирён, мерехт чу борону жола.
Рафта ба назди лола мекард чунин қасамёд,
Бар васфи саҳрову чўл,їайҳун кунам равона.

Садҳо чу булбулу Фарҳод баста камар ба ҳиммат,
Ў оварда ба обу дар саҳро бунёд карда меҳнат.
Обшору дашту саҳро шодоб лолазорҳо,
Саҳро шуда чу бўстон, пур зи нозу неъмат.

Лола шуда фаровондар ишқи гул ғазалхон,
Чун ғунча шоду хандон мушкпош^{о} карда чандон.
Шуд саҳрову биёбон чун чаману гулистон,
Эй Ором, булбули ишқ чандон шуда сухандон.
30.03.1973

Сарви гули раъно

Їонон чº хуш зебоº,
Ҳам Ширину Лайлоº,
Дар боғи гулшани ишқ,
Сарви гули раъноº.

Дар боғи ишқ растаº,
Гӯё, ки гулдастаº.
Бо тори мушкин мӯят,
Мурғи дилам бастаº.

Чун моҳи шаб бароº,
Ишқ зи дил сароº.
Чун товуси хиромон,
Бар гулшанам дароº.

Ширу шакар лабонат,
Қанду асал забонат.
Дар боғи растагулҳо,
Гули ғунча даҳонат.

Ҳусни камола дорº,
Чашми ғиззола дорº.
Қоши камона дорº,
Бар ман ҳавола дорº.

Табассумат мулоим,
Насим шав, илоҳим.
Тақдим мекунам бар ту,
Гулдаста чида доим.

Маранї аз ман сарвиноз,
Хумморчашму дилнавоз,
Бар гулшани висолат,
Ором, мекунам парвоз.
1.01.1974

Шикоят аз ёру дӯст

Наменолам зи дуронам,
Ба дил нест доғу армонам,
Ба вақти пирº дармонам,
Чº шуд бахтам намедонам.

Фақиру доғи ҳиїронам,
Хирад гумкарда ҳайронам,
Чº сон аз доғу дарди дил,
Ба авроқе қалам ронам.

Кай бошад ҳамчу ман мискин,
Куїо дӯстонам,биншин,
Зи ҳайрат сар фурӯ бурда,
Нишаста чу дар дили ғамгин.

Сиёҳбахтам шабу рӯз,
Фано шуд ёри дилнавозам.
Даруни мискинам танҳо,
Фироқу нолаафрӯзам.

Чаро дур аз хирад фарзанд,
Набошад бар падар дилбанд.
Ба модар меҳрубон аммо,
Ба макри зан шуда побанд.

Шунав ноқобил эй фарзанд,
Набошº бар падар дилбанд,
Хирад ёрат шавад дар вақт,
Бихонад мурғи дил дар банд.

Магар ман чун падар нестам?,
Зи фарзандон тиҳº дастам,
Чаро нестам, ки соҳиб,
Ду духтар се писар ҳастам.

Яке дуктур шуда олим,
Муаллим ҳам яке солим,
Саввумин инжинер техник,

Чаро маҳрумнамо таълим.

Ба соли шасту панї ҳастам,
Зи фарзанд номурод ҳастам,
Зи меҳру номурод^{o} чун,
Ба дил аз сахт^{o} санг бастам.

Ба авлодон ч^{o} кардам, ман,
Ба ҳеї кас бад накардам, ман.
Зи їабри ёру дўстонам, ман,
Ба ҳеї кас во накардам ман.?

Хоҳар чун мағрури даврон,
Арақ хўрад додари нодон.
Ҳама номеҳрубон гаштанд,
Даруни анїуман чандон.

Кунун ман соҳиби пандам,
Ба ошно дил намебандам,
Бувад гар дўсти їон^{o},
Абад аз ў дил намекандам.

Чаро дар ҳайрат^{o}, Ором,
Наво кун ҳар субҳу шом.
Макун чун мурғе, ки дар дом,
Ки шояд ром шавад илҳом.
12.12.1974

Дубайтиҳо

Замону меҳнат обод ишқи озод,
Писар бо духтарон дилдода, дилшод.
Хама дар меҳнати намуна як тан,
Муҳаббат ба ватан эъїоду бунёд.
***
Дилам дар ҳайрати ирфон дамида,
Накардам таҳсиле ҳар сў давида,
Чу булбул нола аз дилҳо кашида,
Чу кабки сарсорº ҳар сў парида.
***
Ҳама ганїина дорад ранїи бисёр,
Чº сон ба ту гўям, эй марди ҳушёр,
Їаҳон гулзору пинҳон андаруни хор,
Фикан хор аз таги гул эй дилфигор.
***
Се писар ду духтарак, ҳамхона як зан доштам,
Дар їаҳолат буд занак, ин тухми ғурбат коштам,
Ман ба ростº мекўшидам, ба каїїº мерасид,
Шому ҳиїрон менамуд ҳар рўзи рўшан чоштам.
***
Чº хуш монад дар олам, номи некў,
Шиори дилбаста, нидои хулқи некў,
Ҳамоно рамзи шўхº гаштам, Ором,
Муаллимам ман, дилам пурнаво илҳом.
***
Биё сарви гулистонам, гули хандони бўстонам,
Ба роҳат чашми гирёнам, биё товуси хиромонам,
Саҳар булбулсифат нолам, парида аз сарам хобам,
Агар аз номат хабар ёбам, ба чашм гирён ба дил созам.
***
Зи панїоҳу нўҳ гузашт солам,
Дар ин айём чº шуд ҳолам,
Дилам хун шуд намедонам,
Зи їабри даврон ба кº нолам.
***
Нашав бадназар дар ҳар їо бадсиришт,
Набояд туро бадсириштº, сарнавишт,
Ба андеша анїом бидеҳ кори худ,

Ки неку бад ояд ризқу ïамъи кишт.
1972

***
Чаро нозам аз он фарзанди нопок,
Ба ïойи ноз мекунам гиребон чок,
Зи қалбам нафратам ïўш мезанад,
Чу ҳар лаҳза ба лаҳза мефизояд.
1972
***
Зи мўҳибон сухан гў, магў гуҳарïўй,
Назан худро ба ҳар кў ба ҳар ïўй,
Фурў рав ҳамчу ғаввос баҳри ирфон,
Нашав олуда чун бадхоҳу бадгўй.
1972
***
Аё дилбар, бадхуморам макун,
Дар ин майкада интизорам макун,
Ïунун бар сарам бар умеди висол,
Зада дар раи висол шармсорам макун.
1972

Муқаддасïон гулдаста,
Ïингилаки мўйбарбаста,
Қомат чу сарви равон,
Қоши камон пайваста.

Гапҳои ширин дорад,
Мўйҳои мушкин дорад,
Ба Шоҳинïон меҳрубон,
Чашмони рашкин дорад.

Шириннамо ба модар,
Гули раънои падар,
Хушёраки хандонрў,
Интизори як хоҳар.

Ба дадояш менозад,
Чистонгўяк мебозад,
Дадош аз кор биёяд,
Пешвозакаш метозад.

Муқаддаси ғазалхон,
Чеҳрааш доим хандон,
Монанди дурру марїон,
Духтараки садафдандон.

Чашмони ғамза дорад,
Миїгони найза дорад,
Монанди дурру гавҳар,
Наргиси байза дорад.

Аз гулҳо базеб Муқаддас,
Анору себ Муқаддас,
Ғунчаи боғистон аст,
Раққосазеб муқаддас.

Бобояш баҳраш уштур,
Очаш бошад чашмаш нур,
Гапҳояш ширину дурр,
Дили бобояш пурнур.

Намунаи як хати духтари шоир Ҳанифа
аз шаҳри Ангрен ба деҳаи Понғоз

Мактуб

Салом падари меҳрубон ва модари мушфиқ. Нависандаи ин стрҳои пурҳарорат, духтари дурафтодаатон Ҳанифа. Падарїон хататонро гирифта хондам, раҳмат падарїон, раҳмат барои ёдовар°. Шеъре, ки баҳри ман бахшида навиштаед, хонда хело мутаассир гаштам. Ин хататонро гаштаву баргашта хондам, боз мехостам борҳо хонам, лек сер намешудам, чунки аз ин шеъратон бўи хуши шумову модарїони азизакам меомад.

Дар їавоби номаатон ин шеъри навқаламонаи худро навиштам.

Имрўз дар пеши назар,
Омад хататон падар,
Аз шод° ашк резондам,
Чанд бор хондам саросар.

Саломатонро ба їон,
Қабул кардам падарїон,
Насиҳатҳоятонро,
Ниҳодам дар мағзи їон.

Ба їавоби мактуби Ҳанифа

Машав фарзанд парешон,
Машав дилбанд ҳаросон.
Манам падар дар амон,
Мариз аз ман гурезон.

Ман дар амон ҳастам,
Бо тарҳу шасту бастам,
Мисли Наврӯзи оламоро,
Меҳрат ба дил бастам.

Мактуби дигаар

Салом эй ёру дўстон,
Салом эй боғу бўстон,
Аз диёри Ўзбекистон,
Аз диёри мо салом.

Ҳеї надорад интиҳо,
Меҳри сўзони шумо.
Ин саломи оташинро,
Мефиристоам баҳри шумо.

Ҳамеша меҳри сўзон,
Пайванд бо ёди падар,
Ҳамеша меҳри їўшон,
Пайванд бо ёди модар.

Ёди додару хоҳар,
Ба їону дил баробар.
Қабул кунед азизон,
Саломамро баробар.

Ду нури дидагонам,
Ин ободии їаҳонам,
Меҳри падару модар,
Бувад дар мағзи їонам.

Кабўтари хаёлам,
Эй дўсти безабонам,
Бубар ба ёди дўстон,
Салому эҳтиромам.

Падар ва модари азиз бо ин сатрҳо мактуби каммазмуни худро ба итмом мерасонам. Бори дигар ба ҳамаи шумо аз Даргоҳи Ол^{o} баҳратон, зиндагии хушу хурсанд^{o}, фаровони неъматҳои алвонро таманно мекунам. Падарїон ман интизори мактуби шумоям, илтимос їавоби номаамро бо назм фиристед, бо салом духтари дурафтодаи шумоён Ҳанифа соли 1965.

Бар сари болини ман булбул фиғон дорад,
Бар наззораи ҳоли ман рамзи ниҳон дорад.

Тан у ларзон дил ҳаросон набзҳо дар иштибо,
Ҳозиқи таббоҳи рамз^{o} дилкушо нолад ҳанўз.

Ман зи ҳар субҳ їустуїў дорам аз сабо,
Бар гул аз гулшани гулзори дўстнолад ҳанўз.

Тўтии нолонаам ҳу мекашам бар ёди дўст,
Ашкбори ҳайратам аз дида меборад ҳанўз.

Фардҳо

Эй бародар баҳри кут, ҳар їо марав,
Рав ба їойи гуфта, ногуфта марав.
***
Ғаммоз ғасад бурда, дар ҳар пайкор,
Заҳр мепошад, аблаҳ мисли худди мор.
***
Одам ҳама як їинс, аз хоки замин аст,
Баргард зи маниҳо, к-ин кори лаъин аст.
***
Бубин їоми майи ёрам лаболаб,
Чунон мастам ба васфаш, гуфта ёрам.
***
Ғаммоз ч^{o} суд бурда, дар ҳар пайкор,
Заҳр мепошадат, аблаҳ худи мор.
***
Аҳли меҳнат мераванд, майдони кишт,
Їоҳилон овора дар корҳои зишт.

Когарон ба кор доранд рафтори базеб,
Ҳосидон шарманда ғамгин сарнишеб.

Коргурезида нокасҳо дар кори фисқ,
Лек мегўянд бар мо ин сарнавишт.

Маснавиҳо

Васиятба фарзанд

Їигарбандам шунав аз ман васият,
Ба васфат норасогє ҳеї нашояд.
Кадом най сар барорад холє аз бор,
Гурез аз паллаи он най, найшакар.
Бубин себу анор доим сараш зер,
Ба бўю накҳати мардум ҳама сер.
Ҳамон ҳосил надорад, тераку тол,
Зи бўстони ҳаёташ гашта поймол.
Макун гарданкашє мисли шайтун,
Агарчи ҳамчун бошє Фалотун.
Макун асло сарафрозє зи мансаб,
Сарафрозон їудо аз роҳи мансаб.
Чунин гўям умеди ман зи ту ин,
Зи бўстони ҳаётам маърифат чин.
Їигарбандам, туи фарзона фарзанд,
Намон қалби дилатро қайди ҳар банд.
Ба мактубам самимона назар кун,
Ба гуфторам чу фарзона амал кун.
Накун андешаву мардона пеш рав,
Ба їурми худ ба назди волидат рав.
Намон гирдоби об дар банду дар дом,
Адабхоҳи ту мебошам ман, Ором.

Васияти Ором

Насиҳат гӯш куну чун аҳли мард шав,
Їавонмарду ҳамеша аҳли дард шав.
На аз зоғу заған озори гулҳо,
Ба нутқи булбули ошуфтагулҳо.
Агарчº дар їаҳон ту паҳлавонº,
Макун озори пашша, гар тавонº.
Ба ту бозору кӯча номуносиб,
Бикун коре ба худ хубу муносиб.
Ба ту халқ боварº дорад, ҳаё кун,
Чу касбу кори худро бериё кун.
Нашуд кас сарфароз, аз майпарастº,
Чº фарқ аз майпарастº, худпарастº.
Чуқур андеша кун, їону їигарбанд,
Накун обрӯфурӯшº, сахт камар банд,
Бувад ҳазли рафиқон їинс ба їинс,
Нишаста меҳрубона инс ба инс.
Қанот боз кушо, парвози соз кун,
Ба лутфу марҳамат, дастат дароз кун.
Фалокат майпарастº, фалокат,
Ҳақиқат мебарад, ба чоҳи ҳалокат.
Насиҳат кардам, Ором, бар їигарбанд,
Касе нӯшад аз ин шаҳд, шакар қанд.
1960

Мухаммасҳо

Эй ёри їафокор

Эй ёри їафокор ту маро овора намудє,
Фарёд зи їафоят, ки маро сайёра намудє.
Ин синаи афкори маро пора намудє,
Чанд дода фиреб, оїизу овора намудє,
Савдозадаи дарду алам ғамхора намудє.

Бар дидаи ман басти дари васли висолат,
Парда кашида бар чеҳраи хандони їамолат,
Бегона зи ман шуд, меҳру вафо фикру хаёлат,
Маҳрум мани лабташна, зи чашмаи оби ҳилолат,
Чун булбули зор дар чаманам дилпора намудє.

Бераҳиву їафокорє ситамкор шудє бар ман,
Мурғи диламро куштиву хунхор шудє бар ман,
Бар қалби дилам наштари обдор шудє бар ман,
Ноқобилу хуни їигархор шудє бар ман,
Ин дили ҳайрони маро сад чоку пора намудє.

Сайёди ситам гаштию побанди расан кардє,
Парсўхтаи парвонаи гулзори чаман кардє,
Ташналаби оби зулоли чоҳи зақан кардє,
Улфатзадаи зоғу заған худ тарки чаман кардє,
Ғамбодаи дуди диламро фаввора намудє.

Аз їабру їафоят Маїнуну девона шудам ман,
Парсўхтаи оташи зулмат бирёна шудам ман,
Гум карда зи сар ҳушам, бегона шудам ман,
Ороми монда зи раҳ, телба, ҳайрона шудам ман,
Тўҳматзадаи санги маломат сангпора намудє.
1977

Дар васфи Понғоз

Макони Маъдану наботот, дилкушо Понғоз,
Ҳама фасли баҳорон булбулон, нағмасароПонғоз,
Баҳорат дилнишин, обат мусаффо, пурҳаво Понғоз,
Насими субҳи васлат, мушку анбар,їонфизо Понғоз,
Шифои ранїи беморон, гулу гулшаннамо Понғоз.

Ҳарими гулшани гулзори васлат доимо булбул,
Шукуфта ғунчаҳо дар боғу бўстонат сунбул,
Чаман чун лолазорон сар кашида майсаҳо дунбул,
Аниси ҳамдигар пайваста хандонанд, гулу сунбул,
Диёри босафо чангу ғуборат, тутиё Понғоз.

Зану мард аҳли меҳнат дар ҳавои ором дилкаш,
Ҳама ба меҳнати озоди худ, машғул шуда беғам,
Фаровон ҳосиловар меҳнати ин дасти меҳнаткаш,
Шаїарҳо пурсамараз иқтидори ҳарбаи зарбаш,
Ҳама шаҳду мушку анбар баста ҳосил, дилрабо Понғоз.

Баҳори гулшанат аз шавқи меҳнат мекунад ханда,
Ҳазорон булбулон бар хандаи гул мешаванд банда,
Рух аз чах-чахзанє, мурғони хушхон мешаванд зинда,
Фараҳбол ин дилам, Ором, гули ишқи рухат чида,
Сифотат ибтидо боғи наъим, шўҳратнамо Понғоз.

Бахшида ба Мирзо Турсунзода

Муборак соли панїоҳ, шоири ангуштнамо Мирзо,
Дар олам ёфт шўҳрату нашъунамо Мирзо.
Зи баҳри маърифат, ғаввоси дурри пурбаҳо Мирзо,
Ба халқи тоїикон шаъшу шараф ҳилму ҳаё Мирзо,
Баландпарвоз ту эй кабутари сулҳи мо Мирзо.

Чє хуш ту булбули боғє, баҳори Тоїикистонє,
Ту эй ширинкалом, достоннависи Тоїикистонє,
Мударрис бар їавонони адиби Тоїикистонє,
Ҳаётат їовидону навїавониТоїикистонє,
Баландпарвоз ту эй кабутари сулҳи мо Мирзо.

Наёбам сухан бар васфи ту чун шайхи ирфонє,
Азизє дар ватан,фарзанди содиқ, соҳибэҳсонє,
Ба халқи некирода сулҳнамо, як аҳду паймонє,
Ту эй арзандаи халқи шўро, ҳам дору дармонє,
Баландпарвоз ту эй кабутари сулҳи мо Мирзо.

Ҳасад доранд адибони їаҳон ба шавқи дастонат,
Шавад ёри вафодор касби илҳоми дабистонат,
Чароғон бод ҳамеша маїлисорои шабистонат,
Смарбахши нуктапардоз қалби илҳоми гулистонат,
Баландпарвоз ту эй кабутари сулҳи мо Мирзо.

Ҳама кору эїоди илму ирфонат фузун гардид,
Қаламкаш сарадибон дасти имдодат фўзун гардид,
Ҳамеша бар сифотат қаламкашҳо фўзун гардид,
Шудам ман мухлисат, Ором, камололат фўзун гардид,
Баландпарвоз ту эй кабутари сулҳи мо Мирзо.

Бахшида ба маъдан

Ïасорат мекунад фаҳми дилам, аз номи ту Маъдан,
Машоми нотиқон бӯ мекашад, аз номи ту Маъдан,
Сарафроз халқи меҳнат хонда васфи номи ту маъдан,
Қатори шоирони даври шӯро муборак номи ту маъдан,
Ба лавҳи мактаби шӯро муборак номи ту Маъдан.

Биё, акнун бубин даврони озоди диёратро,
Даруни парда пинҳон монда ашъори базебадро,
Ҳама медонанд акнун ному нишонатро,
Куïо ёбад хабар наққошаҳо тарҳи ïамолатро,
Ба лавҳи мактаби шӯро муборак номи ту Маъдан.

Нигар эй Маъдани маҳбуб ба ин даврони безулмат,
Тамошо укн, мазори "саду си гурги золим"-ат,
Тамоми золимон нест шуд ва ҳам қашшоқию кулфат,
Гиёҳи талху тундро канда, коштанд тухми ҳуррият,
Ба лавҳи мактаби шӯро муборак номи ту Маъдан.

Куïо будє ғаму кулфат даруни мардуми Понғоз,
Набуд озодию шодє ба аҳли мардумиПонғоз ,
Бишуд гулзору бӯстон он диёри мардумиПонғоз,
Чароғон бингар зулматсарои мардумиПонғоз,
Ба лавҳи мактаби шӯро муборак номи ту Маъдан.

Диёри мулки зебо халқи дилшодат ҳама озод,
Хуқуқи илму меҳнат дамгирє бар халқ шуда озод,
Писар бо духтарак дар саф баробар дар ҳуқуқ озод,
Ватан обод шуд, эй Ором, тамошо мекунем озод,
Ба лавҳи мактаби шӯро муборак номи ту Маъдан.

Мухаммас бар ғазали Маъдан

Бигашт зори ҳаётат бори меҳнат мекашонандат,
Чун гашти ироат талхº, ё ширинº мечашонандат,
Зи ҳар гулғунча гулҳои чаман бӯ мекашонандат.
“ Пайи азроқи мақсуд чанде ҳар сӯ медавонандат,
Ба тамкини қадам охир ба ҳар їо мерасонандат”.

Қаноат пеша кун, дар марзаи иқболи їамъ биншин,
Маїӯ аз боли анқо бахти худ, дар соя кам биншин,
Хаёли меҳнат талаб, дар паҳлӯи зебо биншин.
“Ба одоби таъамул бар сари хони карам биншин,
Аз ин давлатфарозº маснади иззат нишонандат”.

Їаҳон меҳнатсаро, аз меҳнати рӯзº мабош эмин,
Чу хуш бингар ватан зебову ободе, мабош эмин,
Машин дар сояи зулмоти гумроҳ, мабош эмин.
“ Чу оташ дар инҳоди гил месӯзº мабош эмин,
Ки ин оҳангудозон маҳбӯси гил мерасонандат”.

Машин дар зулмат, к-аз чархи гардун фурсате дорад,
Макун зуҳҳоди ин давро,ба ту чу иллате дорад,
Нигар фурсат ғанимат дурудоварон қиллате дорад.
“ Ҳисори оқибат саҳласт, чандин мӯлате дорад,
Ба андак фурсате з-ин рафта охир мечашонандат”.

Париваш он гуландом сарви шамшодº менамояд,
Дилам ошуфтаи зуннори гесӯи намеояд,
Муҳаббат зору Маїнун сохта дилїӯº намеояд.
“ Аз ин ошуфтагиҳо рамзи маїнуниҳо намеояд,
Ба ваҳшат оҳувонро ром кун, девона хонандат”.

Макун танпарварº аз улфатони нотавон бигсил,
Қадам бар чӯлу дашт афкан зи қайди їоҳилон бигсил,
Ба майдони ҳарб хӯ кун, зи банди їоҳилон бигсил.
“ Бирав аз чарбу нармиҳои лаззоти їаҳон бигсил,
Ба ёд ор он шаробе, ки охир мечашонандат”.

Аё Пири Муғон, ишқи санам майхонаи дил кун,
Зи тори сунбули маҳбуби їон шерозаи дил кун,
Бирав, Ором, шафоати ошиқон афсонаи дил кун.

“Зи дарёи муҳаббат обшори марзаи дил кун,
Ба вақти назъ, Маъдан, қатрае аз об чаконандат”.
5.12.1970

Дар васфи Маъдан

Замони беадолат замони золимо дар асри Маъдан буд,

Димоғи сўхтаго, бечораго,дар асри Маъдан буд,

Ситамгаро, судхўро, бедодгаро,дар асри Маъдан буд,

Їафокор бою муфто золимон,дар асри Маъдан буд,

Таъмагаро, оҳу воҳи мазлумон,дар асри Маъдан буд,

Амалдор, қозо, муфто,Маъдан, ин девона мегуфт,

Надоранд он нутқи маъно, зи мо бегона мегуфтанд,

Китобатҳои ўро сўхтанд, ин афсона мегуфтанд,

Халоиқ нутқи Маъданро ҳама дурдона мегуфтанд,

Ба чо воқеъият пур аст їанобон,дар асри Маъдан буд,

Намеёфт халойиқ азїафову зулми золимону муфтиён,

Ба ришват їоро мекард, чу каме шаръи он кори муфтиён,

Чунон ғоратгариҳо карда буд, жандарму їоҳилон,

Хироїи барзиёд їоро намуд, саркардаву ворисон,

Шаётинпеша Марвон ваҳшиён дар асри Маъдан буд,

Нидо бар қувваи Даїїол карда, ки Маъдан маъсум шуд,

Ҳама бедодгариву бекоро, хирої аз мардумон гум шуд,

Гувоҳии аблаҳон, муншиву нозирон гум шуд,

Ҳама маддоҳу эшон, зоҳиди тақвонамо шум шуд.

Ҳама ин шармандагон ҳариси нафс дар асри Маъдан буд,

Набуд озодº дар қавмат, куïо меёфтº ту нусрат,

Ба ту сад офарин, Маъдан, баромад кардº бо нусрат,

Дар он бедодгариҳо гуфтугӯ мекардº бо ғайрат,

Даруни асри озодº, бинобар ёфтаº шӯҳрат,

Асириву мубталогºҳама, дар асри Маъдан буд,

Умеду орзу дар даври шӯро, мӯътабар гардид,

Ҳамон ғаддору золимон ҳама торумор гардид,

Ба номат мактуби шӯро, муаллимҳо ба ïо гардид,

Ҳама ин халқу миллат, аз илму ирфон бохабар гардид,

Ба ёдам он замон, Ором, дар асри Маъдан буд,

10.01.1962

Бахшида ба Маъдан

Дар он замони Маъдан буд, мардуми ситамкаш,
Қозию мўфтию бой буд, золиму ситампеш,
Барбод ҳамаг° рафтанд, дар мо намонд аламкаш,
Дар дил суруди шод°, акнун ҳама қаламкаш.

“Садус° гурги золим...”амалдор, порахўр шум,
Эшону қоз°, мут° дар сафи онҳо буд гум,
Он зумраи фалокат дар ин замони гум,
Озод мардум имрўз, аз он замони машҳум.

Занїири зулм пора кард, халқи диёри понғоз,
Эшон рўҳонии фисқ нест, дар диёри Понғоз,
Нест золимони хунхор дар ин диёри Понғоз,
Дар ҳар тараф чаманзор, озод диёри Понғоз.

Халқ раҳнамо шуд, озод° бахти мо шуд,
Вафодор° бар ватан, паймону аҳди мо шуд,
Дар гулшану чаманзор, меҳнат шиори мо шуд,
Шодем ҳама бахтиёр, озод замони мо шуд.

Маъдан ҳамеша дар деҳ, халқи бечора медид,
Дар ҳар тараф фиғону нолаю зор° медид,
Маъдан кунун мебуд, рўзҳои шод° медид,
Гулгун шукуфта ирфон нашъунамо медид.

Ч° сон диёри Понғоз, нашъунамо° доранд,
Гулшаннамо шукуфта, шаъшапош° доранд,
Ҳама пиру їавонон,нағмасаро°доранд,
Раққоса лайливашҳо,нағмасаро° доранд,

Шод бош Маъдан-устод, озод мулку диёрат,
Нозу неъмат фаровон, обод мулку диёрат,
Кону илму маърифат, шўҳратнамо диёрат,
Дар олами намоён,їаннатмакон диёрат.

Булбул ғазалсароят, дар гулшани диёрам,
Мушку анбарфишонаст, баҳори лолазорам,
Илҳому андалебам, Ором фасли баҳорам,
Субҳу оқшом ҳамеша, равшан лайлу наҳорам.
1978

Эй ватан

Эй ватан халқи кабир ширхораҳоят бастакор,
Водии гулшанат намоён, баҳорат лолазор,
Қўллаҳои сабзазори кўҳсорат зарнисор,
Меваҳои шаҳду шакар, ширадорат сарбабор,
Боғу бўстони гулистони висолат лолазор.

Чашмаи анҳору чорбоғу оби їўйҳоят зулол,
Кабки масту булбулон дар водиҳоят пурҳилол,
Оҳуи дашти Хутан аз мушки гулҳоят беқарор,
Пар зада парвонаҳои гулзорат бемалол,
Дашту саҳро шуд канал, чўлу биёбон киштзор.

Сунбули гулҳои раънои баҳорат мушкрез,
Мушки гулҳои рухат бар нафасҳо ситез,
Булбули шайдои васли гул ҳамеша субҳхез,
Коргарон бар сари кор, карда чун рафтори тез,
Хониши ин аҳли меҳнат мисли достони хазер.

Бахту иқболи шараф аз меҳнати озоди ту,
Фазлу ирфони камоли маърифат аз меҳри ту,
Дар сахомандє ба дунё паҳн шуд ин номи ту,
З-ин сабаб аҳли їаҳон шоҳу гадо меҳмони ту,
Сар-сари хони ватан сад хели алвон бешумор.

Аҳли олам бар ту қоил, илму идрокат фароз,
Бо адолат дар саховат дасти имдодат дароз,
Баҳри халқи олами зулмдида, лутфи ту бениёз,
Ҳамчу фарзанди азизат ман ҳам,Ором сарфароз,
Душмани ғаддори инсон аз нигоҳат беқарор.

Дилбари дилїў

Дилбари дилїўи ду холи сиёҳат мешавам,
Шефта, зулфи сиёҳкаши камонат мешавам,
Боиси меҳри гиёҳ кабки ҳилолат мешавам,
Рақсида дар шохи гул оҳанги торат мешавам,
Кафтари сулҳи гулистони баҳорат мешавам.

Їони ширинам, фидои нуқтаҳои ширинат,
Ман мудом менозам аз ин меваҳои ширинат,
Нўшида оби ҳаёти їўйҳои ширинат,
Ҳам анору себу анїир, нокҳои ширинат,
Садқаи зулфони печони сиёҳат мешавам.

Донаҳо чидам зи фасли лолаҳои гулшанат,
Булбули шайдо шудам, бар лолаҳои гулшанат,
Мефишорам оби найсон бар ниҳоли гулшанат,
Курта гулгун лолагулҳо дар баҳори гулшанат,
Ман ғуломи меҳнати бозори корат мешавам.

Тоза-тоза лолагулҳо дил ба майлон мекашад,
Фахрида сарву суман қад зи майдон мекашад,
Аз латофат дилбарам сурма ба миїгон мекашад,
Мурғи дил бар васфи ёр болида афғон мекашад,
Субҳу шом иштиёқи интизорат мекашам.

Дар їаҳони меҳрубон дилбарам зеботар аст,
Кайфиятҳои їамоли ёри ман хушбўтар аст,
Аз забони булбулон ҳам ин лабон ширинтар аст,
Аз асал қанду набот ҳам ин забон ширинтар аст,
Дар ҳарам, Ором, хеста посбонат мешавам.

Дар васфи ватан

Эй ватан, халқи кабири ïоноïонаат аз ту шод,
Коргару деҳқон атроф, чаманзоронат аз ту шод,
Дар чаманзори висолат булбулонат аз ту шод,
Ҳофизи нағмасаро раққосаҳоят аз ту шод,
Гулрухони боғу бўстони баҳорат аз ту шод.

Мехиромад навниҳол кокулпарешон субҳидам,
Бингаред мушкинчаман ҳам лолазорон субҳидам,
Андалеби гулшани гул масту хандон субҳидам,
Навïавону наварўс дар чаманзорон субҳидам,
Марду занҳои диёрам шоду хандон асту шод,

Муҳандисон ҳама машғули коранд дар ишқи ту,
Олимон дар кашфи навоварє, ҳама дар ишқи ту,
Кайҳоннавард парвози афлок мекунад дар ишқи ту,
Коргару деҳқон ҳамеша содиқанд дар ишқи ту,
Агроном, духтур, муаллим халқи озод аз ту шод.

Шўҳрати оламфизоят дар ïаҳон афзудааст,
Илму ирфонат ба олам шўъла афрўхтааст,
Моҳирони пўхтакор дар ҳар чаман афзудааст,
Ҳайратовар техника майдони кор омадааст,
Қаҳрамонону устодони кор аз ту шод.

Эй ватан, халқҳои мазлуми ïаҳон дар орзуят,
Ҳосилат гашта фаровон дар фазои гулшанат,
Медурахшат гулшанат аз лолагулгунии рухат,
Ïонфизо роҳатбадан шабҳои боғи рўшанат,
Дар гулистони висолат ман ҳам, Ором, аз ту шод.

Мухаммас бар ғазали Ҳофиз

Ӥоно, сари байъат ба ту супорамат,
Надонам, ин дилу ӥон кай супорамат,
Султони мулк туº, тан ба ту супорамат,
Эй ғойиб, он назр ба Худо супорамат,
Ӥонам сӯхтаву ба дӯст супорамат.

Афғони ту мекашам, з-ин дили дарднок,
Чун ғунчаи гул шуда пироҳани тан чок,
Сад таъна занад рақиб наёядам бок,
То домани кафан накашам зери пой чок,
Бовар макун дӯст зи доман бидорамат.

Асо бигирам ба даст чу мисоли соил,
Девона шавам дар ӥустуӥӯи ҳосил,
Дар дашти фироқтай намуда манозил,
Гар боядам шудан сӯи Ҳорут Бобул,
Сад гуна соҳирº кунам то биёрамат.

Берун набоядам бирафт зи даргаҳе,
Чун ёри қадим аз чораи май ӥилвагаҳе,
З-ӯ чº ҳодºчун кунамгаҳи ту қиблагаҳе,
Меҳроби абрӯвон бинмо то саҳаргаҳе,
Дасти дуо барорад мӯ дар гардани оромат.

Аз ман гузар макун, эй гӯё табиб,
Асфоти ту бар толибон доно табиб,
Табобати ман туº,ӥоно, биё табиб,
Хоҳам, ки шабе бибарамат эй бевафо табиб,
Баҳор боз пурсº, ки дар интизорат.

Анҳори дидаам равонаи баҳор,
Ки онӥо шавад гулҳои шукуфта чун анҳор,
Мушки бешуморат кадомин ояд ба кор,
Сад ӥӯи бастаам аз дида ба канор,
Ба бӯи ту тухми меҳр дар дил бикорамат.

Девона шавам дар ӥустуӥӯи дарбадарº,
Бар нола фитад дил зи ёди ту ҳар саҳаре,
Ҳиӥрон кашам хӯрда нам хуни ӥигаре,
Гар дидаи дилам кунад оҳанги дигаре,
Оташ занам дар он дилу дида барорамат.

Чун бод давида бикунам ïустуïўят,
Махмур ман, Ором, аз мушкини мўи туст,
Чун ин сари ман бар остонаи кўи туст,
Ҳофиз шаробу шоҳиду ринди дафъи туст,
Хайли ïавҳарº мекунаду фурў мегузорамат.
5.05.1964

Мадҳи пахта

Ин диёри сарбасар шуд пахтазор,
Бӯи мушки ёр фазояд пахтазор,
Мешавам ба васфи ёрам интизор,
Интизор чун вақти субҳи пахтазор,
Мечинам дурдонаҳои пахтазор.

Ин ҳама кокулпарешон пахтачин,
Зебида бар тан либоси гулбичин,
Карда доман пур зи тилло пахтачин,
Рақсида меравад ба ёраш пахтачин,
Меравам ман ҳам даруни пахтазор.

Марду зан майдони пахта мераванд,
Мисли парвона бар гулҳо мешинанд,
Ҳосили пахта ба доман мечинанд,
Ишқи гул дар дил тараннум мекунанд,
Меравам бо ёрон ба пахтазор.

Дар баҳорон ҳосили пахта бубин,
Фасли гулзорон гули раъно бубин,
Хуштакаллум булбули гӯё бубин,
Истироҳат шуд, їамоли ёр бубин,
Ман чу бинам ҳусни ёр дар пахтазор.

Марду занҳои ватан навоваранд,
Баҳри иїрои плон худбоваранд,
Ҳосили пахта ба хирман оваранд,
Дар ватан халқи кабир меҳроваранд,
Сарбасар, Ором, диёрам пахтазор.
1960

Дар шаъни баъзе раисон

Эй раис иїро нашудку, нақшаҳоят гап мазан,
Ҳиммату ғайрат надорє, аз фаъолат гап мазан.
Бас дурўғестваъдаҳои гуфтугўят гап мазан
Мондє охир шамсор, аз шарҳу плонат гап мазан,
Мантиқу маънє надорад, гуфтугўят гап мазан.

Кардаанд, иїрои плонашон занҳо бубин,
Қаҳрамондухтар ба майдон омад, аз занҳо бубин,
Ҳиммату ғайрат даруни оинаи занҳо бубин,
Рафт иїрои плони кори он занҳо бубин,
Мантиқу маънєнадорад, гуфтугўят гап мазан.

Ишрату майнўшиҳо кардє, зи корат бехабар,
Боварє кард халқ ба ту аз ин фаълат бехабар,
Шаъни инсон надонє, аз плонат бехабар,
Нафси ҳайвонє, ки дорє аз їавобат бехабар.
Мантиқу маънє надорад, гуфтугўят гап мазан.

Меҳнати шоён накардє байни ёрон, шармсор,
Беғаму нодону расво мондє ҳайрон, шармсор,
Аз мукофот бенасиб афтону ғалтон, шармсор,
Роҳ нест бар анїуман мондє пушаймон, шармсор,
Мантиқу маънє надорад, гуфтугўят гап мазан.

Номи ту аз даҳони халқ афтода, мондє бемадор,
Хам шуда гардан чу рафтору нигоҳат, бемадор,
Халқ надорад боварє бар ту асло, умед мадор,
Он чє ошкор кардє, Ором, аз қалам пинҳон мадор,
Мантиқу маънє надорад, гуфтугўят гап мазан.

Баёни баддимоғ

Орзуҳои дерина пайваста дар авїи ҳаёт,
Аҳли зулму урфу одатҳои баён дар мамот,
Кори ҳаннотони сўдхўр доимо фисқу фасод,
Касбу кори мазлум дидагирён босубот,
З-ин сабаб касбу камолоти фақирон буд касод.

Як тараф айшу тараб созу шаробу рақси боб,
З-ин шаробу рақси раққосаи ин баён дилкабоб,
Як тараф буд зору ҳайрон бенаво халқ дилхароб,
Маҳрум аз мулку диёраш мардумон дида пуроб,
Қозии шаръ беадолат бандаи чун як манот.

Рўзгори тираю торики мардум бечароғ,
Мубталои доғи ҳиїрон, маҳрум° аз боғу роғ,
Дар ба дар саҳро ба саҳро мардумон дар сина доғ,
Зору нолон мебуданд, аз зулми боёни баддимоғ,
Чора меїўст мардумон, аз ин халоси мардумон.

Инқилоб шуд раҳбари аҳли їафокаш мардумон,
Пора кард занїири зулми бою сўдхўр мардумон,
Бахту иқболу шараф дорад, аз он рў мардумон,
Ҳам ба меҳнат сайру гашт, озод° дорад мардумон,
Меҳнати озоди халқи їонаїон шуд бесубот.

Нест їафо, золимон бою сўдхўр мардумон,
Он їафокаш мардум имрўз соҳиби илму ҳунар,
Муҳандис, олим, муаллим ҳар кадом бо ҳар самар,
Пахтакор, бофандаю дўзанда ҳам поядатар,
Ширaю шарбат диёр, Ором, бубин қанду набот.

Васфи меҳнат

Ватан ободу халқ озод паи кор,
Ҳама дар водии зархез серкор,
Чаман бўстон шуда гулзор бехор,
Ғазалхон бубулонаш субҳ бедор,
Ба меҳнат шод ғазалхона ману ёр,
Зи васфи пахтакорон хонда ёр-ёр.

Ҳама гулгун духтар, писар,ïавонҳо,
Падар, модар, далерон, пиру барно,
Хиромон товусе чун сарви боло,
Чº хуш шоду ғазалхонем ману ёр.
Ба меҳнат шод ғазалхона ману ёр,
Зи всфи пахтакорон хонда ёр-ёр.

Ҳама дар гулшани зархез бошем,
Ба меҳнатҳамеша дамсоз бошем,
Ваё дар танбўру дар соз бошем,
Ба ҳам раққосаю дар тоз бошем.
Ба меҳнат шод ғазалхона ману ёр,
Зи всфи пахтакорон хонда ёр-ёр.

Саҳаргоҳҳо тракторҳо бароянд,
Ба майдони васеъеи пахта дароянд,
Агар ёрам дар сари чанбар сарояд,
Чº сон ин шодии дил мефизояд.
Ба меҳнат шод ғазалхона ману ёр,
Зи всфи пахтакорон хонда ёр-ёр.

Чу сарв ёрам намоён дар чаманзор,
Гаҳе танҳо бубин дар сари кор,
Нишаста гоҳ даруни он трактор,
Ба ïамъи коргарон сар карда саркор.
Ба меҳнат шод ғазалхона ману ёр,
Зи всфи пахтакорон хонда ёр-ёр.

Даруни қалби ёрам пурғуруре,
Ба меҳнат чусту дар дил суруре,
Чунонанд мардони майдони ғаюре,
Ба дил доранд ба ин сон шуъуре.
Ба меҳнат шод ғазалхона ману ёр,
Зи всфи пахтакорон хонда ёр-ёр.

Дилам меболад аз ин ишқи ёрам,
Ба ғайри ин ёр дигар ёре надорам,
Ҳамин ишқам дигар ишқе надорам,
Ба ӣузъ ин дигар гулшан надорам.
Ба меҳнат шод ғазалхона ману ёр,
Зи всфи пахтакорон хонда ёр-ёр.

Ӣамъ орем ҳосили пахта фаровон,
Зиёд орем зи саҳро ғаллаю дон,
Ватанро карда хуррам аз дилу ӣон,
Ҳалол меҳнат ба халқ орад шараф-шон.
Ба меҳнат шод ғазалхона ману ёр,
Зи всфи пахтакорон хонда ёр-ёр.

Ману ёрам ҳамон комбайнсаворон,
Ба давлат пахта чида месупорем,
Ба ишқи якдигар масту хумморон,
Бигуфт, Ором, туро аз худ шуморем.
Ба меҳнат шод ғазалхона ману ёр,
Зи всфи пахтакорон хонда ёр-ёр.
1966

Салом бар ватан

Ассалом, эй гулшани рухи равонам, ассалом,
Роҳати дил, Тоїикистони меҳрубонам,ассалом ,
Ҳам гулистони баҳори бехазонам,ассалом,
Ҳамчу модар дилбарам, ҳам ифтихорам,ассалом,
Офтоби оламорои їаҳонам,ассалом,ассалом.

Орзуям васфи ту дар ҳар мудом, ҳар субҳу шом,
Бўи мушки дилнишинат мекашам ҳар субҳу шом,
Булбулонат дар ғазалхонє, бо шавқ ҳар субҳу шом,
Боғу бўстони рухат рахшанда дар субҳу шом,
Ҳомии пушту панохи халқи шодам ассалом.

Тоирони шўҳратафзои фалак дар гулшанат,
Санъату илму ҳунар озодиҳо дар гулшанат.
Тўтии ширинкалому хушнаво дар гулшанат,
Кабки масту хушхирому ғазалхон дар гулшанат,
Гулшани гулзори қалби беғуборам, ассалом.

Меҳрубону мушфиқам, дар махзани ин қалби дил,
Мекунам їонам фидо, ҳам васфи ту аз тахти дил,
Мўниси ин їисму їонам, дар ҳаёти їону дил,
Мешавам посбони васлат, дар ҳаёт бо сидқи дил,
Бахти инсони їафокаш тоїдорам, ассалом.

Боғу бўстону баҳору ҳам гулистонам тує,
Навкамолу сарви болои диерам тує,
Булбули боғи чаманзору дабистонам тує,
Ҳофизам, ҳам дилбарам, дору дармонам тує,
Мефиристам бар сифоти навкамолам, ассалом.

Завқҳо дорад зи висоли рўи ту қалби дилам,
Дар вафои васфи ту паймон дорад ин дилам,
Дар ҳавои кўи ту парвоз дорад ин дилам,
Болидам, нозидам, Ором, чунон шод ин дилам,
Їавҳари їони вуїудам эй диёрам, ассалом.

Миҳнат таронаси

Гар насиҳат айласанг, ровий ҳақиқатдан гапир,
Қилмагил ҳар ерда каззоблик, адолатдан гапир,
Чиқмағил инсоф йўлидан, миҳру шавқатдан гапир,
Айлагил касби ҳалол ҳар жойда миҳнатдан гапир,
Айла миҳнатни тараннум, бахту давлатдан гапир.

Айлама чалкаш ривоят, эл кўнглин айлаб малол,
Тўҳмат ичра қуймагай, миҳнат эли йўрса ҳалол,
Ким хиёнат қилса миҳнатда, қилур жонин убол,
Етса ҳар ким ғафлат ичра умрига бўлғай завол,
Айла миҳнатни тараннум, бахту давлатдан гапир.

Мулк умумлашган жамият, мулкидин қилғил ҳазар,
Ишлаганлар тишласун, сан шубҳадан қилғил ҳазар,
Миҳнатин ажрини ол, исёнидин қилғил ҳазар,
Ўғрилик касб айлама, ифшосидин қилғил ҳазар,
Айла миҳнатни тараннум, бахту давлатдан гапир.

Қолмас армон ичра асло, туғри пурғам ҳар киши,
Топмағай миҳнатдан асло, эларо донгдор киши,
Зоъе бўлмас умри асло эларо донгдор киши,
Толпинар миҳнатда қаллоб, дангаса беор киши,
Айла миҳнатни тараннум, бахту давлатдан гапир.

Миҳнатинг роҳат булўр, ҳар жойда ишла бемалол,
Миҳнатинг бирла топилган пулу молинг дур ҳалол,
Миҳнат амри бирла топган ошу нонинг ҳам ҳалол,
Бўлмагай сан хору зору мубтало бе қилу қол,
Айла миҳнатни тараннум, бахту давлатдан гапир.

Ётма ғафлат бирла, Ором, қаҳрамононларни чақир,
Келди наврўзи баҳор, булбул наволарни чақир,
Этти миҳнат растаси, пиру жувонларни чақир,
Кўйласун миҳнат элин ҳофиз-ғазалхонни чақир,
Айла миҳнатни тараннум, бахту давлатдан гапир.
5.06.1997

Раққоса соз омад

Бар гулшани баҳорам, ёри сарафроз омад,
Гули лола чида, дар даст шӯхи сарвиноз омад,
Кокулпарешонмаҳру ба ишваю ноз омад,
Раққосаи мӯрмиён, бо їилваю ноз омад,
Ба саҳнаи гул мурғи хушовоз омад.

Ба чашм сурма кашида, абрӯкамон хамида,
Дар лаб табассуми гул, садафдандон дамида,
Мушк аз сунбул чакида, кокул турра кашида,
Дар саҳни гулшани гул, ҳиндусимо рақсида,
Гулнора сарви раъно, раққосаи соз омад.

Соҳибїамоли гулрӯ, пошида мушку сунбул,
Дар гулшани малоҳат, гӯё, ки ғунчаи гул,
Раъногули навбаҳор, чунон ки маъшуқи гул,
Ғулғунчаи шукуфта чун интизори булбул,
Бар назди бубули ишқ ба гуфтани роз омад.

Андалеби хушилҳом, ҳам тӯтии сухандон,
Офтобїамоли хубон, чун лола гули хандон,
Мушки кокулпарешон, мушкпош° карда чандон,
Ёқулаби намоён, дурдона садафдандон,
Маҳвашнамо їонона, раъногули ноз омад.

Бар кӯи ту гуландом, банда шудам ман, Ором,
Бо як нигоҳи гулфом мурғи дилам кард° ром,
Андалебам шубҳу шом, дар дили ту дилором,
Дар водии муҳаббат, кабки дари хушхиром,
Бар қасди мурғи їонам, лочин шуда боз омад.

Жоҳил муллолар ҳақида

Бир неча махсумчаю шум, ўғрилар мулло эмиш,
Асли жоҳил пулгадолар, оқилу доно эмиш,
Мулло ман деб кўча кўйида, ҳар иши ғавғо эмиш,
Маърифатсиз беадаб, ҳам беҳаё пешво эмиш.

Зоҳиду эшон йўқолди, чиқди жоҳил тўралар,
Бири махсум, бири мулло, сафда ифлос жўралар,
Ҳаддингиздан ошмангиз сиз мулла думбул ғўралар,
Мурдалардан бож олувчи бир гурўҳ пуштшўралар.

Мурдани давра қилиш, қайси ривоят сўранг,
Ҳам ҳадису тафсиру қайси баёнотдан сўранг,
Ҳеч бир мазҳабда йўқдир қайси оётдан сўранг,
Ҳиллаи шардур, бу иш қайси китобдан сўранг.

Асли билсанг ҳиллаи шаръ, бу шариатда ҳаром,
Ҳийла бирла муллолик касби тариқатда ҳаром,
Таъмагар аҳли такаббур, бу ривоятда ҳаром,
Бил хилофи шаръ, бу дур қонун шариатда ҳаром.

Бир гурўҳ ҳеч кўрмаган мактаб сира шарманда кўр,
Тафсир айлар ҳали ичида кўрма-кўру зўрма зўр,
Қўрқутар халқни яна дузах азобу қабру гўр,
Илтижо этгум илоҳо бу фасатларни супур.

Пул учун сотган имонинг беҳаё, мултонилар,
Тоату тасбеҳлари нони риё, мултонилар,
Бидъату найрангда йўрган рўсиё, мултонилар,
Беҳаё жоҳил, тамаъгар, худнамо, мултонилар.

Чун шаки Қуръон ўқур еткайди Бисмилло сўзин,
Бу касофат эларо асло танимайдур ўзин,
Давра айлаб мурдани, шаръан қаро қилган ўзин,
Маърифат аҳли ҳама нафрат ила, очган кўзин.

Эй илоҳ, бидъатпарастлардин ўзинг бергил паноҳ,
Ўзлари "мулло" бўлиб, кунда қилур юзлаб гуноҳ,
Ҳар жаноза давра ичра пешво бу рўсиёҳ,
Кашфи жинларда кўриб тую курадур чун авлиё.

Ҳар азою хатму туйда, ҳар бири айлай талош,

Ман-ман айлар, ҳар бири мулло ўзум, ҳар ишда бош,
Луч ривоят айлашур учқун азода дамла ош,
Айладинг, Ором, текинхўр муллолар сиррини фош.
10.04.1979

МаќсудалєЇўраев

Мухаммас бар ғазали Ороми Понғозє

Маро рахти сафар мебошадам, аз Тоїикмстонам,
Намедонам чє тоб оварам дур аз кўҳсорам.
Раҳо раҳ раҳсипор астам, ба раҳи Қирғизистонам.
“Ба ҳар сў медавам гумкардароҳе дар шабистонам,
Саломамро расон, боди сабо, бар сарви бустонам.”

Ба худ андар ғарибє, синаи пурхору ғам дорам,
Зи ҳиїрони Ватан-Модар парешонхотиру зорам,
Гулистони диёрамро ба дил ҳардам умедворам.
“Даруни маскани тораш чунон маҳзуни асрорам,
Баҳори лолазорам шуд кунун фасли зимистонам.”

Чу мебошам ба ин бегонамулк нохонда меҳмон,
Ба дил чандин алам афтодаву ба дидан ҳайрон,
Ҳам сўзам ба ёди сарзаминам, синаам бирён.
“Шуда ман булбули нолон, наво дар дил шуда пинҳон,
Шикаст оинасону шуд хазон ранги гулистонам.”

Гулмурод Ниёзов (Мурод)

Мухамас бар ғазали Ороми Понғозє

Дар печу тобам, ёрам надонист,
Аз ишқ қимобам, ёрам надонист,
Тори рубобам, ёрам надонист.
“ Їигар кабобам, ёрам надонист,
Ҳоли харобам, ёрам надонист”

Майпарасатам, ҳар рўзу шаб мастам,
Соғар ба дастам, ёрам надонист,
Дили бебоки худ бо їом пайвастам.
“ Бодапарастам, минў ба дастам,
Банди шаробам, ёрам надонист”.

Эй сарви бўстон, ҳам шеъру достон,
Раҳпои дўстон, ҳастє ту сарсон,
Дар дил чанд армон, аз баҳри ёрон.
“ Дар шоми ҳиїрон, гирёну нолон,

Андар азобам, ёрам надонист”.

Ман дар баҳорам, чун оби борон,
Меборам, мешорам, бе мақсад равон,
Аз умри беамал пурдард виїдон.
“ Сайди шикорам, аз тири миїгон,
Дар печу тобам, ёрам надонист”.

Дар роҳи ростам, аз баҳри тақдир,
Дар кўҳу пўшта, гаштам чу нахчир,
Эй подшоҳи ишқ, бош маро дастгир.
“ Дар қайди бандам, бар зулфи занїир,
Бас дар шитобам, ёрам надонист”.

Дар ишқи їонон, сарсону ҳайрон,
Ин дил пурармон, чун қумрє нолон,
Ғалтону хезон, чун шамъ фурўзон.
“ Чун абри найсон, ду чашми гирён,
Дили пуробам, ёрам надонист”.

Бо шиддит тозон, дар водии ишқ,
Аз худ гурезон, дар водии ишқ,
Як оҳи сўзон дар водии ишқ,
“ Ҳайрону сарсон, дар водии ишқ,
Андар шитобам, ёрам надонист”.

Муроди нолон, пурсону їўён,
Гум карда даврон, чун хори ғелон,
Покўби халқ аст, бе ҳеї як имкон.
“ Ороми нодон, дар дашти ҳиїрон,
Хоку туробам, ёрам надонист”.

Гулмурод Ниёзов (Мурод)

Мухамас бар ғазали Ороми Понғозє

Сайр кардам ин чаман, дар ишқи гул ҳайрон шудам,
Ёд кардам рўи ёр, бо ёди ў гирён шудам,
Бо умеди васли дилбар, ҳар дам сарсон шудам.
“ Маст гардидам зи май, булбул шудам, нолон шудам,
Чун ҳилоли осмон, ин лаҳза дар їавлон шудам”.

Райҳон шудам, савсан шудам, лола шудам дар гулшан,
Об шудам, ҳалқоб шудам, шабнам шудам дар даман,
Шеър шудам, қитъа шудам, баҳри ровии сухан.
“ Гул шудам сунбул шудам, булбул шудам дар чаман,
Аз гули раънои ў, шармандаву ҳайрон шудам”.

Гули пурхандаи ҳусн, дар шабистоне шукуфт,
Гули сурхи орзуҳо, дар гулистон шукуфт,
Дида ин айёмро ошиқ, аз шавқи дил, гуфт:
“ Ғунчаи умеди субҳам, дар дабистон шукуфт,
Шод ман аз шавқи ў, афтон шудам, хезон шудам”.

Чун самандар зодаи оташ манам, аммо валек,
Ҳамчу мурғи парканда, моро андохтанд ба дег,
Ҳеї боке нест, якбора шорам монанди рег.
“ Сўхтам дар оташу хокистарам гул кард, лек
Оташи ишқам фузуд, чун лолае хандон шудам”.

То Мурод парвоз кардє дар бўстони дил,
Бо меҳр бингар бар дашту кўҳистони ин диёр,
То тавонє, ризқ-рўзє баҳри фарзандон биёр.
“ Пар зан, Ором, дар дабистону гулистони диёр,
Бар дари ў монда сар, бо аҳду бо паймон шудам”.

Маснавиҳо

Бигир хома ба даст

Кунун пардозам ин нома зи оғоз,
Мурғи паррехтаам омад ба парвоз.

К-он асрори дар пинҳон нуҳуфта,
Ягон нуқта чу достоне нагуфта.

Биолояд ба он асрори достон,
Вафодорє кунад чандон-чандон.

Биїўш илҳом, шавам ҳам нуктадонат,
Вагарна нуктаҳо пинҳон бимонад.

Манам дар печу тобу хуфта дар хоб,
Халида дар дилаш як наштари ноб.

Нишон илҳоми қалбам аз ҳадаф дод,
Равон созам кунун ин тири имдод.

Фусун хонад маранї, нодону їоҳил,
Чунин нодону їоҳил ҳамчу коҳил.

Макун шиква, дигар тоқат надорам,
Зи дасти рўбаҳу гурги наҳорам.

Ки он рўбоҳи маккори чарогоҳ,
Зи бўстони ҳаёташ гашта гумроҳ.

Гурўҳи гургони хунхор забунанд,
Даруни сина гургон сарнагунанд.

Бихон ин нуктаро чун чора созам,
Бад-ин сон қулфи дилро пора созам.

Манам ҳайрони ин оинаи дил,
Зи ҳайронє задам пой бар гил.

Чє донанд нокасон дурру садаф чист,
Касону нокасон дар ин їаҳон кист?

Гурӯҳи аблаҳон Қуръон бихонанд,
Зи он маънє ягон нукта надонанд.

Ба дил буғзу адоват карда пинҳон,
Риёкор беҳаё дар байни инсон.

Нахонда мактабу таълим надида,
Худашро дар байни мардум доно намуда.

Ҳамон виїдонфурӯши хели мардум,
Заҳролуда нешаш дар сари дум.

Захр мепошад аз касбу камолаш,
Чунин аст аз азал фикру хаёлаш.

Намудаш аҳли тақво, лек риёкор,
Чу шайтони лаъин їар карда ошкор.

Ҳамоно дар ватан меҳнат шараф шон,
Ҳамон калтабонон банди зиндон.

Зи ишқи гулшани гул гаштем шод,
Ватан з-ин сон ба мо озодиҳо дод.

Бикӯш дар садафдорони чун таҳамтан,
Бигир хома ба даст, шамшер ба тан.

Бикӯшем, қуллаи умеди кӯҳ чист,
Ҳама дар қаҳрамонє паҳлавонє.

Ҳама дар мо умеди пок, дили соф,
Ба мо паст, садди роҳ он чє кӯҳи Қоф.

Бале ин посухам, Ором, биорост,
Насҳатгар шавем, мо аз дили рост.
1960

Насиҳат

Азизам, ин ïаҳон меҳнатсарой,
Ҳаёт зи ин ёфт, шав, ба ïой.

Ҳама шоҳу гадо дар хок хуфта,
Муродашон дар ин водº наёфта.

Чº сон буд, дар замони зулму ситам,
Ба майдони ҳарб карда ҳар дам.

Кушокуш карда дар майдон ба ҳар тан.
Аз бўстон баргашта наю ïангалистон.

Дар охир зери хок ин сарв шуда,
Агарчº пешвои ин сафҳо буда.

Ҳазорон инчунин соҳибҳидоят,
Гузашта надоматҳо сар-сари васоит.

Ҳамон доно бувад, ки ин нек дўст,
Надорад некº ҳар кас дар ҳаёт сўхт.

Яке дар некº ном дар ïаҳон монад,
Яке нафрат гирифта аз ïаҳон монад.

Чº хуш монад, дар олам номи некў,
Шиори дилбаста, нидои хулқи некў.

Ҳамоно рамзи шўхº гаштам, Ором,
Муаллимам ман, дилам пурнаво илҳом.
19.02.1961

Баҳори гулу булбул

Баҳори гул ҳамеша шоду хандон,
Гули сурху сафеду лола хандон.

Гаҳе сар мекашад гулҳои раъно,
Гаҳе мушкин атргулҳо зебо.

Сумангулҳо шуда рашкин ба сунбул,
Чу вақти сози субҳи булбул.

Чаман гуллолаҳои хели ҳаргун,
Гашта мешад дунбул аз сари бун.

Ба бӯи накҳаташ дил ёфта таскин,
Ч° шояд мушки тотору Чин.

Ҳастии булбулон бе гул набояд,
Ҳаёт бар гул, бе булбул нашояд.

Чаман бе гул мисоли дашту саҳро,
На хошоку пур аз санги хоро.

Гул аз булбул ӥудо не, булбул аз гул,
Ба шохи ҳар гул печида сунбул.

Гулу булбул мисоле дар ҳаёт чун,
Ҳаёти инсу ҳайвоншабеҳ чун.

Ҳаёти сегона фасле ду дорад,
Баҳори умри зимистонмарг орад.

Ҳаёти ҳар яке дорад чу гулбун,
Чу булбул парварида курта гулгун.

Ҳаёти умр мисоле чун баҳорон,
Хазони умр мисоле чун зимистон.

Гулу булбул баҳорон шоду хандон,
Зимистонаш шуда бар бод чандон.

Ҳаёти инсу ҳайвон чун мисоле,
Хирадмандон саногӯ субҳу шоме.

Сеҳри файзи булбулон дар субҳи гулзор,
Чаро ғофил ту инсон аз ҳамин роз.

Ту ҳам мисли булбулон саҳархез,
Ба гулбуни чаманзор гашта шакаррез.

Ҳаёт вобастаи гулбуни гулзор,
Набошад ҳаётат гардад шӯразор.

Чаман бе дасти инсон шӯразоре,
Кунад инсон чаманзор шӯразоре.

Биёº субҳи гулшан мисоли булбул,
Ғазал мехонба гулшани ҳар гул.

Ту булбул дар чаманзор дар сари гул,
Ба ту ханда диҳад гул меҳри дунбул.

Ба ҳалқи гул бирезº шарбату ноб,
Кунад аз шавқ ба ту як хандаи ноб.

Ба хандаи гул дурри ноёбе,
Машом бӯ мекашад, аз мушки нобе.

Зи лаъли хандаи гулдурр бирезад,
Ба по раққосаҳои рахшанда хезад.

Ҳама рақсида дар дасти косагулҳо,
Ба їоми косагулҳо буда навлолаҳо.

Диловар аҳли ин меҳнат нӯшад ин май,
Гурӯҳе то набуданд нашъакаш аз най.

Зи їоми гули май мастона май нӯш,
Ба їоно мешавºпайваста ҳамдӯш.

Ҳаёти умри худ дон як баҳоре,
Зи дайри фурсат задаст лайлу наҳоре.

Ба охир мерасад фасли баҳорон,
Баҳори гулшанад мешад зимистон.

Шуда булбул наво месозам, Ором,
Гулоб нӯшам зи гул пур карда їоме.

17.06.1964

Даъвати Фарҳод ба аскарº

Замона шоду обод, халқ озод,
Лекин аз ришвабозии аблаҳон дод.

Чаро ба доди ман довар набудº,
Аз ин ришват чаро воқиб нашудº.

Наход ин фасод дар мо ҳукмрон,
Шунидам ман дар инїо гуфтугӯ, дон.

Яке фарзанди ман буд ном Фарҳод,
Ҳамехонд чорумин курси фатҳи ирфон.

Ба таҳсили улум машғул мебуд,
Гашта раҳи илм тайёр мебуд.

Басо ранї кашида дар Ленинобод,
Вале шодон ҳаме аз даври озод.

Расид ба чорумин соли таҳсиликурси,
Дар ин соли наҳангу некпурсº.

Писар рӯзи шанбе омада зуд,
Бигуфт дар синаи худ он чº буд.

Ватан даъват намуд ба хизмати худ,
Маро вақти расидан рафтанам шуд.

Ба гуфтор гуфтамаш фарзанди їонон,
Баҳодур бош ба хизмат меҳрубон бош.

Равон гаштам ман ҳам ҳамроҳи Фарҳод,
Ба фарзанд навозиш карда сад панд.

Ману фарзанд, ки аз Понғоз равидем,
Ба шаҳри ленинº рафта расидем.

Писар рафт дар дари комисар,
Бо худ асбоби роҳробурда дар бар.

Їавоб доданд:“Ту фардо соати панї,

Ҳаме ҳозир шавед, ки ин мешавад санї".

Ману фарзанд гаштем бозори он їо,
Расидем бар сари чойхонаи онїо.

Лаби дареи Сир їойи аїойиб,
Нишастем їойе ҳаме пуру барсоҳиб.

Ба мо ҳамроҳ шуданд як чанд їавонон,
Ки байни онҳо буд, Їаббору Гермон.

Ба їойи ошпазº чойхона рафтем,
Барои худ оши палав мепўхтем.

Помидору пиёз реза кардем,
Ба рўи лаълº ош холº кардем.

Ҳама хўрданд ба серº аз лаганди ош,
Дар рўи ош ҳама гўштрезаҳо пош.

Бигуфт:Їаббор ба Гермон "ин падар кист?"
Имо кард ба Фарҳод, ки падари ўст.

Бигуфт:" даъват шудаст Фарҳод ба хизмат,
Падар ҳозир шудаст чун карда ҳиммат".

БигуфтЇаббор:" Фарҳод писари туст,
Ба ту ёрº шавам ҳиммати ту чист"?

Ҳамехўрд ошу Їаббор мепўшид чашм,
Чу ханїар қошу чашмаш карда пурхашм.

"Ба ман пул ёфта диҳº сад-сад ду карат,
Ки ин фарзанди їон аз сар напарат.

Худам як ду рафиқº корº дорам,
Ҳамин Фарҳоди туро пешаш орам.

Ҳамин, ки дид дусад сўми ғанимат,
Ва ҳам дар дасти ман ин нозу неъмат.

Халосаш мекунанд фарзанди їонат,
Ба шодº меравº ту ба маконат".

Бигуфтам наход ин кор ба ту хосе,
Бигуфт, билло, ки ин ба ман мосе.

Нахостам ман дигар ба ў гуфтан гап,
Ба хомўш^{o} задам қалбу дилам лаб.

Бирафт аз пеши ман ба пеши шахсе,
Яке даъватшуда ду додар ҳар сў.

Ба онҳо гуфт Їаббор додаронед?
Яке хурду дигар калонед?

Раїабовҳо ҳамин се додаронем,
Ба ч^{o} ин додарам мебаранд ч^{o} донам.

Бигуфт Їаббор онҳоро дам шавед зуд,
Ду сад сўм медиҳед кор мешавад зуд.

Зи даъват додаратмешавад имсол,
Накун бар кас изҳори ин ҳол.

Ба ў гар ваъдаи ришват супор^{o},
Давиданд бо Фарҳод Їаббор сувор^{o}.

Ба мошин рафт савор сўи комисар,
Ба понғоз^{o} шуданд ҳамроҳи якдигар.

Ҳамон понғоз^{o} неку ҳам камбар,
Ба кораш машғул буд чу бо якдигар.

Ки мешуд байнашон гуфтугардон,
Ба зудд^{o} гашта омад пеши Гермон.

Бигуф Їаббор ду сад сўм бигир аз онҳо,
Зи даъват додараш мемонад инїо.

Раїабовро їудо карданд зи даъват,
Хиёнаткор^{o} салоҳ дода ришват.

Гирифта ришват худҳо нўшиданд май,
Шунав, аблаҳ аз ин май нўши чай-чай.

Дигар даъватшудагон рафтанд ба вакзол,
Баҳодурон їавонони фараҳбол.

Ба позд рафта-рафта їой гирифтанд,
Бо ёронашон видои хайр карданд.

Їавонони даъватº болу қанотанд,
Дари ганїи кони босуботанд.

Касони ришвабозро дуди қаторанд.
Дари ганїи кони босуботанд.

Ҳақиқат гуфтº, Ором, раҳматат бод,
Ҳуррият,бояд ин замону халқи озод.
17.09.1964

Насиҳат ба фарзанд

Писар гўш дор, накун хеї луқмасоз°,
Бидон°пас бикун луқмапардоз°.

Накун аз норасоз° дастдароз°,
Чунонч° манманиву лабдароз°.

Назан панїа ба шерони нуҳуфта,
Ки он шерони хуфта дарнахуфта.

Нигар поёнзабонат ганда ду чашм,
Набин° гар забонад, чашми пурхашм.

Ҳамон гир° агар ту бо таҳамтан,
Назан нештар ба ҳар қалбу дилу тан.

Забон море нуҳуфта дар даҳоне,
Нигаҳ дор ин забон ҳар замоне.

Ба вақти гуфтугў дурру гуҳар пош,
Сухан чу гуҳар чунин нексухан бош.

Ту гулчини баҳори боғи наврас,
Чу ин гулҳо ҳамдавру сафрас.

Садаф мепошад аз қалби худаш дурр,
Ҳама олам шуда з-ин дурр пурнур.

Ту гул не, балки булбул дида ҳар дурр,
Дили соф чун,садаф дурр дида пурнур.

Бичин дурру гуҳар аз ин боғи ирфон,
Ту ҳам дурру гуҳар мепош° з-ин сон.

Умедам мис нагард°, зар бидоз°,
Баҳои зар ҳамеша сарфароз°.

Ирода бар ту орад роҳнамо°,
Агар мехоҳ° боли чу моҳ°.

Накун асло хаёле сустирода,
Вагарна мешав° з-ин роҳ пиёда.

Ба парвозад ирода роҳкушоят,
Бикун парвози болад ҳар куїоят.

Ба сустии қобилият асло наист ҳеї,
Ки роҳи илму ирфон печ дар печ.

Кушо з-ин роҳи ирфон печ аз тоб,
Зи ҳар достонмуаммо зи ҳар боб.

Зи парвозад, накун андеша асло,
Чу анқо болу пар ёзон қанотат.

Модар ёрии болу қанотат,
Кушода ҳар куїо роҳи ҳаётат.

Писар шодам, ки ин нукта зи ман пеш,
Навишт, Ором, насиҳат аз дили хеш.
10.01.1965

ЛАМЪАЕ АЗ САРГУЗАШТ

Табиъат! Бар ҷаҳон чашмам гушудӣ,
Ба ҳар манзарчаман рафтам, сутудӣ.

Зидаврони їаҳон ҳиїрон°намуд°,
Суруру боз ба бӯ шодам намуд°.

Тааъд° зулмати боен дидам,
Гувоҳам, қозиву эшон дидам.

Даҳ рӯзи зулмати ҳайрон гаштам,
Шароби гӯшнагиҳоро чашидам.

Ятимам сохтӣ дар аҳди ғунча(а)м,
Рамақ дар ҷонаму дармонда авҷам.

Замоне қӯрбошӣ – хунхори золим,
Сагони деҳрави жандарму ҳоким.

Шаҳид кардан(д) дадои меҳрубонам,
Шафиқу раҳнамою пуштбонам.

Ғам андохт° ба сар дар синни нӯҳам,
Баровард зи дил афғону нола(а)м.

Машаққатҳо кашидам соли бисёр,
Гурусна, танбараҳна, ҳам тани зор...

Ҷафокаш мардумон озод чу булбул,
Бичида аз чаманҳо лолаву гул.

Ҳама занїиру зулмат пора карда,
Ба сар озодии халқ їор° карда.

Кушода мактабу ирфон ба ҳар їо,
Баҳри савоб харид боғу чаманҳо.

Ватан озод, чаман обод намуда.
Зи бун зулму ситам барбод намуда.

Їафокаш мардумон озод чу булбул,
Печида аз чаманзор лолаву гул.

Манам чун аввалин парвона гаштам,
Ба васфи ин чаман тарона бастам.

Чу булбул накҳати гулро шамидам,
Чу гул аз гулшани ирфон расидам.

Зи илму маърифат гаштам сарафроз,
Мурғи дили паррехтаам шуд ба парвоз.

Дар ин зебо дабистони диёрам,
Шукуфта ғунчаи қалби баҳорам.

Шудам ман ҳамчунон боғбони гулшан,
Шабистони чаманро карда равшан.

Зи ҳар бӯ ҳар ранг гул ниҳодам,
Шаробу мушки анбар кушодам.

Кушода рангбаранг гулҳои ғунча,
Хуммори наргису чашмони нимча.

Дамида ғунчаҳо ҳар сӯ намоён,
Ба гулзори дабистон гашта шоён.

Зи ҳар гулғунчае шабнам чакида,
Аз он ҳар субҳ булбулҳо макида.

Ғазалхон булбулон дар субҳи гулҳо,
Ба ҷоми мушки гулҳо бурда нӯлҳо.

Камар бар хидмати гулҳо бубаста,
Ба шоху навдаи гулҳо нишаста.

Чу посбони гулу гулзори ҳар гул,
Ба гулзори гулистон гашта булбул.

Шудам ман булбули боғи дабистон,
Сарафрозӣ намуда дар гулистон.

Ба ҳар сӯ базри ирфон коштам ман,
Аз он дурру гуҳар бардоштам ман.

Чу сайде саҳни ирфон дом кардам,
Ба дон мурғони ваҳшӣ ром кардам.

Аз он мурғон шудан(д) гӯё чу булбул,
Шудан(д) мастона бар ҳар тори сунбул.

Танин андохт бар ин гулшани гул,
Навои ишқи гул аз қалби булбул.

Гулу булбул дар ин бӯстони дилшод,
Зи ирфон бар чаман оварда иршод.

Дигар ман аз дабистоне ба гулзор,
Гузашта, пар задам чун булбули зор.

Шуда булбулсифат дар ин чаманзор,
Бино кардам сарое ҳамчу меъмор.

Дар ин гулзори боғам лона сохтам,
Барои ҷӯҷаҳо ҳар сӯ битохтам.

Кунун он ҷӯҷаҳо дар боғи ирфон,
Ғазалхон гашта дар боғи дабистон.

Ду товус доштам, аз боғам рабуданд,
Ба дил чун доғу армонам фузуданд.

Дар он ошён ба ҷуз он ҳар ду товус,
Будан(д) се булбули шайдои маънус.

Яке шуд марҳаму дармони ҳар гул,
Шифобахше ба доғи зазми булбул.

Табиби гулшани ирфони ушшоқ,
Шафиқу меҳрубону ёри муштоқ.

Яке шуд булбули гӯёи гулшан,
Дили мурғони гулшан карда равшан.

Яке шуд дар чаманошёна пайванд,
Ба ҳар як булбулу гул гашта дилбанд.

Чу ин се булбули парварда созам,
Дар ин бӯстони ирфон дилнавозам.

Аз ин рӯ, ман сарафрозам ва фирӯз,

Ки дорам ин ҳама фарзанди дилсӯз.

Кунунам булбули пире барафтод,
Расида синну соли ман ба ҳафтод.

Кунунам ман чунин дар масканам зор,
Мадорам нест, тан гардида бемор.

Куҷо он булбули гӯёи гулшан,
Чароғи пурзиё, чун дида равшан?

Куҷо он булбули ошёнапайванд,
Ҳарими дарду ғам, дармону дилбанд?

Табиъат! Ҳамчунонам офаридӣ,
Ба пирӣ нотавонам офариди!

Намеуфтам ба ғам аз доғи ҳиҷрон,
Наям аз бори ғам ду чашм гирён.

Сарафрозу сарафрӯзам шабу рӯз,
Ҳама фарзанди ман олим, дилафрӯз.

Яке дар мамлакат Луқмони даврон,
Ба халқи мамлакат доруву дармон.

Шуда чун булбули гӯёи гулшан,
Дабистони табибон карда равшан.

Дигар илму адабомӯзи даврон,
Муаллим дар гурӯҳи навҷавонон.

Мураббӣ, мушфиқи авлоди наврас,
Камоли маърифатомӯзи ҳар кас.

Сухандон, андалеби боғи ирфон,
Қанот ёзонда, парвоз карда ҳар ён.

Яке фарзанди дилбандам бинокор,
Ба сохти иҷтимоъӣ соҳиби кор.

Ба номзад инжинер гашта дар ин кор,
Намуда сарварӣ, саркору сардор.

Ба авлодони наврас хонасоз аст,
Ба меҳнаткаш ҷавонон дилнавоз аст.

Биноҳои муаззам карда барпо,
Баҳодурии меҳнат карда барҷо.

Падар ман, гарчӣ аз ман дур фарзанд,
Вале тори муҳаббат дар дилам банд.

Аз ин бар қалби ман шодӣ физояд,
Ғаму андӯҳро аз ман рабояд...

Манам дар масканам танҳо шабу рӯз,
Нашуд бар ман касе дилдору дилсӯз.

Қалам, дафтар ба ман шуд гулшани роз,
Садоқат тори қалбам карда шероз.

Аз ин рӯ ман ҳамеша сарфарозам,
Гаҳе дар масканам фахрида нозам.

Садоқат, нури ирфон дар дилам пур,
Чаро, Ором, з-илҳому хирад дур?

22 декабри соли 1974

Бар гул саломе

Сабо аз ман бубар бар гул саломе,
Ки шояд аз ишқ гўядам паёме.

Ба рамз ояд зи хобам карда бедор,
Намояд рамзе як лаҳза дидор.

Димоғамро зи мушк бисозад муаттар,
Ҳамон гулчеҳраи симо суманбар.

Ба тори қалби ман нохун зи панїа,
Занад аз ишқи худ пур карда ганїа.

Гирифта дастам аз гардан бубандад,
Ба тори мушкини мўяш бихандад.

Аз ин рў булбули шайдо шавам ман,
Ба саҳни гулшан пайдо шавам ман.

Ба фармонаш чу анқо пар кушоям,
Наранїам аз їафояш ҳар куїоям.

Ҳаво дорам сабо чу боди гирдоб,
Басе гирён ду чашмам карда пуроб.

Ба ҳар сў тохтутоз карда давидам,
Парида бар сари кўяш расидам.

Нишастам бар сари остонаи гул,
Кашида нолаву афғони булбул.

Бигуфт эй бехабар мастона булбул,
Даруни парда пинҳон ғунчаи гул.

Бигуфтам ғунча дар парда ниҳонº,
Валекин дар қалби ман рамзи аёнº.

Бигуфт эй булҳавас аз ишқ чº нозº,
Зи ишқи ночизат бар гул чº созº.

Ба ў гуфтам, ки ишқамро бибозам,
Ба фармони гулам ҳар їо битозам.

Бигуфто рав, ба онïо ки гулзор,
Ҳама гулҳои зебо гир ба даст ор.

Варо гуфтам намехоҳам дигар гул,
Чº кор ояд ба ман лолачингул.

Бигуфто, эй норасида аз куïоº,
Дар ишқат сўхта нағма сароям.

Бигуфт, эй булбули дил чоку пора,
Ҳанўз наврастаи ишқат чºчора.

Бад ў гуфтам назан таънаву маломат,
Нарасадат вафо ïону тан ба давомат.

Бигуфт лаб мазан аз ишқ, ки хоме,
Шунав аз ишқи фасона субҳу шоме.

Бигуфтам сирри ишқатро биёмўз,
Ба тори ишқи асрорат дилам дўз.
Бигуфт, эй наврасида Маïнуни шайдо,
Куïо ёбам зи қалбат ишқе пайдо.

Бигуфтам, шавқи ишқам бар ту афзуд,
Кунам ғаввосº, гирам гавҳар аз рўд.

Бигуфто, пурхатар роҳи висолам,
Худам гулғунчаи сирри ниҳонам.

Бигуфтам, лутф намо бар ман кушо дар,
Зи шавқам чу кабўтарҳо кунам ïабр.

Бигуфт, гаҳ булбули аз ишқ саногў,
Макун қаллобии ишқ ҳар сў.

Даро саҳни чаман гулбодае нўш,
Либоси сайри маïнунº чаман пўш.

Дари васли гулу гулғунчаи ноз,
Талоши меҳнати шоистаи кор.

Дари ғунчаи висоли гул пур аз ранï,
Гарат инïо мекашº меёбº ин ганï.

Садоқат ширин кунбар ишқи покат,
Мабодо гуҳарҳову їоҳу їалолат.

Саҳар хезу чу булбул нағмаҳо соз,
Наво созº навоят бар гул ҳамроз.

Ниҳолам гул бупаравар, эй дилам фирўз,
Наранїаз хори гул, пайванд шабу рўз.

Гули ғунча ниҳон дар ин ниҳолам,
Валекин машҳури гулҳои їаҳонам.

Шунав манзилгаҳам эй булбули зор,
Ҳазорон булбуланд дар нолаву зор.

Шунидам гуфтаҳоятро мани дилдор,
Гуле наёбº қалбам кардам иқрор.

Наям ман хайли он аҳли ҳамоқат,
Шуда булбул шуда бар гул кунам садоқат.

Ба назди гул їамолам коза созам,
Ба ҳифзи сарвинозам чора созам.

Наяфтад боди сармобар сари гул,
Бипечам бар сараш сад тори сунбул.

Гаҳе созам наво чун андалебон,
Шунида пар занад кабки биёбон.

Гулам ояд ба сар печида сунбул,
Чу булбул пар занам бар шохи ин гул.

Гаҳе булбул шуда достон бихонам,
Аз ин ишқи гулам чиз яке донам.

Гаҳе хонам зи ишқ савти ҳазорон,
Ҳамеша гулшанам фасли баҳорон.

Нигоҳ созад ба ман гулғунчаи хандон,
Ҳамин, Ором, дилу дидам бубандад.
12.12.1965

Маснавии гулу булбул

Дар гулшане булбуле парвоз мекард,
Шикоят аз гулу аз хор мекард.

Таманнои рухи дилдор мекард,
Ҳаёти гулшани бехор мекард.

Бигуфт: яке гулғунча хуфта,
Зи бими зоғу бумҳо ношукуфта.

Ба ӯ гуфт, булбул эй бечора ғунча,
Шукуф! Чаро мемон^{o} ғунча.

Ҳаменолид, ба булбул зор^{o} мекард,
Ба сони маъшуқи дилпора мекард.

Ба ин айём расидам ғунчаи нор,
Асирам, дар раҳат ду чашми ман чор.

Дар ин бӯстон, ки ғунча мекушоям,
Садаф, дурҳои тӯморам кушоям.

Вале як зоғи шум дилбохта бар ман,
Ба гирди доми сайд афканда бар ман.

Ҳамехоҳад дарад пероҳанамро,
Барад аз ман ҳама мушк анбарамро.

Бинобар зору маҳзунам ҳамеша,
Ҳаменолам ба орзу норасида.

Ба ту содиқ гулам, ту булбули ман,
Набинад ғунчаю мушкам дигар тан.

Ту ошиқ булбул^{o} чин ошиқат ман,
Қаноту боли он зоғони шум кан.

Гули наврастаи ғунча даҳонам,
Чу андар қалби худ ганїи ниҳонам.

Ту^{o} бахту шараф боли ҳумоям,
Даруни субҳи ту ғунча кушоям.

Ҳамин паймон, ки дорам аз дили соф,
Қасам валло з-ӣону дил кун инсоф.

Бад ин гуфтори гул, булбул наво кард,
Нишаст, аз дил кашид як оҳи пурдард.

Бигуфто: Дар раҳат чобуксаворам,
Ба мушку ғунчаат ӣон месупорам.

Қасам билло, ба зоғон душманам ман,
Пару боли ҳамон зоғ меканам ман.

Гирифтам ман туро, дар ҳифзам имрӯз,
Ба посбониат мебошам шабу рӯз.

Намемонам, ки зоғон пар занад, пар,
Ту шамъи ман, ба гирди ту самандар.

Наям булбул кунун як лочинам ман,
З-ч чанголи дили зоғ меддарам ман.

Намемонам дар ин гулшан, ки зоғон,
Дарад гул пероҳан аз боғу бӯстон.

Бигуфт, эй нозанин, маҳбубаи ман,
Тасаддуқ бар висолат ӣону ин тан.

Куӣо роҳ ёбад инӣо зоғу калзоғ,
Ба гул дорад ватан дар дил сияҳ доғ.

Кунун эй ғунча ман ҳар субҳу ҳар шом,
Ба субҳи содиқат посбону худ дом.

Манам булбул з-шавқу мушкат,
Хиромон доимам дар пешу пуштат.

Гирифт теғи ҳарб,кунӣи миёнаш,
Ҳамезад бар нишон тир аз камонаш.

Чаманро аз садоҳо пурнаво кард,
Дили гулғунчаашро пурҳаво кард.

Баногоҳ пар-паи зоғи сиёҳ шуд,
Чу дида андалеро дар ҳаво шуд.

Бигуфт булбул, ки эй зоғи ситамгар,
Ч° дор° дар дилат мақсад дар он сар.

Парида зад ба рӯи зоғ як дум,
Каловид зоғ вале ақлаш накард гум.

Ҳамезад чусту чолок булбули чуст,
Сиёҳ° зад ба чашми зоғ шуда суст.

Биафтод аз ҳаво зоғ дар замин шуд,
Гурехта ланг-лангон дар камин шуд.

Чу булбул ғолибона пеши гул тохт,
Муҳаббат ба гули ғунча ҳамебохт.

Ба васфи ғунчааш нағмасаро шуд,
Дилаш аз шодии ишқ пурнаво шуд.

Гаҳе бар пой ғунча саїда мекард.
Гаҳе саршор рухаш аз Даїла мекард.

Гаҳе пар мефишонд ҳамчун кабӯтар,
Ба гирдаш чарх зада,їар менамуд їар.

Гаҳе чун кабки дар° қаҳ-қаҳ намуда,
Ба завқи ҳусни гул ханда намуда.

Гаҳе ҳушёр, гаҳе мадҳуш мебуд,
Дилаш дар ишқи гул пурїўш мебуд.

Худашро менамуд парвонаи гул,
Гулоб бар рухи гулпошида аз нул.

Ҳамекард дар гулистон парфишон°,
Намонд дар гулшанаш аз зоғ нишон°.

Фараҳдил, зи по раққос° мекард,
Ба завқи субҳи гул дилшод° мекард.

Қариб° аз нишони субҳи гул ёфт,
Валек чархи фалак субҳи дигар тофт.

Яке дар камингоҳ зоғу бумҳо,

Ба тадбир менамуданд машваратҳо.

Ҳама гуфтанд, ки як тан мешавем мо,
Ҳуїум меоварем ба булбул, аммо

Чᵒ сон ҳамла намоем рўз ё шабе,
Ҳама дар маслиҳат гуфтанд ҳамин табе.

Бигуфтанд, чун ҳама ҳозир шавед шаб,
Шабохун мезанем мо дар ҳамин шаб.

Яке корд, тешаю табар ба даст кард,
Дигар гурзу сипар, қалқон ба сар кард.

Равон гаштанд ба сўи булбули зор,
Ба манзилгоҳи булбул омада чор.

Пайи зоғон шунид, булбул наво кард,
Парид аз масканаш рў бар ҳаво кард.

Гирифтанд чор тараф зоғони айёр,
Кашокаш менамуд бо дасту минқор.

Биафтонданд, заданд беҳол карданд,
Бо корду найза пўсташ медариданд.

Ҳамеканд парру болу булбулони маст,
Сару рўяш ба хун оғўшта мегашт.

Ба қасди куштанаш омода гаштанд,
Ҳаросон чаппу росташ менигаштанд.

Баногоҳ шарпаи як мурғ шуниданд,
Рамиданд, аз сари булбул давиданд.

Паридаад зоғони шум ҳарсў шабистон,
Паноҳ бурданд дар биёбону чўлистон.

Биёмад мурғи бахт сояфикан шуд,
Бидид булбул чунон мадҳуши ҳол буд.

Зи минқораш ба ҳалқаш об чаконд,
Чу медид захму хун ҳайрон мемонд.

Нишаст мурғи Ҳумо дар назди булбул,
Ҳаменолид сару сина лабу нул.

Ба парру боли худ хун аз їабин шуст,
Ҳаменолиду мебурддаст ба пушт.

Қанот ёзонд, булбул дар рамақ їон,
Бидида мурғ саволаш дод бад ин сон.

Бигуфт баҳри чº ин оҳу нола,
Ки хуншорº бадон дорº чу лола?

Намезад лаб чу мегуфт, “ғунча” беҳуш,
Ба сони мурчагон мешуд мадҳуш.

Ҳазин менолиду “ғунча” ҳамегуфт,
Зи минқори лабаш дурдона месуфт.

Ба нулаш оби гул оварда медод,
Кушод чашму зи минқораш нидо дод.

Салом, раҳмат азизам, меҳрубонам,
Зи дасти зоғи шум додº амонам.

Дар ин гулшан ҳамегаштам шабу рӯз,
Чу дидам як гули ғунча їигарсӯз.

Худаш ғунча з-гул лаб нашкуфта,
Ба дин сон ношукуфта дурр насуфта.

Ки он зоғ бар сараш ҳамла намояд,
Садафҳо аз рухаш торої намояд.

Задам он зоғи шумро ман аз гулшан,
Пару болаш ба нулам кандам аз тан.

Гурехт аз ман паноҳ бурд, дар камингоҳ,
Ҳуїум овард баногоҳ дар саҳаргоҳ.

Чу мебинº дар ин ҳолат манам-ман,
Маро бардору ба назди гул афкан.

Ҳамин гуфт нуктаҳо мадҳуш мемонд,
Дигар дармони гуфтораш намемонд.

Гирифта нўш ба булбул дона печид,
Ба ҳар ïо захми корду найза медид.

Бибур бар масканаш таббоҳ° мекард,
Ба заму зарбаҳо ïароҳ° мекард.

Сиҳат аз бистари бемориаш ёфт,
Шитобон баҳри ғунча гулшан тохт.

Расид дар гулшанаш булбул ба ногоҳ,
Бидид якбора, ки ғунча кушода.

Яке фиғон кашид булбул з-ҳуш рафт,
Шабу рўз ҳафтаҳо мадҳуш мехуфт.

Ба ҳуш омад бидид ғунча кушода,
Кашид оҳу фиғоне дод гуфта.

Дигар омад ба ҳуш булбул, гуфт эй гул,
Ч° кард° ин ч° шуд, гулғунчаат гул.

Чаро он ғунчаат ин субҳ надидам,
Барат пероҳани дилро даридам.

Чаро он ғунчаро бишкуфта дидам,
Шукуфтани ғунчаатро ман надидам.

К° бўид аз гулат ғунча кушод°,
Чаро маро фиребу алда долд°?

Нагуфт° ғунчаи субҳи гулам ман,
Фақат ин ғунчаи субҳи туам ман.

Кадомин субҳи зоғон рафта буд°,
Садаф аз ғунчаҳоят тўда шуд°?

Кадомин бурд ба торої ғунчаатро,
Кашидам сад дучанд ранїи рухатро.

Маро маҳрум намуд°, лоф каззоф,
Гуле несту чунин як лолаи соф.

Бо сеҳру ïодуят тасхир намуд°,

Ту гул не, ғунчаам гумном намуд^{o}.

На он гул буд^{o} бар ман намуд^{o}.
Дар ин гулшан чу амсолаш набуд^{o}.

Шаïар буд^{o}, магар ғунча намуд^{o},
Гуле лола буд^{o}, ғунча намуд^{o}.

Надор^{o}мушку бӯю на садоқат,
Ба ту дилдодае булбул ҳамоқат.

Ҳамон дар қалби ман гулғунча пайванд,
Бинобар қалби ман дар пойи он банд.

Гули раънои беозор ғунча,
Дарунаш гулшани бехор ғунча.

Чунин гуфт булбули бечора бархост,
Аз ин гул бар дигар гулҳо метохт.

Нишон аз ғунчаи раъно намеёфт,
Ба ҳар як гул расад ишқе намебохт.

Фироқу нола аз дил мекашид гоҳ,
Даруни андалебони саҳаргоҳ.

Ҳамебуд аз чаман бӯстон давида,
Саросар лолаю гулҳо дамида.

Ба сайри гул, чу мебуд сархамида,
Ба сони оҳуе к-аз дом рамида.

Гаҳе мебуд ба гулҳо май кашида,
Чу аз ïоми май гул захр чашида.

Ҳамекард орзуи бӯстони ғунча,
Зи сунбулҳои ғунча бофта химча.

Зи бӯстон бар гулистон сайр мекард,
З-доғу дарду ҳиïрон, дар дилаш дард.

Бирафт дар як чаманзор маскан афканд,
Умед аз ғунчаи субҳаш намеканд.

Ҳама субҳи чаман нағмасаро шуд,
Вале дар масканаш чу бенаво шуд.

Яке субҳе мешунид як нолиши гул,
З-маскан шуд брун дилпора булбул.

Назар афканд бидид афкора он гул,
Дарида тан кушода тори сунбул.

Ба зону афтода гул зор° мекард,
Зи гулбарги садаф дурпош° мекард.

Бипечид сар ба їайбу саїда овард,
Ба ашки меҳру шафқат ханда овард.

Бигуфто, ман ҳамон дилдодаи ту,
Дарид хори рухам қалби дили ту.

Бубахш эй булбули маҳбуб, маро бахш,
Сабо бурд мушки ман қалбат макун ғаш.

Хиёнат дар вафо содир, ки кардам,
Дигар бар ин хатоҳо тавба кардам.

Ту° дар ин їаҳонам ҳамдами роз,
Ту булбул, лочини ҳам нағмапардоз.

Гули хушбўи бўстони чаман ман,
Чу шамъ меҳригиёҳи гулшанат ман.

Ба лаб хомўш зи дил шўрида булбул,
Назар намеафканд бар рўи он гул.

Каманде ҳалқа кард гул тори сунбул,
Ҳамойил афканид бар пойи булбул.

Ҳамезад парру болу мекашид пой,
Зи қайди сунбулаш мемонд дар їой.

Бад ин сон кашкашон мерафт булбул,
Чу соя бар замин афтоду буд гул.

Садафрезону мушкрезон зи сунбул,
Ҳамерафт чун гули пажмурда дунбул.

Тавалло менамуд, эй булбулам боз,
Бигир бар даст маро бар пой андоз.

Надорам ман дигар фурқат кашидан,
Зи коми номурод заҳре чашидан.

Ва ё дастам бигир бар пой андоз,
Ва ётири камонат дар дил андоз.

Бигир ханїар ба даст, бар ин дилам зан,
Садаф аз рух з-тан пероҳанам кан.

Ваё кун бар дили зорам тараҳҳум,
Ки мемонам ба даҳшатҳои машҳум.

Марон, аз маскани гулшан намояд,
Макун маҳруми васли дилкушояд.

Ба қадди сарву шамшоди ту печам,
Дигар аз боди исён сар бупечам.

Ба достони ҳазорат мубталоям,
Ба савту нағмаҳоят їон фидоям.

Бибардошт лолагулро булбул аз хок,
Чу дид барги садафҳои гулаш чок.

Зи санъат чоки гулро тукма мебаст,
Чу тӯмори садафҳо ғунча мебаст.

Гумон мекардº, гӯё ғунчаи нав,
Нашав чун бебақо гул, бовафо шав.

Чунин гуфт булбулу бар гулшанаш бурд,
Дилаш аз субҳи ғунча ғӯсса мехӯрд.

Барои гулбунаш кошона мезад,
Ба зулфи сунбулаш шона мезад.

Зи баргу атри гул пероҳанаш сохт,
Бар сар аз сунбули тар ҳола месохт.

Биорост қади шамшод аз гуҳарҳо,

Кашид бар чашми шаҳло сурмаи ло.

Рухи гулро биорост мисли лола,
Гуҳарҳо медурахшид мисли жола.

Гулу булбул расида бар камола,
Зи їоми май ба лаб бурда пиёла.

Нишоти айшу ишрат дар гулистон,
Шуданд дар парфишонº, боғу бӯстон.

Гаҳе дар субҳ булбул дар наво буд,
Зи шавқи гулшанаш нағмасаро шуд.

Гаҳе мешуд Самандар дар шабистон,
Ба шамъи гули рухи раънои бӯстон.

Гаҳе аз панїа ба мӯй шона мезад,
Зи шавқи диданаш миїїа намезад.

Гаҳе мекард садафҳояш қабопӯш,
Шароби васл зи минӯ карда дар їӯш.

Ба гул хос менамуд, маҳрамсарое,
Намуда санъати гулшаннамое.

Гуҳар аз нӯли булбул мечакид гаҳ,
Ба қалби нозукаш гул менамуд їоҳ.

Ба қалби гул садаф їо карда гуҳарҳо,
Бубаста ғунча тӯмори самарҳо.

Ба сар овард, самар аз қалб гулбун,
Гаҳе мемонд з-гулшан пой берун,

Чу мерафтанд ба сӯи чашмасоре,
Зи рухсори гулаш дид захми хоре.

Садаф дар їайби гул пажмурда медид,
Гулоб аз рухи гул чакида медид.

Бигуфто, эй гули бехор чº шудº?
Ба хористони шабехун рафта будº?

Надонистам зи ғафлат чора кардº,
Дилам з-ин наштари хор пора кардº?

На он гул будº, ки бар ман намудº,
Дар ин гулшан амсоле набудº.

Вафо дорад магар гул, дар чаманзор,
Гаҳе бинº зи по то доманаш хор.

Намеёбº зи гул бӯи вафое,
Саросар мекашº аз хор їафое.

Чу медид аз гулоби гул макида,
Кушода захми хор зардоб чакида.

Бигуфто булбул к-эй гул ин чº ҳол аст?
Зи ту бӯе ба ман як ҳамдаме нест.

Зи хоро дар бадан захме, ки дорº,
Чаро дигар аз хор ор надорº?

Чу мебинам садафҳо пора-пора,
Ба рухсори гулаткарда наззора.

Ҳамечакад ба їойи мушк зардоб,
Гулоб аз їоми лаългун рехта чун об.

Садафҳои рухат пажмурда шудº,
Дар ин гулшан бад ин сон гул набудº.

Ба хористон чаро орзу намудº,
Зи хористон ба домон хор кашидº.

Чу мебинам зи по то доманат хор,
Кунун аз сӯҳбати ту мекунам ор.

Гуле мебошº дар доман пури хор,
Бирав ғунчиш надордар чаманзор.

Наям ман булбул дигар андалебам,
Ғазалхони ҳазордастон насибам.

Ба ёди ғунчаи лайло намоям,
Ба сарви їунунаш мубталоям.

Наёбам зи ғунча огоҳ° боз,
Саманд дар кўи ў кардам дартоз.

Ҳамесозам зи ойина сайқал,
Ба їустїуи ғунча гашта ҳарҳал.

Чаро Маїнун дигар Лайл° намекофт,
Бадон сон Лайлияш дигар намеёфт.

Зи дил аз ишқи Лайл° шўъла метофт,
Худи Лайл° ба он ғунїиш намеёфт.

Ҳамегуфт маїнуни овораи роҳ,
Ба Лайл°, ки хамўш бош, эй дилогоҳ.

Ба ишқат їониам дар дил ба ногоҳ,
Намебуд°худат бар ин ҳеї роҳ.

Намедон°, ки Фарҳод теша мезад,
Хаёл бар зулфи ёраш шона мезад.

Шикофид қалби кўҳ їўйбор намояд,
Висоли боғи ёр саршор намояд.

Каналҳо їор°кард аз қалби кўҳсор,
Зи ишқи номуродаш гашт хуншор.

Биё эй андалеби ғўсса дар дил,
Бурун ор, ғўссаҳо чун гавҳар аз дил.

Даҳонатро кушо дар субҳи ғунча,
Забонатро чу найза карда химча.

Бизан бар қулфи дил бо нўги найза,
Бурун ор гавҳари дил мисли байза.

Ба бўстони гулаш дамад гуҳарпош,
Ба мадҳи суфтаи дурру садафпош.

Намеёб° дар олам бесадаф дурр,
Зи ранїи меҳнатат меёб° он дурр.

Гуле нест дар їаҳон бе мушку бехор,

Зи хори дил кашида захми бисёр.

Намо дар мадҳи ғунча худнамо°,
Ки оби васли ў найсон намо°.

Хаёли ғунча дар дил мудаоят,
Чу ҳар субҳу сабо мақбул дуоят.

Макаш по аз гулистони висолаш,
Ҳамебош андаруни субҳи хаёлаш.

Ба субҳи содиқат мушк пошад аз дурр,
Дил аз фарри фараҳбол мешавад пур.

Ба ҳар завқу зи ҳар шавқу зи ҳар бўй,
Зи қалби илҳоми нав дурр аз садаф їўй.

Кашид булбул зи дил нола ба ногоҳ,
Намояд ғояи ҳар дил мусаффоҳ.

Зи хори гул дарида пардаи дил,
Шикаст гавҳар з-дил чун шиша чил-чил.

Ба кафкгирам шикасти гавҳари дил,
Ба назми сафҳа орам гавҳари дил.

Кашида пора-пора гавҳар аз дил,
Ҳамесозам гавҳар аз пораи дил.

Намоям нуктадон° дар гулистон,
Чу булбулҳои гулзори дабистон.

Аниси андалебони дабистон,
Шуда їавлонгаҳи чун боғи ирфон.

Гаҳе созам худамро чун қаландар,
Чу андар оташи ишқи Самандар.

Гаҳе созам худамро ошиқи гул,
Кашида нағмаҳо дар субҳи булбул.

Гаҳе созам худамро Маїнуносо,
Зи савдои їунунам гашта расво.

Даруни анїуманам дар маломат,
Ба сар мебарорам санги маломат.

Ҳамесозам худамро булбули роз,
Ҳама субҳу саҳар бо ғунча дамсоз.

Даме аз захми хор осуда бошам,
Ба субҳи ғунчаам парвона бошам.

Занам пой зи роҳ монда, ба роҳ боз,
Саманди орзуи худ карда дар тоз.

Ба шавқи гулшани гулғунчаи роз,
Ҳумойи орзуяш мекард парвоз.

Саросар менамуд сайру тамошо,
Чаман дид сарву шамшоду сумансо.

Гули наврастаҳо раста зи ҳар суй,
Ба ҳар рангу ба ҳар бўю ба ҳар куй.

Ҳама чун сарви озод дар растахез°,
Ба рух ородиҳиву мушкрез°.

Ба ҳар їо пар зада фаслаш баҳорон,
Чаман гулшаннамову чашмасорон.

Ҳама парвонаҳо пайки гулистон,
Ба мисли андалебони дабистон.

Дар ин гулшан хиромон товуси гул,
Чу аз рўзи Аласт ошиқ гулу булбул.

Гули раъно зи гулшан қад кашида,
Зи ҳар сў лолаву чечак дамида.

Ба қадду қоматаш мағрур шамшод,
Хиромон дар гулистон сарви озод.

Ҳама мурғони гулшан їуфт ба їуфт,
Ба саҳни гулшанаш дурдона месуфт.

Яке қумр° зи бўстони шакархор,
Лабаш гўё зи ширин° шакарбор.

Яке чун тўтии гўёи сухандон,
Ба савту нағмааш ғунча хандон.

Яке чун андалеби ошиқи гул,
Ғазалхон доимо дар субҳ булбул.

Яке чун кабки дар, қаҳ-қаҳ бихонда,
Зи мушку ҳусни гул ҳайрон бимонда.

Дар ин гулшан на зоғу калзоғ,
Гулу ғунча надорад хор дар ин боғ.

Ҳама парвонаҳо дар гулшани ноз,
Ба васли ошиқи худ гашта ҳамроз.

Дарахти Тубию сарв сояафкан,
Ба рақси товусон мурғон кафзан.

Биё эй андалеб мурғи дилафгор,
Ба сайри ингулу гулзори бехор.

Чу медид ин ҳангома булбул,
Атру мушкрези тори сунбул.

Ҳама гулғунчаҳо дар пардаи ноз,
Ба хониши булбулони гулшани роз.

Гули раъно бар сар печида сунбул,
Чу тўмори самар пиндори дунбул.

Зи ҳар сў сарви гулҳо шона баста,
Атргулҳо ба ҳар ранг раста-раста.

Намошомгул бунавша сар хамида,
Зи мушкини гули раъно рамида.

Ба ҳар сў савзаву чечак дамида,
Зи ҳар сў сарву шамшод қад кашида.

Нишаст дар ин чаман маскане сохт,
Ҳамин ишқи чаманро дар дил андохт.

Нишони зоғу бумҳоро намедид,

Зи ҳеї гўшаву канор хоре намедид.

Зи қалбаш шукри озодии ватан буд,
Яке аз булбули ишқи чаман буд.

Ҳумой бахту давлатро намеїуст,
Хаёли нахли ғунча дар дилаш руст.

Дигар ишқе ба ҳеї як гул намебохт,
Зи кўи ғунчаҳо ҳарсў наметохт.

Зи дил шодон, з-лаб ханда намуда,
Ба ёди ғунчааш нағма кашида.

Бале, Ором, ки ман булбул шудам ман,
Зи ором° басе хомўш шудам ман.

Гулу булбул расида бар камола,
Ба ишқи якдигар дилҳо ҳавола.

Зи як сў савти мурғони навосоз,
Зи як сў рақси раққосон дар тоз.

Зи як сў булбулони субҳ ғазалхон,
Зи як сў туўтию мурғони хушилҳон.

Ана гулшан, ана гулзор, ана гул,
Гули раъно ба сар печида сунбул.

Ана меҳнат, ана роҳат, ана бахт,
Ҳама чун хусравон мунтазир дар тахт.

Ҳама беғаш, ҳама бо якдигар дўст,
Гуҳарвор нуктаҳо мағз андарун пўст.

Ҳам їо булбулон ба сарбаланд°,
Намуда якдигарро арїуманд°.

Ҳама їо чаҳ-чаҳу нағмасаро°,
Суруру бозию савту навой°.

Ҳама дар ҳарбу зарб яктан ба меҳнат,
Зи меҳнат ёфта чун айшу фароғат.

Ба ҳам мурғони бӯстон гашта дамсоз,
Зи бӯстонаш ба гулшан карда парвоз.

Ба ҳар сӯ нағмаву созу ситоиш,
З-ҳар як санъате карда намоиш.

Либоси ранг ба ранг печида бар тан,
Шабистони баҳораш гашта равшан.

Чу гуна-гуна мурғони ғазалхон,
Ба санъи маърифат чандон сухандон.

Самою рақси булбулу гул дар тоз,
Шабу рӯз хелмахел дар гулшани роз.

Ана сайру ана гашту ана шаст,
Мана дар гулшани гулзор маст.

Ҳамон булбул, ки доғ аз зоғ медид,
Дар ин бӯстон булбул зоғ намедид.

Нишаст дар ин чаман як маскане сохт,
Ҳамин ишқи чаманро дар дил андохт.

Бале Ором, чунин булбул шудам ман,
Зи ором^{o} басе хомӯш шудам ман.

Шукри осудагº

Дар тақозои дилам їар мекунад,
ўшаки їони маро кар мекунад.

Он чº мегўяд маро дар тоз шав,
Дар ҳавогирº мисли боз шав.

Мавлавº гуфтанд мақоле дар сухан,
Аз барои касоне мисли мову ман.

Бишнав эй дил, ин сухан аз мавлавº,
Дурру гуҳар нуктаҳояш маънавº.

К-ин шунидº дар ҳаво маъво мекун,
Паст нагир чашми сарат боло нагир.

Эй дилат дар мулки тан хоҳº, ки зист,
Баргузар аз ман-манº ором ист.

Гар набошº дар танам поку ҳалол,
Зиндагии ман бо ту амри маҳол.

Баргузар аз ман-манº одам шавº,
В-арна ҳайвоне дарбадар мешавº.

Каї марав дар каїравº каї мешавº,
Оқибат шармандаву расво мешавº.

Бахту иқболат шараф он чº бидон,
Гар надонº як ба як таърих бихон.

Зулму ман-маниҳои бисёре, ки буд,
Дар ҳақиқат зумраи онҳо чº шуд?

Андаруни їо мешº болонишин,
Ҳар куїое їойи худ ёфта бишин.

Андаке аз касе ғарра машав,
Сар-сари бозору кўча марав.

Касби худро азизу ҳурмат кун,
Худписандиву сарфарозº макун.

Чу моҳ дар шаби меҳри рӯз шӯъоҳо пош,
Некº кун аз омадад ҳозир бипош.

Хону мируву қозию муфтигº буд,
Он ҳама боёну ҳаннотон чº шуд?

Шайху эшон ровии дарбори шоҳ,
Гирдбоде рафта бурд чун пари коҳ.
Чº донº зулмати пешбударо,
Шукр гӯ, Ором, дами осударо.
12.04.1966

Сифати дўст°

Насанїида ҳар касеро бародар махон,
Ки андар замираш он ч° бошад ноайён.

Бародар бувад чун пеши қисми касон,
Забониву нониву їон° бидон.

Забониро навоз бо тавозеъ чунон,
Ба нон° бидеҳ, нону зи даргоҳ бирон.

Бигир дўсти їониро ба їон,
Чу волидат ба ту бошад меҳрубон.

Дар їони бародар° чунин шоядаш,
Нисори їони худ кун агар боядаш.

Дар васфи дўсто

Паёми дўсто инак муфтоҳи шодо,
Фараҳ дар қалби мавїудам кушодо.

Чо гўям васфи дўсто оїизам ман,
Агарчо содиқам чун ночизам ман.

Ба гуфторам адаб ояд їилавгир,
Ки афтад бар ҳадаф чун аз камон тир.

Паёми дўсто чунон мағз андаруни пўст,
Зи ағёр доимо дар қалб шуда руст.

Кушоди боби боғи тўтии дил,
Ба гулзори ҳарам маркаб шуда фил.

Гаҳе дар таг саманд, дар тоз дорам,
Гаҳе чун боз шуда, парвоз дорам.

Гаҳе чун мурғи беїўру палағда,
Гаҳе дар нутқ дармонда алағда.

Гаҳе чун кабки мурғи дида паноҳам,
Гаҳе ду чашм дар маҳтоб нигоҳам.

Саҳаргоҳон ба бўстони дўст сароям,
Ба гулзори ҳарам булбулнавоям.

Чу ушшоқ дар ҳарам нағмасароям,
Агар лутфе кунад дўст хушнавоям.

Забонам дар даҳону қалбу дилам як,
Намехоҳам дигар ташноба чун сак.

Паноҳ гирам илоҳо з-ин хоби ғафлат,
Наафтад ба тани хоки ман залолат.

Сухан оғоз кунам ман гар аз табъам,
Ҳунар гўям ва ё илҳоми қалбам.

Ниҳоли қалби илҳомам чу бояд,
Зи маънo сабзида шояд бароyд.

Зи ҳар табъу зи ҳар маън^{о} чу Ором,
Шав^{о} шояд мурғи илҳом шавад ром.
31.01.1967

Ишқи илҳомам

Надорам ҳунар бар сухан гуфтан,
Бадаври се ҳарф назму наср гуфтан.

Ӣунуну чунонам, ки печ андар печ,
Ба фикр андарунам ба дил нолидан ҳеч.

Биё ишқам илҳом зи дӯшам биӣӯш,
Ба рӯи суҳуфам зи худ дар мапӯш.

Ба аӣзи олам шав° доварам,
Ба назму сатрам қалам оварам.

Ба шукрат забонам биронам ҳамеш,
Гаҳе бахуд ва гаҳе оям ба хеш.

Кушудам забон, аз ғараз тоза кун,
Бирав, зи кори бадат нола кун.

Таманнои диламро сутудам ба ту,
Ки занги диламро чуноне шӯ.

Саро зи сухангӯ° кун сарафроз,
Чу дар сафҳа бошам суӣуд дар ниёз.

Сано гӯямат, ишқи покам ба ту,
Ту покиву ман покам, ба ағёр магӯ

Ҳам рози худ ман ба ту гӯямад,
Бар хоки қабрамлолаҳо рӯяд.

Садафҳо кашам ба дурри саҳаф,
Ки хонанда гирад аз ин садаф.

На ба ҳам ғаввос ба дарё равам,
Ки дурру гуҳарҳо ба даст оварам.

Бибурдам ҳамеша зи аҳли адаб,
Ки мантиқи ирфон наёмад ба лаб.

Надорам мадоре зи худ парпар°,
Зи ин беҳузур° шавам сарсар°.

Шабу рўз андар навиштани хаёл,
Чаро дар навиштан наояд мақол.

Гузашта ҳаёт чун ояд баёд,
Биїунбад дилам карда афғону дод.

Маро чархи гардун чаро зодаº,
Ба ман їаҳлу бар он додаº.

Зи нодониям чун нарасиям ба їой,
Зи їаҳлам барору хирад барниҳой.

Ки илҳоми қалбам, чу Ором, барой,
Ба даври суҳуфи назмам дарой.
15.07.1967

Дар шаъни нобудагўён

Ту худ шахси якум карда худро,
Фалотуни їаҳон карда худро.

Маломатгар машав, бар шахси дуюм,
Зи ман-ман карда худро, шахси якум.

Сухандонии тўтº тариқи шахси сеюм,
Ва ёмаснаднишинии шахси якум.

Ҳама дар як фирқаи шахсианд,
Вале дар ақлу дониш фарқианд.

Їаҳолатпенагон чу кон гашта,
Ба тану їон чу дандони тезанд.

Ҳаводорону худбинони бенанг,
Зи нодонº ба ҳар доно зада санг.

Макун аз норасоº дастдарозº,
Чº шояд манманиву сарфарозº.

Ба ростº дум зада, каї меравад мор,
Захр мепошад аз каїїии худ мор.

Камин дорад ба сўрохи каждуми шум,
Заҳролуда нешаш бар сари дум.

Ба сад маккориву гилла ҳилласозº,
Ба нангу номуси худ чорасозº.

Фалотун дода фаҳми худ ба мардум,
Ту чº донº фарқи їаву гандум.

Хару асп, дарки ин маънº чº донанд,
Надонад гавҳар чу дар кон ёбад.

Їаҳон донад фусунҳои ғаройиб,
Дигар дар марзаи дил аїойиб.

Хаёли сар-сарº дорад ҳар нанг,
Ғаройиб бар аїойиб сози якранг.

Бигў як ду нукта ар бидонº,
Надонº аз чº ҳар фусун хонº.

Хуш омад гуфтам дунболи гирдукорº,
Ба фазлат номуносаиб кирдукорº.

Ба ёронат мазан санги маломат,
Маломат бар сарат орад, маломат.

Чу моҳ парвози болат камº дошт,
Шаётин мондаи дар, аз манº ёфт.

Чу садҳо шасони якум ва дуюм,
Меойº моҳу меравº айвони анїуум.

Падар оинаи шараф пошида аз нур,
Садафвор рафта аз қалби худ дур.

Маранї, Ором, даруни сина пинҳон,
Ватан ободу ту озодº , ғазалхон.
6.02.1961

Булбулу гул як мисол

Дар муҳаббат булбулу гул чун мисол,
В-арна дар ишқу муҳаббат ин чº ҳол.

Булбулу гул дар зарофат як маъон,
Нуқтаи ҳусни ту навои ҳар даҳон.

Гул ҳамеша дар чаман дар гулшане,
Булбуланд ҳам дар назди гул дар маскане.

Ҳар касеро дар ҳаёт ишқе бувад,
Дар дилаш, гӯё мудом айше бувад.

Сидқи дил орад ба дида як маïол,
Гаҳ ин ҳилоли қалби поки навниҳол.

Сидқи дилат гӯё бувад булбуле,
Дар ҳаёт пайдо кунад, бо худ гуле.

Ҳар диле дода муҳаббат дар ҳаёт,
Беҳудагº бошад ишқи ïавонº мамот.

Ишқи ҳайвонº напарварда дар дилат,
То нафси ҳайвонº шавад ҳосилат.

Ҳар киро бошад ба дил ишқи чаман,
Дар ïаҳон бешубҳа монад дар даҳан.

Ишқи покат мебарадсӯи адаб,
Мешавº бо булбулон ҳамкасаб.

Булбулони Фарҳод буд дар бӯстон,
З-ин сабаб вирди забони дӯстон.

Пеша кард он ишқи худ дар кӯҳканº,
Кард зи меҳри гулбунаш тешазанº.

Ïорº карданд роҳу ïӯйҳои равон,
Баҳри бӯстони гули сарви равон.

Ошиқº нест дар ïаҳон бе меҳнате,
Дар садоқат булбулонанд лайлу наҳор.

Меҳри гул хонад ҳам савту ҳазор,
Ишқи пайдо кун мисли булбули зор.

Ишқи худ пайванд ба мӯи сунбул,
Субҳу шоми булбулонанд дар назди гул,

Он гулу сунбул ҳама дар як чаман,
Завқи ту бояд ҳамеша ин чаман.

Ишқи инсон^{o} шараф аз меҳнат аст,
Ишқи меҳнат аз ҳама пуртоқат аст.

Ишқи пок дар дилам, Ором, чу нур,
Гул ба монанди чаман, монанди ҳур.
25.11.1963

Дар ҳаққи баъзе ғаразгӯйҳо

Ту гӯи шахси якум карда худро,
Фалотуни їаҳон карда намудро.

Чє донє ту тариқи шахси дуюм,
Ва ё мансабшишини шахси якум.

Маломатгар машав бар шахси сеюм,
Зи ман-ман карда худро шахси якум.

Ҳама дар як фариқи шахсє ҳастанд,
Вале дар илму дониш фарқ ҳастанд.

Їаҳолатпешагон чавгон кашида,
Ба тан їайбу ҳасуд дандон дарида,

Ҳаводорони худ бе ному бе нанг,
Зи нодонє ба ҳар доно зада санг.

Макун аз норасогє дастдарозє,
Чє шояд манманию сарфарозє.

Ба расти дум зада каї меравад мор,
Заҳар мепошад, масканаш ғор.

Камин дорад ба сӯрох каждуми шум,
Заҳролуда, нешаш дар сари дум.

Ба сад маккорагиҳо ҳилла созад,
Ба нангу номуси худ чора созад.

Фалотун хонда фаҳми худ ба мардум,
Чє донад фарқи їав аз дони гандум.

Фаросат дарки ин асрор бидонад,
Надонад, гумроҳи даргоҳбимонад.

Їаҳон дорад фусунҳои ғароиб,
Дигар дар мазан, ҳар дил аїоиб.

Ҳаёти сар-сарє дорад ҳама нанг,
Ғароиб бар аїоиб сози як ранг.

Бигӯ як нукта аз худ гар бидонє,
Надонє, аз чє ҳар афсун бихонє.

Хушомад гуфта, думболагардє корат,
Ба фазлат номуносиб кирдукорат.

Забонатро бубанд дар марзаи кишт,
Зироатҳои киштат мешавад зишт.

Агар хоҳє, ки бошє байни мардум,
Зи меҳнат мехӯрє нони гандум.

Баро аз хонаи ғайбат чу мардум,
Даро дар паллаи киштзори гандум.

Ба ёронат мазан санги маломат,
Маломат бар сарат орад аломат.

Саросар дар ватан меҳнатшиор аст,
Ба меҳнат қалби инсонє баҳор аст.

Ҳумо парвози боло аз камє ёфт,
Шайтон рондаи дар, аз манє ёфт.

Чу садҳо шахси якум, ё ки дуввум,
Мисоли моҳу меҳр к-айвони анїум.

Падид ояд шараф пошида аз нур,
Садафвор рахшида дар қалби худ дурр.

Ҳама бо меҳнати озод сарафроз,
Ба меҳнат ҳар тариқ инсон сарафроз.

Маранї, Ором, даруни сина пинҳон,
Ватан обод, ту озоди ғазалхон.
1961

Ғафлатзада

Ту эй ғафлатзада, хез, саҳар хез,
Ту ибрат гир аз ин мурғи саҳархез.

Машав ғафлатзада мисли дигарон,
Басо ҳар рӯз саҳар аз хоб бархез.

Ч° сон їаранге дорад бонги ин мурғон,
Ту ҳамчун дигарон наво карда хез.

Чунон дар боғу бӯстон булбулон зор,
Ба васфи сунбулу гулҳо саҳар хез.

Шав°, Ором, агар ёрои меҳнат,
Бихез аз хоб, бихез аз хоб, саҳар хез.
21.04 1960

Дар ҳаққи ғаммозон

Хабаркаш баднамо ту ғаммозº,
Кас зи нокас дар ин олам чº донº.

Ту хунасо, нокасº, аблаҳниҳоº,
Чу кайки бетамиз пўстиндароº.

Шабоҳат дорº аз найранг ба рўбоҳ,
Ба дом афтода охир мекашºоҳ.

Ба мисоли думравон дунбол дорº,
Зи қалби ночизат умеди дил сароº.

Ба ғул монандºэй доғули зотº,
Дар олам набинº рўзи шодº.

Нигар ба оина тасвири худ кун,
Гиёҳе раста бе решаву бун.

Гиёҳои ту чун ҳанзал, диданат талх,
Ба маїлисгоҳ дароºсуханат талх.

Ба иғвоят фасод оварда º шум,
Шабушак растаº шишта бар дум.

Кадом маїлискада бошад ту ҳозир,
Дили ором, зи ту озурда хотир.
11.04.1969

Шикоят

Шикоят кунам гарат бишнавº,
Дилозорииїаврат чаро нашнави.

Замони кӯҳан маро шастсола кард,
Зи айёми рафта дигар нола кард.

Надорам касбу дар амал дарзанº,
Нишаста хуш андаруни равзанº.

Мулойим ман, аммо мулойим, валекин,
Амал бар ман албатта ин аз ҳарчº нек.

Умедам ба қалам сухан оварам,
Ба ту саїда созам шаб, доварам.

Ба ин орзу доим зи дил оҳу воҳ,
Нигоҳам ба сӯи парвину моҳ.

Рамида дили ман чу оҳуи маст,
Надонам чунин ром кардан бадаст.

Ва ё булбули навпардоз шуда,
Аз ин гул ба он гул дартоз шуда.

Ба озори ин дил накӯшам чаро,
Ту эй довари илҳом, ба қалбам даро.

Ба ман роҳи ишқ як сӯ намо,
Набошам зи ҳар ишқи гул худнамо.

Ба ишқ гуле зи дил парварам,
Ба маҳду ситоиш суїуд оварам.

Зи дил нолаи андалебон кашидам,
Чу савти ҳазорон зи бӯстон кашидам.

Дар ишқ набошам чунон булҳавас,
Аз ин гул ба он шуда ҳамнафас.

Чº чора, чигуна ба дил ром кунам,
Ки аз илҳоми ишқи дил ром кунам,

Аз ин рӯ занам чун қалам дар се ҳарф,
Кашам дурру гуҳар аз қалби садаф.

Нишон гирам, Ором, зи саҳни ҳадаф,
Кадом санги хоро, кадоме садаф.
20.05. 1968

Дурдона гўям

Ба тоїир дилбарам, дурдона гўям,
Аланга ту вуїудам, дурдона гўям.

Навои булбулон зи дил кашида,
Зи васлат їони худ парвона гўям.

Муҳаббат дар дилам хело шарарнок,
Шудам мастона, майхона гўям.

Далерона қадам мондам ба васлат,
Ба ту садқа оби дилам, паймона гўям.

Умеди ман, матлабам маҳрам намоº,
Ки мурғи дилам ба ту парвона гўям.

Шарора дар дилам ишқи ту афрўзад,
Табиби ишқат маҳрамона гўям.

Хеї нахоҳам ман рафтанатро,
Туро ба қалби худ дармона гўям.

Наззора кун манам омада, Ором,
Гашта булбул зи ишқ афсона гўям.
Апрели 1960

Ошиқи шайдо

Шудам ошиқи шайдо, ïудо аз ёр менолам,
Чу хоб дуздида рафт, дар интизори ёр менолам.

Шунав эй дилбари ноз, аз сари кўят намехезам,
Ïунуни водииишқам, Маïнунвор менолам.

Сарам бурр° бо теғи ишқат, ба хуни худ биïўлам,
Шуда ғалтону печон бар висолат зор менолам.

Мавї барад аз дилам оташи фасона агарам,
Офтобаш ишқи сўз дорад, бо сўзи дигар менолам.

Таманно дар дилам, Ором, чу сарви ïунун дорам,
Ҳамеша субҳу шомам, дар ïунуни зинҳор менолам.
24.04. 1960

Ҳамнафас

Чунон ошиқ шудам, їонам ба їонон ҳамнафас,
Зи иштиёқи дилбарам, бо булбулон ҳамнафас.

Ман чунин парвонаям, карда наво бар гулшани гул,
Қиссаи ишқам сароям, аз дилу їон ҳамнафас.

Зинда дар рўи маҳ чун тўфон пар зада болидаам,
Толеъам парвоз дорад, дар їавонº ҳамнафас.

Ман, ки Оромам, шудам, парвонаи шамъи рухат,
Ҳамраҳи шумқори гулзорам дар гулистон ҳамнафас.
25.04.1960

Озодам

Нашъаест иқболу толеъ бар сарам, боле чу модарам,
Гаҳ ман озод дар имрўз, їою їўю сой дорам.

Шудам озод, зи қайди зулми боёну їаллодон,
Зи боғи маърифат дар қалби дили худ зиё дорам.

Ситамгор зулми боён рафт зи ин вод°, шудам озод,
Чун андар гулбаҳорон, ба мисоли булбуле нафасҳо дорам.

Чунон їўлида, гоҳе боғу гулистон меёбам,
Ҳамин боғи ватан чун бехазон нашъунамо дорам.

Писарон бо духтарон як саф шуда, таълими илм хонанд,
Зи дониш ҳар куїо бошам баробар ифтихор дорам.

Куїо солҳои пурзулмат ба он гўям кан° сад лафзат,
Даруни гулшани гулзори ишқ афсонаҳо дорам.

Исомиддин шуда бар хилват дар рўи барги гул, Ором,
Ки ман масрури мўъїибат ба ватан аз қалби дил доарм.
25.04.1960

Ишқи маїоз^{o}

Ту қаллоб^{o}, ба к^{o} ишқи маїоз^{o},
З-ин қаллобиат чун сарафроз^{o}.

Чу ёрон аз ту дўстиро надидем,
Ҳамеша сарбаланду лабдароз^{o}.

Ба дўсти содиқат номеҳрубон^{o},
Аблаҳ^{o}, кори худро аз ч^{o} дон^{o}.

Ту гоҳо риёкор^{o}, малъун, ба ёд ор,
Агар зи хатокор^{o} дўстонат ту озор^{o},

Зи қалбат содиқ шав, Ором, чун ба дўст^{o},
Нашояд оқилонро сарафроз^{o}.
24.04.1960

Биё илҳом ёрам шав

Бародарҳо намеёбам зи худ дарак,
Дарахтам, ки чун бешоху барак.

Нагуфтам бар касе ин моїароям,
Наёфтам роҳбаладу ҳайронам.

Чаро дар ман нашуд дармони гуфтор,
Ки ёбам бар худам як соҳиби кор.

Ва ё сармояи бахтам чунин аст,
Бар рафтан бар сарам боли Ҳумо нест.

Ба дил дорам, валек гуфтори бисёр,
Куїо пайдо кунам, устоди ҳушёр.

Мешавад ин дил дар нолаву зор,
Зи хони маърифат бошам шармсору хор.

Наёфтам дасту по бароиїастан,
Ба хони маърифат рафта нишастан.

Чаро нест болу пар ба парвозам он їо,
Кан^{o} сайёди дастгирам инїо?

Намебинам зи худ ҳаст^{o}, чу нестам,
Ки андар килки маън^{o} сарпарастам.

Ба табъи рўҳиятам дармондаям ман,
Ба рўҳи нотиқон сармондаям ман.

Нахустин мухлисам бар Маъдани їуд,
Бубахшад номи ў бар қалби ман суд.

Якумра мухлисам аммо ба Їом^{o},
Ба Авранги аїойиб гашта сом^{o}.

Умедворам аз устодон Наво^{o},
Ба Фирдавс^{o}, Їалолиддин Рўм^{o}.

Чу мехонам мудом “Хамса”-и Наво^{o},
Ҳам назмҳои ширину киро^{o}.

Китоби Маснав° назме чу зебо,
Ҳама мазмуни Руму шакарину дебо.

Ғараз достони Шоҳнома ба ёдам,
Зи ҳар достони ў хурсанду шодам.

Умед бар рўҳи нотиқон бубастам.
Нашуд чораам, дигар їойе наїўстам.

Чунини ман мухлисам аз қалбам,
Кушояд шояд ин роҳи шукўҳам.

Дилам пурумеди назм гуфтан,
Валекин хомўш дилам баҳри нагуфтан.

Манам, дар орзуи чизе навиштан,
Дар ин дунёи шод бе ном хуфтан.

Наёбам ман сари бунёди корам,
Абас, ин їустуїўи кору борам.

Сари маън° надорад килки маън°,
Ба авроқи бештари маън° яън°.

Ба ин аҳволи зорам дилфигорам,
Зи гуфтори адибон ман бемадорам.

Чаро ёрам шуд° илҳоми ночиз,
Зи ашъори килки маън° оїиз.

Биё ёрам шав, довар шав°, илҳомам,
Ба бўи маъниҳо ширин шавад комам.

Ба ҳар як сурате нақш бубандам,
Ба завқи диданаш ба худ бихандам.

Забонамро кушоям ба навояш,
Ҳамеша гўям аз мадҳу санояш.

Шавам аз булбулони боғи ирфон,
Дар он гулшан ҳама гулҳои гулдон.

Гулистони баҳори маърифат буд,

Гули дурдонаи зебои пурнур.

Наво созам чу булбул дар чаманзор,
Кашида дар сари гул нолаи зор.

Насибам кун аз он гуфтори маън^{o},
Наафтад назми ман аз сатри маън^{o}.

Гиребонам гирифт ишқи илҳом,
Гирифтори муҳаббат кар илҳом.

Даруни соли пириям, аз ин ин кор,
Ба қалби нозукам гуфт^{o} ки зинҳор.

Бихез аз хоби ғафлат ҳушу гӯш дор,
Чу булбул нағмасозу бедор.

Тараннум кун чу булбул ишқи покат,
Бубанд ба шохи гул тори садоқат.

Бирав майдони ирфон гуфтугӯ кун,
Ба худ боли ҳумо^{o}їустуїў кун.

Маранї аз тақдиру ранїу маломат,
Дар ин роҳи адаб пураломат.

Бирав, бо суръату дар пеши гул шин,
Гуҳар дурдонаҳои сарбасар чин.

Нигаҳ соз ба аїмолурангу бўяш,
Кушо лаб бар вафои гуфтугўяш.

Ба ин гуфторат ба илҳом їаста хестам,
Ба бўстони адаб рафта расидам.

Ҳамин ман содиқам ба гуфторҳоят,
Қатори ошиқу дилу дилбарҳоят.

Кушодам доману ҳиммат бибастам.
Бипечидам дурру гуҳар бо ду дастам.

Нишастам бар таги гулҳои мушкфом,
Зи мушк маст шуда аз субҳ то шом.

Шуда парвона ба ҳар гул битозам,
Ки то худро ба гул ҳамхона созам.

Ба шоху навдаҳояш ïасту хеста,
Зи ҳар як шоху баргсад шона баста.

Авïам чу булбули гули боғи меҳнат,
Вафодор° кунам дар боби меҳнат.

Ïаҳони ишқу меҳнат ҳамзамоне,
Гулу булбул ба достон ҳамзабоне.

Ба меҳнат ишқи инсон° сарафроз,
Чу қалби нозукон дар тозу бозбоз.

Чунон манзилгаҳи гулзору гулшан,
Шабистоне чунон гашта равшан.

Ҳаменозам зи гулзори баҳорам,
Наям пинҳон зи гул лайлу наҳорам.

Навои андалеб дар гулшани гул,
Зи ишқ бедор ҳам шўрида булбул.

Магар булбул манам нағманавозам,
Ки то ишқи худ бо булбул бибозам.

Магар лойиқ шудам дар сафи булбул,
Чу менўшам шароби васли ин гуд.

Бигир илҳом маро аз чанги гирдоб,
Кунам таъзим ба ба назди гул зи одоб.

Худамро бар сараш парвона созам,
Ҳаёти тозаам майхона созам.

Шабу рўзам ҳаводор° кунам ман,
Ба васли гул вафодор° кунам ман.

Майи васли гулу гулзори ман ноб,
Ба завқи хандаи гул мекунам хоб.

Ба шавқи гул зи хобам ïаста хеста,
Камар бар хизмати гул барбубаста.

Чунон пайдо кунам ман Маїнуносо,
Зи гулшан парварида хайли Лайло.

Канал їорº кунам монанди Фарҳод,
Макони Ширин карда оро бунёд.

Ҳама ин орзуи ширини қалбам,
Ба нори мушки гул кардан бубинам.

Їилавдорат шавам Дулдулсаворам,
Ниҳоли навраси сарву нигорам.

Висоли гуліамолат иштиёқам,
Накун овораи дашти фироқам.

Ту эй фасли баҳори бехазонам,
Гулистони Ирам їаннатмаконам.

Набошад дар їаҳон ҳеї гул ту монанд,
Бинобар қалби манро карда банд.

Їаҳон ороиш дорад зи нурат,
Бинобар ба сар афтад ғавғои нурат.

Гаҳе Ширин гаҳе Лайлиниҳоº,
Ту дилбар гар ба майдон дароº.

Макун бар ман даруни майкада їабр,
Ман, Ором, мекунам бо лутфи ту сабр.
21.11.1965

Дар таърифи мактаб

Чу офтоби ïаҳоноро° мактаб,
Гулистони чаманоро° мактаб.

Хирад ақлу сабоқат дона кишт°,
Зи нури маърифат иншонавис°.

Дарахти Туб° саршор биҳишт°,
Ба ҳар як қалби инсон° нишаст°.

Ту чун гул, булбулон гашта шайдо,
Ба гулзори рухат доим чу ҳувайдо.

Маъориф, маърифат илм аз ту пайдо,
Забону маънию ҳилм аз ту пайдо.

Матонат ғайрати инсон° аз ту,
Ҳаёт одам дар раҳи озод° аз ту.

Ҳама занїири зулмат пора кард°,
Ду чашми ïоҳилон дарвоза кард°.

Муаллим, олимон ту пайдо кард°,
Ба ирфон булбули шайдо ту кард°.

Зи зулмат рўшно° ту пайдо кард°,
Достонсароён ту пайдо кард°.

Зи ту омўхт замон адлу имон,
Самар аз озод° шавад ҳур замон.

Садоқат, булбули боғи муаллим,
Намуди маҳрами розат муаллим.

Паёмат бурдам чил сол ман, Ором,
Ба боғат карда°, мурғи дилам ром.
11.10.1968

Некº дар амонº

Дунё ба мисоли наварўсе,
Бо сад ишваву ноз карашмадўзе.

Ин ҳама табл зада бар ïавонº,
Ақлат ба сар орад гар бидонº.

Ба ғам афтад ишваву ноз чандоне,
Ҳаётат гузарад умри навïавоне.

Гаҳе назар афкан аз марзаи дил,
Хушад н-ояд он ïоми майи қотил.

Сўде чº бувад аз аҳду пушаймонº,
Дониста гардº некº дар амонº.
10.07.1970

Духтарам

Падар ман, эй ïигарбандам, арïмандам,
Яке духтар ту, з-он фарзанди панïам.

Ту эй нури рўзи озоди дилбандам,
Гули боғи ҳаёти ман нозанинам.

Ба мисоли булбулон парвоз кардº,
Аз ошёни дигар ошёна кардº.

Чунин донº дар ин бўстони ҳастº,
Дигар мебинº чун унвони нестº.
10.07.1970

Дар мадҳи Фирдавсº

Абулқосим Фирдавсºїасорат намуд,
Ба достони Шоҳнома шурўъ намуд.

Ба назму сатраш қалам оварид,
Зи боғи салотин їамъ оварид.

Басо мекашид ранї соли бисту панї,
Наёсуда аз меҳнаташ симу ганї.

Дар моҳҳову солҳои муддати дароз,
Зи зиндагии шоҳ нашуд сарфароз.

Чº сад шоирон фиребº намуд,
Ба достони Фирдавсº рақибº намуд.

Хиёнат намуданд шоҳу вазир,
Набошад дар олам аз шоҳон гузир.

Вале пардаи шоҳ бидарид,
Зи нафрини шоир гирифта навид.

Пушаймон гашта шоҳ зи кирдори зишт,
Биёмад бар тахт бар адолат нишаст,

Бигуфт ҳосидонро кунед ба дор,
Ба олам маро намуданд шармсор.

Гурўҳе аз надимон бихонду бигуфт,
Кунед азми роҳ шаб набояд, ки хуфт.

Кашида нахїиру шутурҳои тоз,
Аз он симу зарҳо карда пур зи бор.

Ба ҳамон шаҳри Тус гузоре кунед,
Ба Фирдавсº бурда нисорº кунед.

Вале Фирдавсº дар олам набуд,
Фиристодаи шоҳ зи раҳ гашта буд.

Ба дандони худ шоҳ ангушт газид,
Зи роҳи пушаймонº пироҳан дарид.

Навиштам, Ором, ман зи сӯзу алам,
Зи аҳволи устоди худ ронда қалам.
8.08.1970

Дар сарзаниши кибр

Фалак паймонаҳо дорад ба ҳар тан,
Аз ин танҳог^{o} хеле мебин^{o} ман-ман.

Такаббур пешаи хуши рафтор дорад,
Хирад ақлу тамизу идрок дорад.

Магар аз илму ирфон дона дорад,
Ки ду^{o}, хол^{o} чун як калла дорад.

Ба мард^{o} марду майдон чун таҳамтан,
Абомуслим ҳамёнад табарзан.

Валекин марди майдонро надида,
Ба сони рӯбаҳо чун май кашида.

Агар бинад “баҳодур” шер дар їанг,
Гурезад кӯҳ ба кӯҳ чун рӯбоҳи ланг.
1972

Насиҳат

Мазан ту дилеро чу шиша ба санг,
Шикаста дилеро ба доду номусу нанг.

Падар-волидонро дил реш макун,
Дилеро ғарошида дил ғаш макун.

Ч^{о} роз андеш^{о} зи зоти бузург,
Бузургвории худ донпалангу шеру гург.

Дарад ба чанголи дили кинакаш,
Зи кибри ҳайвони нигоҳ кун ба пеш.

Ту гар бо баччаи шеру паланг бишин^{о},
Ба пеши мушон чаро гурба^{о}?

Машав паланг пеши чу рўбоҳи ланг,
Ба сар оядат охир рўзҳои танг.

Чунин неку бад кард^{о} зи аъмоли худ,
Чу роҳи наїот,Ором ба ту намуд.
19.04.1973

Марсияҳо

Модарам

Дар їаҳони бевафо пушту паноҳам модарам,
Волидам, боғу баҳори дилкушоям модарам,
Меҳрубонам, мушфиқам, ширинзабонаммодарам,
Ғамгузорам, нури чашмам, дилнавозаммодарам,
Дилбарам, такягоҳам, ороми їонам модарам,
Алвидоъ эй мўниси їон, қиблагоҳаммодарам.

Їавҳари їонволидамбоиси мавїудам будє,
Дар баҳори умри зебо боғу бўстонам будє,
Эй табиби дарду кулфат, дору дармонам будє,
Гавҳари қиблагоҳи їавҳари їонам будє,
Дилбарам такягоҳам, ороми Чонам модарам,
Алвидоъ эй мўниси їон, қиблагоҳам модарам.

Аз куїо ёбам суроғатмарҳами доғи дилам,
Аз їудоє мекашад дарду алам қалби дилам,
Бар фалак фаввора дорад сўзиши дуди дилам,
Дар фироқат нола дорад, булбули субҳи дилам,
Дилбарам, такягоҳам, ороми їонам модарам,
Алвидоъ эй мўниси їон, қиблагоҳам модарам.

Булбули гўё буд, дар гулшани боғи висол,
Сарви қадат дар баҳори умр чун ёфта камол,
Заъфи пирє гаштию сарви ниҳолат гашта дол,
Нутқи зебою висоли нозанинат дар хаёл,
Дилбарам, такягоҳам, ороми їонам модарам,
Алвидоъ эй мўниси їон, қиблагоҳам модарам.

Сармади умри баҳори навкамоли ман будє,
Дар сари гаҳвора доим аллахони ман будє,
Бар сари болини ман булбули боғи ман будє,
Андалеби гулшани армони їони ман будє,
Дилбарам, такягоҳам, ороми їонам модарам,
Алвидоъ эй мўниси їон, қиблагоҳам модарам.

Аз фироқат чашмгирён їонхаробу дилкабоб,
К-ин ниҳоли сарви қадат мешавад хоку туроб,
З-ин сабаб соат ба соат чашми гирёнам пуроб,
Лаҳза-лаҳза дар фироқатїону дил дар печу тоб,

Дилбарам, такягоҳам, ороми їонам модарам,
Алвидоъ эй мўниси їон, қиблагоҳам модарам.

Модари зорам дар ин олам будє бехонумон,
Дод аз дасти аїал умри баҳорат шуд хазон,
Дар дилам сад доғу ҳиїрон ранги ман шуд заъфарон,
В-аз їудооху воҳам мефизояд дар замон,
Дилбарам, такягоҳам, ороми їонам модарам,
Алвидоъ эй мўниси їон, қиблагоҳам модарам.

Аз падар мондам ятим, эй модарам, сарвар шудє,
Дар їавони умри зебоят, ятимпарвар шудє,
Бар ятимонат ҳамеша меҳрубон дилбар шудє,
Дар ҳама ранїу алам бар кўдакон довар шудє,
Дилбарам, такягоҳам, ороми їонам модарам,
Алвидоъ эй мўниси їон, қиблагоҳам модарам.

Дар ҳаётат чархи гардун доғи фарзандат ниҳод,
Як замон дунёи дун айшу фароғат дар надод,
Дар ҳаётат модарам ҳаргиз нагаштє дилшод,
Мекунам аз шеваҳои ин їаҳон, Ором, дод,
Дилбарам, такягоҳам, ороми їонам модарам,
Алвидоъ эй мўниси їон, қиблагоҳам модарам.

Дар васфи Ашти калон

Номи шӯҳратфазояд Ашти калон муборак,
Бар дашти шӯразорат оби равон муборак,
Дарёи Сир даман шуд, оби найсонмуборак,
Гулбоғу пахтазорат боғу майдон муборакмуборак,
Чаманзор боғу бӯстон, сарви равонмуборак,

Давлати їонаїон бо ҳиммату шараф шон,
Васфат карда моён, меҳмонат аҳли їаҳон,
Дилбар соҳибїамолон, бахт ёфта шоду хандон,
Офтобу моҳу тобон, бар їамолат нурафшон,
Нағмасарои мурғон - андалебон муборак.

Трактору комбайн қатор кашида дар саф,
Їавонон,наварӯсон паймон намуда дар саф,
Пиру їавони меҳнат серғайрат шуда дар саф,
Аз пахтазори саҳро рӯёнда дурру садаф,
Боғбони кишту корат, навїавонон муборак.

Гулшан, шуда нахустин, номи шаҳрчаи ту,
Зебида бар їамолат пахта гулғунчаи ту,
Боғҳои лолазорат шукуфта боғчаи ту,
Биноҳои мӯҳташам дар саҳну чашмаи ту,
Меҳмонат аҳли меҳнат, пиру їавон муборак.

Дар қалби ту нуҳуфта, дурру гавҳар беҳисоб,
Солҳо хобида беоб, ташналаб гашта хуноб,
Саҳни дарёи пурїўш, васлат мекунад сероб,
Гул-гул шукуфта пахта, бахшида дурри ноёб,
Себу анору ангур, дору дармон муборак.

Гулрӯ шуда намоён, бар дил нишаста шоён,
Мурғони хушхиромон навосоз андалебон,
Дар ишқу меҳнати худ болида наварӯсон,
Барпо намуда дар дашт, пахтазор боғу майдон,
Ҳосил карда фаровон, пахта корвон муборак.

Шабҳои торат мудом буд хаме зулматфишон,
Чароғҳои баркє кунун доим нурфишон,
Раста-раста дар рухат гулҳои анбарфишон,
Пахтазор боғи Шайдон беҳад шуда зарафшон,
Рахшанда шона пахта дурри ғалтон муборак.

Солҳои ту муборак пахта нигаҳ намоед,
Чунон, ки ошиқи гул панхта ғунча намоед,
Кашида мушки сунбул пахта ïилва намоед,
Ором, шудам ғуломат бар ҳусни гулïамоат,
Бар халқи тоïик имрўз Ашти калон муборак.
1979

Аз ашъори ўзбекии шоир

Кўнгул ашъорини ёздим

Висолинг ёдида, дилбар, кўнгул ашъорини ёздим,
Камолинг торихига, ушбу чамангулторихини ёздим.

Гулистонлар аро сайр айлашур, булбули толеъим,
Чаман парвонаси дурман, нигорим васфини ёздим.

Шарарли ушбу кўнглум риштаси васлинга пайвандур,
Бу пайванд сафҳасига гўнглума чин миҳрини ёздим.

Висолинга бўлуб шайдо, шу гулшан андалебинг ман,
Чаман, гул лолалар васфида булбул савтини ёздим.

Кўнгул мулкина жой бердим сени ишқингни, эй дилбар,
Дабистон булбули дурман камолинг мадҳини ёздим.

Қилиб ошуқлигим изҳор висолинг чоғида дурман,
Нигоро, мақдамингга мултамас айёмини ёздим.

Чаман гулзорингга кирдим, висолингда кезарман деб,
Камолинг ёдида ошуқлигимни шартини ёздим.

Ҳаётим гулшани, эй моҳи тобон, саломат бўл,
Рақиблар кўзидан сақлаб, ҳасад туморини ёздим.

Нигоримсан, гулистонлар аро гулларни раъноси,
Малоҳатли сифотингга ташаккур бобини ёздим.

Ирам гулзорига бермам, сани гулзори васфингни,
Кириб, Ором, бу гулшанда, висол васфини ёздим.
11.06.1960

Имконмидур

Бир кўришмоқ ой каби ҳуснингни жон имконмидур,

Дилдаги дардимни изҳор айламоқимконмидур,

Муддао айлар эдим, ҳар дамда дилдор васфини,

Сирру асроринга маҳрам, бўлмоғим имконмидур.

Соғари майдин ичургил қуръае васл шарбатидин,

Мадҳинга гўё забоним, булмоғи имконмидур,

Ҳамдами рози дилим бўлсанг набўлғай, эй санам,

Ой каби васлигга меҳмон бўлмоғим имконмидур.

Ё ки амрингни бажармоқман учун амри маҳол,

Амрингга тайёр эрурман хизматинг имконмидур.

Мубталои зори васлинг айлама йўқ тоқатим,

Кеча кундуз даргаҳинг посбонлиғи имконмидур.

Сандин ўз ҳуру ғулмонинг нетай ҳам жаннатинг,

Бас ўзинг, Ором, таманно айласам имконмидур.

16.06.1961

Тожик қизи дурсан

Чаман гуллар ичинда дилбарим, дурру садаф, дурсан,

Гулистонинг Ирам ҳам жаннату маъво ўзинг ҳурсан.

Қадинг шамшода ўхшар, сочларинг гулларга ороиш,

Бериб ҳусну латофат, гавҳари қимматбаҳо дурсан.

Нечук тоқат қилур кўргач сани гулларни раъноси,

Қуёш янглиғ фалак анжумларга гуиё нурсан.

Ҳино боғлаб қўлингга лолалар кўксини доғ айлаб,

Тамоми ҳусни элим рашкин этиб, аҳли такаббур сан.

Сани шўҳратларинг достон этар шоир ватан ичра,

Ўзинг меҳнатсевар ҳуснинг расо, асрингда мағрурсан.

Такаллум бошласанг гулшанда булбул гунгу лол бўлган,

Хиром этсанг чаманда товуси фирдавсига нур сан.

Нечук офат кўрар қоматларинг чун сарв бўстонда,

Ҳама дурдоналарни гавҳари дурдонаси дурсан.

Висолингда кезар, Ором, ажаб мастона дилбарсан,

Шужоат меҳнатингла қаҳрамон тожик қизидурсан.

16.11..1963

Тўлсин пахта плони

Муҳаббатни бозори пахтазорни майдони,

Ошиқ-маъшуқ бирлиги, пахтакорни дармони.

Пахта ғунча очилса, мушку анбар сочилса,

Пахтазорни кезмаган, номардларни армони.

Пахта гули очилса, дурру садаф сочилса,

Дурру гавҳар терганлар, висол чоғи меҳмони.

Пахта садаф гуллари, лочин қизлар юзлари,

Тенгдош бўлган йигитлар, дилда қолмас армони.

Пахта шодда навдаси, чаман гуллар дастаси,

Йигит қизлар талашиб, сурган давру даврони.

Пахта очилса ҳарён, дурру гуҳар фаровон,

Дурру гавҳар терганлар, давримиз қаҳрамони.

Аҳдига вафо содиқ, плон тўлдурган ошиқ,

Ишқ йулида чин ошиқ, дилда қолмас армони.

Ором турма, эй Ором, куйла мадҳинг бор имкон,

Вафодорлар ғайратин, тўлсин пахта плони.

6.05.1978

Ҳар гал баҳор бўлсин

Ҳар гал баҳор бўлсин, пахта плони тўлсин,
Элда тую тамошо, эл дастархони тўлсин.
Сайрар чаманда булбул, боғларда очилур гул,
Гуллар ичингда тенгсиз, атрфишони булбул.
Сарву чаман суманбар, сунбул кашола ларзон,
Соқии бодапаймо, аҳду вафоси бўлсин.
Туйлар муборак бўлсин, қизлар либоси гулгун,
Мард пахтакор йигитлар, қизлар шайдоси бўлсин.
Лочин қизлар давраси, созандалар нағмаси,
Раққосалар жилваси, маҳваш навоси бўлсин.
Давронимиз ҳар замон, халқимиз ҳар дам амон,
Ишқи ватан бобида, элда вафоси бўлсин.
Хуш андалеб наволар, ҳофиз ғазалсаролар,
Рақси ҳинди нағмалар, дилбар раъноси бўлсин.
Соқий тўлдур қадаҳни, давру даврон ғанимат,
Ором, садоқат ила, давра меҳмони бўлсин.
9.05.1978

Парвонасини куйдурар

Маҳвашим шамъи рухи парвонасини курдурар,

Ҳусн элиб наққошасини санъатикурдурар.

Бахт тожи бошида, олтунли юлдузни тоқиб,

Ой каби соҳибжамоллар талъатиникурдурар.

Шўлалар айлаб шабистони висолини яна,

Зор этиб ўз васлига, ошиқлариникурдурар.

Ракс этиб раққоса янглиғ ҳар тарафга тобланиб,

Ўт каби лав-лав ёниб, мастонасиникурдурар.

Айлаб мастона дилбар, боғаро айлаб хиром,

Гул макони дилраболар гулшаникурдурар.

Партави ҳусни солиб, ушшоқларини айлаб жунун,

Майкада аҳли ила, майхонасиникурдурар.

Давр аро майхонада, Ором, жунун ихвоси ман,

Лайливаш, мажнунларин паймонасиникурдурар.

1.06.1979

Орден медал тоқилсин

Фасли баҳор бўлсун, боғларда гул очилсин,
Гуллолалар чаманда мушку анбар сочилсун.
Озод қизлар яйрасин, давримизда яшасин,
Йигит созини танлаб ўз бахтини топилсин.
Миҳнат шалоласинда шаъну шўхрат қозониб,
Ҳар гал плон тўлдуриб, орден медал тоқилсин.
Миҳнат қилмай ҳар ёнда, санкиб юрган йигитлар,
Ўз йўлидан адашиб, ботқоқ лойга ботилсин.
Бахтин топган йигит, қиз миҳнатин вахтасида,
Билакларин шимориб майдон сари шошилсин.
Комбайнчи қиз, жувонлар пайтазорин айналиб,
Қаҳрамонлик довруғи ҳар тарафга ёйилсин.
Миҳнат роҳати бор, тую томашоси бор,
Миҳнат шараф шаънини, Ором, тинмай ёзилсин.
5.06.1979

Умедим ўзинг сан

Ҳаётим бори умедим ўзинг сан,
Жаҳон шодлик диёрим ҳам ўзинг сан.
Увол этгум йўлингда ушбу жоним,
Саломат бўл жаҳонда навкамолим.
Ўзинг миҳнатсевар, гулшаншиорим,
Чаманзор сарбасар озод диёрим.
Ажаб дилбарсан, эй меҳри диёрим,
Сан, эй гулшансевар, ҳам шахсуворим.
Севарман гулшанинг булбул мисоли,
Сано айтиб турар ман субҳи шомим.
Чаман бўстонларинг обад этарам,
Муҳаббат шавқини бунёд этарам.
Гулистон андалебинг ман ҳамиша,
Нечун қилмам бу ишқим гулга пеша.
Мани васл ила, жонон шод этармиш,
Ушал миҳнат чаманда ёд этармиш.
Шарора айланур ишқим чаманда,
Висолинг куйлайин озод ватанда.
Ҳаётим борича хизмат этарман,
Ман, Ором, васлига маҳрам этарман.

Ашти калон васфида

Ашт гулим боғ этгали, минглaрча авлодлар қолур,
Қилгали колхозу совхоз аҳли бунёдлар келур,
Белин боғлаб ҳар тарафдан янги имдодлар келур,
Муҳандис, меъмор, ҳунарманд, соҳибэжодкор келур,
Навқирон ёш жувонлар – ботир авлодлар келур.

Зўр насос, бекатлар қургай Сирдарё бағрида,
Боғланур дарё, сўйи Ашту чўлу саҳросига,
Сў келиб киргай, бу саҳрони тилисм ифшосига,
Келди йўлбошчи бўлиб, халқимиз иш бошига,
Навқирон ёш жувонлар – ботир авлодлар келур.

Йўлни бўстон айлабон, кенг пахтазор айлаб яна,
Боғу бўстон сайргоҳу, лолазор айлаб яна,
Қўшканаллар ҳар тарафни чашмасор айлаб яна,
Ташналаб чўлни чаманзору баҳор айлаб яна,
Навқирон ёш жувонлар – ботир авлодлар келур.

Уй қўриб, гулбоғ тузиббаркамол авлод яшнасун,
Сайр этиб гулбоғ аро, қизлар-жувонлар уйнасун,
Мадҳ этиб миҳнат элини, хушнаволар куйласун,
Жўр бўлиб боғлардаги булбул наволар сайрасун,
Навқирон ёш жувонлар – ботир авлодлар келур.

Яшнасун гулга безансун боғларинг гулшанларинг,
Нурга тўлсин пахтазор, қирғоқ, адир майдонларинг,

Дуррга тўлсин дундираб, ҳар йил плон хирмонларинг,

Доимо бўлсин саломат қаҳрамон боғбонларинг,

Навқирон ёш жувонлар – ботир авлодлар келур.

Сў келур чўлингга Ашт бўлсин муборак боғларинг,

Сў чиқориб сирни барридан йўвилган доғларинг,

Қолмаган саҳроларингда қоп-қаро тун зоғларинг,

Айлайин, Ором, тамошо нурга тўлган чоғларинг,

Навқирон ёш жувонлар – ботир авлодлар келур.

30.05.1979

Достон айларам

Ишқим сирини ниҳон айларам,

Гулшанлараро аён айларам.

Куйлаб васлини жонон излабон,

Ўзни бу йўлда сарсон айларам.

Гулзорлар кезиб, гулшанда йуриб,

Ординли қизни, жонон айларам.

Кўрганда чунон учар қуш каби,

Париму ким деб гумон айларам.

Гаҳ комбайнсувор, рулда ҳушёр,

Ошиқлар хелин нолон айларам.

Йурса пиёда, ҳусни зиёда,

Ҳасад япроғин хазон айларам.

Ширин лаблари висол дамлари,

Ошиқлиғимни баён айларам.

Сўздаҳам ишда вафоли дилдор,

Ишқинг дилимга дармон айларам.

Кулуб боқса гар, имо этса сал,

Ўзни бу чоғда хандон айларам.

Ҳажрингда мани қолдирма дилдор,

Ором васфингни достон айларам.

15.05.1973

Парвонасини куйдурар

Маҳвашим шамъи рухи парвонасини куйдурар,
Ҳусн элин наққошасини санъати куйдурар.
Бахт тожи бошида олтинли гулдўзли тоқий,
Ой каби соҳибжамоллар талъатини куйдурар.
Шўълавар айлаб шабистони висолини яна,
Зор этиб ўз васлига ошиқларини куйдурар.
Рақс этиб раққоса янглиғлар ҳар тарафга товланиб,
Ўт каби лав-лав ёнибмастонасиникуйдурар.
Айланиб мастона дилбар боғ аро айлаб хиром,
Гул макони дилраболар гулшаниникуйдурар.
Партави ҳуснин солиб ушшоқларин айлаб жунун,
Майнада аҳли ила мастонасиникуйдурар.
Давраро майхонада, Ором, жунун ихвоси ман,
Лайливаш, Мажнунларин паймонасини куйдурар.
1.06.1979

Гулуъзоринг ман

Муҳаббат гулшанидан бош чиқорган гулъузоринг ман,
Ҳаё мулкида ўсган сарви шамшоду нигорингман.
Аё дилбар латофат ичра, иффат маҳзани дурсан,
Шўъои шамингга парвонаи ишқи хумморинг ман.
Чу товус сайри боғ этсанг супургум сайри гулзоринг,
Имои баазму айшинг ичра доим интизоирг ман.
Ичиб бода суроғ айлаб мани бечорани ёд эт,
Висол бўстонида ўсган гули нори баҳоринг ман.
Тараб соз айлабон ишқ ёди бунёд отлангсанг дилбар,
Бошингдан айланиб булбул каби масту хумморинг ман.
Навои ишқи созинг бирла оҳанги дутор этсанг,
Ямон кўз текмасун деб, базм ичингда пардоринг ман.
Бериб жоми шаробингдан мани мастонани шод эт,
Самандардек кўйиюб ишқингда жонон дилхумморинг ман.
Қилолмай дил изҳори дилоромим уёлмишман,
Нисор этсанг манга меҳринг гиёҳсинг шармсоринг ман.
Адаб бирла эгилди бошни, Ором, ҳаводоринг,
Жунун саҳросида мадҳинг этиб сайди шикоринг ман.
17.02.1973

Ишқ васфида

Ишқнинг майдони бор,
Маъшуқи жонони бор,
Фаҳоду Мажнунсифат,
Ошиқи шайдоси бор.

Ишқ дарди бедаво,
Ошиқни айлар наво,
Маъшуқаси ёдида,
Булбул каби айлай наво.

Ишқ сирри пурмалол,
Ошиқин айлар малол,
Чин муҳаббатли кишилар,
Ишқ йўлида юргани ҳалол.

Ишқнинг савдоси бор,
Бошида ғавғоси бор,
Телба айлар ошиқин,
Лек дийдаи биноси бор.

Ишқнинг давраси бор,
Куйида нағмаси бор,
Васл чоғида ани,
Ширингина маззаси бор.

Ишқнинг бозори бор,

Гулшану гулзори бор,
Гулшан ичра тенги йўқ,
Бир нозанин гулнори бор.

Ишнинг ғамсаси бор,
Ғамза ичра нози бор,
Мубтало айлар ошиқни,
Ғайр ила дамсози бор.

Ишқнинг шайдоси бор,
Дилбари барноси бор,
Ошиқин парвона қилган,
Бир гули раъноси бор.

Ишқ бир ажаб номи бор,
Ошиқи ҳамноми бор,
Ишқ савдосида юрган,
Мубтало, Ороми бор.
20.03.1979

Ҳажвия

РАИС:

Чайқовлара завхоз жаноб,

Ҳаштаки сот бир неча қоб,

Анбору саҳроларда ҳам,

Излаб юриб йўлини тоб.

Йўлини топиб манга қараб,

Сотган буюмларинг игнаб,

Махфий келиб уйга кириб,

Бергил манга пулни санаб.

ЗАВХОЗ:

Жоним раис ишлар барор,

Бўшларда ман ҳушёр,

Ҳали билмасин уйга келинг,

Ҳамма ишни қилдим тайёр.

Пулни олинг санаб-санаб,

Эҳ, кўзида айни ғанаб,

Пулни олиб уйдан чиқиб,

Посдан кетингтезроқ жўнаб.

29.11. 1963

Қизлар ҳаёсини кўринг

Тонг чоғида сабо келур,
Нурга тўлиб, гул очилур,
Шўх яллалар айтиб яна,
Лочин бўлиб қизлар келур,

Дуррлар терар қизлар шошиб,
Ҳусну камолотдан ошиб,
Зебо билакларда узук,
Дурру гуҳарга тармашиб.

Мушкин сочинг салла қилиб,
Гулғунчадай ханда қилиб,
Ширин наволар куйлашиб,
Булбулларинг банда қилиб.

Қош ёсидан ўқлар отиб,
Лаъли лаби дуррлар сочиб,
Чаппак чолиб, қарсак уриб,
Шайдоларин кўксин очиб.

Қизлар ҳаёсини кўринг,
Аҳду вафосини кўринг,
Ширин табассумлар ила,
Сирли қарашини кўринг.

Қиз васфини достон этай,

Гулзорини бўстон этай,

Ишқ торини чертиб, Ором,

Ушшоқларин нолон этай.

4.12.1973

Шайдо эрурман,

Гулшанда эрдим,
Гуллар терардим,
Булбул мисоли,
Мастона эрдим.

Ногоҳ чаманда,
Гулшан айёмида,
Жонона кўрдим,
Йўқдир жаҳонда.

Ойдек кўзлари,
Товлар нурлари,
Меҳримни ортди,
Шаҳло кўзлари.

Ғунча лабидан,
Шакар тиладим,
Дуррлар сочилур,
Ширин сўзидан.

Дедим жонона,
Бергил нишона,
Сани ишқингда,
Бўлдим мастона.

Кулди қиёлаб,

Юрди ҳаволаб,

Сесканди ногоҳ,

Мендан хаёллаб.

Шарму ҳаёси,

Ширин навоси,

Қалбимдан ҳар дам,

Қолур нидоси.

Ман найлаин зор,

Жоним беқарор,

Кимларга айтай,

Дарди дилим бор.

Санга эй нигор,

Бўлдим харидор,

Кўйингда доим,

Йўргим интизор.

Жонон найларам,

Афғон айларам,

Дурдоналаринг,

Ғарам айларам.

Иш майдонида,

Миҳнат бобида,

Ҳозир эрурман,

Саҳар чоғида.

Саҳарлар уйғон,

Етмагил нодон,

Гуллар очилур,

Булбул қил афғон.

Шитоб айлайин,

Гулга етайин,

Сарви гулимни,

Шодоб айлайин.

Гуллар терайин,

Яраб йўрайин,

Ишқ майдонида,

Сайраб йўрайин.

Ман гулга банда,

Гулшан чаманда,

Жоним тасаддуқ,

То бор танимда.

Парвоз этарман,

Гулга этарман,

Ишқимни куйлаб,

Ҳайрон этарман.

Парвоз этарман,

Гулга этарман,

Ишқимни куйлаб,

Ҳайрон этарман.

Гуллар очилур,

Дуррлар сочилур,

Ишқ бўстонида,

Нурлар сочилур.

Кайда эрурман,

Шайдо эрурман,

Ором, йўлингда,

Пайдо эрурман.

1. 12. 1965

Гул васфи

Гул куйида наво чекар жисму жоним,
Гул васфмга сарф айлайин мулку молим.
Гул ишқида парвона ман чаман аро,
Гул куйида тарк айлайин хону моним.

Танам мулки жон жисмига, бўлди қафас,
Нодонликда ўтган умрим, этма абас.
Булбул бўлиб гул ишқида ўлсам, эй ком,
Қабрим ичра гул бирла бўлсам, ҳамнафас.

Номаҳрамлар кўрмас дўстлар мени гулим,
Ишқ дафтари авроқида пинҳон гулим.
Ишқ сирридин сабоқ олдим ман бахтиёр,
Номардларга изҳор этсам манга ўлим.

Этсам адо бўлмас васфи нодир гулим,
Жилва қилиб дийдам узра ҳозир гулим.
Гулшанда, миҳнатда қиз, лочин бўлиб,
Гоҳ чаманда раъно бўлиб, нодир гулим.

Булбул каби учиб бориб қучсам гулни,
Сунбул каби чармоб олсам, сарви гулни.
Шамол бериб елпинтирсам ой йўзимни,
Мушкин сочиб рашкин-рашкин этсам атргулни.

Қалб амрида достон этай гул васфини,

Қишдан кечдим, баҳор айлай, гул фаслини.
Қўшлар каби саҳар туриб, ху-хулашиб,
Гулзоримни зебо қилай чиройини.

Кел, эй Ором гулга, сани ҳамдам қилай,
Бошинг эгил гул васлига, маҳрам қилай.
Гулшан аро ишқ сирридан тилим бериб
Булбул каби гулга қўшиб дил нарм қилай.
14.12.1965

Табассуми жонга дармон

Ёрим гулдек чаманларда дурлар сочар,
Тонг чоғида икки кўзи нурлар сочар.
Аста келиб шаббодалар сочин силар,
Завқга тўлиб гулғунчалар оғзин очар.

Гулшан аро табассуми жонга дармон,
Номаҳрамлар кўрмас йўзин чекар армон.
Белин боғлаб гул фаслида дурр терганлар,
Кўз нурила қаросидан олур дармон.

Қиё боқиб жилва айлар содиқларга,
Қошин қоқиб имо айлар ҳозиқларга.
Майгун лабинг жом айлабон тонг чоғида,
Ишқ бобидан нидо айлар ошиқларга.

Наво қилиб толибларин бедор айлар,
Имо айлаб содиқларин ҳушёр айлар.
Ғунча лабинг аста очиб мушклар сочар,
Ўз васлига ошиқларни хуммор айлар.

Хуммор бўлиб боқиб турсам ой йўзига,
Сурма тортсам ло ҳарфидан қош кўзига.
Саҳар чоғи ғунча лаби дурр сочганда,
Этак бойлаб ҳозир турсам ёр сўзига.

Нурли кўзи хира айлар кунда ойни,

Бир боқишда гулнор этай ҳар бир жойни.
Ошиқларни ҳайрон этар гулйўзли ёр,
Мижгонларни найза қилиб минса тойни.

Фўлод отни гулзор ичра йўрға этар,
Киприк қоқиб қош уйнатиб сакраб ўтар.
Ошиқларни бедор қилиб сафга қуяр,
Чин ошиқлар марра сари бориб ётар.

Кеча кудуз гулшан аро ишлаб юрсам,
Посбон бўлиб субҳ чоғидан ҳушёр турсам.
Хизмат учун гул қошида ҳозир бўлиб,
Одам эмасман ошиқ бўлмай ором турсам.

Айб айламанг дўстлар мани девона деб,
Ишқ бобида кўзда нам йўқ нолона деб.
Ақлим шошиб, Ором, йўлда ҳайрона ман,
Кулманг яна ишқ дардидан бегона деб.
18.12.1965

Гулдасталар тақдим этар

Дилбарим сан пахтакор қиз, салом ёздим,
Васфингкуйлаб висолингга ғазал, ёздим.
Пахтакорсан қаҳрамон қиз, саломат бўл,
Шўҳратингдан илҳом олиб, достон ёздим.

Ғайратингданқалбим манга таҳсин этар,
Гулжамолинг кўкда ойни равшан этар.
Шаббодалар сочина силаб, тебратганда,
Сунбул сочинг гулзорларни мушкин этар.

Гул устурди қўлларинги чечанлиги,
Дурундуррли ғайратингни мардонлиги.
Ҳосилингдан барча элин кўнгли дур шод,
Роҳбарингдур халқингни пурдонлиги.

Пахтазорни жилолатар улуғ зотинг,
Ватан ичра қаҳрамондир сенинг отинг.
Тожик қизи, эл меҳрига сазовор сан,
Тожикистон гулзори дур қўтлиғ жойинг.

Ҳалқим сани чин кўнгулдан олқиш этар,
Сани номинг тилда бўлса, қайғу кетар.
Ватан аро халқим ичра васфинг куйлаб,
Ором, санга гулдасталар тақдим этар.
5.02.1965
Сидқинг ила, эй Ором,ростликда ҳалол ўтдинг,

Бебоклара базмидан озору малол ўтдинг.

Ишқ васфида

Ишқнинг майдони бор,
Маъшуқнинг жонони бор,
Фарҳоду Мажнунсифат,
Чун ошиқи шайдоси бор.

Ишқ дарди бедаво,
Ошиқи айлар наво,
Маъшуқнинг ёдида,
Булбул каби айлар наво.

Ишқ сирри пурмалол,
Ошиқни айлар малол,
Чун муҳаббатли кишилар,
Ишқ ила юргарлар ҳалол.

Ишқнинг савдоси бор,
Бошида ғавғоси бор,
Телба айлар ошиқни,
Лек дидайи биноси бор.

Ишқнинг давраси бор,
Гулшану гулзори бор,
Гулшан ичра тенги йуқ,
Бир нозанин гулнори бор.

Ишқнинг ғамзаси бор,

Ғамза ичра нози бор,
Мубтало айлар ошиқни,
Ғайр ила дамсози бор.

Ишқнинг шайдоси бор,
Дилбари барноси бор,
Ошиқин парвона қилган,
Бир гули раъноси бор,

Ишқ ажаб бир номи бор,
Ошиқи ҳамноми бор,
Ишқ савдосида юрган,
Мубтало ороми бор.
20.03.1979

Ҳажвия

Раис:

Чайқовларга савхоз жаноб,
Ҳаштакни сот бир неча қоб,
Анбору саҳроларда ҳам,
Излаб юриб йўлини тоб.

Йўлин топиб манга қараб,
Сотган буйюмларинг йиғнаб,
Мафий келиб уйга кириб,
Бергил манга пулни санаб.

Завхоз:

Жоним раис ишлар барор,
Бу ишларда ман ҳушёр,
Халқ билмасун уйга келинг,
Ҳама ишни қилдим тайёр.

Пулни олинг санаб-санаб,
Эл кўзида айни ғанаб,
Пулни олиб уйдан чиқиб,
Посдан кетинг тезроқ жўнаб.
29.11.1963

Қизлар ҳаёсини кўринг

Тонг чоғида сабо келур,
Нурга тўлуб гул очилур,
Шўх яллалар айтиб яна,
Лочин бўлиб қизлар келур.

Дуррлар терар қизлар шошиб,
Ҳусну камолотин ошиб,
Зебо билакларда ўзук,
Дурру гуҳарларда тошиб.

Мушкин сочин салла қилиб,
Гулғунчадай ханда қилиб,
Ширин наволар кўплашиб,
Булбулларин банда қилиб.

Қош ёсидан ўқлар отиб,
Лаъли лаби дуррлар сочиб,
Чапак чолиб, қарсак ўриб,
Шайдоларин кўксин очиб.

Қизлар ҳаёсини кўринг,
Аҳду вафосини кўринг,
Ширин табассумлар ила,
Сеҳрли қарашлари кўринг.

Қиз васфини достон этай,

Гулзори бўстон этай,

Ишқ торини чертиб, Ором,

Ушшоқларин нолон этай.

4.12.1973

Ветнамдан чиқ

Ветнамдан чиқ нокаслар,
Қоқўшлар, каргаслар,
Ноҳақ қонлар тўкарсан,
Жаллод, қонхўр, магаслар.

Халқларда бор уйғониш,
Миллатларда бирлашиш,
Иттифоқда, бирликда,
Зулум тоғин оғдариш.

Қонхўрлар саргардон,
Не қилсун тадбир ҳайрон,
Фашистлар улуғ жангда,
Бўлган эди пушаймон.

Ибрат олмай Амрико,
Учма ҳирсу бепарво,
Тукма ноҳақ қонин,
Охир булўрсан расво.

Халқ яшасун жаҳонда,
Соқликда ҳам амонда,
Битсун зулум бунёди,
Яшайлук ҳур замонда.

Рактада учармиз,

Ойни бориб кўрамиз,

Ойдан учиб ракетда,

Юлдузларга етармиш.

Ойдан учар каптарим,

Дурлар сочар халқларим,

Илҳом тошиб қалбимда,

Достон этар дафтарим.

Халқнинг иродаси,

Аллоҳнинг ғояси,

Билсанг мунда, Ором,

Халқаро шеваси.

26.05.1966

Шитоб айлаб

Аё дилбар шитоб айлаб,
Мани банд эт, итоб айлаб,
Қилиб киприкларинг ханжар,
Чукатлимга хитоб айлаб.

Саҳарларда хитоб қилгум,
Бу жонимни фидо қилгум,
Висолинг ашҳрида дилбар,
Чу ушшоқлар наво қилгум.

Аифдек рост бўлиб йўргум,
Фаво, аҳд бобида тургум,
Қилиб сайри гулистонрҳлар,
Муҳаббат лаззатин сургум.

Чу булбул нағма соз этгум,
Дутор созу наво этгум,
Такаллуф айласа дилбар,
Бу бошимни ниёз этгум.

Нигоро айла фармоним,
Табиби ишқу достоним,
Шаҳид этсанг бу ороминг,
Йўлингда йўқдур армоним.
8.04.1973

Шайдо эрурман

Гулшанда эрдим,
Гуллар терардим,
Булбул мисоли,
Мастона эрдим.

Ногоҳ чаманда,
Гулшан ичинда,
Жонона курдум,
Йўқдур жаҳонда.

Ойдек юзлари,
Товлар нурлари,
Меҳримни ортди,
Шаҳло кўзлари.

Ғунча лабидан,
Шаккар тилидан,
Дуррлар сочилур,
Ширин сўзидан.

Дедим жонона,
Бергил нишона,
Сани ишқингда,
Бўлдим мастона.

Кулди қиёлаб,

Юрди ҳаволаб,

Сесканди ногоҳ,

Мендан ҳаёлаб.

Шарму ҳаёси,

Ширин навоси,

Қалбимдан ҳардам,

Келур нидоси.

Ман найлайин зор,

Жоним беқарор,

Кимларга айтай,

Дарди дилим бор.

Санга эй нигор,

Бўлдим харидор,

Кўнглимда доим,

Бўлдим интизор.

Жонон найларам,

Афғон айларам,

Дурдоналаринг,

Ғарам айларам.

Иш майдонида,

Меҳнат бобида,

Ҳозир эрур ман,

Саҳар чоғида.

Саҳарлар уйғон,

Етмагил нодон,

Гуллар очилур,

Булбул қил афғон.

Шитоб айлайин,

Гулга етайин,

Сарви гулимни,

Шодоб айлайин.

Гуллар терайин,

Яйраб йўрайин,

Ишқ майдонида,

Сайраб йўрайин.

Ман гулга банда,

Гулшан чаманда,

Жоним тасаддуқ,

То бор танимда.

Парвоз этарман,

Гулга этарман,

Ишқимни куйлаб,

Ҳайрон этар ман.

Гуллар очилур,

Дуррлар сочилур,

Ишқ бўстонида,

Нурлар сочилур.

Қайда эрур ман,

Шайдо эрурман,

Ором, йўлингда,

Пайдо эрурман.

1.123.1965

Гул васли

Ишқ торини қалбим тепар,
Ҳасрат қайғу дилдан кетар,
Юрак амрин гул мазмунин,
Варақларда достон этар.

Достон зтай гул васфини,
Кўб устурғай гул наслини,
Булбул бўлиб, куйлаб, куйлаб,
Наво айлай гул назмини.

Сажда қилсам остониға,
Гул устурсан бўстониға,
Васф айлайин чиройини,
Ишқ дафтаринг достониға.

Булбул бўлиб гулга қунсам,
Тонг чоғинда бедор турсам,
Куй куйлашиб, шавқим тошиб,
Гул шохида уйнаб кулсам.

Қилиб гулзорини обод,
Юрар Мажнун каби дилшод,
Манингла тенг бўлолмайдур,
Муҳаббат бобида Фарҳод.

Гулим мазмунида Лайло,

Гаҳе Ширин бўлиб пайдо,
Жунун савдоси бошимда,
Бўлиб ман булбули шайдо.

Қанот ёзиб кўкга учсам,
Гулим маъвосига кўчсам,
Наво қилиб, сайраб Ором,
Аста учиб гулни қучсам.
16.12.1965

Гул васфи

Гул куйидан наво чекар жисму жоним,
Гул васлига сарф айлайин мулку молим,
Гул ишқида парвонаман чаман аро,
Гул куйида тарк айлайин хонумонинг.

Таним мулки жон жисмимга бўлди қафас,
Нодонликда ўтган умрим эсиз абас.
Булбул бўлиб гул ишқида ўлсам э кош,
Қабрим ичра гул бирла бўлсин ҳамнафас.

Номаҳрамлар кўрмас дўстлар маним гулим,
Ишқ дафтари авроқида пинҳон гулим,
Ишқ сирридан сабақ олдим ман бахтиёр,
Номардларга изҳор этсам манга улим.

Этсам адо бўлмас васфинг нодир гулим,
Жилва қилиб дийдам узра ҳозим гулим.
Гулшанда миҳнатда қиз лочин бўлиб,
Гоҳ чаманда раъно бўлиб нодир гулим.

Булбул каби учиб бориб кўчсам гулни,
Сунбул каби қамраб олсам сарви гулни.
Шамол бериб елтинтирсам ой юзини,
Мушкин сочиб рашкин этсам атргулни.

Қалб амрила достон этай гул васфини,

Қишдан кечдим баҳор айлай гул фаслини,
Қўшлар каби саҳар туриб, ҳу-ҳулашиб,
Гулзоримни зебо қилай чиройимни.

Кел, эй Ором, гулга сани ҳамдам қилай,
Бошинг эгил гул васлига маҳрам қилай,
Гулшан аро ишқ сирридан таълим бериб,
Булбул каби гулга қўшиб дилжамъ қилай.
14.12.1965

Табассуми дардга дармон

Ёрим гулдек чаманларда дурлар сочар,
Тонг чоғида икки кўзи нурлар сочар,
Аста келиб шаббодалар сочин силар,
Завқга тўлиб гулғунчалар оғзин очар.

Гулшан аро табассуми жонга дармон,
Номаҳраҳрамлар кўрмас чекар армон,
Белинг боғлаб гул фаслида дурр терганлар,
Кўз нурила қарошидан олур дармон.

Қиё боқиб, жилва айлар содиқларга,
Қошин қоқиб, имо айлай ҳозиқларга,
Майгун лабин жом айлабон тонг чоғида,
Ишқ бобидан нидо айлар ошиқларга.

Наво қилиб толибларнин бедор айлар,
Имо айлаб содиқларин ҳушёр айлар,
Ғунча лабинг аста очиб мушклар сочар,
Ўз васлига ошиқларин хуммор айлар.

Хуммор бўлиб боқиб турсам ой юзига,
Сурма тортсам ло ҳарфидан қош кўзига,
Саҳар чоғи ғунча лаби дурр сочганда,
Этак боғлаб ҳозир турсам ёр сўзига.

Нурли юзи хира айлар кўкда ойни,

Бир боқишда гулзор этар ҳар бир жойни,
Ошиқларин ҳайрон этар гулюзли ёр,
Мижгонларин найза қилиб минса жойни.

Пулот отин гулзор ичра йурға этар,
Киприк қоқиб қош уйнатиб сакраб ўтар,
Ошиқларин бедор қилиб пайга қуяр,
Чин ошиқлари марра сари бориб етар.

Кеча кундуз гулшан аро ишлаб турсам,
Посбон бўлиб субҳ чоғидан ҳушёр турсам,
Хизмат учун гул қошида ҳозир бўлиб,
Одам масман ошиқ бўлмай Ором, турсам.

Айб айламанг дўстлар мани девона деб,
Ишқ бобида кўзда нам йўқ нолона деб,
Ақлин шошиб, Ором, йўлда ҳайронман,
Кулманг яна ишқ дардидан бегона деб.
18.12.1965

Гулдасталар тақдим этар

Дилбарим сан пахтакорқиз салом ёздим,
Васфинг куйлаб висолингга ғазал ёздим.
Пахтакорсан, қаҳрамонқиз саломат бўл,
Шўҳратингдан илҳом олиб достон ёздим.

Ғайратингдан қалбим мани таҳсин этар,
Гулжамолинг кўкда айни рашкин этар.
Шаббодалар сочинг силаб тепратганда,
Сунбул сочинг гулзорларни мушкин этар.

Гулустурди қўлларингни чечанлиги,
Дурундурди ғайратингни мардонлиғи,
Ҳосилингдан барча элни кўнгли дур шод,
Раҳбарингдур халқингни пурдонлиги.

Пахтазорни жилолатар улуғ зотинг,
Ватан ичра қаҳрамондур синуғ отинг,
Тожик қизи эл миҳрига сазовор сан,
Тожикистон гулзоридур қутғуғ жойинг.

Халқим сани чин кўнгулдан олқиш этар,
Санинг номинг тилда бўлса қайғу кетар,
Ватанаро халқим ичра васфинг куйлаб,
Ором, санга гулдасталар тақдим этар.
5.02.1966

Сидқинг ила, эй Ором, ростликда ҳалол ўтгин,

Бебокларга базмидан озору малол ўтдинг.

Шитоб айлаб

Аё дилбар шитоб айлаб,
Мани банд эт итоб айлаб,
Қилиб киприкларинг ханжар,
Чу қатлимга хитоб айлаб.

Саҳарларда нидо қилғум,
Бу жонимни фидо қилғум
Висолинг шарҳида дилбар,
Чу ушшоқлар наво қилғум.

Алифдек рост бўлиб тургум,
Вафо аҳд бобида турғум,
Қилиб сайри гулистонлар,
Муҳаббат лаззатин сургум.

Чу булбул нағма соз этгум,
Дутор созу наво этгум,
Такаллуф айласа дилбар,
Бу бошимни ниёз этгум.

Нигорим айла фармоним,
Табиби ишқу дармоним,
Шаҳид этсанг, бу Ороминг,
Йўлингда йўқдур армоним.
8.04.1973

Гузал дилдор

Жононасан гузал дилдор,
Малоҳатли гулйўзли ёр,
Мушкин сочинг бўйнимга сол,
Васлингга дурман интизор.

Севгинг ила куйдурмагил,
Кўз ёшима тукдурмагил,
Раънолиғинг кўз-кўз қилиб,
Хаста кўнглум сундирмағил.

Сунбул сочин буйнумга сол,
Раҳматлагил кунгнимни ол,
Васлинг умеди бирла ман,
Қаҳр айлама бўлма малол.

Чин сўзимдур гузалдур сан,
Гузаллар ичра бир нурсан,
Пари сан, ё малак билман,
Адам гулзоридан ҳурсан.

Юзинг офтобга ўхшайдур,
Тишинг дурдона ўхшайдур,
Лабинг лаълу шакардур,
Кўзинг мастона ўхшайдур.

Қиё-қиё боқиб кулсанг,

Товусдай товланиб турсанг,
Нечук тоқат қилай дилбар,
Рақиблар базмида йўрсанг.

Хумморкўзли раъно дилбар,
Ошуқлигим қилдим изҳор,
Хаста кунглим қушингга банд,
Ҳуснинг ҳақи берма озор.

Юзинг гўё гул очилур,
Хуммор кўзинг гул очилур,
Булбулингман субҳинг аро,
Ғунча лабинг дур сочилур.

Жонингга жонима пайванд,
Сочингни буйнима қил банд,
Ман, Ором, меҳрубонинг ман,
Миҳрингни узма, эй дилбар.
11.07.1973

Базми баҳор айлаб келинг

Дилбарим ман хастани ўзингга ёр айлаб келинг,
Кокулинг ҳар толасин буйнимга дор айлаб келинг.
Васл аро паймон этиб масту хуммор айлаб келинг,
Ҳар замон Лайлосифат ўзни дучор айлаб келинг,
Дил куйини куйлабон базми дутор айлаб келинг.

Зулфи занжиринг кўнгил торига пайванд айлабон,
Эй санам оҳу каби ишқингга побанд айлабон,
Ишқ элин афсонасини дафтаринг панд айлабон,
Бу каманди кокулингни буйнума банд айлабон,
Булҳаваслар кўнглини чун тангу тор айлаб келинг.

Иффату шарму ҳаё бобида яктоси ўзунг,
Моҳлиқолар сарвари гулчеҳра раъноси ўзинг,
Сарви қад тути шакарлаб кўзи шаҳлоси ўзинг,
Термулиб йўлингда қолдим ишқ Лайлоси ўзинг,
Равшан айлаб кулбама лайлу наҳор айлаб келинг.

Ёшуриб ойдек жамолингни гирифтор айлама,
Эл аро расво қилиб Мажнун каби хор айлама,
Қайғули аҳволима куйма дилим тор айлама,
Ташлама дашти фироқинга дилафгор айлама,
Телба кўнглим айлабон фасли баҳор айлаб келинг.

Бир келиб кулбам аро ўзимни пардоз айлагил,
Май ичиб мастона янглиғ ишваю ноз айлагил,

Рақс этиб товус каби ҳар ёна парвоз айлагил,

Бу дили ҳайрони Ороми сарафроз айлагил,

Шум рақиблар кўз ёшини шашқатор айлаб келинг.

20.05.1978

Ашт чўлига бағишлаб

Ашт чўлин боғ этгали мингларга авлодлар келур,
Қилғали боғу роғлар аҳли бунёдлар келур,
Белни боғлаб ҳар тарафдан янги имдодлар келур.
Муҳандис, меъмор, ҳунарманд соҳибэъжодлар келур,
Миҳнатсевар садоқатли қаҳрамон авлодлар келур.

Зўр насос пойгоҳлар қурғай Сирдарё бағрига,
Боғланур дарё сўйи Аштнинг чўлу саҳросига,
Су келиб киргай бу саҳрони тилисм ифшосига.
Келди йўлбошчи булиб халқимиз иш бошига,
Миҳнатсевар садоқатли қаҳрамон авлодлар келур.

Чўлни бўстон айлабон кенг чаманзор айлаб яна,
Боғу бўстон, сайргоҳу лолазор айлаб яна,
Қушканаллар ҳар тарфни чашмасор айлаб яна.
Ташналаб чўлни чаманзоу баҳор айлаб яна,
Миҳнатсевар садоқатли қаҳрамон авлодлар келур.

Уй қуриб, гулбоғ тузиб, садоқатли авлод яшасун,
Сайр этиб ғулбоғ аро, қизлар жувонлар уйнасун,
Мадҳ этиб миҳнат элини хушнаволар куйласун.
Жўр бўлиб, боғлардаги булбулнаволар сайрасун,
Миҳнатсевар садоқатли қаҳрамон авлодлар келур.

Яшасун гулга безансун боғларнинг гулшанларинг,
Нурга тўлсин чаманзорлар қирғоқ адир майдонларинг,

Дуррга тулсин дундуриб ҳар йил хирмонларинг.

Доимо бўлсин саломат қаҳрамон боғбонларинг,

Миҳнатсевар садоқатли қаҳрамон авлодлар келур.

Су келур чўлингга Ашт бўлсин муборак боғларинг,

Су чиқориб Сирни бағридан ювилғай доғларинг,

Қолмағай саҳроларингда қобқаро тун зоғларинг,

Айлайин, Ором, тамошо нурга тўлган чоғларинг,

Миҳнатсевар садоқатли қаҳрамон авлодлар келур.

30.05.1979

Бир гурўҳ жоҳил муллолар ҳақида

Бир неча махсумчаю шум ўғрилар мулло эмиш,
Асли жоҳил пулгадолар оқилу доно эмиш,
Мулло ман деб, кўчаю кўйдалар иши ғавғо эмиш,
Маърифатсиз беадаб, ҳам беҳаё пешво эмиш.

Зоҳиду эшон юқолди, чиқди жоҳил тўралар,
Бири махсум, бири мулло, сафда ифлос жўралар,
Ҳаддингиздан ошмангиз, сиз мулла думбул ғўралар,
Мурдалардан бож олувчи бир гурўҳ пуштшўралар.

Мурдани давра қилиш қайси ривоят сўранг,
Ҳам ҳадису тафсиру қайси баёнотдан сўранг,
Ҳеж бир маҳзабда йўқдир, қайси оётдан сўранг,
Ҳиллаи шаръдур бу иш, қайси китобдан сўранг.

Асли билсанг ҳиллаи шаръ бу Шариатда ҳаром,
Ҳилла билла муллолик касби Тариқатда ҳаром,
Таъмагар аҳли такаббур бу раиятда ҳаром,
Бил хилофи шаръ бу дур Шариатда ҳаром.

Бир гурўҳ ҳеж кўрмаган мактаб сира шарманда кўр,

Тафсир айлар халқ ичидакўрмакўру зўрмазўр,
Қўрқутар халқни яна дузах азобу қабру гўр,
Илтижо этгум, Илоҳо, бу фасодларни супур.

Пул учун сотгай имони беҳаё Мултонилар,
Тоату тасбеҳлари каний Мултонилар,
Бидъату найрангда юрган Мултонилар,
Беҳаё, жоҳил, таъмагар, худнамо Мултонилар.

Чун шақий Қуръон ўқир эткайди, Бисмиллоҳ, сўзин,
Бу касофат эларо асло танимайдур ўзин,
Давра айлаб мурдани шаръан қаро қаро қилғай юзин,
Маърифат аҳли ҳама нафрат ила очгай кўзин.

Эй Илоҳ, бидъатпарастлардин ўзинг бергил паноҳ,
Ўзлари "мулло" бўлиб кунда қилур юзлаб гуноҳ,
Ҳар жаноза, давра ичра, пешво бу рўсиёҳ,
Кашфи жинларда йўриб туш кўрадур чун авлиё.

Ҳар азою хатму тўйда, ҳар бири айлар талош,
Манман айлар ҳар бири муллоўзим ҳар ишда бош,
Пуч ривоят айлашур уч кун азода дамла ош,
Айладинг, Ором, текинхўр муллолар сиррин фош.
10.04.1979

МУАЛЛИМИ МУАЛЛИМОН

(БА МУНОСИБАТИ 85-УМИН СОЛГАРДИ АЗ АВВАЛИН» МУАЛЛИМО НИ НОҲИЯ ИСОМИДДИН ШАРОФИДДИНОВ)

Дар зиндагӣ роҳҳо бис-
ёранд. Ҳар фард мувофи-
қи ақлу заковат, фаҳмиш
ва табиати худ роҳҳои гу-
ногунро интихоб мекунад.
Яке роҳи осону тезгузар,
дигаре мушкилро. Дар кӯ-
ҷое хонда будам: роҳи
мушкилтарин, ин роҳ сӯи
дили халқ аст. Дар водии
дили халқ, ки он барфу
бӯрон, дарёҳои касногу-
зар, ҷангалзори азим, кӯҳ
ҳои осмонбӯс дорад, роҳ
паймуда ба манзили му-
род, он дил ҷо гирифтан
кори на ҳар кас аст. Ин
ба фардони камшумор
даст додааст. Ва табиист,
ки чунин фардон азизи
дили халқ гаштаанд. Аз
ҷумла пири барнодил, ус-
тоди устодон, муаллими
нафақагир, истиқоматку-
нандаи маҳаллаи Судчаи
деҳшӯрои Понғоз Исомид-
дин-амак Шарофиддинов.

...Падари бузургворашон
ки худ соҳиби маърифат
буданд, мехостанд, ки фар
занди хушзеҳнашон Исо-
миддин соҳиби маърифат
шавад. Аз ин рӯ Исомид-
динн ҷавонро ба назди
мударриси деҳа мулло
Мадислом бурданд. Ӯ қа-
тори бачаҳои деҳа ҳуру-
фоти арабиро бо шавқ
меомӯхт. Лек марги ноба-
ҳангом падарро аз дидани
пешрафти сабақомӯзии
фарзанд маҳрум гардонд.
Инқилоби Октябрь ба Исо
миддини ятим пушту паноҳ
гардид. Соли 1923 мак
таби нави шӯравӣ ӯро ҳам
ба бари худ гирифт. Ӯ ва
ҳамсояашон Абдулазиз
Эшматов аввалин шогир-
дони мактаби нав буданд.
Дар он таълимгоҳ чор сол
бо ҳуруфоти арабӣ касб
омӯхтанд. Соли 1927 Исо-
миддини бо хату савод
котибии раиси кумитаи
иҷроияи деҳшӯрои Понғоз
Файзиннсо Аҳмадоваро ба
ҷо овард. Сипас, дар кур-
...

сил карда, дар деҳаи Қа-
мишқӯрғон мактаби наму-
навиро ташкил намуда,
мудирии онро ба зимма
дошт ва ба фарзандони
камбағалон савод меомӯ-
зонд. Таи чанд сол нози-
ри шӯъбаи маорифи но-
ҳия буд. Давраи босмачи-
гарӣ, ки буд, чун аъзои
комсомол ба дастаи Кал-
такдорони Сурх дохил гар
дида, зидди душманони
халқ мубориза бурд. Му-
вофиқи роҳхати «Нарком-
прос»-и ҷумҳурӣ дар но-
ҳияҳои Янгибозор, Шаҳ-
ринаву Регар аз соли 1934
то соли 1937 вазифаҳои
масъулро дар соҳаи мао-
риф ба ҷо овард. Солҳои
1938—39 дар донишгоҳи
муаллимтайёркунии шаҳри
Тошканд таҳсили илм
кард. Боз се сол дар но-
ҳияи Регар дар вазифаи
директории мактаб кор
кард. Аз боиси касалӣ аз
хизмати ҳарбӣ монд. Ба
ноҳия омада, дар шӯъбаи
маориф, дар вазифаи ди-
ректории мактабҳои Мул-
ломир, Бободархон ва ба
номи Маъдан кор кард.
Соли 1970 аҳли муалли-
мони мактаби миёнаи ба
номи Маъдан устодро бо
тантана ба нафақа гусел
карданд.

мудом дар байни халқанд.
Ба шодию ғами мардум
шариканд. Маъракае нест,
ки ба он ҷо хабари наша-
ванд. Аз пир то барно
исми шарифашонро ооиф-
тихор ба забон меоранд.
Ба қавле гули сари саба-
ти ҳар хонадонанд.

Ҳамроҳи устод гирди
дастурхонашон нишаста аз
қиссаҳояшон як ҷаҳон
маънӣ мебардорам. Аз дав
раҳои мушкили зиндагӣ
нақл мекунанд ва андe
шаҳои хешро иброз медо-
ранд. Аз ҳазрати Ҷомиву
Навоӣ қиссаҳо мегӯянд.
Садҳо байтҳои Рӯдакиву
Фирдавсӣ ва дигар клас-
сиконамонро хондаву аз
ёд кардаанд.

—Мутолиаи муттасили
шоирони классик ба ман
ҳам даст дод, ки чанд
шеъре иншо кунам,—ме-
гӯянд, хоксорона устод.

Лек кормандони рӯзно-
ма ва муштариён хуб ме-
донанд, ки устод шеъру
ғазалҳои хуб менависанд
ва намунаҳои он дар рӯз-
номаи «Шуҳрати Ашт»
рӯи чопро дидааст. Алҳол
устод ду дафтари бисёрва-
рақаи шеърҳояшонро тар-
тиб додаанд, ки яке бо
забони тоҷикӣ, дигаре
бо забони ӯзбекӣ. Ваъда
ҳам доданд, ки намунаҳо-
яшро рӯзҳои наздик ба
идораи рӯзнома мефирис-
танд.

—Ман аз зиндагии хеш,
аз фарзандон, аз шогир-
дон, ҳамдеҳагон ризоям,
ҳурмату эҳтиромамро ба
ҷо меоранд. Дар навбати
худ ҳар пиру барноро эҳ-
тиром мекунам. Ва мудом
таъкид менамоям, ки дар
зиндагӣ роҳи ростро ин-
тихоб кунанд, агар роҳ
хато бошад, вой бар ҳоли
он зиндагиву рӯзҳои зоеъ
рафта. Ба қавли шоире:

Ҳар ки по кач мегузорад
хуни дил мо мехӯрем,
Шишаи номуси олам
дар бағал дорем мо

14 Омӯзгор ЗИКРИ ХАЙР №41, 24 сентябри соли 2010

Устод Шарофиддинов

Бовар ҳам доштем, ки мактаби мо аз беҳтарин мактабҳои Тоҷикистон аст. Дар ҳақиқат, солҳои 70-уми асри XX мактаби рақами 4-и ба номи Маъдани деҳаи Понгази ноҳияи Ашт яке аз мактабҳои номдор ба шумор мерафт. Зеро мардум ба масъалаи мактабу маориф ҳавасманд буданду мекӯшиданд дар мактабҳои олӣ, таҳсилро идома диҳанд, барои беҳбудии зиндагии худ ва ҷомеа ҳиссагузор бошанд.

Дигар ин ки дар ин мактаб ба осонӣ кор ёфтан имкон надошт. Чунки дар мактаб аз мутахассисони хуб таъмин будем. Бори аввал масъалаи хеш, махал восита ё чӯрабозиро аз хамон давра каму беш пай бурда будем. Хама мекӯшиданд, ки аз хамин мактаб кор ёбанд.

Он вакт масъалаи ба тахсил фаро гирифтани хонандагон меъёрхои дигаре надошт. Агар дар хамон махал зиндагӣ мекардӣ, кифоя буд. Балки хатман бояд ба мактаб мерафтӣ. Масъалаи аз мактаб дур мондан хам вучуд надошт. Муаллимон ба касби худ чунон муносибат доштанд, ки гумон мекардед, мусобикае меравад у голиб бояд муайян шавад. Имрӯз фикр мекунем, ки ин талош барои нигах доштани эътибори худ ва чойи кор хам будааст. Чунки барои ба ин мактаб даромада кор кардан талош мекарданд, даъвою исбот доштанд... Шунидам, ки имрӯз хам навбат барои ба кор даромадан вучуд дорад.

Мактаби мо лабораторияхои мучаххази физика, химия ва биология дошт, ки дар ягон мактаби дигар надидаам... Ин бо ташаббуси худи муаллимон ва дастгирии маъмурият ба даст оварда мешуд.

Мактаби Маъдан дар фанни география низ дастболо буд. Саволу чавоб, мусобикахо мекардем. Хама харитаро медонист ва аз он хуб истифода менамуд. Баъзан фикр мекардем, ки мисли мо хеч кас географияро намедонад. Бовар доштем, ки аслан устод Шарофиддинов мутахассиси забон ва адабиёти точиканд...

Устод бо шеъру шоирӣ низ пайвастагии хамешагӣ доштанд. Аз адабиёти классики форсию точикӣ ва панду хикматхо огохии комил доштанд. Барои намуна як банди мухаммаси эшонро бар газали шоири асри XVIII Одинамухаммад Маъдан мисол овардан кофист, ки дар бораи завку истеъдоди шоирии устод хулоса барорем.

Макун тапарварӣ, аз улфатони
нотавон бигсил,
Қадам бар чӯлу дашт афкан, зи қайди
хасми ҷон бигсил,
Ба майдони хунар хӯ кун, зи банди
хосидон бигсил,
«Бирав, аз чарбу нармиҳои лаззоти
чаҳон бигсил,
Ба ёд ор он шароберо, ки охир
мечашондандат».

Баъдтар фахмидем, ки эшон ихтисосманди фанни таъриху география будаанд...

Ана дар хамин мактаб устоди шодравон Исломиддин Шарофиддинов солхои охир, то замони ба нафака баромаданашон кор мекарданд...

Чунон чиддӣ буданд, ки касе бехуда ёрои ба чапу рост гаштан надошт. Ба забони адабии точикӣ сӯхбат менамуданд.

Пеш аз огози дарс бачагон ба харакат медаромаданд, то ба дарси устод чиддан тайёрӣ бинанд. Чунки аз муносибат, нигоххояшон мехаросиданд. Агар касе ба дарс бетайёрӣ меомад, бо калимоту истилохоти махсус танбех медоданд, сарзаниш мекарданд, вале надидаем, ки ба касе ангушт расонида бошанд. Танбехашон ба мо сахт мерасид. Тавба карда, намехостем, ки дубора боиси маломат шавем. Аммо дашному хакорат ва хатто чазои чисмонии баъзе муаллимон таъсире хам надошт.

Он ки аз ин деха шумори бисёри олимону мутахассисон, сиёсатмадорону шоиру нависандагон хам баромадаанд, аввал аз гавхари зоти азалӣ бошад, сипас, хамин гуна муносибати чиддии мардум ба маориф ва касбу хунар ва муаллимону устодони чонфидою сохибихтисос аст.

Ба ёд меорем, ки он кас як марди логарандоми сафедчехраи чашмкабуд буданд.

Фанни географияро аз синфи 7-ум сар карда меомӯхтем, касе моро нагуфтааст, ки маълумотномахо, атласхо, харитахо харем. Инро мо худамон чун як чузъи чудонопазири маданияти шахсӣ идрок намудем.

Ин аз таъсири дарси чунин устодоне, мисли Шарофиддинов Исломиддин, Фидоматов Нурмахмад, Умаров Саидалӣ, Маюсуфов Абдугафур, Камолиддинов Хусниддин, Назмиддинов Махкамбой ва дигарон буду хаст, ёдашон ба хайр.

Исломиддин Шарофиддинов 10-уми феврали соли 1910 дар оилаи косиби мӯзадӯз Мухаммадов Шарофиддин ба дунё омадааст.

Фаъолияти омӯзгории ӯ баъди хатми тахсил дар мактаб аз соли 1929 огоз мегардад. Октябри хамон сол ӯро хамчун муаллими синфхои ибтидоии шахраки Шайдон ба кор кабул мекунанд. Аз хамин замон то соли 1970 дар ноҳияхои гуногуни кишвар омӯзгор, директори мактаб кор кардааст.

Барои фаъолияти пурсамар ӯро бо ифтихорнома ва ордену медалхо кадрдонӣ намудаанд.

Фарзандони ин марди хирад имрӯз дар сохахои мухталифи хаёти ичтимоии чумхурихои Точикистон ва Ӯзбекистон сахми муносибе доранд. Писари калонии устод табиби машхур, экстрасенси шинохта, доктори илмхои тиб, доктори фахрии чандин донишгоххои мамолики гуногун, профессор Анвар Исомиддинов, фарзанди дигараш Фарход Исомиддинов, номзади илмхои филологӣ, дотсент, мудири кафедраи забону адабиёти шарки Донишгохи педагогии шахри Ангрени Ӯзбекистон, духтараш Ханифа адабиётшинос ва муаллифи китобхои дарсию методӣ, табъи шоирӣ дорад. Тохирчон Исомиддинов мухандис, раиси сохтмони байнихочагии ноҳияи Ашт ва наберагону пайвандони дигар аз пайи илму маориф рафтаанд.

Нуруллои МИРЗОМУҲАММАД,
Шомуҳаммад ҲАЙДАРӢ,
ноҳияи Ашт

МЕРОСИ ПУРБАҲОЕ АЗ ОРОМИ ПОНҒОЗӢ

онандагон гардид.
Дар фасли аввали итоб таҳти сарлавҳаи Рӯзгори нооромӣ Ором» з давраи бачагии шоир, вёту фаъолияти ӯ ва аҳли онаводааш нақл карда ешавад. Аз ҷумла таъкид ишта, ки падари шоир улло Шарофиддинро ирои фаъолу халқпарвар, уҳофизи шуҷои деҳаи онғоз буданаш соли 1919 смачиён бераҳмона ба тл мерасонанд. Он вақт омиддин 8-сола буд. ъд ӯ бо ҳидояти модар р мактаби ҷадиди ибтидой таҳсил кунад. Саводи кофӣ, ки дошт, овони вонӣ ба кори муаллимӣ машғул гардад. Ӯ солҳои 1937-1938 дар бахши риху ҷуғрофияи Дорулфунуни Осиёи ёнаи шаҳри Тошканд (САГУ) таҳсил дааст. Дониши баланди дунявӣ ҳам лту динӣ ҳам. Фарзандони шоир чун онҳои бофарҳангу лоиқи замон камол ааанд. Анвар—доктори илмҳои тиб, фессор, Фарҳод—номзади илмҳои ологӣ, Тоҳир—муҳандис-сохтмончӣ ошанд. Дар ин мақола ҳамзамон олияти омӯзгории Ороми Понғозӣ, и шеърҳо бо забонҳои форсӣ-тоҷикӣ ӯзбекӣ баён гардидаанд.

ар мақолаҳои сонии фасли аввал ба осори манзум, дафтарҳои шеър, н ва тарзи баёну шаклҳои шеърҳои о, мавзуъҳои онҳо ва ашъори ии Ором сухан меравад. Гуфта вад, шоир Ороми Понғозӣ асосан 19 сол (1960-1979) шеър гуфтаву роси пурарзиши ӯ маҳсуб мешавад. ероси манзум 2350 байти форсӣ-

китоб ҷой дода шудаанд. Дар фаслҳои «Муждаи васл» намунаҳо аз ғазалиёту мухаммасот, «Дайри дудар» маснавиҳо ва чаҳорпораҳо, «Ҷоми Фонӣ» («Фонӣй Жоми») ғазалиёт, мухаммасот ва маснавиёти ӯзбекии шоир гирд оварда шудаанд.

Тавре муаллиф мегӯяд, Ороми Понғозӣ дар қолабу жанрҳои ғазал, маснавӣ, мухаммас, чаҳорпора ва дубайтӣ шеър гуфтааст. Инчунин мавзӯи шеърҳо басо фарох буда, шоир масоили мубрами иҷтимоиву маишӣ ва ахлоқии замонро, ки худ амиқ эҳсос мекард, ба қолаби назм овардааст. Ашъори шоирро мавзуъҳои ишқу муҳаббат, васфи Ватан, дӯстиву бародарӣ, табиат, ахлоқи ҳамидаи инсонӣ, эҳтироми волидону гиромидошти таърихи диёр ва ниёгон, панду андарз, таблиғи илму ҳунар ва маърифат рангу муҳтавои тоза бахшидаанд. Агар гӯем, ки гуфтаҳои шоир дар ҳама давру замон аҳамияти тарбиявӣ ва пандуахлоқии хешро нигоҳ медоранд, хато нахоҳад шуд. Яъне, ин шеърҳо мавсимӣ нестанду ба насли имрӯзу фардо хизмат хоҳанд кард.

Хуллас, китоби тозанашри «Рӯзгор ва осори Ороми Понғозӣ» нигоҳи тозае ба ҳаёту фаъолият ва эҷодиёти ниёгони барӯманди диёр аст. Он дорои аҳамияти калони тарбиявию маънавӣ ва пандуахлоқӣ буда, барои дӯстдорони каломи бадеъ ва оммаи васеъ туҳфаи арзандаест. Ба гуфти муаллиф осори шоир бояд дар оянда мавриди таҳқиқи

ОРОМИ ПОНҒОЗӢ КИСТ?

Ё чанд андеша дар бораи рисолаи "Рӯзгор ва осори Ороми Понғозӣ"

Понғоз деҳае дар минтақаи шимоли Тоҷикистон ва ҷанубу шарқи ноҳияи Ашт ва дар миёни қаторкӯҳҳои Қурама ҷойгир буда, таърихи беш аз дунимҳазорсола дорад. Табиаташ нотакрор ва обҳои мусаффояш аз баландии беш аз 3 ҳазор метр аз кӯҳи Бобои Об ҷорист. Ин макони шоирхез буда, дар асрҳои XVIII-XIX яке аз шоирони овозадори адабиёти ҳазорсолаи тоҷик Одинамуҳаммад ибни Авазмуҳаммад, мутахаллис ба Маъдан, низ дар ҳамин ҷо зиндагӣ ва эҷод кардааст.

Дар нимаи дувуми асри XIX ва аввали асри XX дар ин минтақа мардум зиёдтар ашъори шоири дилпазири худ Маъданро қироат мекарданд ва ҳикматҳои ӯро сармашқи рӯзгори худ қарор медоданд. Яке аз ҷунин ашхос Исомиддин Шарофиддинов, маъруф бо тахаллуси Ороми Понғозӣ буд. Ӯ баъд аз хатту савод баровардан дар назди устодон аз Қуръону ҳадис дарс мехонд ва бештар ба ашъори шоирони классик, ба мисли ҳазрати Ҷомӣ, Бедил ва Маъдан шавқи зиёд дошт ва худ низ дар пайравӣ ба онҳо шеър мегуфт. Ӯ аз ҳар шеъре, ки аз рагҳои қалбаш рӯи авроқ меомад, хушҳол мешуд ва пайваста машқи шеър мекард. Аммо аз ин навиштаҳои ӯ ҳамсолону пайвандонаш воқиф набуданд, зеро ӯ авроқи парокандаи шеърашро маҳфуз нигоҳ медошт.

Ҷаъфар Холмӯъминов, устоди Донишгоҳи давлатии забонҳои ҷаҳони Ӯзбакистон, дар рисолаи тозатаълифи худ бо номи "Рӯзгор ва осори Ороми Понғозӣ" (2015, Тошканд) ин шоири тоҷики аввали асри бистро аз ҷумлаи адибони "гумном" ва ё "хамном" хондааст. Вале мо Ороми Понғозӣ ё Исомиддин Шарофиддиновро аз зумраи шоирони то ҳол ношинохта ва осори ӯро мероси ҳанӯз дастнахӯрда мегӯем. Ӯ мисли даҳҳо тани дигар аз шоирони тоҷик умр дар музофот зиста эҷод кардааст, аммо ё аз хоксорӣ ва ё аз пинҳон доштани эҳсоси шоирӣ то ҳол нотаррифинашуда боқӣ мондааст.

Инҷониб аз Ҷаъфар Холмӯъминов арзи сипос мекунад, ки номи Ороми Понғозиро барои хонандаи тоҷик ошкор ва ашъорашро рӯи ҷоп овардааст.

Ороми Понғозӣ соли 1910, дар замоне ки Тоҷикистон дар рӯёрӯӣ ба "табартақсим" қарор дошт, дар деҳаи Понғоз ба дунё омадааст. Аз падари ӯ косиби равшанфикр Мулло Шарофиддини мӯзадӯз ном мебаранд, ки соли 1920, дар даҳсолагии Ороми Понғозӣ, аз сӯи афроди Раҳмонқул-қӯрбошӣ дар Понғоз дастгир шуда ва ба чандкилометрии ҷамоати Ошоба бурда шуда, сипас дар деҳаи Ашт ба қатл расидааст. Ӯ дар ин бобат бо сӯзи дил гуфтааст:

"Ятимам сохтӣ, дар аҳди гунча(а)м,
...мақ дар ҷонаму дармонда авҷам.
...моне қӯрбошӣ – хунхори золим
...вони деҳрави жандарму ҳоким..."

...аски Исомиддин ва бародаронаш тезҳуш бу-данд, модарашон онҳоро ба мактаби навтаъсиси шуравӣ супурдааст ва онҳо ба [illegible] машғул шуданд. Аммо то замони пой гузоштан ба [illegible] раввӣ Исомиддин дар назди устодон Қуръон меомӯхтааст ва тавассути падараш аз илмҳои динӣ ва ашъори Ҳофизу Бедил низ огаҳӣ доштааст. Пажӯҳишгар Ҷаъфар Холмӯъминов дар китоби худ менависад, ки Исомиддин баъд аз хатми саводомӯзӣ пешаи омӯзгориро касб карда, як муддат дар мактабҳои Понғозу [illegible] дархони ноҳияи Ашт ва Ризоқ (ҳоло ноҳияи Турсунзода) муаллимӣ кардааст. "Мулло Исомиддин дар солҳои 1933-1943 дар ноҳияи Кофарниҳон (Ваҳдати ҳозира) низ ба унвони муаллими [illegible] бесаводӣ фаъолият нишон дод".

Ороми Понғозӣ солҳои 1937-1938 дар Донишкадаи таъриху ҷуғрофиёи Донишгоҳи Осиёи Миёна дар Тошканд аз фанҳои таърих ва ҷуғрофия низ дарс хонда, то соли 1972 дар мактаби Понғоз аз ин ду фан дарс гуфтааст. Ӯ чанд муддат мудири мактаб низ будааст.

Исомиддин Шарофиддинов, ки аз илми динию дунявӣ баҳравар буд, дар лаҳзаҳои фориғ аз кор ба навиштани шеър ба забонҳои тоҷикӣ ва ӯзбекӣ машғул шудааст. Фарзандони ин шоири тоҷик мегӯянд, ки аз Ороми Понғозӣ 3 дафтари ашъор бо дастнависи худи ӯ боқӣ мондааст. Агар дафтари якуму дувум ашъори тоҷикӣ ва ӯзбекии ӯро дар бар гиранд, дафтари севум ашъори баргузида ё мунтахаб аз дафтари аввалу дувум будааст. Дар ин дафтарҳо ашъораш Ороми Понғозӣ шеърҳои [illegible] шоирони классику муосир ба забонҳои тоҷикӣ ва ӯзбакӣ низ хушнависӣ кардааст.

Ҷаъфар Холмӯъминов мегӯяд, ки Ороми Понғозӣ бо Мирзо Турсунзода, раиси вақти Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон ва Ҷӯрии Намангонӣ [illegible] ошноӣ ва ҳамкории эҷодӣ дошта, аммо бештар Абдураҳмони Ҷомиро пиру пешвои худ медонистааст.

Аммо нуктае, ки то ҳол барои мо ва хонанда норӯшан боқӣ мемонад, ин замони эҷоди шеърҳои Исомиддин Шарофиддинов аст. Бар асоси дафтари ашъори Ороми Понғозӣ, ки бо заҳмати худаш хушнависӣ шудааст, шеърҳои ӯ дар [illegible] тӯли солҳои 1960-1979 навишта шудаанд. Вале ҳанӯз равшан нест, ки Ороми Понғозӣ фақат дар ҳамин давра шеър гуфтааст ё ашъори ӯ дар замони пеш ва ё баъд аз солҳои 1960-1979 низ эҷод шудаанд.

Аммо агар аз ин бигзарем, сабки баёни Ороми Понғозӣ ниҳоят содда аст ва ҳатто дар баъзе аз шеърҳояш вожаҳои лаҳҷавӣ низ истифода шудаанд. Барои мисол, дар чанд шеъри ӯ ибораи "қуши паррехта"-ро дидан мумкин аст, ки манзур аз он ҳамон мурғи паршикаста ё мурғи бепару пар аст. Чун калимаи "қуш" дар зодгоҳи Ороми Понғозӣ бештар ба маънои "уқоб", ҳамон мурғи тезпар ва сахтчангол ба кор бурда мешавад.

[illegible]

Фарзандони ... ноҳияи [illegible]

РАВШАНГАРИ ДИЛҲО

(Ба 100-солагии устоди ҳазорон устодони ҷумҳурӣ Исомиддини Шарофиддин)

Он нигоҳдорандаи ганҷи сухан,
Ҳамчу ганҷе дар миёни хок шуд.
Моҳ буду бар сари афлок рафт,
Пок буду сӯйи ҷони пок шуд.

Сад сол муқаддам, яъне соли 1910 дар рӯзҳои сармои зимистон 10-уми феврал Исомиддини Шарофиддин ба олами ҳастӣ чашм кушод. Дар овони даҳсолагии ӯ падараш Шарофиддин Муҳаммадовро босмачиҳо ваҳшиёна ва бераҳмона ба қатл расониданд. Дар он солҳои душвору вазнин ва гуруснагию қашшоқӣ масъулияти рӯзгордорӣ ба гардани фарзандони хурдсол-Назриддину Исомиддин бори гарон шуд. Акнун мебоист додарони хурдсоли худро, яъне Саҳробиддину Аҳмадҷон ва хоҳари меҳрубон Баҳринисоро ба ҷойи падар аз хӯроку пӯшок ва амволи дигар таъмин намоянд.

Дар ин оила зиндагӣ маҷрои хешро ногаҳон ба куллӣ тағйир дод. Зиндагии душвор онҳоро ҳар лаҳза маҷбур месохт, ки касбу кор ва машғулиятҳои падари ҷавонмаргро идома диҳанд. Пойафзолдӯзӣ, деҳқонӣ, гандумкориву хирманкӯбӣ, алафдаравиву кишту корҳои гуногун ва ба боғдориву ҷамъоварии меваҳо шабро шабу рӯзро рӯз нагуфта машғул шаванд, кору заҳмат кунанд. Ҳамин лаҳзаҳои душвори зиндагӣ Исомиддину акояш Назриддинро ба сабуриву матонат, мардонагию меҳнатдӯстӣ ва ба зиракию [illegible] ва пайваста мекифоранд.

Он ҳама машғулиятҳои [illegible] дар ҳаёт ба ӯ [illegible] ва то охири умр [illegible] барои Исомиддини Шарофиддин касбу кори асосии гардид. Хусусан боғбониву боғдорӣ ва нигоҳубину парвариши дарахтону гулҳои зебои рангоранг ва ҳамчунин пайванд кардани дарахтону гулҳо ба [illegible] навъҳои хубу беҳтарин яке аз шуғлҳои дӯстдоштаи ӯ гардид. Исомиддини Шарофиддин ба ин пеша бештар дар боғоти дар маҳаллаҳои Дашту Зарафшон будаи падараш сарфи вақт кардааст.

Яке аз пешаҳои дигари ӯ табибӣ буд. Ӯ ҳамчун табиби мардумӣ солҳои зиёде барои дарди беморон даво бахшидааст. Аз шикастабандиву дандонканӣ шурӯъ намуда, то бемориҳои дигар дармонбахши дардмандон буд. Ин бахши истеъдоду машғулият ва дониши падар барои писари калонӣ-Анварҷон асар намуд ва ҳоло ӯ яке аз духтурони машҳури давр мебошад, ки дар кишварҳои гуногуни ҷаҳон ҳазорон беморонро табобат намудааст. Дар рушду инкишофи илми тиб бо асару мақолаҳои сершумору пурмӯҳтавояш саҳми арзанда гузоштааст. Доктори илми тиб ва профессори Донишгоҳи тиббии Тоҷикистон ва ҳамзамон доктору профессори ифтихории чандин донишгоҳҳои кишварҳои хориҷа маҳсуб меёбад.

Бо вуҷуди ин ҳама касбу кори зиёд Исомиддини Шарофиддин пеш аз ҳама омӯзгор буд ва беш аз 40 сол дар ноҳияҳои гуногуни ҷумҳурӣ вазифаи сарварии мактабҳоро ба ӯҳда дошт. Фаъолияти омӯзгориаш ҳанӯз аз овони 19-солагӣ дақиқтараш аз 6-уми октябри соли 1929 шурӯъ гардида буд. Ӯ дар мактабҳои деҳоти Шайдон, Қамишқӯрғону Понғоз чун омӯзгору сарвар, ноҳияҳои дурдасти Шаҳринаву Регар ва Пахтаобод чун сарвар фаъолият дошт. Ба шӯъбаи маорифи ноҳияи Пахтаобод мудир ҳам буд. Дар ин мобайн

(Охираш дар саҳ.4)

МЕРОСИ ПУРБАҲОЕ АЗ ОРОМИ ПОНҒОЗӢ

онандагон гардид.
Дар фасли аввали
итоб тахти сарлавҳаи
Рӯзгори ноороми Ором»
з давраи бачагии шоир,
ёту фаъолияти ӯ ва аҳли
онаводааш нақл карда
ешавад. Аз ҷумла таъкид
ушта, ки падари шоир
улло Шарофиддинро
арои фаъолу халқпарвар,
уҳофизи шуҷои деҳаи
онғоз буданаш соли 1919
смачиён бераҳмона ба
тл мерасонанд. Он вақт
омиддин 8-сола буд.
ъд ӯ бо ҳидояти модар
р мактаби ҷадиди ибтидоӣ таҳсил
кунад. Саводи кофӣ, ки дошт, овони
онӣ ба кори муаллимӣ машғул
ардад. Ӯ солҳои 1937-1938 дар бахши
риху ҷуғрофияи Дорулфунуни Осиёи
ёнаи шаҳри Тошканд (САГУ) таҳсил
дааст. Дониши баланди дунявӣ ҳам
лту динӣ ҳам. Фарзандони шоир чун
онҳои бофарҳангу лоиқи замон камол
аанд. Анвар—доктори илмҳои тиб,
фессор, Фарҳод—номзади илмҳои
ологӣ, Тоҳир—муҳандис-сохтмончӣ
ошанд. Дар ин мақола ҳамзамон
олияти омӯзгории Ороми Понғозӣ,
и шеърҳо бо забонҳои форсӣ-тоҷикӣ
збекӣ баён гардидаанд.
ар мақолаҳои сонии фасли аввал
ба осори манзум, дафтарҳои шеър,
н ва тарзи баёну шаклҳои шеърҳои
, мавзуъҳои онҳо ва ашъори
ии Ором сухан меравад. Гуфта
вад, шоир Ороми Понғозӣ асосан
19 сол (1960-1979) шеър гуфтаву
роси пурарзиши ӯ махсуб мешавад.
ероси манзум 2350 байти форсӣ-

китоб ҷой дода шудаанд.
Дар фаслҳои «Муждаи васл»
намунаҳо аз ғазалиёту
мухаммасот, «Дайри дудар»
маснавиҳо ва чаҳорпораҳо,
«Ҷоми Фонӣ» («Фоний
Жоми») ғазалиёт, мухаммасот
ва маснавиёти ӯзбекии шоир
гирд оварда шудаанд.
Тавре муаллиф мегӯяд,
Ороми Понғозӣ дар қолабу
жанрҳои ғазал, маснавӣ,
мухаммас, чаҳорпора ва
дубайтӣ шеър гуфтааст.
Инчунин мавзӯи шеърҳо басо
фарох буда, шоир масоили
мубрами иҷтимоиву маишӣ
ва ахлоқии замонро, ки худ амиқ эҳсос
мекард, ба қолаби назм овардааст.
Ашъори шоирро мавзуъҳои ишқу
муҳаббат, васфи Ватан, дӯстиву бародарӣ,
табиат, ахлоқи ҳамидаи инсонӣ, эҳтироми
волидону гиромидошти таърихи диёр
ва ниёгон, панду андарз, таблиғи илму
ҳунар ва маърифат рангу муҳтавои тоза
бахшидаанд. Агар гӯем, ки гуфтаҳои
шоир дар ҳама давру замон аҳамияти
тарбиявӣ ва пандуахлоқии хешро нигоҳ
медоранд, хато нахоҳад шуд. Яъне, ин
шеърҳо мавсимӣ нестанду ба насли
имрӯзу фардо хизмат хоҳанд кард.
Хуллас, китоби тозанашри «Рӯзгор
ва осори Ороми Понғозӣ» нигоҳи
тозае ба ҳаёту фаъолият ва
эҷодиёти ниёгони барӯманди диёр
аст. Он дорои аҳамияти калони
тарбиявию маънавӣ ва
пандуахлоқӣ буда, барои
дӯстдорони каломи бадеъ ва
оммаи васеъ туҳфаи арзандаест.
Ба гуфти муаллиф осори шоир
бояд дар оянда мавриди таҳқиқи

РАВШАНГАРИ ДИЛҲО

Ш.ҲАЙДАР
Н.МИРЗОМАТО
номзадҳои илм
филологи

ШУҲРАТИ АШТ

МУАЛЛИМИ МУАЛЛИМОН

13 августи соли 1994 № 4

АБДУВАЛИЕВ Юсуфҷон

---

14 Омӯзгор | **ЗИКРИ ХАЙР** | *№41, 24 сентябри соли 2010*

Боварӣ ҳам доштем, ки мактаби мо аз беҳтарин мактабҳои Тоҷикистон аст. Дар ҳақиқат, солҳои 70-уми асри XX мактаби рақами 4-и ба номи Маъдани деҳаи Понғази ноҳияи Ашт яке аз мактабҳои номдор ба шумор мерафт. Зеро мардум ба масъалаи мактабу маориф ҳавасманд буданду мекӯшиданд дар мактабҳои олӣ, таҳсилро идома диҳанд, барои беҳбудии зиндагии худ ва ҷомеа ҳиссагузор бошанд.

Дигар ин ки дар ин мактаб ба осонӣ кор ёфтан имкон надошт. Чунки дар мактаб аз мутахассисони хуб таъмин будем. [illegible] Ҳама мекӯшиданд, ки [illegible] мактаб кор ёбанд.

Он вақт масъалаи ба таҳсил фаро гирифтани хонандагон меъёрҳои дигаре надошт. Агар дар ҳамон маҳал зиндагӣ мекарданд, кифоя буд. Балки хатман бояд ба мактаб мерафтанд. Масъалаи аз мактаб [illegible] ҳам вуҷуд надошт. Муаллимон ба касби худ чунон муносибат доштанд, ки гумон мекардед, мусобиқае мегузарад, ғолиб бояд муайян шавад. Имрӯз фикр мекунам, ки ин талош барои [illegible] худ ва ҷойи кор ҳам буданд. Чунки барои ба ин мактаб даромадан [illegible] талош мекарданд, [illegible] доштанд... Шунидам, ки имрӯз ҳам талабот барои ба кор даромадан [illegible].

Мактабимо лабораторияҳои муҷаҳҳази физика, химия ва биология дошт, ки дар [illegible] мактаби дигар надидаам... Ин бо ташаббуси худи муаллимон ва дастгирии [illegible] ба даст оварда мешуд.

Мактаби Маъдан дар фанни география низ дастболо буд. Саволу ҷавоб, мусобиқаҳо мекардем. Ҳама харитаро медонист ва аз он хуб истифода менамуд. Баъзан фикр мекардем, ки мисли мо ҳеч кас географияро намедонад. Бовар доштем, ки аслан устод Шарофиддинов мутахассиси забон ва адабиёти тоҷикианд...

Устод бо шеъру шоирӣ низ пайвастагии ҳамешагӣ доштанд. Аз адабиёти классикии форсию тоҷикӣ ва панду ҳикматҳо огоҳии комил доштанд. Барои намуна як банди мухаммаси эшонро бар ғазали шоири асри XVIII Одинамуҳаммад Маъдан мисол овардан кофист, ки дар бораи завқу истеъдоди шоирии устод хулоса барорем:

Устод Шарофиддинов

Макун танпарварӣ, аз улфатони
нотавон бигсил,
Қадам бар чӯлу дашт афкан, зи қайди
хасми ҷон бигсил,
Ба майдони ҳунар ҳӯ кун, зи банди
хосидон бигсил,
«Бирав, аз чарбу нармиҳои лаззати
ҷаҳон бигсил,
Ба ёд ор он шароберо, ки охир
мечашондандат».

Баъдтар фаҳмидем, ки эшон ихтисосманди фанни таъриху география будаанд...

Ана дар ҳамин мактаб устоди шодравон Исломиддини Шарофиддинов солҳои охир, то замони ба нафақа баромаданашон кор мекарданд...

Чунон ҷиддӣ буданд, ки касе беҳуда ёрои ба чапу рост гаштан надошт. Ба забони адабии тоҷикӣ суҳбат менамуданд.

Пеш аз оғози дарс бачагон ба ҳаракат медаромаданд, то ба дарси устод ҷиддан тайёрӣ бинанд. Чунки аз муносибат, нигоҳҳояшон меҳаросиданд. Агар касе ба дарс бетайёрӣ меомад, бо калимоту истилоҳоти махсус танбеҳ медоданд, сарзаниш мекарданд, вале надидаем, ки ба касе ангушт расонида бошанд. Танбеҳашон ба мо сахт мерасид. Тавба карда, намехостем, ки дубора боиси маломат шавем. Аммо дашному ҳақорат ва ҳатто ҷазои ҷисмонии баъзе муаллимон таъсире ҳам надошт.

Он ки аз ин деҳа шумори бисёри олимону мутахассисон, сиёсатмадорону шоиру нависандагон ҳам баромадаанд, аввал аз гавҳари зоти азалӣ бошад, сипас, ҳамин гуна муносибати ҷиддии мардум ба маориф ва касбу ҳунар ва муаллимону устодони ҷонфидою соҳибихтисос аст.

Ба ёд меорем, ки он кас як марди логарандоми сафедчеҳраи чашмкабуд буданд.

Фанни географияро аз синфи 7-ум сар карда меомӯхтем, касе моро нагуфтааст, ки маълумотномаҳо, атласҳо, харитаҳо харем. Инро мо худамон чун як ҷузъи ҷудонопазири маданияти шахсӣ идрок намудем.

Ин аз таъсири дарси чунин устодоне, мисли Шарофиддинов Исломиддин, Фидоматов Нурмаҳмад, Умаров Саидалӣ, Мақсуфов Абдуғафур, Камолиддинов Ҳусниддин, Назмиддинов Маҳкамбой ва дигарон буду ҳаст, ёдашон ба хайр.

Исломиддин Шарофиддинов 10-уми феврали соли 1910 дар оилаи косиби мӯздӯз Муҳаммадов Шарофиддин ба дунё омадааст.

Фаъолияти омӯзгории ӯ баъди хатми таҳсил дар мактаб аз соли 1929 оғоз мегардад. Октябри ҳамон сол ӯро ҳамчун муаллими синфҳои ибтидоии шаҳраки Шайдон ба кор қабул мекунанд. Аз ҳамин замон то соли 1970 дар ноҳияҳои гуногуни кишвар омӯзгор, директори мактаб кор кардааст.

Барои фаъолияти пурсамар ӯро бо ифтихорнома ва ордену медалҳо қадрдонӣ намудаанд.

Фарзандони ин марди хирад имрӯз дар соҳаҳои мухталифи ҳаёти иҷтимоии ҷумҳуриҳои Тоҷикистон ва Ӯзбекистон саҳми муносибе доранд. Писари калонии устод табиби машҳур, экстрасенси шинохта, доктори илмҳои тиб, доктори фахрии чандин донишгоҳҳои мамолики гуногун, профессор Анвар Исомиддинов, фарзанди дигараш Фарҳод Исомиддинов, номзади илмҳои филологӣ, дотсент, мудири кафедраи забону адабиёти шарқи Донишгоҳи педагогии шаҳри Ангрени Ӯзбекистон, духтараш Ҳанифа адабиётшинос ва муаллифи китобҳои дарсию методӣ, табъи шоирӣ дорад. Тоҳирҷон Исомиддинов муҳандис-раиси сохтмони бойниҳоҷагии ноҳияи Ашт ва набераҳону пайвандони дигар аз пайи илму маориф рафтаанд.

Нуруллои МИРЗОМУҲАММАД,
Шомуҳаммад ҲАЙДАРӢ,
ноҳияи Ашт

ҲАМСАРАШ ҳамдардӣ изҳор менамоянд.

Кумиҷроияи Шӯрои депутатҳои халқии ноҳия ва кумиҷроияи Шӯрои қишлоқи Қамишқӯрғон, кумитаи ҳизби коммунисти ноҳия.

ШУҲРАТИ АШТ

Муҳаррир Солиямо РАҲМАТУЛЛОЕВА.

ҲАЙАТИ ЭҶОДӢ:
Юнусалӣ СИДДИҚ, Фарҳоди ҚУРБОНЗОДА,
Муродалӣ УМАРАЛИЕВ, Ҷумъа ЮЛДОШ,
Суратгир Саидҳасан САОДАТДИНОВ.

НИШОНИИ ИДОРАИ РӮЗНОМА:
735790, шаҳраки Шайдон, кӯчаи ба номи Ленин, 234.
Телефонҳо 2-21-20, 2-23-06.
Адади нашр—4200.
Супориши №1251.

Рӯзнома дар матбааи ноҳияи Ашт, Управленияи матбуот ва ахбори Ленинобод, кӯчаи Ленин, 234, чоп шудааст.

Мухаммас бар ғазали Маъдан

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ки ин [illegible]

Чу дар зулмат бичеша, дон, ки гардун фурсате дорад,
Макси зеҳҳоди ин даврон ба ту чун иллате дорад.
Ту худ фурсат ғанимат дон, ки даврон қиммате дорад.
Ҳисори офият саха нету чанани муддате дорад,
Ва андак фурсате з-ин рафта охир мефишонандат.

Парирӯям, сарвқадду чеҳрагулгуне намеояд,
Ба мо айёр, ба диди мони афсуне намеояд,
Халаге ишқи ӯ гардонад Маҷнуне намеояд,
Аз ин ошуфтагиҳо раҳзан махзуне намеояд,
Ва нахнат охунҳоро рои кун, девона хонандат.

Макун ғаммарварӣ, аз улфатони нотавон бигсил,
Қадал бар чуғу дошт афкан, аз қайди хаси чон бигсил,
Ба майдони хунар ҳу кун, аз банди ҳосидон бигсил,
Бирав, аз чарбу нарчиҳои аззорти ҷаҳон бигсил,
Ва ёд ор он шаробере, ки охир мечашонандат.

Ай шири мутон ишқи санам майхонаи дил кун,
Зи тарӣ суйи ӯи маҳбуби ҷон шерозаи дил кун,
Бирав шоир, сифати ошиқон афсонаи дил кун,
Зи дарё муҳаббат обшори марзаи дил кун,
Ва вақти назъи Маъдан қатраи обе чаконандат.

Саҳифаи рӯзи шанбе

МУБОРАК!

Шӯҳратфизост номат Ашти Қалон, муборак!
Бо ҳусни нав шудӣ ту вирди забон, муборак!
Ҳам дашти ташналабро оби равон, муборак!
Гардид сарзаминат бар мева кон, муборак!

Кӯҳи баланди пахта ин дам қатор бинам,
Ҳар лаҳза деҳқонро тайёри кор бинам,
Дар кору бораш имрӯз авҷу барор бинам,
Ин ғайрате, ки дорад, пиру ҷавон, муборак!

Аз туст сарбаландӣ эй коргар-бинокор,
Ҳам кордида деҳқон таҳсинро сазовор.,
Додаст доди меҳнат, бигрифт ганҷи бисьёр,
Розӣ зи ҷаҳди афзун даврву замон, муборак!

Исомиддин ШАРОФИДДИНОВ,
нафақахӯр.

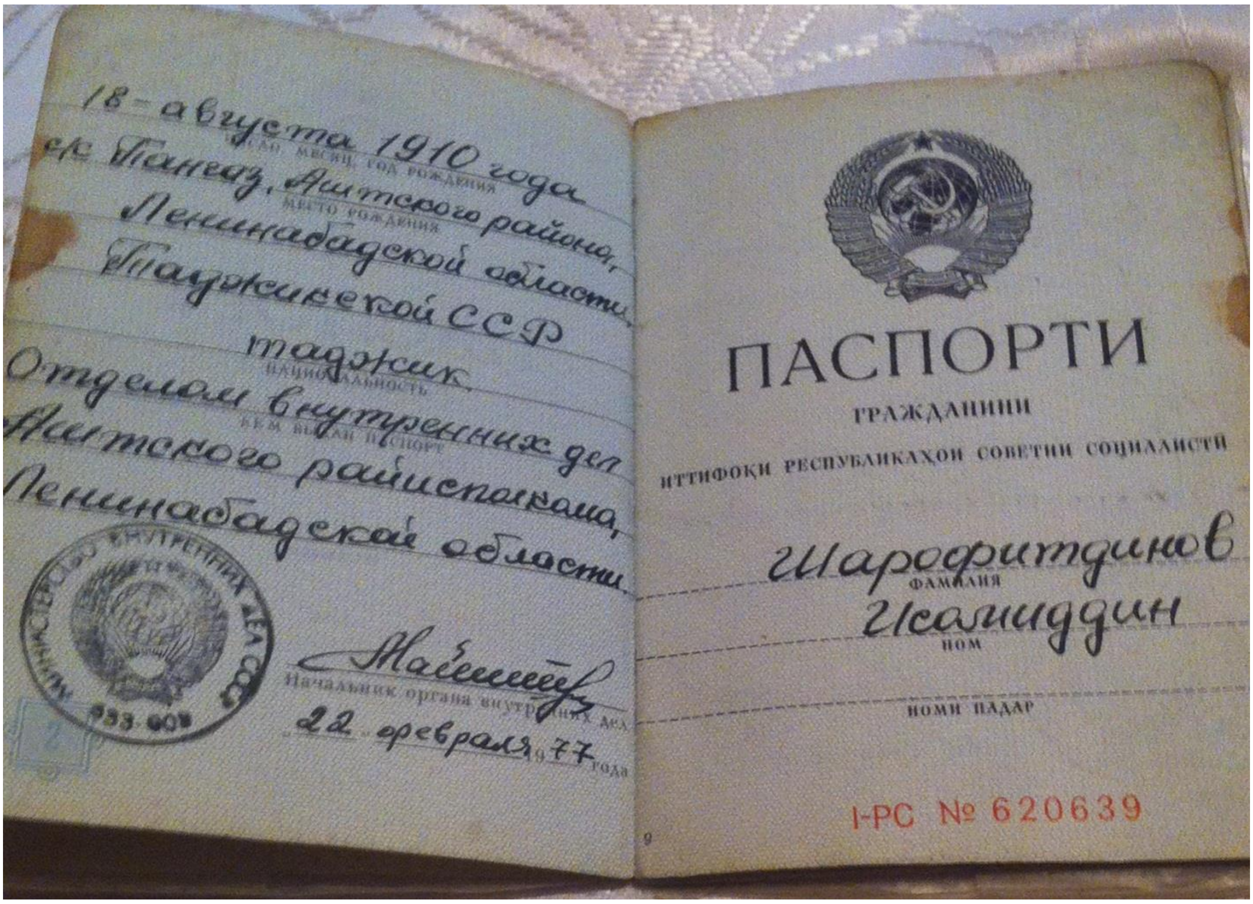

18-августа 1910 года
число, месяц, год рождения
с. Пангаз, Аштского района,
место рождения
Ленинабадской области
Таджикской ССР
таджик
национальность
Отделом внутренних дел
Аштского райисполкома,
Ленинабадской области
кем выдан паспорт
Начальник органа внутренних дел
22 февраля 1977 года

ПАСПОРТИ
ГРАЖДАНИНИ
ИТТИФОҚИ РЕСПУБЛИКАҲОИ СОВЕТИИ СОЦИАЛИСТӢ
Шарофитдинов
ФАМИЛИЯ
Исамиддин
НОМ
НОМИ ПАДАР
I-РС № 620639

Паспорти шоир

Шоир бо бародаронаш Саҳобиддин ва Аҳмадїон

Расми шоир бо оила ва хешовандонаш соли 1951

Расми панї фарзанди шоир аз чап ба рост: Фарҳод, Ҳанифа, Анвар, Ҳалима ва Тоҳир соли 2012

Насабномаи авлоди Исомиддин

Насли якум

Исомиддин – 1910 – 1997 – маълумоташ олии нопурра(САГУ)
Умриннисо – 1914 – 1986

Фарзандон:

Тӯтº – 1935 – 1940
Ҳалима – 1938 – маълумоти миёнаи нопурра
Анвар – 1941 – доктори фанҳои тибб, профессор
Фарҳод – 1944 – номзади фанҳои филологº, Профессори Академияи илмии Байналхалқº
Ҳанифа – 1947 – маълумоташ миёна
Тоҳир – 1952 – маълумоти олº, муҳандис

Насли дуюм:

Оилаи Ҳалима:

Ҳалима – 1938
Раҳматїон – 1935

Фарзандон:

Шавкат – 1955 – 1985
Їамила – 1959 – маълумоти олº, омӯзгор
Замира – 1962
Шӯҳрат – 1965
Равшан – 1968
Муҳаммад – 1971
Дилшод – 1974
Диловар – 1976
Далер – 1978

Оилаи аввали Анварїон:

Анварїон – 1941– доктори фанҳои тиббº, профессор
Муяссара – 1944 – маълумоти олº, духтур
Фарзандон:

Сӯҳроб – 1969 – маълумоти ол°
Матин – 1972 – маълумоти ол°

Оилаи дуюми Анварїон:

Анвар – 1941 – доктори фанҳои тибб°, профессор
Адолат – 1955 – маълумоти ол°, духтур

Фарзандон:

Сеҳрангез – 1972 – маълумоти олии тибб°, доктори Ҳуқуқшиносии Амрико
Аврангзеб – 1984 – маълумоти ол°, духтур
Ганїофарид – 1994 – магистрант дар Амрико

Оилаи Фарҳодїон:

Фарҳодїон – 1944, номзади фанҳои филолог°, Профессори Академияи илмии Байналхалқ°
Нуринисо – маълумоти ол°, омӯзгор

Фаррух – 1969
Дурдона – 1972– маълумоти ол°, омӯзгор
Фарзин – 1975
Фирдавс – 1979
Рахшона – 1982 – маълумоти ол°, омӯзгор
Фаридун – 1984 – маълумоти ол°, омӯзгор

Оилаи Ҳанифа:

Ҳанифа – 1947
Отаїон – 1940

Фарзандон:

Фирӯз – 1967– 2006 – маълумоти ол°, омӯзгор
Гавҳар – 1969
Шаҳло – 1971
Бунафша – 1973
Гулноз – 1977
Гулрӯ – 1980
Парвиз – 1982

Оилаи Тоҳирїон:

Тоҳирїон – 1952 – маълумоти олº, муҳандис
Рисқинисо – 1955

Фарзандон:

Шоҳин – 1972
Муқаддас 1974
Наврўз – 1977 – маълумоти олº, иқтисодчº
Райҳона – 1981
Беҳрўз – 1979
Беҳзод – 1983 – номзади фанҳои филолгº
Малика – 1986

Насли сеюм:

Оилаи Шавкати Ҳалимаи Исомиддин:

Шавкатїон – 1955 – 1985
Турсуной – 1959

Фарзандон:

Нигора – 1978 – маълумоти олº, омўзгор
Нигина – 1979
Зебо – 1984

Оилаи Їамилаи Ҳалимаи Исомиддин:

Їамила – 1959 – маълумоти олº, омўзгор
Абдусаттор – 1955 – маълумоти олº, омўзгор

Фарзандон:

Парвин – 1979 – маълумоти олº, омўзгор
Ҳилола – 1981 – маълумоти олº, омўзгор
Ситора – 1988 – маълумоти олº, омўзгор
Фарзона – 1993

Оилаи Замираи Ҳалимаи Исомиддин:

Замира – 1962
Абдумуталиб – 1957– маълумоти олº, муҳандис

Фарзандон:

Некрӯз – 1981
Сӯҳроб – 1984
Фотима – 1988
Заҳро – 1988 –1988
Манучеҳр – 1990
Рухангез – 1994

Оилаи Шӯҳрати Ҳалимаи Исомиддин:

Шӯҳрат – 1965
Дилором – 1969

Фарзандон:

Фарангис – 1989
Хусрав – 1990
Эраї – 1995 – маълумоти ол°
Умриннисо – 2005

Оилаи якуми Равшани Ҳалимаи Исомиддин:

Равшан – 1968
Фирӯза – 1972 – маълумоти ол°

Фарзандаш:

Зафар – 1993

Оилаи дуюми Равшани Ҳалимаи Исомиддин:

Равшан – 1968
Бибисоро – 1972

Фарзандон:

Яҳё – 1997
Муҳайё – 2000

Оилаи Муҳаммади Ҳалимаи Исомиддин:

Муҳаммад – 1971
Муқаддас – 1974

Фарзандон:

Меҳрангез – 1995
Меърож – 1997
Мадина – 2004
Марям – 2014

Оилаи Дилшоди Ҳалимаи Исомиддин:

Дилшод – 1973
Муқаддам – 1977

Фарзандаш:

Лайло – 1998

Оилаи Диловари Ҳалимаи Исомиддин:

Диловар – 1977
Марҳабо – 1980

Фарзандон:

Раҳматуллоҳ – 2003
Ҳамидуллоҳ – 2005
Абдураззоқ – 2007
Алия – 2009

Оилаи Далери Ҳалимаи Исомиддин:

Далер – 1979
Насиба – 1982

Фарзандон:

Ҳумоюн – 2003
Ҳадиса – 2005
Меҳрон – 2009
Хадича – 2012

Оилаи Анварӣон:

Оилаи якуми Анварӣон:

Анварїон – 1941
Муяссара –1944

Фарзандон:

Сўҳроб – 1969
Матин – 1972

Оилаи дуюми Анварїон:

Анварїон – 1941
Адолат – 1957

Фарзандон:

Сеҳрангез – 1982, доктори хуқуқшиносии Амрико
Аврангзеб – маълумоти ол°, духтур
Ганїофарид – магистрант дар Амрико

Оилаи Сеҳрангези Анварїони Исомиддин:

Сеҳрангез – 1982–маълумоти олии тибб°, доктори Ҳуқуқшиносии Амрико
Тафт – 1977– маълумоти ол°, ҳуқуқшинос

Фарзанд:

Париаср – 2007

Оилаи Аврангзеби Анварїони Исомиддин:

Аврангзеб –1985, маълумоти ол°, духтур
Заррина – 1986, маълумоти ол°, духтур

Фарзанд:

Нўшифар – 2014

Оилаи фарзандони Фарҳодїон:

Оилаи Фаррухи Фарҳоди Исомиддин:

Фаррух – 1969
Наргиса – 1971– маълумоти ол°, муҳандис

Фарзандон:

Сипеҳр – 1998
Манучеҳр – 2001
Шаҳбол – 2006

Оилаи Дурдонаи Фарҳоди Исомиддин:

Дурдона – 1972 – маълумоти олӣ, омӯзгор
Шавкат – 1967 – маълумоти олӣ, муҳандис

Фарзандон:

Мӯниса – 1997
Мафтуна – 2000
Шабнам – 2003
Суман – 2008
Умар – 2014

Оилаи Фарзини Фарҳоди Исомиддин:

Фарзин – 1975
Дилрабо – 1978

Фарзанд:

Комрон – 1998

Оилаи Фирдавси Фарҳоди Исомиддин:

Фирдавс – 1979
Гулчеҳра – 1981 – маълумоти олӣ, омӯзгор

Фарзандон:

Фархунда – 2002
Сафина – 2005
Алӣ – 2016

Оилаи Рахшонаи Фарҳоди Исомиддин:

Рахшона – 1982 – маълумоти олӣ, омӯзгор
Таваккал –1978

Фарзандон:

Холмирзо(Бобоїон) – 2004
Беҳрўз – 2006
Мустафо – 2010
Робия – 2016

Оилаи Фаридуни Фарҳоди Исомиддин:

Фаридун – 1984 – маълумоти ол°, омўзгор
Лола – 1987– маълумоти ол°, омўзгор

Фарзандон:

Довуд – 2007
Нозия – 2011
Сафия – 2016

Оилаи фарзандони Ҳанифа:

Оилаи Фирўзи Ҳанифаи Исомиддин:

Фирўз – 1967 – маълумоти ол°, омўзгор
Замира – 1971 – маълумоти ол°, омўзгор

Фарзандон:

Зарнигор – 1993
Їаҳонгир –1996
Заррина - 1999

Оилаи Гавҳари Ҳанифаи Исомиддин:

Гавҳар – 1969
Мадаюб – 1966

Фарзандон:

Садоқат – 1991
Їасур – 1993
Сурайё – 1995

Оилаи Шаҳлои Ҳанифаи Исомиддин:

Шаҳло – 1971
Абдуїаббор – 1971

Фарзандон:

Абдумаїид – 1994
Абдуқодир – 1992
Дилдора – 1999
Дилмира – 2005
Асадбек – 2011

Оилаи Бунафшаи Ҳанифаи Исомиддин:

Бунафша – 1973
Ихтиёр – 1970

Фарзандон:

Алишер – 1994
Моҳбегим – 1997
Ҳикматулло – 2009

Оилаи Гулнози Ҳанифаи Исомиддин:

Гулноз – 1978
Алишер – 1975

Фарзандон:

Баҳодур – 1996
Шерзод – 1999
Шоҳрух – 2002

Оилаи Гулрўи Ҳанифаи Исомиддин:

Гулрў – 1980
Саҳобиддин – 1978

Фарзандон:

Нигора – 2001
Лобар – 2003
Сарвар – 2010

Оилаи Парвизи Ҳанифаи Исомиддин:

Парвиз – 1983
Дилрабо – 1986

Фарзандон:

Шукрона – 2008
Анўшервон – 2011

Оилаи фарзандони Тоҳирїон:

Оилаи Шоҳини Тоҳирїони Исомиддин:

Шоҳин – 1972
Гулбибº– 1975

Фарзандон:

Шоҳрух – 1995
Шоҳзода – 1998
Шабнам – 2003
Исомиддин – 2014

Оилаи Муқаддаси Тоҳирїони Исомиддин:

Муқаддас – 1974
Муҳаммад – 1971

Фарзандон:

Меҳрангез – 1995
Меърож – 1997
Мадина – 2004
Марям - 2014

Оилаи Наврўзи Тоҳирїони Исомиддин:

Наврўз – 1977–маълумоти олº, иқтисодчº
Саёҳат – 1981

Фарзандон:

Некбахт – 2001
Некдил – 2004
Нурангез – 2016

Оилаи Беҳрӯзи Тоҳирӣони Исомиддин:

Беҳрӯз – 1979
Малоҳат – 1984

Фарзандон:

Масрура 2004
Доро - 2007
Зарвон – 2013

Оилаи Райҳонаи Тоҳирӣони Исомиддин:

Райҳона – 1981
Авесто – 1977

Фарзандон:

Мӯъбина – 2000
Анӯш – 2004
Куруш – 2012

Оилаи якуми Беҳзоди Тоҳирӣони Исомиддин:

Беҳзод – 1984 – номзади фанҳои филолг^{о}
Ситора – 1991

Фарзандон:

Нисо – 2009
Парисо – 2013

Оилаи дуюми Беҳзоди Тоҳирӣони Исомиддин:

Беҳзод – номзади фанҳои филолг^{о}
Фарзона – 1995

Фарзанд:

Париваш – 2014

Оилаи Маликаи Тоҳирїони Исомиддин:

Малика – 1986
Худойберган – 1985

Фарзандон:

Сафина – 2006
Бибиойиша – 2009
Бибифотима – 2013

Насли чорум:

Оилаи Нигораи Шавкати Ҳалимаи Исомиддин:

Нигора– 1978 – маълумоти олº, омўзгор
Масаид – 1975

Фарзандон:

Санїар – 1996
Сардор – 2004
Зикруллоҳ – 2014

Оилаи Зебои Шавкати Ҳалимаи Исомиддин:

Зебо – 1984
Абдуваҳҳоб – 1979

Фарзандон:

Достонбек –2002
Билол –2008
Алº – 2010
Юсуф – 2015

Оилаи Їамилаи Ҳалимаи Исомиддин:

Парвин – 1979–маълумоти олº, омўзгор
Нигина – 1979

Фарзандон:

Фарзонбек – 1999
Нафиса – 2001
Насибулло – 2006
Абдуфаттоҳ – 2008

Оилаи Некрӯзи Замираи Ҳалимаи Исомиддин:

Некрӯз – 1981
Ҳилола -1981

Фарзандон:

Сеҳрангез – 2003
Зарангез – 2005
Самия – 2009
Матин– 2013

Оилаи Сӯҳроби Замираи Ҳалимаи Исомиддин:

Сӯҳроб – 1985
Дилдора – 1988

Фарзандон:

Шукруллоҳ – 2008
Меҳрона – 2010
Солеҳа – 2014

Оилаи Ситораи Їамилаи Ҳалимаи Исомиддин:

Ситора – 1987 – маълумоти ол°, омӯзгор
Фаррух – 1983

Фарзандон:

Сардор – 2009
Азиза – 2012

Оилаи Фотимаи Замираи Ҳалимаи Исомиддин:

Фотима – 1987
Абдураҳим – 1984

Фарзандон:

Абдукабир – 2013
Абдусабур –2014

Оилаи Фарзонаи Їамилаи Ҳалимаи Исомиддин::

Фарзона –1993
Достон – 1990

Фарзандон:

Сафия – 2012
Имрон -2015

Оилаи Манучеҳри ЗамираиҲалимаи Исомиддин:

Манучеҳр –1990
Ҳилола – 1995

Фарзандон:

Мўҳсин –2013
Мўъбина – 2014

Оилаи Рухангези Замираи Ҳалимаи Исомиддин:

Рухангез –1994
Рухшона –1993

Фарзанд:

Ясмина –2015

Оилаи Фарангиси Шўҳрати Ҳалимаи Исомиддин:

Фарангис –1989
Ҳусейн –1991

Фарзандон:

Меҳримоҳ – 2013
Фузайл – 2015

Оилаи Хусрави Шўҳрати Ҳалимаи Исомиддин:

Хусрав – 1990
Марїона – 1995

Фарзанд:

Сумайя –2016

Оилаи Меҳрангези Муҳаммади Ҳалимаи Исомиддин:

Меҳрангез –1996
Диёр – 1993

Фарзанд:

Нурали – 2015

Оилаи Лайлои Дилшоди Ҳалимаи Исомиддин:

Лайло – 1997
Хусрав – 1990

Оилаи Садоқати Ҳанифаи Исомиддин

Садоқат –1991
Раҳмоналº – 1989

Фарзандон:

Еқубалº – 2012
Аҳмадалº – 2014

Сурайё – 1995
Шўҳрат – 1990

Фарзанд:

Шоҳїаҳон – 2015

Оилаи Абдумаїиди Шаҳлои Ҳанифаи Исомиддин

Абдумаїид –1992

Кимё – 1994
Фарзанд:
Самандар – 2015

Оилаи Абдуқодири Шаҳлои Ҳанифаи Исомиддин:

Абдуқодир – 1994
Ситора – 1996

Оилаи Зарнигори Фирӯзи Ҳанифаи Исомиддин.:

Зарнигор – 1992
Эгамбердº – 1989

Фарзандон:

Ширин – 2012
Рухшона – 2014

Оилаи Алишери Бунафшаи Ҳанифаи Исомиддин

Алишер – 1994
Гулноза – 1995

Фарзанд :
Зафар – 2016

Оилаи Мӯнисаи Дурдонаи Фарҳоди Исомиддин:

Мӯниса – 1997
Абдугафор-1992

Намунаҳо аз эъїодиёти фарзандони шоир

Анвари Исомиддин

Анвари Исомиддин соли 1941 дар деҳаи Понғози ноҳияи Ашти вилояти ҳозираи Суғд дар оилаи марди аҳли зиё, шоир Ороми Понғозº ба дунё омадааст.

Духтур-равоншиноси тойифаи олº, доктори фанҳои тиб, доктори фалсафа ва алтернативии тиббии колледїи Зардуштшиносии шаҳри Бомбейи Ҳиндустон. Профессори кафедраи Табобати Шарқи Донишгоҳи давлатии тиббии Тоїикистон, ба номи Абў Алº ибни Сино.

Муаллифи зиёда аз 300 мақола, монография, ва китобҳои илмº-маърифº. Муаллифи зиёда 140 корҳои илмº ва китобҳо аст.

Китобҳои оригиналº ва кашфиётиҳои зерин ба қалами ў мансубанд:

1. Гипноз и медицина (1976), 2. Сон и сновидения (1978),

3. Здоровье человека (1984), 4. Пределы наших возможностей (1987), 5. Феномен на лечителна доктор Анвар Исомиддин – бо забони булғорº нашр шудааст (1991), 6. Справочник по лечебной физкультуре (1991), 7. Чжень-Цзю Иглотерапия (1996), 8. Гипноз и психотерапия (1997), 9. Биоэнерготерапия (2009). Китоби зери рақами 9 зикршудаи муаллиф дар соҳаи тибби їаҳонº бо хусусиятҳои ба худ хоси худ ва навгониҳои соҳаи тибби муосир, ки таїрибаи хоси сисолаи муаллифро дарбар мегирад, дар соҳаи тибби замонавº беқиёс аст.

Доктор Анвари Исомиддин ў бо баромадҳои психотерапевтии умумии худ на танҳо дар Тоїикистон балки дар дигар кишвару мамлакатҳо низ машҳур аст, аз їумла: Дар Қазоқистон, Ўзбекистон, Югославия (Белград, Ниш), Булғория (Варна, Шумен, Толбухин, Велико-Тирново, София), Ҳиндусон (Бомбей) 1989-1996.

Доктор Анвари Исомидин асарҳои худро бо забони русº эъїод кардааст, лекин бо забони тоїикº дубайтиҳо, қитъаҳо ва маснавию достонҳо офаридааст. Дар зер намунаҳои онҳоро ба ҳукми хонандагон ҳавола мекунем.

Достони сухан

Қалам гуфто, ки ман шоҳи чахонам,
Қаламкашро ба мақсад мерасонам.
(мақоли халқӣ)

Сухан зодаи сеҳру вакили замин, дар осмон,
Оинаест сухан, ки дар он акси тамоми кайҳон.
Сухан пардаи ҷодуи ноаёну оҳанги равон,
Аз худо мӯҷизаест, сухани инсон, чу нишон.
Ки мебарад одамро ба сирру асрори замон,
Мекунем ифода, бо сухан ҳазор замону макон.
Ки он калиди ангезиши рангоранги ин ду чаҳон,
Буд роҳи ақлу фаросат дар ҳама давру замон.
Сухан сояи дунё, дар хар забону ҳар макон,
Сеҳри сухан дар рӯи қогаз чун мӯрча давон.
Дар фазо оҳанги дили падару модари равон,
Гардад мутаҳид сухан филро кунад нотавон.
Дар дин сухан дуоест, ки фарояд аз сӯи Худо,
Асоест дар дасти Яздон бо шакли оҳангу нидо.
Дар тиб сеҳри сухан унсурҳо медорад ҷо ба ҷо,
То нагардад ягона ҷисм пароканда ва ҷудо.

2

Бе сухан ҷисм шохест бегулу дарахти фано.
Сухан қудратест хуфта дар ҳар як овозу нидо,
Дар як порчаи сухан мекунем ифода ҷону, ҳиҷо.
Сухан ниҳон аст чун сипеҳру тиру ҳам камон,
Бинед, яке суханро чун сипеҳр ба кор мебарад.
Дигаре, чу камон бо қасди ҷони касе мекашад,
Сеюмин чун тур, ба сайду шикори дӯсте мебарад.
Сухан зодаи алку ғуломи чор хоҷаи тан бувад,
Решаи он дар макони забону дилу ақл бувад.
Сухани забонӣ нишонаи ҳиллаю найранг бувад,
Вакили ақлу нияти зериманишии инсон бувад.
Сухани меҳрдор аз гирдбоди ҳису ҷону дил бувад,
Сафири эҳсосу нияти дили пурошӯби Худо бувад.
Сухани сеҳрнок аз ҳикмати кайҳонӣ беохир бувад,
Дарахти сеҳрнок самари кишти инсонӣ бувад.
Чор унсури фариштагон аз дунёи ҷовид бувад,
Ҳар унсур кишварест, ки пора аз он дон бувад.
Дар он ҳам шоҳу ҳам вазиру ҳам чаллод буванд,
Чор унсур муттаҳид дар ҷисми инсон ҷон буванд.

3

Сеҳри сухан нишонаи рӯҳу нафаси ҷон аст,
Чун чор тори рубоби сеҳре аз кайҳон аст.
Навозандаи рубоби ақл сирре аз одам аст.
Сухан аз кишвари об оташи маризӣ хомӯш мекунад,
Фикри шайтонию тарсу ваҳмро аз сар дур мекунад.
Сухани бодӣ ҷисмро сокиту ғамро аз дил сур мекунад,
Чун бод сухан ҷисмро аз дард озоду сабук мекунад.
Замини сухан одамро орому ботамкин мекунад,
Қувваи ҷозибааш дӯстонро ҳамкор мекунад.
Сухан аз қаҳри оташ мулкҳо вайрон мекунад,
Гавҳари ноёб дар биёбони тарсу ваҳм сухан шавад,
Ба қогази сапед афтад, китоб аз пайамбар шавад.
Ба табиб дар роҳи саломатӣ ,сухан Сино шавад
Барои нобино ду чашми уқоби бино шавад.
Ба гуши маризи фалач расад вай бар по шавад
Ҳарфҳои сухан гашта як дафтари достон шавад,
Аз дафтар ба дили куӯдак расида чун Симурғ шавад.
Ба парвоз шуда, ба сӯи кайххон раҳсипор шавағ,
Гар ба коғази сапед сухан афтад китоб шавад.

4

Сухан гавхари ноёб дар биёбони инсон шавад,
Дар роҳи саломатº табиби їону Сино шавад.
Гар нобино сухани хирад бишнавад бино шавад,
Бар ба гўши шахси фалаї расад бар по шавад,
Чун харфҳо муттаҳид, дар китоб достон шавад.
Гардад Симурғу ба сўи каторкўҳи Қоф равад,
Шоир шеърро чу дастаи гул аз сухан созад,
Сухан бо ў чун шере дар майдон бозад.
Шир шеър аст дар хиёбони ҳаёти замон,
Шир об аст бар тифл дар батни модари їон,
Тифл шеър аст дар вирди ҳар як забон.
Шир шеър аст дар асрори олами зиндаи їаҳон.
Шир бошад шеър парад чу Анвар ба осмон,
Шеър камону тирдон аст, шир тир дар он.
Тир парад бо меҳри сухан сўи осмон,
Бо сеҳри шир сухан гашт,шеър гашт макон.

5

Шир модар аст, шеър фарзанд, ин яқин,
Шеър зодаи равонии инсон дар замин.
Дар даҳони авлиё шир шеър гардад,
Шоир шеър асту шири ў салом гардад.
Гар қатрае аз шир резад бар сияҳ замин,

Бемисл гул барояд, дар боғи замин.
Е чун шеъре чаҳад аз ïангали хирад, камин,
Барояд оҳе чун тундур аз қаьри замин.
Қатрае гар бар сари мўрча чакад аз он,
Гардад бузург чун филу хам паҳлавон.
Чун сафедии ин шир бар сари инсон расад,
Пайдо яке аз он пайгомбарон шавад.
Шери бешаи ноайони инсон сухан аст,
Шири модари ïовиду шери инсон сухан аст.
Шер подшоҳи бешаю сухан малики одам,
Дар решаи ақл сухан шеър аз шири одам.
Шир дар даҳони инсон хирад аз шеър аст,
Ба одам шеър дар диёри хирад шири фалак аст,
Шири калом одамро сарболо ба малак аст.

6

Мон° донаи сухан зери забон, ба ҳикмат барад,
Сухан кишт ба саҳрои ïисм кун° ба боғи хоҳиш барад.
Ба дили сапеди дил кишт кун° ба виïдон барад,
Як донаи сухан зи лонаи фикр аз зери дор барад.
Ïўяндаи ҳикматро равон ба кайҳони хирад барад,
Ҳикмати сухан доноро ба кайҳони асрор барад.
Дониш модари сухан фарзанди сеҳр зодаи вай,
Харфу ïумлаю калима дар сухан ïодаи вай.
Гарчи ҳаст ҳазорҳо хирадманд дар роҳи рўзгор,
Ҳаёт ба онҳо сухан мисли шоҳ ҳаст омўзгор.
Қисса чун аст сухан, зодаи тафаккуру фикр,
Лаïом зад атомро бо қувваи ноаёни асбоби зикр.
Сухан инсонро кунад муттаҳиду шайтонро ҳайрон,
Намонад, то ки бахти хуши одам шавад вайрон.

8

Сухан зодаи кулбаи фикри одами ночиз,
Дар байт ширро мекунад бо шеър ҳофиз.
Сухан дар торикии зикр ҳаст бебаҳо ïило,
Дар андешаи фикр сухан алмосест мутлақ бурро.
Зодаи фикр сухан пайдо созад асбобро,
Мешканад нестию лаïом занад атомро,
Мешавад қаноту пар фазоро мекунад ҳайрон,
Гар нагўяд сухан онро гўем махлуқу ҳайвон.
Сухан ба воя расад одам сарболо шавад,
Сухан калиди ҳама сирру асрори малак,
Дар роҳи нек сухан одамро кунад фалак.

Донае бигир аз сухан зери забон   дор,
Донаи дигар кишт кун дар дили нор.
Саввум дона ба лонаи фикр дар охири кор,
То расад қомати хирадат ба сирру асрор.
Сухан чун донаи ақл дар майна реша гирад,
Солҳо бигзарад то сухан дар дил їой гирад.
Ҳаст сухангўе, ки чун норасида чормағзи пуч,
Ҳикматїўй аст зодаи сухан чун мағзи луч.

9

Хонаи сухан майна аст, онро тоза нигаҳ дор
Вай аст кишвари ақлу   дониши бўстони гулзор.
Намон, ки ба он їо чангу хоки гумон резад,
Аз андешаи он туфони кайҳон хезад.
Самар аз ҳикмати сухан на ҳама гирад,
Гар одам шоҳи сухан аст, ҳеї дигар намирад.
Сухан ба осмон равад дар дилҳо нависанд,
Гар ба замин равад болои сангаш нависанд.
Як сухан садҳо ҳазор одамро дўсту накў кунад,
Дигаре мардумро бо якдигар душман кунад.
Сухандонро шоир ва ё пайғамбар гўянд,
Суханчинро сароянда ва ё хабарбар гўянд.
Чун сухан шеър аст, онро ширину шир гўед,
Гар дар гулбоғи инсон шеъру сухан оҳиста гўед.
Сухан оташпораест аз домани беохир їаҳон,
Дар дасти инсон ҳам сипеҳру тиру камон.
Сухан сафири рониву ҳикмати дарвозабон,
Ҳам ғуломи одаму ҳам дарси хиради достон.

10

Дар истгохи аввал сухан меояд чун садо,
Ба сўи инсон меояд чун овозу нидо.
Аз сухани мулло меояд бўи Шариат,
Сухани авлиё гўяд нишоне аз Тарикат.
Табиб суханро чун дору дар камар оварад,
Шоир онро дар дили худ чун самар оварад.
Сухан заҳру хам позаҳру ҳам дармон,
Мекунад ҳам ободу ҳам вайрон макон.
Сухан дар майнаи инсон лона мегирад,
Фикри солим ҳам дар он хона мегирад.
Деҳкони сухан донаи ақл аз реша мегирад,
Одам аз нав хурраму бо худ їон мегирад.
Сеҳри сухан хам шеър асту ҳам калиди дилҳо,
Ҳам сайқалдиҳандаи ақлу ҳикмати дилҳо.

11

Аз забони шоир сухан чун булбул парад,
Сеҳр чун шер ба бешаи дилҳо расад.
Дар дасти сеҳргар сухан кимё мешавад,
Чун чӯбе, ки дар дасти Мӯсо аждар мешавад.
Шеър тифл аст, дар биёбони ноайёни равон,
Тифл шер аст дар вирди ҳар як забон.
Шеър оташпораест аз їангали сухан парад,
Нурест, ки аз гулхани сухан ба одам расад.
Чун табобат аз даҳони Исо шавад,
Аз табиб їон ба їисми нотоб шавад.
Чун донаи гандум ки дар шиками замин равад,
Гашта сабза чун дору ба дармон равад.
Сухан пироҳани ҳафтранг бар бисоти инсон
Калидест, ки кушояд ҳама куфлҳои замон.

9

Забон шуда восита дар сухани кордон,
Сухан чун донаи ақл кард одамро ҳайрон.
Гирифта макон дар дилу решаи забон,
Ифода кард сири пушидаи кайҳон ба инсон.
Дар мариз^{о} сухан ба рӯҳ дору шавад,
Аз дуои сухан ранїи мариз дур шавад.
Ғам зи сеҳри сухан аз дили ранїур гум шавад,
Фикри равшан аз зарби он бедор шавад.
Куваи їимсу хоби ширин аз нав пайдо шавад,
Тору пуди солим^{о} аз риштаи унсурҳо шавад.
Иллати норомии дилро сухан аз дил мебарад,
Шикасти ақлро хирад бо роҳат мебарад,
Калиди ҳар куфлро яздон ба одам додаст,
Қисмати беморро ба дасти табиб додааст.

12

Дарди їисм тарси їону ваҳмро бедор мекунад,
Ваҳми їон шайтонро аз хоб бедор мекунад.
Ҳарфҳо гар ба коғаз афтанд маън^{о} зоянд,
Ба донишманд роҳи илоїу халос^{о} гӯянд.
Гар садо дар майдони ақл бо боз^{о} оянд,
Ҳарфу садо илоїро ба болову бо қувва оранд.
Сояи сухан ҳаст худою дар ин дунье ғояе.
Баҳр аст сухан, он низ дорад ду соҳиле,

13

Чун зиддият байни бародар Ҳобилу Қобиле.
Чеҳраи зебо дар руй зид бо зишт сояе,
Бархурад оби даре бар ҳарду соҳиле.
Зиддият шабро бо рўз ифода мекунад,
Дўстро душман дар ҳаёт ифода мекунад.
Дар табобат сухан тилисми сеҳраст,
Чу ноне, ки дар беша мисли шер аст.
Дар мариз° сабр либоси беҳтар аст,
Їамъбаст кунад табобат дар дида аст.

14

Одам мўъїиза аз хоки гўуянда аст,
Сухан дар он ғояи їўянда аст.
Ин хок бо дигар хокон машғул аст,
Сухан дар їисми одам соҳир аст.
Хирад сеҳраст меҳмон аз кайҳон,
Ақл аст дар шеър, дар биёбони равон.
Сухан гул орад чу чўбе гул аз бўстон.
Чу сухан омад ба забон дар он замон,
Дар як сухан чамъ омад кулли кайҳон.
Хама донишу илму амалу меҳру хирад,
Дар он сухан чу тоїе сари инсон гирад.
Сухан торест, ки гўяд савол аз номи їон,
 Сухан обест дар чўи ҳаёти инсон.
Гар сухан бо осмон бароядяздон фарояд,
Яқин, ки ҳама мўїизаҳоро ба замин фарорад.
Як сўзан чанд паҳловонро нобуд кунад,
Сўзани дигар одами мурдаро зинда кунад.

15

Ақлро садову сухан забон кунад,
Сухан майнаи инсонро макон кунад.
Ақл ин тифли хираду мазмуни сухан аст,
Ақл гўяд бо кадом роҳ рафтан рост аст.
Ақл хорзорро корзору гулистон мекунад,
Мардро кордону паҳлавон мекунад.
То нагардад зишту вайрон ин замин,
Кай гардад бўстон хоки сияҳи ин замин.
Эй одам, фонуси ақли хешро дар сўз дор,
Тори їисму эҳсоси худро дар соз дор.
Дилро аз ҳирсу кинаю хашм тоза дор,
Косаи эҳсосро аз захри їисмат берун дор.
Ақл посбони равони тану пайкар аст,
Соябони ақл тану їону дили инсон аст.

Ҳар яки онҳо посбони якдигаранд,
Дар хаёти инсон бо хам пайраванд.

Яздон

Кард гузар деҳқони пурмехр дар кайҳон,
Басо хираю тира дид,ин беохир майдон.
Дар он ҳамегаштанд зеру забар ниҳон,
Яке аз дигар тарсу ваҳм доштанду гумон.
Об бо оташ душман буду хурсанд шайтон,
Ҳаво бо об гиря мекарданду дар азоб Раҳмон.
Бо андешаи дуре дар фазову кайҳон Яздон,
Дар фикри сохтори инсон дар кайҳон.
Донаҳои ақлу равон аз унсурҳо бигрифт,
Кашида ба риштаи ҳикматтасбеҳгирифт.
Чор чаманро бо хирад ба ҳам дӯст овард,
Чун панїум унсур вақтро ба сахнаи кайҳон овард.
Пайваста онҳоро бо ришати вақту фалак,
Аз паси ақрабаки вақт бо ракс овард малак.
Аз вақт умр баркашид ба ҳар як унсур дод,
Вақт дар ин саҳнаи қисмат шуд рӯзи зод.
Имрӯз, ки Яздон чархи худро дар кайҳон мересад,
Аждари вақт торҳои давлату їони одам мелесад.
Саволе дар ин бора суду баркаш надорад,
Дар як даст їоми Хайёмуҳама бирақсад.
Бо дигар даст гирифта   дасти Їалол,
Накарда аз гузаштаю оянда дигар хаёл.
Бигиред дарси хикмаат аз умри Хайёму Їом°
Аз ин раксу мо бозии вакту фалак шавад роз°.
Унсури   нав панїум мӯїизае чун їон мегардад,
Рустан° мӯїизаи дигаре байни унсурҳо месабзад.
Рустан° аз меҳри унсурҳо бо ҳамдигар месабзад,
Ақл аз меҳри рустан° ба унсурҳо їон мебахшад.
Чор унсур як чизи нав овард аз кайҳон,
Бигрифт чангол хоке аз замин Яздон.

Рубоиҳо

Аз шир сер фарбеҳу сурху нордон мешав°,
Бо шир хамроҳ шав° чун булбул гўё шав°.
Гар осмон сеҳру донишу ҳикмат дихад,
Дар ҳаёти худ, хуб сеҳрангез мешав°.

***

Бо баду зишт биншини яқин каїукилеб мешав°,
Ба шикорч° камону тиру туфанги сайд мешав°.
Гар ниҳон аз душман донаи ақл биншон°,
Реша бигирию гули ҳикмати боғбон мешав°.

***

Аз ғайб, ту ба ман їисму їон аз нест° дод°,
Чашму гушу бин°, ба чаҳони хаст° дод°.
Дар ин макону мақому пардаи ҳайрат,
Чи ақли кучаки ночиз аз барои ч° дод°?

***

Пиёла дар даст доштам буд,дар он майи ноб,
Хамидам болои он бидидам, чеҳрае хоб,
Кушод чашму гуфт биё боз° кунем дар ин тоб,
Ман бо ту шаваму ту ба маншав°боб.

***

Чи мўїиза ин сару майнаи маконе,
К° мекунад ҳазор маън° аз он баёне.
Фасона мезояду аз гузашту ҳозиру пагоҳ замоне,
Бигунїонад бо худ ҳазор осмону замину їахоне.

***

Гирифтам пиёла ба даст май аз он, ба ман гуфт:
Ман хўшае дар ангур будам пойе маро куфт.
Гуфтам ману ту имрўз бандаем бояд, бода хурд,
Гуфт мекунем муҳориба то кунем кайҳон суфт.

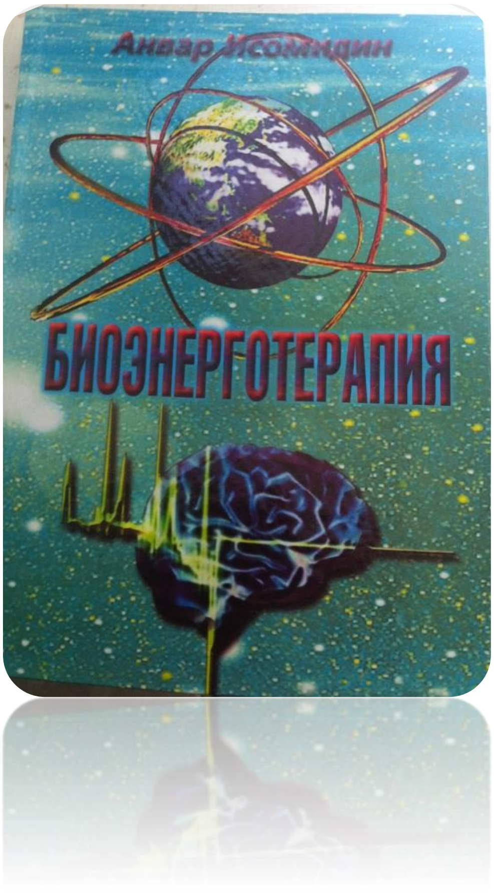

Намунае чанд аз мулоқоти интернетии писарони шоир:

Анвар: – Агар ман гӯям, ман Анвар, ту гӯ°, ҳа равшан,
Ч°їоду° ин Анвар, гар соли нав гӯям, ман.

Фарҳод: – Агар гӯед, ки ман Анвар, бигӯям дуруст аст,
Чунки, Фари Ҳод°, паси рӯшно° равон аст.

Анвар: – Фалак аз Фар ҳоли ӯ бишнав,
Ки Анвар аз қазо орзуе бишнав.

Фарҳод: –Фалак бо мо сару коре надорад,
Фақат аз аҳволи мо огоҳ° дорад.

Анвар: –Фалак калоба ва мо дар он риштаем,
Дар кайҳон чун тори анкабут гаштаем.

Фарҳод: –Чун анкабут дар сайди шикорем,
Лекин худ тӯмаи зоғон гаштаем.

Анвар: –Сайду сайёд дар як маконанд,
Бо риштаи вақт дар як замонанд.

Фарҳод: –Сайёд дар їӯстуїӯи сайд аст,
Лек ӯ худ гирифтори қайд аст.

Анвар: –Сайду қайд ин бофтаи хаёл аст,
Бозии кайҳону ин макон аст.

Фарҳод: –Қайд ин бофтаи хаёл нест,
Дар ин манзилу макон нест.

Анвар: –Қайд нуқтаест дар роҳи Каҳкашон,
Чун офтобе, ки меравад маҳкашон.

Фарҳод:– Қайд адр фазои бекарон аст,
Ки офтобу маҳтаб он їо аст.

Анвар: – Мо ҳам дар ин дунё ва он дунё бандаем,
Дар зери назорати ситорагон мавзӯи хандаем.

Фарҳод: – Хоҳем, ки набошем боиси ханда,
Нашояд, ки кунем кори ганда.

Анвар: – К° донад, ки табиат назди ӯ монд,
Ё шайтоне, ё кайҳоне дар нази ӯ монд.

Фарҳод: – Агар бошем ба шайтон ёре,
Он вақт Раҳмон наояд боре.

Анвар: – Раҳмону шайтон дар китфону росту чапанд,
Ҳолоти ту аз онҳо дар дастони қисматанд.

Фарҳод: – Кироман котибин барҳақанд,
Ду роҳи мо ҳам қисматанд.
Лекин интихоби роҳҳо,
Ҳамчунин дар дасти бандаанд.

Анвар: – Бигӯй, ки к° хато накард, магар ӯ бо шайтон буд,
Бигӯй, ки к° ато накард магар бо Раҳмон буд.
Дар дасти ману ту аз азал тарозуи ақл аст,
Дар дили мо тарозуи хоҳишу эҳсос аст.

Фарҳод: – Гарчи тарозуи ақл дар дасти мост,
Зиёда ихтиёраш дар дасти шайтонҳост.

Анвар: – Дар дасти мо ҳаст ду тарозу,
Яке тарозуи ақл, дигар дил тарозу.

Фарҳод:– Кош тарозуи диламон кушод мебуд,
Кош тарозуи ақламон дароз мебуд.

Анвар: – Худатро бо ақли худ баҳо деҳ,
Худоро аз талабот раҳо деҳ.
Худо ба ту аз ҳама зиёд дод,
Боз ҳам ба ту Фарҳод ном дод.

Фарҳод: –Худамро худам, баҳо додам, кам додам,
Хостам Худо кунад, хатоям донистам.

Анвар: – Баҳо доимо тасаввур аст, хато аст,
Худо чанд рӯз умр дод, баҳо аст.

Фарҳод: – Надонам, ки Худо баҳрам чанд рӯз дода,
Надонам, ки тақдирамро бад, ё нек дода?

Анвар: – Қисмат се сарчашма дорад,
Рӯзшумор° фойида надорад.
Як рӯз дар дасти хирад ҳазор аст,

Ҳазор соли бахти ношукр бекор аст.

Фарҳод: – Шукри он мекунам, ки ман солро хўрда,
Шукри он мекунам, на сол маро хўрда.

Анвар: – На сол туро хўрда на ту солро,
Туву сол ин мувозинати фол.

Фарҳод: – Ҳафтод соле баҳрам дод Худо,
Аз умри додаи ў шудам ризо.
Бо фазилат умр диде шумо,
Аз Худованд бошед шодо.

Анвар: – Раҳмат ба ту барои ҳамин,
Бисмиллоҳир Роҳманир Роҳим

Фарҳод: – Ибтидои кор бошад раҳим,
Интиҳои кор бршад Омин.

Анвар: – Бисёр хуб калимаи омин дар давр аст,
Дар охир, ки омад номаш сабр аст.

Фарҳод: – Ҳақиқат биҳишт дар пеш аст,
Оқибатҳои дили реш аст.......

Намунаҳо аз эїодиёти фарзанди шоир Фарҳоди Исомиддин

Фарҳоди Исомиддинсоли 1944 дар деҳаи Понғози ноҳияи Ашти вилояти ҳозираи Суғд дар оилаи марди аҳли зиё, шоир Ороми Понғозº ба дунё омадааст.

Муаллими тойифаи олº, номзади фанҳои филологº, профессори Академияи Илмии Байналхалқº.Соли 1969 бахши Забон ва адабиёти тоїикии донишгоҳи кунунии Хуїандро хатм кардааст. Мудири қисми илмии мактаби № 36 ноҳияи Ашт, мудири қисми илмº, їонишини директори мактаби № 17-и шаҳри Анген. Директори "Бюрои Саёҳат ва экскурсияи Ангрен"- 1980-1984, Мудири бахши Маданияти Ҳокимияти шаҳри Ангрен - 1985-1986. Эксперти Маркази таълими Ўзбекистон, 1986-1995. Сарметодисти Маркази таълими халқи Ўзбекистон, 1994-1995. Мудири кафедраи "Забон ва адабиёти тоїик", соҳои 1997-2008, мудири кафедраи "Забонҳои Шарқ", 2008-2012.

Эксперти маркази тестии давлати Ўзбекистон солҳои 2010-2014.

Муаллифи зиёда аз 150 мақолаҳои илмº, илмº-маърифº ва китобҳои дарсии синфҳои 5, 8, 9 дар ҳаммуаллифº. Китоб ва рисолаҳои "Унвонҳои адибон"-2012. Китобҳои "Ўзбек адибларининг унвонлари"-2013, "Зулисонайн адиблар"-2013, "Гулчини абёти баргузида"-2014, "Чеҳраҳои Ангрен"-2014, " Алифбои шавқовр", "Пандномаи Розҳо" дар ҳаммуалифº. "Пандрезаҳо"-2016 ва ғайраҳо мебошад.

Фарҳоди Исомиддин дар вақтҳои берун аз эїодии худ ба навиштани таронаҳо машғул аст.

Инак чанд намунаи таронаҳои ўро бароятон пешкаш мекунем.

Баҳор

Ай арўсаки сол, баҳори нозанин, ин қадар ноз дорº. Ноз дорº, ки Наврўзи нозанин дорº? Ошиқонат беқароранд, омадани туро интизоранд. Ту бошº, парвое надорº. Гўиё аз ин интизории муштоқонат шавқи хосае дорº, ононро сахт мунтазир месозº. Гоҳо чун офтоби тобон хандон-хандон меоº, гоҳо чун абрҳои гурезон гирён-гирён меоº. Ба ҳар ҳоле, ки меоº, ту маҳбуби дилҳоº. Баъди сармои қаҳратун, ки табиат дар ҳарос аст, ту бо гармии худ ба їунбиши табиат ибтидо мегузорº. Бо меҳри рўзафзунат рўзгори офаридагонро тозаву озода, гулбуну гулгун месозº. Кош ҳамин тароватҳои ту, шукуфтанҳои ту абадº мебуд!

Беғуборº, зебоº, сафокорº, їилогарии ту аз биҳишти барин дарак медиҳад.Накўкории офаридаҳои Офаридгор аз ту илҳоми тоза мегиранд.

Эй баҳори нозанин, ту он маскани орзуро мемонº.

Беғашº, покизагº, мусафогии ту дар ҳаёти инсонº тифлаки навзодро мемонад, ки аз табассуму хандаҳои ў бўи биҳишт меояд.

Ай баҳори нозанин, биё! Марҳабо, ба баҳористони зиндагонº!

Борон

Борон, ки дар латофати табъаш хилоф нест,
Дар боғ лола рӯяду дар шӯразор хас.
Саъдº

Борон, Ай борон, раҳмати Худо, мӯъїизаи осмонº. Барҳақ туро раҳмати Худо номидаанд, чунки барангезандаи эҳёи табиат ҳастº. Ҳангоме, ки ту маҳин ва майда меборº, қабат-қабати заминро нарм месозº, барои сабзиши рустаниҳо замина мегузорº, ҳаво соф, табиат дилкаш, ҳама їо сабзу хуррам мегардад. Барои фараҳу шодº. замина мегузорº. Ин амали туро ба одамоне, ки табиати гарму мулоим доранд, дар олам тухми некº мекоранд, монанд кардан мумкин аст.

Эй борон, гоҳо туро ғазаби Худо меноманд, ки ин ҳам барақ аст. Чунки гоҳо тундº мекунº, қаҳр менамоº ва дар ғазаб шуда, бошиддат меборº аз новаҳо, їӯйборҳо тез равон мешавº, селе шуда ҳар чизе, ки садди раҳи ту мегардад, ҳамроҳ мебарº, кӯчаву хиёбонҳо, киштзору хонаҳоро вайрону валангор месозº. Одамон ба даҳшат меафтанд ва аз ту гурезон мешаванд.

Эй борони тунд, туро ба саркардаҳо, подшоҳони бадқаҳр ва серїаҳл монанд кардан мумкин аст, чунки онон ҳам ҳангоми қаҳрашон шаҳрҳоро вайрон, одамони зиёдеро ба қатл мерасонанд.

Ай борони маҳин, чун раҳмати Худо, мо ҳамеша хоҳони туем ва туро доимо мунтазирем.

Гул

Ҳама олам ба тамошои ту шоданд,
Ту маҳи идию рӯи ту гули наврӯзист.
Камоли Хухандº

Эй гул, неъмати беҳтарини заминº, дар зебоº назир надорº. Офаридгор хама їило ва рангҳои беҳтаринро ба рӯи ту дода. Дар табиат ранге нест, ки дар рӯи ту акси худро наёфта бошад. Асли ту аз їаннат, макони ту чаманистону гулистонҳо, мақоми ту волост, мароми ту дар қалбҳо.

Ай гули алвон, дар малоҳат, назокат, асолат ба худ назир надорº.

Ай гули хандон, ранги воло, накҳати дилїӯ дар туст.

Ай гули рангин, дидани ту дидаҳоро мадор, қалбҳоро завқ, табиати одамонро шавқ мебахшад.

Ай гули зебо, мутаассифона бо ин ҳама таровату назокат, ва асолатат умри кӯтоҳе дорº. Лекин афсӯс макун, ки дар дар давоми умри кӯтоҳи худ, ҳаёти одамонро їозибаноку мунаввар сохтаº.

Ай гули авранг, ҳама хислатҳои наїиби туро ба он инсонҳое, ки бо умри кӯтоҳ ва бобаракати худ, бо нек° ном гузошта рафтаанд, монанд кардан мумкин аст.

Ай гули рангин, туро беҳуда рамзи ошиқ° наномидаанд. Дар ҳақиқат ту яке аз беҳтарин офаридаҳои Офаридгор ҳаст°.

Тобистон

Ай тобистон, фасли гармиву гармо, хуш омад° ба баҳористони зиндагон°.

Эй тобистони пухтарасон, ин қадар қалби гарму хўшон° дор°. Самарҳои тобистонаро бо шира таъмин месоз°, їиллоҳои алвон медиҳ° ва пухта мерасон°. Шояд ту дӯсти обу обод°ҳаст°, ки аз гармии ту офаридаҳои илоҳ° дар лаби обу сояҳои дарахтон аз гармии ту паноҳ мебаранд. Вақте ки дар қаҳр мешав° бо гармселат їонзодҳову рустаниҳоро озор медиҳ°.

Ононе, ки доманакеҳҳо, талу теппаҳо, ҳамвориву даштҳо зиндаг° доранду барои худ долу дарахте напарваридаанд, раҳму шафқат намекун°. Ҳатто гиёҳу рустаниҳое, ки дар баҳорон руста буданд, то офаридаҳои илоҳ° озуқа намоянд, бераҳмона сӯхта мепарто°. Лекин ба туфайли ту аз файзу баракоти ту деҳқонон ҳсили фаровон мегиранд ва шукронаи неъмат мекунанд. Ҳангоми хушнудият їонзодҳоро бо боди сабоят навозиш мекун°. Беҳуда нест, ки фасли туро ба фасли дуюми умри инсон°, ки аз бистсолаг° оғоз гардида то чилсолагиаш давом дорад, монанд мекунанд.

Зимистон

Ай зимистон, ғамгусори олами мавїудот. Агар рӯз барои меҳнату заҳмат бошад, шаб барои фароғат офарида шудааст. Агар баҳорон мардум ба кишту кор машғул гарданд, тобистон самараи меҳнати баҳоронаи одамон ширандӯз° гардад, тирамоҳ самараи меҳнати одамон гирд меояд, дар зимистон кишоварзон ба истороҳат мепардозанд.

Фасли зимистон субҳи содиқ аз хоби ноз чашмонамро боз намудам, атроф дар назарам ғайриодд° намуд. Аз тиреза берун нигоҳ кардам, ҳама їо сап-сафед, аввал ҳайрон гаштам, сипас аз хаёлам гузашт, зимистон аст, шояд барф борида бошад. Аз хоби ноз батамом бедор гаштам, берун нигариста фаҳмидам, ки барфи бисёре боридааст ва тамоми табиат либоси сафед пӯшидааст. Ҳатто дарахтону хонаҳо ҳам дар либоси сафед буданд. Хаёл кардам, ки кош ҳаёт ҳам ҳамин тавр сафеду беғубор мебуд. Соате чанд аз зебогии зимистон чашм наканда дар орзуҳои ширини худ ғӯтавар будам.

Одамон аз хоби ноз бедор гаштанд, ҳама аз пайи зиндаг°. Аз дудаҳо дудҳои ғализ берун шуданд, зебоии табиатро олуда сохтанд, дигар он таровати нахустини илоҳ° намонд. Боз аз хаёл гузаронидам, ки табиати зебои офаридгорро мо бандагони ношукр олуда месохтаем.

Дар ин барфу сармо ду чиз аст Лоиқ,
Шароити мураввағ, рафиқи мувофиқ.
Адиб Собир

Барф

Барф, ай барфи сафед, резаҳои осмон°, инқадар ïисми сафеду беғубор, беғаш ва покиза дор°. (Кош бо ин ҳама софию беғубориат қалби гарму нарм медошт°). Ғайрате дорам, ки бо ин ҳама назокатат одамон аз ту даргурезанд. Шояд сардии ту одамонро дар ҳарос меандозад. Бо ин ҳама сардиат манфиати зиёде дор°, зери кўрпаи сафеди ту табиат ба хоби роҳат меравад. Дарахтон дам мегиранд, ки ба баҳори дигар қувват зам кунанд, то баҳри моён меваҳои шаҳдбор оранд. Замин ҳам дам мегирад, бофароғат хобида, то кишти дигар ғизо, шира ғун мекунад, то самархез гардад.

Эй барфи сафеду беғубор, ҳар зимистон бо ташрифи худ моро шод гардон,мо туро дест медорем ва мунтазир хоҳем шуд.

Китоб

Китоб, эй китоб, ганïинаи бебаҳои давру замон. Шояд ту беҳтарин армуғони Офаридгор ба бандагон бош°. Ту мисли пири кўҳан ҳар вақт аз гузаштаву ҳозир ва ояндаи давру замон нақлу ривоятҳо мекун°. Чун пирони хирад, сабақи ҳикмату мантиқ медиҳ°. Гоҳҳо чун файласуфон дарси маърифат мегузарон°. Борҳо мисли донишмандони ном° аз адаб сабақ меомўз°. Дар байни миллатҳои гуногуни дунё ба ҳамагон таълими забон менамо°. Гуиё ки навïавони донишманд ҳаст°, аз пешрафти илму техника башоратҳо медиҳ°. Борҳо чун боғбони кордида аз сабзиши рустаниҳо ҳикоятҳои ïозиб менамо°. Чун дарёнавардон гаштаву баргашта, аз ҳаёти ïонзодҳои зериоб° нағлҳои ïаззоб менамо°. Чун шоирон аз шеъру шоир° сухан мерон°. Гоҳҳо мисли нависандагон нақлу ривоятҳо мекун°. Гоҳҳо мисли сайёҳони моҳир хонандаро бо аïоиботи дунё шинос менамо°. Мисли маъданшиносони соҳир ҳамагонро бо боигарии табиат шинос менамо°. Гўиё ïуғрофидони пурдида ҳаст° ва хонандагони худро бо мамлакатҳову шаҳрҳо шинос менамо°. Чун меъмори моҳир бо нақшаву лоиҳаҳои пурарзиш ҳаёти одамонро рангин менамо°. Гоҳҳо чун дўзандаи пурмаҳорат одамонро бо олами мўд шиносо месоз°. Гоҳҳо чун рассоми мўйқалам аз рангу санъат нақшҳо намоиш медиҳ°. Гўиё чун мусиқашиноси бомаҳорат ҳаст°, ки аз суруду таронао нақлҳои ïаззоб менамо°. Ин ҳама ҳунару маҳорати ту ҳамаро ба ғайрат меандозад.

Эй китоб, ин ҳама донишу маҳорат ва фазилатҳои хуби замин° дар ту аз куïхо пайдо гашта, магар ту сеҳргари замин° ҳаст°? Не! Ин ҳама фазилатҳои хубро аз ту аз Уммулкитоб-Қуръони аъзимушшанъ гирифта°. Ана, ҳурмату қиммат ва азизии ту аз куïост.

Эй китоб, мо туро дар ҳар шаклу ҳаїм, дар ҳар рангу їило дӯст медорем.

Ҳаёт, ҳаёт, ҳаёт...

Эй бародарон, ҳаёт хело кӯтоҳ аст, барои чӣ мову шумо вайро боз кӯтоҳтар мегардонем. Шабу рӯз дар пайи молу сарватғункунӣ ҳастем. Ғам мехӯрем, аз дигарон меранҷем, бо ҳамдигар меҷангем, рӯзу шабро бо ғаму андӯҳ ва гиряву нола мегузаронем, дигаронро хафа мекунем. Барои чизҳои майда-чуйда талошу тафтиш мекунем. Баъзеҳоро барои камбудиҳояшон масхара мекунем. Худро баландмартаба ҳисобида такаббур мекунем. Ақидаи худро дуруст ҳисобида, бо дигарон баҳсу талошҳои доманадор мекунем, гӯё гуфтаи мо дурусту гуфти дигарон нодуруст, гӯё мо донову дигарон нодон ҳастанд.

Эй бародарон, магар аз асли хеш бехабар шудем. Магар Парвардигор, моро аз хок наофарид, барои чӣ мисли ҳаво парвоз дорем, бандаи хокӣ бояд хоксор бошад. Парвардигор моро барои бандагӣ офарид, бояд бандагӣ ба ҷой орем.

Хомӯшистон

(Илҳом ва маъно аз ду байти Маъдан)

Ба чашми имтиҳон аввал дар ин гулшан назар бикшо,
Сари озодагӣ дорӣ, чу анқо болу пар бикшо...

Маъдан

Эй макони одамони фаногашта,
Эй макони одамони шаҳидгашта,
Эй макони одамони нокомгашта,
Эй макони одамони аз ҳаёт сернагашта,
Эй макони одамони хомӯш.

Чаро рӯзҳо хомӯшу шабҳо дар хурӯшӣ. Чаро ин қадар сирру асрори ҷаҳонро дар худ ниҳон медорӣ? Шояд дар ду олам фақат ту мизбони одилтаринӣ, ки шоҳу гадо, пиру барно, мардону занонро як сон қабул дорӣ. Ба ҳама меҳмонҳоят як хел хона ато менамоӣ. Хонаҳои ту барои меҳмонҳое, ки дар зиндагиашон тухми некӣ мекоштанд, амалҳои нек мекарданд, каме фаррохтару бофароғаттар аст. Лекин меҳмонҳое, дар зиндагиашон тухми бухлу адоват мекоштанд, бо дасту забони худ дигаронро озор медоданд, тангу ториктар буда, то рӯзи Қиёмат дар азобу шиканҷа қарор мегиранд.

Онҳое, ки дар ин дунё кушку қасрҳо, хонаҳои боҳашамат доштанду аз такаббур пеши пои худро намедиданд, либосҳои фохира мепӯшиданду худнамоӣ мекарданд, мисли ҳама одамони хокӣ дар либосҳои оддии ҳафтгаза назди ту бо сари хам, чеҳраҳои маъюсона ҳозир мегарданд. Ту

онҳоро низ мисли он одамоне, ки дар зиндагиашон, нони шикамсерӣ надида, танашон либоси хуберо надида буд, ҳамаро яксон қабул менамоӣ.Бояд ба онон ҳасад бурд, ки дар ҳаёти заминии худ роҳатрасони мардумон буданд, дар замин тухми некӣ мекоштанду амалҳои солеҳа мекарданд, бо фазлу адл ҳаёт ба сар мебурданд, фарзу воҷибу суннатро тарк надоштанд, бо забони нарми худ мардумро навозиш медоданд, бо саховатмандии худ, ночоронро силлаи раҳм менамуданд аз онон ҳама шоду мамнун буданд.

Бояд ҳазар аз онҳое намуд, ки дар зиндагии худ фарзу воҷибу суннатро ба гӯшаи хаёли худ намеоварданд, тухми ҷавру ситам мекоштанд, ба дигарон муштзӯрӣ, забондарозӣ, дилозорӣ менамуданд. Алҳазар, алҳазар, алҳазар аз ин гуна амалҳои зишт.

Парвардигоро, мо ҳама бандаҳои осиву рӯсиёҳ ҳастем аз ту умеди бахшиш дорем, аз фазлу карамат ҷурмҳои моро бибахшой, ба роҳи некиву ростӣ ва растагорӣ ҳидоят намо.

Дар ин олам гунаҳпарвардаи деҳқони исёнам,
Ки фардо аз зуроои шафоат хушҷабинам кун.
Маъдан

Кори занҳо ла-ла-ла...

Мегӯянд, ки ҳаёти занҳо ла-ла-ла... аст. Саҳар аз хоб бедор мешаваду мехезад. Ба ҳавлӣ об зада ҳавливу хонаро мерӯбад. Чою нон оварда дастархон меорояд. Ҳамаро бедор карда сари дастархон менишинонад. Шавҳарро ба кору бачаҳоро ба хондан равона мекунад. Баъд ба ғунучини хона машғул мешавад. Либосҳои чиркинро гирд оварда ба шустушӯй мепардозад. Либосҳоро хушконида сари дарзмол менишинад. Ба соат нигоҳ мекунад, ки вақти хӯроки нимирӯзӣ шудааст. Бачаҳоро пешвоз мегираду паси дастархон шинонида хӯроки нисфирӯзӣ медиҳад. Сипас дастурхонро ғундошта паси корҳои чаламондаи худ машғул мешавад. Ҳамин тариқа бегоҳӣ шуда мемонад. Боз аз паси омода сохтани хӯроки шом мегардад. Баъди хӯрдани хӯрок дастархонро меғундораду ҷою ҷогаҳоро мешӯяд. Мебинад, ки вақти хоб шудааст, аз пайи рахти хоб мешавад, барои аҳли оила ҷой тайёр мекунад ва нафаси тоза кашида ӯф, монда шудам, мегӯяд, ки аз он тараф овози шавҳараш баланд мешавад, чӣ кор карданат таъин несту ӯф мекунӣ, тамоми рӯз корат ла-ла-ла...

Чанд намунаи китобҳои Фарҳоди Исомиддин

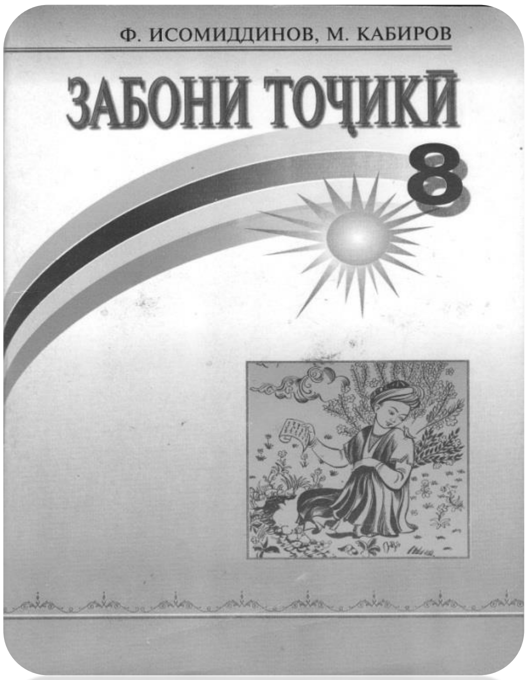
Ф. ИСОМИДДИНОВ, М. КАБИРОВ
ЗАБОНИ ТОҶИКӢ
8

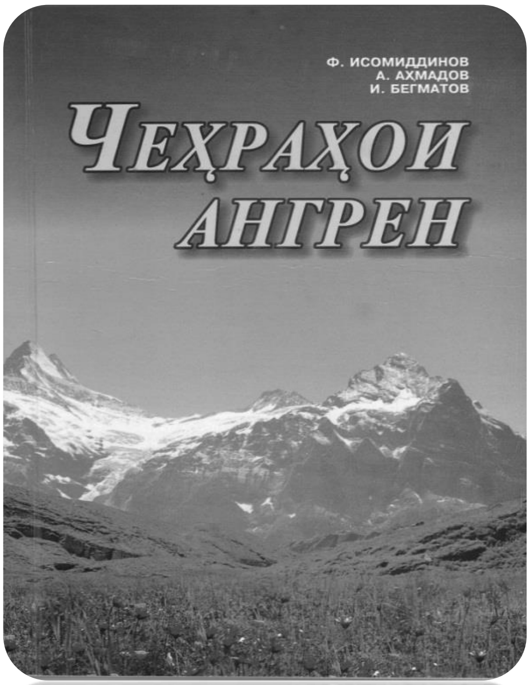
Ф. ИСОМИДДИНОВ
А. АХМАДОВ
И. БЕГМАТОВ
ЧЕҲРАҲОИ
АНГРЕН

ФАРҲОД ИСОМИДДИНОВ,
ЖОНМИРЗО МИРЗОЕВ
ЗУЛЛИСОНАЙН
АДИБЛАР

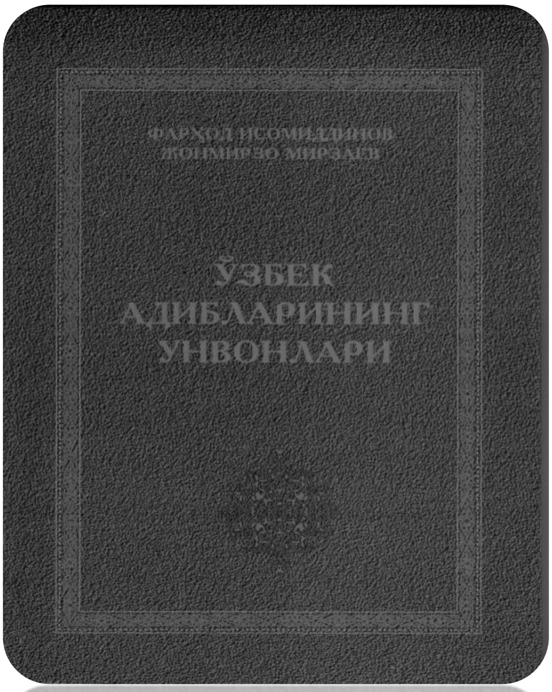
ФАРҲОД ИСОМИДДИНОВ
ЎЗБЕК
АДИБЛАРИНИНГ
УНВОНЛАРИ

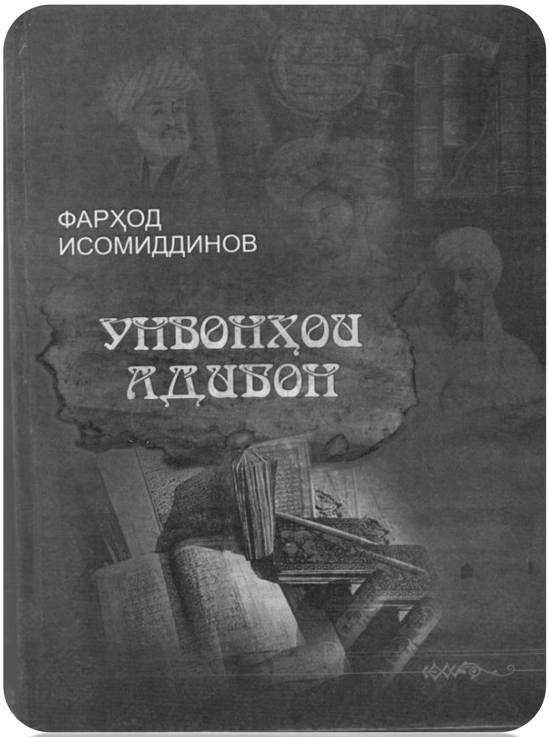
ФАРҲОД
ИСОМИДДИНОВ
УНВОНҲОИ
АДИБОН

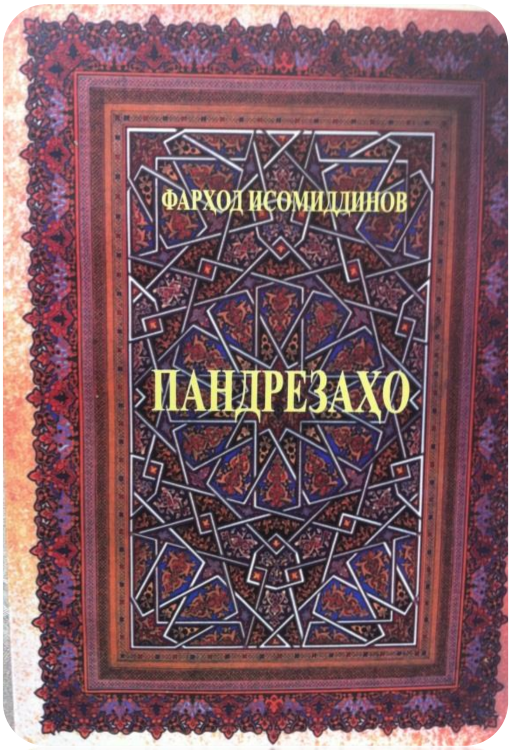
ФАРҲОД ИСОМИДДИНОВ
ПАНДРЕЗАҲО

Фарҳоди Исомиддин
Тоҳири Исомиддин
Пандномаи
розҳо

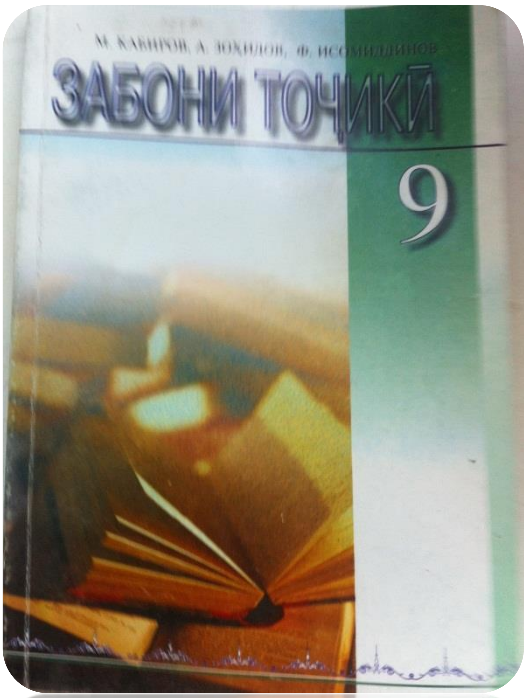
ЗАБОНИ ТОҶИКӢ
9

Ҳанифаи Исомиддин

Ҳанифаи Исомиддин соли 1947 дар деҳаи Понғози ноҳияи Ашт дар оилаи Исомиддини Ором ба дунё омадааст. Мактаби миёнаи ба номи Маъдани деҳаашро бо баҳоҳои хубу аъло тамом кардааст. Дар вақти мактабхониаш ба фанҳои забон ва адабиёти тоїик ва забони англисº рағбати калоне дошт. Муаллимонаш итминони комил доштанд, ки баъди хатми мактаби миёна ў бемамониат ба факультаи забонҳои хориїº, алалхусус ба шўъбаи забони англисº дохил хоҳад шуд. Падараш ҳам ба хондани ў зиддият надошт, лек шароит фароҳам нашуд, чунки ду бародари Ҳанифа ҳоло донишїў буданд, бинобарон имкони хонондани Ҳанифа худ аз худ барҳам хурд. Баъди хатми синфи ёздаҳум ўро мувофиқи қисмату қазояш ба шаҳри Ангрен ба шавҳар доштанд. Соли 1967 баъди таваллуди нахустфарзандаш Фирўз хоҳишу орзуи таҳсил аз дили ў берун гашт. Ҳанифа вақтҳои берун аз кору бори рўзгор ба мутоилаи шеъру асарҳои бадеº машғул гашт. Їудоº аз падару модар, хешовандон илҳоми шеърнависиро дар қалби ў їойгир намуд. Ҳаракат мекард, ки ба мактубҳои падари дурафтодааш бо шеърҳои шогирдона їавоб гардонад. Ҳамин тариқ ў ба шеърнависº машғул шуд. Агарчанде ў шоираи забардаст нагашт, лек шеърҳои хонданº навишта тавонист. Шеърҳои ў асосан дар рўзномаҳои “Шўҳрати Ашт”, “Овози тоїик” ва борҳо дар ҳафтавори “Ховар” ба табъ расиданд. Ў ният дорад, ҳамаи шеърҳои худро гирд оварда маїмўъаеро дар яке аз нашриётҳои даврº ба табъ расонад.

Намунаи шеърҳои духтари шоир Ҳанифабону

Муждаи баҳор

Омад фасли навбаҳор,
Шукуфаҳои бисёр.
Гулу райҳони хушбў,
Боғу чамани хушрў.
Хониши мурғи чаман,
Лолаи кўҳу даман.
Резиши боду борон,
Тобиши тиру камон.
Офтобаки зарринрў,
Майсаҳои зарринмў.
Дашту кўҳсор лолазор,
Шохи дарахтон пурбор –
Ин баҳори зарнисор,
Ин муждаи навбаҳор.

Навбаҳор

Бо гулу гулзор биё, навбаҳор,
Бо булбули зор биё, навбаҳор.
Интизори ту будем, эй баҳор,
Бо тарабу тор биё, навбаҳор!

Домани сабзат кашида биё,
Лола ба кӯҳсор дамида биё,
Мушку абир аст дар оғӯши ту,
Оғуши мушкин такида биё!

Ноз ту дар қалби ҷавонам бидеҳ,
Шеъри навине ба забонам бидеҳ.
Тоқии гулдор ниҳода ба сар,
Бо гули бодом саломам бидеҳ!

Падар

Падар, ёд мекунам боғи баҳорат,
Баҳори дилкушо, сози дуторат.
Миёни кӯҳсорон хонаи ту,
Чу гулзори биҳишт кошонаи ту.

Дари хона, ки ҷӯйборе равон буд,
Ба боғат навниҳолон гулфишон буд,
Гуландом модари ширинзабон буд,
Ба чашмонам ҳама олам ҷавон буд.
Вале бигзашт даврони ҷавонӣ,
Гаҳе бо ғам, гаҳе бо шодмонӣ.

Дӯст

Ду чашми интизорам бар раҳи дӯст,
Дили меҳрпарварам парвонаи ӯст.

Зи рӯи дӯст гирад чашми ман нур,
Дилам неруву бозувони ман зӯр.

Ман умре дарду озораш набинам,
Ба роҳи ӯ агар хорест, бичинам.

Чу бо дӯст биншинам, парвона гардам,
Фаромӯш мекунам дунёи дардам.

Худовандо, кунам ҷонам фидоят,
Ба дӯстам ҳадя кун аз некиҳоят.

Ҳанифа некхоҳи некхоҳон,
Ҳамеша зинда бошанд ёру дӯстон!

Шифокор
(Ба бародарам Анвари Исомиддин)

Эй шифокору табиби меҳрубон,
Лафзи ширинат шифои рӯҳу ҷон.

Дасти ёриат бипурсанд одамон,
Хаставу дармонда, рӯҳафтодагон.

Қудрати некӣ ба ту додаст Худо,
Хаставу бечора бинмоӣ даво.

Илму олимӣ бувад болу парат,
Мурғи бахт биншаста болои сарат.

Қадри ту болост, болотар шавад,
Обрут волову волотар шавад.

Дар ҷудоиҳо ба ёдат сӯхтам,
Бо дили пурмеҳр Оромдухтам.

Муаллим
(Ба бародарам Фарҳоди Исомиддин)

Муаллим раҳнамо, устоди дониш,
Сазовор аст бар мадҳу ситоиш.

Ба шогирдони худ омӯзгор аст,
Ба халқу бар Ватан пайваста ёр аст.

Китобу дафтарат раҳбар бароят,
Қалам ифшогари фикру хаёлат.

Зи нури маърифат фикри ту солим,
Муқаддас номи ту: олим – муаллим.

Кашидӣ заҳмати бисёр, муаллим,
Наёёбад қалби ту озор, муаллим.

Сурур дар дил зи номи ту, бародар,
Ба меҳри ту бичӯшад қалби хоҳар.

Хуш аст

Қалби худ бо илм афрухтан хуш аст,
Хатти Қур'он хонда омӯхтан хуш аст.

Панду ҳикматҳо бихонда аз ҳадис,
Лафзи ширин бар касон гуфтан хуш аст.

Ин ҷаҳони имтиҳон баҳри адам
Тавба гуфтан, қалби пок ҷустан хуш аст.

Гиря кардан ҳар саҳар баҳри Худо,
Ишқи пок аз қалби худ ҷустан хуш аст.

Тавбагӯён, розгӯён бо Худо,
Бо дили осудае хуфтан хуш аст.

Куҷо рафтӣ?

Фалак меларзад аз оҳу фиғонам,
Куҷо рафтӣ, аё сарви равонам?

Накардӣ шафқате бар ҳоли зорам,
Зимистон карда ту фасли баҳорам.

Ҳамесӯзад зи ҳасрат устухонам,
Хазон бинмудӣ орзуи ҷавонам.

Дилам аз оташи ҳасрат кабоб аст,
Ҷавон мурдан магар кори савоб аст?

Бигӯ, то таскине ёбад дили ман,
Намирад то чароғи манзили ман.

Ризо мехоҳам

Гаҳе ақлу дилам бо ҳам ситезад,
Сиришки ҳарду чашмонам бирезад.
Куҷо рафт, умри бекора, куҷо рафт,
Ки фардо хоки қабрамро бибезад?!

Равонему равон аз ин ҷаҳонем,
Куҷо фардо равем, аммо надонем?
Биё, акнун бихонем панду ҳикмат,
Ки дар зери хиҷолатҳо намонем.
Аз бехирадӣ чашми хирад чанг нагирад,
Оинаи дил зи карам занг нагирад.
Эй Ёр, имону танам покиза бидор,
Виҷдон ба раҳат номусу нанг нагирад.
Ё Раб, ба дилам нуру зиё мехоҳам,
Дар роҳи худат сидқу сафо мехоҳам.
Ман зори Ту, дилдори Ту, бемори Ту,
Ё Раб аз ту ризо, ризо, ризо мехоҳам.

Навбаҳор

Бо гулу гулзор биё, навбаҳор,
Бо булбули зор биё, навбаҳор.
Интизори ту будем, эй баҳор,
Бо тарабу тор биё, навбаҳор!

Домани сабзат кашида биё,
Лола ба кӯҳсор дамида биё,
Мушку абир аст дар оғӯши ту,
Оғуши мушкин такида биё!

Ноз ту дар қалби ҷавонам бидеҳ,
Шеъри навине ба забонам бидеҳ.
Тоқии гулдор ниҳода ба сар,
Бо гули бодом саломам бидеҳ!

Падар

Падар, ёд мекунам боғи баҳорат,
Баҳори дилкушо, сози дуторат.

Миёни кӯҳсорон хонаи ту,
Чу гулзори биҳишт кошонаи ту.

Дари хона, ки ҷӯйборе равон буд,
Ба боғат навниҳолон гулфишон буд,

Гуландом модари ширинзабон буд,
Ба чашмонам ҳама олам ҷавон буд.
Вале бигзашт даврони ҷавонӣ,

Гаҳе бо ғам, гаҳе бо шодмонӣ.

Дӯст

Ду чашми интизорам бар раҳи дӯст,
Дили меҳрпарварам парвонаи ӯст.

Зи рӯи дӯст гирад чашми ман нур,
Дилам неруву бозувони ман зӯр.

Ман умре дарду озораш набинам,
Ба роҳи ӯ агар хорест, бичинам.

Чу бо дӯст биншинам, парвона гардам,
Фаромӯш мекунам дунёи дардам.

Худовандо, кунам ҷонам фидоят,
Ба дӯстам ҳадя кун аз некиҳоят.

Ҳанифа некхоҳи некхоҳон,
Ҳамеша зинда бошанд ёру дӯстон!

Шифокор
(Ба бародарам Анвари Исомиддин)

Эй шифокору табиби меҳрубон,
Лафзи ширинат шифои рӯҳу ҷон.

Дасти ёриат бипурсанд одамон,
Хаставу дармонда, рӯҳафтодагон.

Қудрати некӣ ба ту додаст Худо,
Хаставу бечора бинмоӣ даво.

Илму олимӣ бувад болу парат,
Мурғи бахт биншаста болои сарат.

Қадри ту болост, болотар шавад,
Обрут волову волотар шавад.

Дар ҷудоиҳо ба ёдат сӯхтам,
Бо дили пурмеҳр Оромдухтам.

Муаллим

(Ба бародарам Фарҳоди Исомиддин)

Муаллим раҳнамо, устоди дониш,
Сазовор аст бар мадҳу ситоиш.

Ба шогирдони худ омӯзгор аст,
Ба халқу бар Ватан пайваста ёр аст.

Китобу дафтарат раҳбар бароят,
Қалам ифшогари фикру хаёлат.

Зи нури маърифат фикри ту солим,
Муқаддас номи ту: олим – муаллим.

Кашидӣ заҳмати бисёр, муаллим,
Наёёбад қалби ту озор, муаллим.

Сурур дар дил зи номи ту, бародар,
Ба меҳри ту бичӯшад қалби хоҳар.

Хуш аст

Қалби худ бо илм афрухтан хуш аст,
Хатти Қур'он хонда омӯхтан хуш аст.

Панду ҳикматҳо бихонда аз ҳадис,
Лафзи ширин бар касон гуфтан хуш аст.

Ин ҷаҳони имтиҳон баҳри адам
Тавба гуфтан, қалби пок ҷустан хуш аст.

Гиря кардан ҳар саҳар баҳри Худо,
Ишқи пок аз қалби худ ҷустан хуш аст.

Тавбагӯён, розгӯён бо Худо,
Бо дили осудае хуфтан хуш аст.

Куҷорафтӣ?

Фалакмеларзадазоҳуфиғонам,
Куҷо рафтӣ, аё сарви равонам?

Накардӣ шафқате бар ҳоли зорам,
Замистон карда ту фасли баҳорам.

Ҳамесӯзад зи ҳасрат устухонам,
Хазон бинмудӣ орзуи ҷавонам.

Дилам аз оташи ҳасрат кабоб аст,
Ҷавон мурдан магар кори савоб аст?

Бигӯ, то таскине ёбад дили ман,
Намирад то чароғи манзили ман.

Бе ту

Бе ту қалби ман намеёбад қарор,
Ҷисму ҷони ман ба роҳат интизор.

Бе ту дунёи дилам рангин нашуд,
Қалъаи уммеди ман сангин нашуд.

Бе ту гулҳои чаман беранги бӯ,
Мурғи дил беболу пар дар ҷустуҷӯ.

Бе ту ин кошонаам обод не,
Аз қафас мурғи дилам озод не.

Бе ту дил бе мунису бечора шуд,
Қалби ман бо тири ғам садпора шуд/

ЧОРГОНИҲО

Боз ба дил мурғи сабо пар мезанад,
Боз қалам бар сафҳаҳо сар мезанад.
Дар гулистон ғунчаҳо бишкуфта боз,
Боз ба рӯям мушку анбар мезанад/
***
Ин рӯзи баҳор ба ман сафо мебахшад,
Гулҳои чаман рангу баранг мерахшад.
Ин накҳати гул, боди сабо, фасли баҳор
Оромӣ ба дил, ба ҷисм шифо мебахшад.
***
Аз ҳусни гулҳои чаман
Мурғи дилам наво кунад,
Оби равону сабзааш
Чашму дилам даво кунад.
***

Ин дидаву дил майли тамошои ту дорад,
Ин бод ба дилам сила зада бӯи ту дорад.
Сад шукри Худованд, ки ба Наврӯз расидем,
Сад ранги баҳор сабзаву гулҳои ту дорад.
***
Гаҳе ақлу дилам бо ҳам ситезад,
Сиришки ҳарду чашмонам бирезад.
Куҷо рафт, умри бекора, куҷо рафт,
Ки фардо хоки қабрамро бибезад?!
***
Равонему равон аз ин ҷаҳонем,
Куҷо фардо равем, аммо надонем?
Биё, акнун бихонем панду ҳикмат,
Ки дар зери хиҷолатҳо намонем.
***
Аз бехиради̅ чашми хирад чанг нагирад,
Оинаи дил зи карам занг нагирад.
Эй Ёр, имону танам покиза бидор,
Виҷдон ба раҳат номусу нанг нагирад.
***
Ё Раб, ба дилам нуру зиё мехоҳам,
Дар роҳи худат сидқу сафо мехоҳам.
Ман зори Ту, дилдори Ту, бемори Ту,
Ё Раб аз ту ризо, ризо, ризо мехоҳам.
***
Анисиқалбимаҳзунамкуҷорафт?
Равон аз ӯ парид, аз ман раҳо рафт!
Чи̅ чора, ҳукми тақдили Илоҳи̅:
Маро сӯзондаву аз ман ҷудо рафт!
***
Аёфарзанд, бадӯстонмеҳрубонбош,
Сухан санҷида гӯву хушзабон бош.
Агар хоҳи̅ ризои волидонро,
Накукор, тозавиҷдон, некном бош!
***
Эй писар, бо амри виҷдон кор кун,
Ақли солимро ба виҷдон ёр кун.
Қимати умри ҷавони̅ бошумор,
Некро дар ин ҷаҳон бисёр кун!

Тоҳири Исомиддин

Тоҳири Исомиддин соли 1952 дар оилаи шоир Ором ба дунё омадааст. Таҳсили ибтидо° ва миёнаро дар зодгоҳаш гирифтааст. Соли 1968 ба донишкадаи политехникии Душанбе дохил шуда, бо тахассуси муҳандис-иқтисодч° соли 1973 донишкадаро хатм намудааст. Солҳои 1973-1976 бо роххати донишкада дар "Душанбесохтмон" ба ҳайси муҳандис-иқтисодч° фаъолият намудааст.

Аз соли 1976 то соли 1979 дар ПМК-9 ноҳияи Ашт ба ҳайси сармутахассис кор ва фаъолият намудааст. Аз соли 1979 то соли 1986 дар Ҳокимияти ноҳияи Ашт дар вазифаи Назоратчии халқ° адои вазифа намудааст. Аз соли 1986 то ҳоло дар вазифаи Раиси сохтмонсохтори ноҳияи Ашт кор ва фаъолият намуда истодааст.

Оиладор соҳиби ҳафт фарзанду даххо набераву аберахо мебошад.

Дар вақтҳои холигиаш ба хондани китобҳои баде° ва аз худ кардани шеърҳо машғул аст. Хусусан ашъори Бедил, Маъдан ва Ороми Понғозиро бо шавзу завқ мутоила ва азбар менамояд. Вай дилдодаи пандҳои ин адибон аст. дар ҳамкор° бо бародараш Фарҳоди Исомиддин аз хазинаи бебаҳои адабиёти тоїик рисолаеро бо номи "Пандномаи розҳо" ба табъ расонидааст. Китоб соли 2016 дар нашриёти Хуїанд бо теъдоди 500 нусха аз чоп баромад. Дар зер намунаеро аз пандҳои гирдовардаи Тоҳири Исомиддин пешкаши хонандагон мегардонем.

Аз пандномаи Маъдан:

Ба ҳар номаҳраме зинҳор манишин, шарҳи ғам макшо,
Ба қалбноошноён қулфи асбоби ҳарам макшо.

***

Зи қайди мову ман бигсил, сари озодаг° во кун,
Тааллуқ душмане дор°, ба ислоҳаш мадоро кун.

***

Ба чашми имтиҳон аввал дар ин гулшан назар бикшо!
Сари озодаг° дор°, чу анқо болу пар бикшо!

***

Аз аттибои ïаҳон марҳами ин ранï махоҳ,
Нафаси софдилон бину шифое дарёб!

***

Ба гўши дил мубарро соз, маъдан, пунбаи ғафлат,
Ба гўристон гузар кун, дида бар хоки падар бикшо!

Аз пандномаи Ороми Понғоз^{o}:

Макун гарданкаш^{o}, мисли шайтон,
Агарч^{o} ҳамчунон бош^{o} Фалотун.

***

Макун асло сарафроз^{o} зи мансаб,
Сарафрозон їудо аз роҳи мансаб.

***

Одам^{o} ҳама як їинс аз замин аст,
Баргард зи маниҳо, к-ин кори лаъин аст.

***

Гар ту хоҳ^{o} санїишат ёбад зафар,
Дар давоми таҳсили худ ранї бар.

***

Машав ман-ман писар чу боди сар-сар,
Сараш боло ҳамеша дарахти ар-ар.

***

Машав чу їоҳиле, кимёназар шав,
Ба сони нотиқон дида ба сар шав.

***

Куїо бош^{o} фарзанд машав беадаб,
Магў дар нишаст лофу беҳуда гап.

***

Сухан чин, ки нек сухан гавҳар аст,
Набояд шикаст гавҳарат бесабаб.
***

Ба некº қадам неҳ, саховат бикун,
Бихону бидону ҳунар пеша кун.

***

Кº дўсту кº душман їудо кун,
Зи макри рақибон андеша кун.

***

Ба ту халқ боварº дорад, ҳаё кун,
Ҳама касбу кори худро бериё кун.

***

Чуқур андеша кун їону їигарбанд,
Макун обруфурўшº сахт камар банд.

***

Қанот бозкушо парвози соз кун,
Ба лутфу эҳсон дастат дароз кун.

Дар расм панї фарзанди шоир, аз чап ба рост: Фарҳод, Ҳанифа, Анварїон, Ҳалима ва Тоҳирїон

ФЕҲРИСТИ МАНОБЕЪ ВА МАЪОХИЗ

1. Ороми Понғозӣ. Дафтари якум. Бо алфавити форсӣ-тоҷикӣ. / Дастнависи муаллиф. Дар бойгонии шахсии Фарҳод Исомиддинов нигаҳдорӣ мешавад.
2. Ороми Понғозӣ. Дафтари дуввум. Бо алфавити форсӣ-тоҷикӣ. / Дастнависи муаллиф. Дарбойгонии шахсии Фарҳод Исомиддинов нигаҳдорӣ мешавад.
3. Ороми Понғозӣ. Дафтари севвум. / Дастнависи муаллиф. Дар бойгонии шахсии Фарҳод Исомиддинов нигаҳдорӣ мешавад.
4. Ороми Пунғазӣ. Меҳррезаҳои Ором. Шеърҳо (Макети маҷмӯъа, барои истифодаи хонаводагӣ). – Ангрен, 2007.
5. Ороми Пунғазӣ. Фараҳангез. Ба истиқболи 100-мин солгарди зодрӯзи шоир (Макети маҷмӯъа, барои истифодаи хонаводагӣ). – Ангрен, 2010. 64 саҳифа.
6. Фарҳод Исомиддинов. Унвонҳои адибон. – Т.: “Янги нашр”, 2012. – С.109.
7. Фарҳод Исомиддинов, Жонмирзо Мирзоев. Ўзбек адибларининг унвонлари. – Т.: “Янги нашр”, 2013. – Б.101-102.
8. Фарҳод Исомиддинов, Жонмирзо Мирзоев. Зуллисонайн адиблар. – Т.: “Истиқлол нури”, 2013. – Б.85-87.
9. Рӯзномаи “Шӯҳрати Ашт” – Ш. Ҳайдар°, Н. Мирзоматов, “Равшангари дилҳо” – соли 1990
10. Рӯзномаи “Шӯҳрати Ашт” – Ю. Сиддиқов “мероси пурбаҳое аз Ороми Понғоз°” – 21 феврали соли 2016.
11. Рӯзномаи “Ҳақиқати Суғд” – Рустами Ато “Ороми Понғоз° кист?” – соли 2016.

Оилаи Ӥамилаи Ҳалимаи Исомиддин

Оилаи Парвини Ӥамилаи Ҳалимаи Исомиддин

Оилаи Ҳилолаи Ïамилаи Ҳалимаи Исомиддин

Оилаи Ситораи Ïамилаи Ҳалимаи Исомиддин

Оилаи Фарзонаи Їамилаи Ҳалимаи Исомиддин

Оилаи Замираи Ҳалимаи Исомиддин

Оилаи Некрӯзи Замираи Ҳалимаи Исомиддин

Оилаи Сӯҳроби Замираи Ҳалимаи Исомиддин

Оилаи Манучеҳри Замираи Ҳалимаи Исомиддин

Оилаи Рухангези Замираи Ҳалимаи Исомиддин

Оилаи Шӯҳрати Ґалимаи Исомиддин

Оилаи Муҳаммади Ҳалимаи Исомиддин

Оилаи Далери Ҳалимаи Исомиддин

Анвари Исомиддин бо оилааш

Анвари Исомиддин бо оилааш

Анвари Исомиддин бо оилааш

Оилаи Фарҳоди Исомиддин

Оилаи Фаррухи Фарҳоди Исомиддин

Оиали Дурдонаи Фарходи Исомиддин

Оилаи Мӯнисаи Дурдонаи ФарҳодиИсомиддин

Оилаи Фарзини Фарҳоди Исомиддин

Оилаи Фирдавси Фарҳоди Исомиддин

Оилаи Рахшонаи Фарҳоди Исомиддин

Оилаи Фаридуни Фарҳоди Исомиддин

Оилаи Ҳанифаи Исомиддин

Оилаи Фирӯзи Ҳанифаи Исомиддин

Оилаи Гавҳари Ҳанифаи Исомиддин

Оилаи Шаҳлои Ҳанифаи Исомиддин

Оилаи Бунавшаи Ҳанифаи Исомиддин

Оилаи Гулнози Ҳанифаи Исомиддин

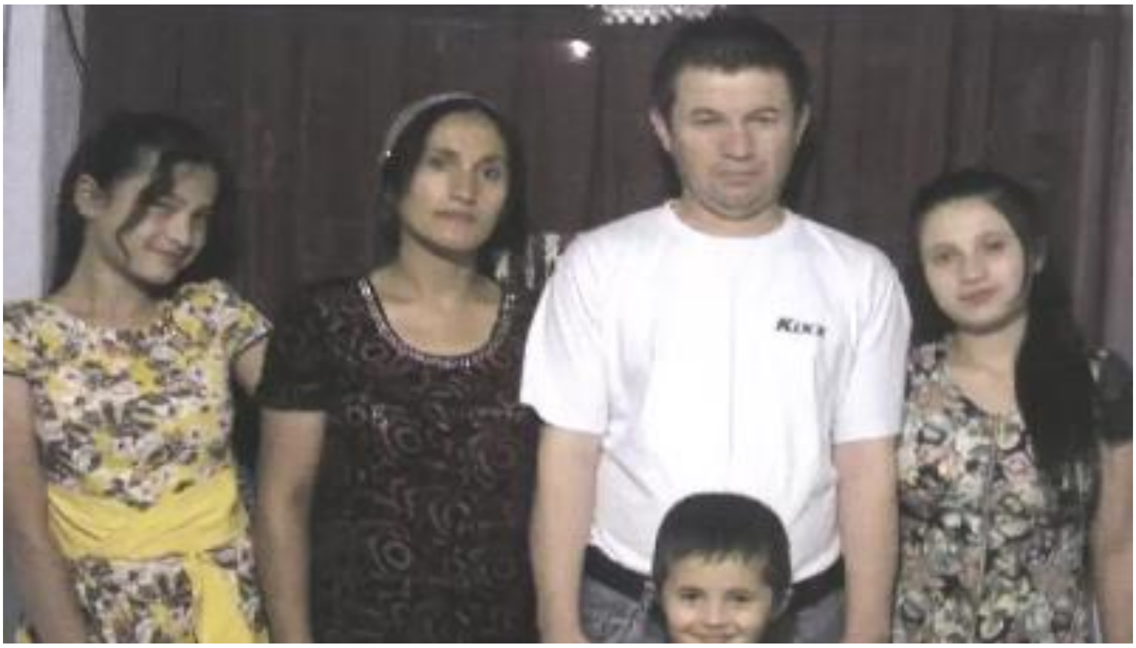

Оилаи Гулрӯи Ҳанифаи Исомиддин

Оилаи Парвизи Ҳанифаи Исомиддин

Оилаи Тоҳири Исомиддин

Оилаи Шоҳини Тоҳири Исомиддин

Оилаи Муқаддаси Тоҳири Исомиддин

Оилаи Наврӯзи Тоҳири Исомиддин

Оилаи Беҳрӯзи Тоҳири Исомиддин

Оилаи Райҳонаи Тоҳири Исомиддин

Оилаи Маликаи Тоҳири Исомиддин